

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οδηγός Αδειών *Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ*

ΑΘΗΝΑ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οδηγός Αδειών Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ

- διαφημίσεις
- υπαίθριο στάσιμο εμπόριο
- θέατρα –κινηματογράφοι
- ψυχαγωγικές παιδιές
- παιδότοποι
- κολλυμβητικές δεξαμενές
- υπηρεσίες διαδικτύου
- ψυχαγωγικά παίγνια
- ζωήλατα οχήματα
- καταστήματα εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων
- οικήματα εκδιδόμενων προσώπων

Οδηγός Αδειών Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ

Ομάδα Έργου:

Συντονιστής: *Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας,*
Αναπληρωτής Καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών, *Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης*

Μέλη: *Βασίλης Κορομάντζος,* Γενικός Γραμματέας ΚΕΔΚΕ, Αντιδήμαρχος Αθηναίων
Πάνος Ζυγούρης, Νομικός Σύμβουλος ΚΕΔΚΕ, Δικηγόρος
Αγγελική Βλάχου, Προϊσταμένη Τμήματος Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ Υπουργείου Εσωτερικών,
Πολιτική Επιστήμων
Αντωνία Κωστοπούλου, υπάλληλος της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών,
Οικονομολόγος
Γιάννης Τάκης, Διευθυντής Δήμου Βριλησίων, Πολιτικός Επιστήμων, Νομικός

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Βασική επιλογή για την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών είναι η στενή συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς της αυτοδιοίκησης, η οποία είχε ήδη αποδώσει πολλούς καρπούς κατά τη δεκαετία του ενενήντα. Αυτή τη συνεργατική παράδοση που είχε ήδη δημιουργηθεί, αξιοποίησε και η προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών με δύο θετικές πρωτοβουλίες: Αφενός με την έκδοση, σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ και την ΕΕΤΑΑ, ενός οδηγού για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (2007) που είχε ευρύτατη απήχηση και, αφετέρου, με την εκπόνηση ενός δεύτερου Οδηγού, ο οποίος θα κάλυπτε τις υπόλοιπες περιπτώσεις αδειών καταστημάτων και επιχειρήσεων που χορηγούν οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ της χώρας μας. Με αυτόν το δεύτερο οδηγό, που εκδίδεται σήμερα, συνεχίζεται η προσπάθεια για συμβουλευτική στήριξη των Δήμων και Κοινοτήτων αλλιά και των πολιτών, ως προς αδειοδοτήσεις της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, οι οποίες στις μέρες μας καλύπτουν ένα ευρύ πεδίο συναλλαγών με τη Διοίκηση.

Στόχος είναι η παροχή συμβουλευτικής στήριξης σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η ομοιόμορφη, ταχύρρυθμη και απρόσκοπτη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Στην εποχή μας, ο ρόλος του Υπουργείου Εσωτερικών δεν είναι τόσο να ελέγχει, όσο να στηρίζει και να συμβουλεύει. Οι εκατοντάδες πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ της χώρας μας, αντιμέτωποι με μια σύνθετη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα, καλούνται ν' ανταποκριθούν στις απαιτήσεις μιας σύνθετης νομοθεσίας, αλλιά και να παρέχουν ένα υψηλό επίπεδο υπηρεσιών και εξυπηρέτησης στους πολίτες. Το Υπουργείο Εσωτερικών έρχεται ως αρωγός, σε κάθε Δήμο και Κοινότητα, σε κάθε πολίτη που ενδιαφέρεται για την απόκτηση άδειας π.χ. ενός κινηματογράφου, ενός παιδότοπου ή ενός καταστήματος internet café.

Στον παρόντα τόμο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για τις αδειοδοτήσεις ενός ευρύτατου φάσματος καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι οποίες θα του επιτρέψουν να ξέρει τι πρέπει να κάνει, ώστε να έχει, χωρίς ταλαιπωρίες και καθυστερήσεις, την άδεια που τον ενδιαφέρει στα χέρια του. Με τη συνεργασία της ΚΕΔΚΕ και της ΕΕΤΑΑ, το Υπουργείο είναι σήμερα σε θέση να προσφέρει έναν ακόμη πολύτιμο οδηγό, ο οποίος αποδεικνύει έμπρακτα ότι βρίσκεται διαρκώς στην υπηρεσία του πολίτη.

Γιάννης Παγκούσης
Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης
και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σταδιακή μεταφορά, ιδίως κατά την προηγούμενη δεκαετία, πλειάδας αδειοδοτικών αρμοδιοτήτων στους δήμους και τις κοινότητες έθεσε νέες και πολυδιάσπατες προκλήσεις στους αιρετούς και τα στελέχη της αυτοδιοίκησης. Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ της χώρας μας, ως άριστοι γνώστες των τοπικών συνθηκών, ως άμεσοι συνομιλητές και αυθεντικοί εκφραστές των τοπικών κοινωνιών, αποτελούσαν ασφαλώς τους πλέον κατάλληλους δημόσιους φορείς που θα μπορούσαν να αναλάβουν αυτό το εξαιρετικά απαιτητικό έργο.

Με βασικούς άξονες την περιφρούρηση της νομιμότητας, τη διαφύλαξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, αλλά και την προστασία και ταχεία εξυπηρέτηση των πολιτών, η αυτοδιοίκηση κλήθηκε να αναλάβει νέες λειτουργίες που είχαν άμεσες και πολύπλευρες επιπτώσεις στην τοπική ανάπτυξη και οικονομία, στην προσφορά θέσεων εργασίας, στην κοινωνική συμβίωση και συνοχή, στην ποιότητα ζωής και στις λειτουργίες των πόλεων και των οικισμών τους.

Γι' αυτό το άλημα σε νέα βαθειά νερά δεν είχε, όμως, προηγηθεί η απαιτούμενη προετοιμασία, δεν είχαν διασφαλιστεί οι απαραίτητοι πόροι, δεν είχε πραγματοποιηθεί η συστηματική στελέχωση των υπηρεσιών και η εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού, δεν είχε γίνει επαρκής μεταφορά τεχνογνωσίας από τις αρμόδιες, έως τότε, κρατικές υπηρεσίες και τα κεντρικά όργανα. Οι πολυάριθμες αστοχίες του νομοθετικού πλαισίου που επισημαίνονταν από τους δήμους και τις κοινότητες της χώρας, επί σειρά ετών δεν διορθώνονταν με την απαιτούμενη ταχύτητα και πληρότητα από την κεντρική εξουσία, παρά τις προτάσεις που διατύπωνε η αυτοδιοίκηση. Έτσι, οι αδυναμίες που εμφανίστηκαν σε αρκετές περιπτώσεις, κατέστησαν την αυτοδιοίκηση εύκολο στόχο μιας αρνητικής και ισοπεδωτικής κριτικής που την αδικούσε κατάφωρα.

Πολύ γρήγορα όμως, η αυτοδιοίκηση, ως ευαίσθητος δέκτης των αιτημάτων και προσδοκιών της κοινωνίας μας, ως αιρετός θεσμός που επιδιώκει τη συνεχή του αναβάθμιση και την προαγωγή του δημοσίου συμφέροντος, προχώρησε και προχωρά δυναμικά στη βελτίωση των υπηρεσιών και των επιδόσεών της και σε αυτόν τον τομέα. Στις προσπάθειές μας είχαμε την ισχυρή συμπαράσταση και πολύπλευρη αρωγή του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΕΕΤΑΑ. Στο πλαίσιο μιας διαχρονικής στενής, καρποφόρας και ειλικρινούς συνεργασίας που έχει αναπτυχθεί μεταξύ μας, προχωρήσαμε από κοινού στην έκδοση ενός συστηματικού και χρηστικού «Οδηγού Αδειών Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος» (2007), ο οποίος είχε πρωτοφανή απήχηση και επιτυχία. Με τον παρόντα δεύτερο τόμο, ένα χρηστικό «Οδηγό

Αδειών Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ» (2009), ο οποίος αφορά τις άδειες περισσότερων κατηγοριών επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων (υπαίθριο εμπόριο, διαφήμιση, θέατρα-κινηματογράφοι, παιδότοποι κ.ά.), καλύπτεται σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των αδειοδοτικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, με ένα έργο που είναι πολύτιμο, τόσο για τους ίδιους τους ΟΤΑ, όσο και για τους πολίτες που υπηρετούμε.

Ο υπογράφων, ως Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ αλλά και ως Δήμαρχος του μεγαλύτερου Δήμου της χώρας όπου λειτουργούν χιλιάδες ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, επιθυμεί να εκφράσει την ικανοποίησή του για την παρούσα έκδοση, αλλά και την προσδοκία του για αδιάλειπτη συνέχιση του συμβουλευτικού έργου προς τους δήμους και τις κοινότητες, όπως αρμόζει σε μια σύγχρονη δημοκρατική Πολιτεία.

Νικήτας Κακλαμάνης
Δήμαρχος Αθηναίων
Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΔ	Αστυνομική Διάταξη
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΝ	Αναγκαστικός Νόμος
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΒΔ	Βασιλικό Διάταγμα
ΓΟΚ	Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΕΛΑΣ	Ελληνική Αστυνομία
ΕΛΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΕΠΕ	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΚΔΔιαδ	Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας
ΚΔΚ	Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων
ΚΟΚ	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΥΕ	Κατάστημα(τα) Υγειονομικού Ενδιαφέροντος
Ν, ν.	Νόμος
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΕΥ	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
ΟΕ	Ομόρρυθμος Εταιρεία
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα

ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
σ., σελ.	σελίδα
σημ.	σημείωση
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣτΠ	Συνήγορος του Πολίτη
ΥΔ	Υγειονομική Διάταξη
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΠΟ	Υπουργείο Πολιτισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	
I. Εννοιολογικός προσδιορισμός	21
1. Η διαφήμιση γενικά	21
2. Η υπαίθρια διαφήμιση	21
2.1. Η εξέλιξη του νομοθετικού πλαισίου της υπαίθριας διαφήμισης	24
II. Το νομοθετικό πλαίσιο της διαφήμισης	26
III. Αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων	29
IV. Χωροθέτηση της υπαίθριας διαφήμισης	31
1. Απαγορευμένοι χώροι διαφήμισης	31
1.1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν.2946/2001	31
1.2. Σύμφωνα με τα άρθρα 10 παρ.9 και 11 του ν.2696/1999	38
1.3. Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α 52138/2003 (ΦΕΚ 1788 Β')	42
1.4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις	43
2. Διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης σε κοινόχρηστους, δημοτικούς και κοινοτικούς χώρους	48
2.1. Καθορισμός των χώρων από τους Δήμους και τις Κοινότητες	48
2.2. Καθορισμός των χώρων από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας	49
3. Διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης σε άλλους χώρους	50
V. Αδειοδότηση	
1. Διαδικασία παραχώρησης της χρήσης των κοινόχρηστων, δημοτικών και κοινοτικών χώρων	51
2. Όροι και προϋποθέσεις διενέργειας υπαίθριας διαφήμισης	53
2.1. Προδιαγραφές κατασκευής των διαφημιστικών πλαισίων και γενικοί όροι τοποθέτησής τους	54
2.2. Επιτρεπόμενοι τύποι και μεγέθη των διαφημιστικών πλαισίων, ανάλογα με το χώρο τοποθέτησής τους	56

2.2.1. Κοινόχρηστοι χώροι.....	56
2.2.2. Ιδιωτικοί χώροι	58
2.2.3. Χώροι σιδηροδρομικών, λιμενικών & αεροπορικών σταθμών και σταδίων - γηπέδων	61
3. Καθορισμός ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και όρων τοποθέτησης πλαισίων.....	61
4. Προβολή υπαίθριας διαφήμισης σε οχήματα	61
5. Προϋποθέσεις και διαδικασία χορήγησης άδειας τοποθέτησης διαφημιστικού πλαισίου («άδεια εγκατάστασης»)	66
6. Προϋποθέσεις και διαδικασία χορήγησης άδειας διενέργειας υπαίθριας διαφήμισης («άδεια λειτουργίας του πλαισίου»)	68
7. Επαγγελματικές επιγραφές για τις οποίες δεν απαιτείται άδεια	70
7α. Ορισμός και στοιχεία διάκρισης από διαφημίσεις	70
7β. Προϋποθέσεις, προδιαγραφές και διαδικασία τοποθέτησης επαγγελματικών επιγραφών στα κτίρια	72
7γ. Υποχρέωση αναγραφής στην ελληνική γλώσσα	74
7δ. Ειδικές διατάξεις για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 v.2833/2000.....	75
8. Το τέλος διαφήμισης του άρθρου 15 του από 24.9/20.10. 1958 β.δ	76
9. Η κατηγορία διαφήμισης «Δ»	79
VI. Περιπτώσιολογία δαπανών διαφήμισης ως προς την υπαγωγή τους στο τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ (Κατηγορία Δ), βάσει διοικητικών λύσεων και νομολογίας.....	82
VII. Κυρώσεις για παραβάσεις των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης	87
1. Κυρώσεις που προβλέπονται από πολεοδομικές διατάξεις.....	87
2. Κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του v.2696/1999	87
3. Κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του v.2946/2001	88
3α. Διοικητικές Κυρώσεις.....	88
3β. Ποινικές κυρώσεις	89
3γ. Ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του v.2833/2000	91
4. Αφαίρεση παράνομων πλαισίων, διαφημίσεων και επιγραφών.....	91
Α. Κατά το άρθρο 9 του v.2946/2001.....	91
Β. Για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του v.2833/2000.....	93
5. Διοικητική υποκατάσταση των ΟΤΑ	96
VIII. Παραχώρηση χώρων για την προβολή μηνυμάτων ή δραστηριοτήτων	97
1. Προβολή μηνυμάτων από κόμματα, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, νομικά πρόσωπα με κοινωφελείς σκοπούς και ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	97
2. Προβολή μηνυμάτων κατά τις προεκλογικές περιόδους.....	99
IX. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	102
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	107

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΣΤΑΣΙΜΟ ΕΜΠΟΡΙΟ**

I. Εννοιολογία	111
1. Ορισμός υπαίθριου στάσιμου/πλανόδιου εμπορίου	111
II. Νομοθετικό πλαίσιο.....	112
III. Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων.....	113
IV. Κανονιστικό πλαίσιο για τη χορήγηση αδειών	113
1. Καθορισμός αριθμού αδειών	114
2. Καθορισμός θέσεων- Χωροθέτηση.....	115
3. Καθορισμός των προϊόντων που πωλούνται ως παραδοσιακά.....	116
V. Χορήγηση της άδειας.....	116
1. Προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας υπαίθριου στάσιμου εμπορίου.....	117
2. Δικαιολογητικά αιτήσεως	117
3. Διάθεση αδειών	118
4. Δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας υπαίθριου στάσιμου εμπορίου	119
5. Στοιχεία της άδειας	121
6. Ανανέωση των αδειών- Δικαιολογητικά	122
7. Τροποποίηση της άδειας	123
VI. Υποχρεώσεις κατόχου άδειας υπαίθριου στάσιμου εμπορίου	123
VII. Ειδικότερες περιπτώσεις άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου.....	123
1. Άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου από παραγωγούς.....	123
2. Εμποροπανηγύρεις και υπαίθριες χριστουγεννιάτικες αγορές.....	124
3. Κυριακάτικες αγορές	126
VIII. Κυρώσεις- Διαδικασία ελέγχου.....	127
1. Ανάκληση	128
2. Πρόστιμα	128
3. Ελεγκτικά όργανα.....	129
4. Απομάκρυνση των ειδών- κατάσχεση και πλειστηριασμός.....	130
5. Δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής προστίμου	131
IX. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	132
X. Υποδείγματα.....	135
1. Αίτηση για άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου.....	135
2. Αίτηση για άδεια κοινόχρηστου χώρου από παραγωγούς	136

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**ΑΔΕΙΕΣ ΘΕΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ**

I. Εννοιολογία	137
II. Η εξέλιξη του νομοθετικού Πλαισίου	139

III. Αρμοδιότητες ΟΤΑ.....	140
IV. Η αδειοδότηση θεάτρων/κινηματογράφων.....	141
1. Η άδεια εγκατάστασης θεάτρου/κινηματογράφου.....	142
1.1. Η προέγκριση	142
1.1.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την προέγκριση.....	146
1.2. Η χορήγηση της άδειας εγκατάστασης	147
1.2.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την άδεια εγκατάστασης.....	147
2. Η άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου.....	148
2.1. Διαδικασία έκδοσης άδειας.....	149
2.1.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την άδεια λειτουργίας.....	149
2.2. Μεταλλαγή χρήσεως	150
3. Άλλα καταστήματα εντός θεάτρων/κινηματογράφων	150
4. Αντικατάσταση άδειας λειτουργίας θεάτρων και κινηματογράφων.....	151
4.1. Δικαιολογητικά αντικατάστασης άδειας λειτουργίας	151
V. Έλεγχοι-Κυρώσεις	152
1. Συμβούλια Κινηματοθεάτρων- Επιθεωρήσεις	152
2. Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις	153
2.1. Προσωρινή αφαίρεση	153
2.2. Ανάκληση άδειας και κλείσιμο θεάτρου/κινηματογράφου.....	154
VI. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	155
VII. Υποδείγματα.....	161
1. Αίτηση για άδεια εγκατάστασης θεάτρου/κινηματογράφου.....	161
2. Αίτηση-δήλωση για άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου	162
3. Αίτηση για μεταβίβαση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας	163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΙΔΕΙΕΣ

I. Έννοια	165
II. Νομοθετικό πλαίσιο.....	165
III. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων	166
IV. Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδευίων	
Διαδικασία –δικαιολογητικά -αρμόδια όργανα.....	166
1. Η προέγκριση ίδρυσης ψυχαγωγικών παιδευίων.....	167
2. Δικαιολογητικά προέγκρισης.....	169
3. Απόφαση προέγκρισης	170
4. Έκδοση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας	170
5. Δικαιολογητικά	171
6. Δημοτική ενημερότητα για χορήγηση της άδειας.....	173
7. Προσωρινές θυόμενες κατασκευές για χώρους συναυλιών, παιχνιδιών και επιδείξεων.....	174

8. Αντικατάσταση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικής παιδείας	174
V. Κυρώσεις- αρμόδια ελεγκτικά όργανα	175
VI. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	176
VII. Υπόδειγμα: Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικής παιδείας	177

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΙ

I. Γενικά	179
II. Έννοια	179
III. Αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων	180
IV. Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου	181
Αρμόδια όργανα-Διαδικασία-Δικαιολογητικά	181
1. Γενικά	181
2. Άδεια παιδοτόπου(κλειστού ή υπαίθριου) που λειτουργεί ως αμιγής επιχείρηση	182
α) Η προέγκριση ίδρυσης παιδοτόπου	182
β) Δικαιολογητικά προέγκρισης	183
γ) Απόφαση προέγκρισης	185
δ) Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας	185
αα. Δικαιολογητικά	186
ββ. Δημοτική ενημερότητα για χορήγηση της άδειας	187
ε) Προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας	188
αα. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος την άδεια	188
ββ. Προϋποθέσεις ως προς το ακίνητο και το χώρο του παιδοτόπου	188
3. Άδεια παιδοτόπου κλειστού ή υπαίθριου που λειτουργεί ως μικτή επιχείρηση	189
α) Δικαιολογητικά για αρχική άδεια ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου ως μικτής επιχείρησης	190
β) Δικαιολογητικά για λειτουργία παιδοτόπου σε υφιστάμενο κατάσταση	190
V. Αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου	191
1. Περιπτώσεις αντικατάστασης της άδειας	191
2. Δικαιολογητικά για την αντικατάσταση της άδειας	193
3. Ειδικότερα δικαιολογητικά εάν πρόκειται για εταιρεία	194
4. Διαδικασία αντικατάστασης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας	195
VI. Διαδικασία ελέγχων - Κυρώσεις	196
1. Όργανα ελέγχου	196
2. Κυρώσεις	197
3. Διαδικασία επιβολής κυρώσεων	198
VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	199
VIII. Υπόδειγμα: Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου	200

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ

I. Έννοια	203
II. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων	204
III. Χορήγηση άδειας – Δικαιολογητικά.....	204
1. Δικαιολογητικά.....	204
2. Ισχύς της άδειας- Ανανέωση.....	208
IV. Κυρώσεις.....	208
V. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	209
Άδεια Λειτουργίας Κολυμβητικής Δεξαμενής	210

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ- ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

I. Επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου	213
II. Έννοια	214
III. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων	214
IV. Χορήγηση άδειας λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου	215
1. Αρμόδια όργανα	215
2. Προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας.....	216
α) Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο.....	216
β) Προϋποθέσεις ως προς το ακίνητο.....	217
3. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας.....	218
4. Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας Η/Υ εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος (μικτή επιχείρηση)	219
V. Μεταβίβαση της άδειας- Αντικατάσταση	221
1. Μεταβίβαση άδειας	221
2. Διαδικασία μεταβίβασης της άδειας-Δικαιολογητικά.....	221
3. Αντικατάσταση άδειας	223
VI. Κυρώσεις.....	223
1. Διοικητικές κυρώσεις.....	223
2. Αρμόδια όργανα επιβολής κυρώσεων	225
3. Διαδικασία	225
VII. Ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια	226
1. Έννοια.....	226
2. Χορήγηση άδειας.....	227
3. Κυρώσεις.....	228
VIII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	229
IX. Υπόδειγμα: Άδεια λειτουργίας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών διαδικτύου (αμιγής επιχείρηση)	231

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄**ΖΩΗΛΑΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ**

I. Εννοιολογία	233
II. Νομοθετικό Πλαίσιο	233
III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ	233
IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων	234
V. Η άδεια κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος	234
1. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος	234
2. Προϋποθέσεις που αφορούν το όχημα	235
3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά	235
4. Η διαδικασία χορήγησης	236
5. Ειδικότερες υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας	237
6. Μεταβίβαση ζώηλατου οχήματος	237
VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις	238
VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	239
VIII. Υποδείγματα	240
1. Αίτηση για άδεια κυκλοφορίας Ζώηλατου Οχήματος	240
2. Άδεια κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος	241

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄**ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΩΝ**

I. Εννοιολογία	243
II. Η εξέλιξη του νομοθετικού πλαισίου	243
III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ	244
IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων	244
V. Η άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων	244
1. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος	245
2. Προϋποθέσεις που αφορούν το οίκημα	245
3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας	246
4. Η διαδικασία χορήγησης	248
5. Σύσταση καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων με άλλες επιχειρήσεις	249
6. Ειδικές Περιπτώσεις: Αλλαγή κατόχου ή οικήματος	250
7. Υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας	251
VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις	253
VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	254
VIII. Υποδείγματα	256
1. Αίτηση για άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων	256
2. Άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων	257

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΑΜΟΙΒΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

I. Γενικά	259
II. Θεσμικό Πλαίσιο	260
III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ	261
IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων	261
V. Η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδιδόμενων προσώπων	262
1. Προϋποθέσεις που αφορούν το πρόσωπο	262
2. Προϋποθέσεις που αφορούν το οίκημα	263
3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά	263
4. Η διαδικασία χορήγησης	265
5. Ισχύς της Άδειας- Ανανέωση	266
6. Ειδικότερες υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας	267
VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις	268
1. Προσωρινή Αφαίρεση Άδειας	268
2. Οριστική Αφαίρεση	268
3. Ανάκληση της άδειας	269
4. Κλείσιμο και σφράγιση του οικήματος	269
VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα	269
VIII. Υποδείγματα	273
1. Αίτηση για άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου	273
2. Άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου	274
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	277

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά τη μεγάλη επιτυχία και αποδοχή του Οδηγού Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος (ΚΥΕ, 2007), η ΕΕΤΑΑ, με τη συμπαράσταση του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΚΕΔΚΕ, συνεχίζει την προσπάθεια για τη συμβουλευτική στήριξη των τοπικών Αρχών. Για το σκοπό αυτό, συγκροτήθηκε Ομάδα Έργου για την εκπόνηση οδηγού αδειών, υπό τον επιστημονικό συντονισμό του Αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ν.Κ. Χιλέπα και τη συμμετοχή εμπειρων νομικών και στελεχών της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο τόμος αυτός, περιλαμβάνει οδηγίες ως προς τις περισσότερες περιπτώσεις αδειών, καλύπτοντας ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων. Ξεκινά από το μείζον θέμα των διαφημίσεων, προκειμένου στη συνέχεια να στραφεί προς το υπαίθριο εμπόριο, τα θέατρα/κινηματογράφους, τις ψυχαγωγικές παιδιές, τους παιδότοπους, τα τεχνικά παίγνια, τις πισίνες κ.ά.

Με τους δύο οδηγούς πιστεύουμε ότι ανταποκρινόμαστε σε μεγάλο βαθμό στις ανάγκες των δήμων και των κοινοτήτων για συμβουλευτική στήριξη ως προς τα ζητήματα αδειοδοτήσεων. Άλλωστε, ο κόσμος της αυτοδιοίκησης αντιλαμβάνεται την αξία την οποία έχει η αρωγή για την εφαρμογή του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, σε συνδυασμό με τη πολυδαίδαλη συναφή νομοθεσία.

Ιωάννης Γκογκοζώτος
Διευθύνων Σύμβουλος Ε.Ε.Τ.Α.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

I. Εννοιολογικός προσδιορισμός

1. Η διαφήμιση γενικά

Διαφήμιση θεωρείται η μορφή επικοινωνίας που έχει ως στόχο την ενίσχυση των εμπορικών συναλλαγών και γενικότερα τον επηρεασμό της κοινής γνώμης προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Η ειδικότερη μορφή και το περιεχόμενο του διαφημιστικού μηνύματος εξαρτώνται από το είδος του προϊόντος ή της υπηρεσίας που διαφημίζεται, από το μέσο, από το κοινό στο οποίο απευθύνεται κ.λ.π.¹

Κατά το άρθρο 9 του ν.2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α) «Προστασία του καταναλωτή», διαφήμιση είναι κάθε ανακοίνωση που γίνεται στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, με στόχο την προώθηση της διάθεσης αγαθών ή υπηρεσιών.

Από πλευράς διατάξεων που διέπουν την καταχώρηση διαφημίσεων σε πάσης φύσεως έντυπα², διαφήμιση θεωρείται και οποιαδήποτε δημοσίευση που περιέχει διαφημιστικό μήνυμα και καταχωρείται στο σώμα του εντύπου, σε ένθετο, αφιέρωμα κ.λ.π. ή διανέμεται μαζί με αυτό, είτε γίνεται επί πληρωμή, είτε δωρεάν. Η χορηγία θεωρείται διαφήμιση³.

2. Η υπαίθρια διαφήμιση

Ο ορισμός της υπαίθριας διαφήμισης συναντάται στο άρθρο 1, παρ.1 του ν.2946/2001 καθώς και στο άρθρο 2, παρ.9 του ν.2833/2000, οι διατάξεις του οποίου αφορούν σε συγκεκριμένο τμήμα της πόλης των Αθηνών.

---

1. ΝΣΚ 25/2000, ΥΠΕΣ 70330/Εγκ. 76/13-12-2007

2. Άρθρο 9 του ν.2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α') «Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης και της τοπικής ραδιοφωνίας, ρύθμιση θεμάτων της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς και άλλες διατάξεις».

3. ΝΣΚ 319/2007, ΥΠΕΣ 70330/Εγκ.76/13-12-2007

Κατά το **άρθρο 1, παρ.1 του ν.2946/2001**, στην έννοια της υπαίθριας διαφήμισης περιλαμβάνεται η υπαίθρια και δημόσια προβολή, με κάθε τρόπο και μέσο, μηνυμάτων κάθε μορφής για την προώθηση εμπορικών και επαγγελματικών σκοπών ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων.

Παρεμφερής αλλά αναλυτικότερος εμφανίζεται ο ορισμός της υπαίθριας διαφήμισης στο **άρθρο 2, παρ.9 του ν.2833/2000 (ΦΕΚ 150 Α')**⁴, με το οποίο ρυθμίζονται οι όροι διενέργειας υπαίθριας διαφήμισης σε συγκεκριμένο τμήμα της πόλης των Αθηνών⁵. Κατά τις διατάξεις αυτές, υπαίθρια διαφήμιση είναι η υπαίθρια και δημόσια προβολή με κάθε τρόπο και μέσο μηνυμάτων εμπορικού, πολιτικού, επαγγελματικού χαρακτήρα ή άλλης συναφούς δραστηριότητας κάθε μορφής, όπως επίσης και κάθε επαγγελματική επιγραφή που δεν πληροί τους όρους που προβλέπονται από το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της προαναφερόμενης διάταξης.

Οι όροι που πρέπει σωρευτικά να πληρούνται, ώστε να θεωρείται μία επιγραφή «επαγγελματική» και όχι «διαφημιστική», είναι οι ακόλουθοι:

α) Πρέπει να είναι τοποθετημένη σε κύρια είσοδο κτιρίου ή σε προθήκη και θύρα ισόγειου καταστήματος ή γραφείου

β) Πρέπει να δηλώνει την επωνυμία και το αντικείμενο της δραστηριότητας που ασκείται εντός του κτιρίου ή τμήματος αυτού ή την ιδιότητα των ενοίκων

γ) Η δευτεροβάθμια Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ) πρέπει να έχει εγκρίνει τη μορφή της, τις διαστάσεις, το είδος των χρησιμοποιούμενων υλικών, το χρωματισμό, τη θέση, τον τρόπο στερέωσής της και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Στην περίπτωση κτιρίων, οικοδομημάτων ή στοιχείων του περιβάλλοντος χώρου αυτών, που έχουν χαρακτηριστεί ή χαρακτηρίζονται ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού, η έγκριση πρέπει να έχει χορηγηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Η σήμανση φαρμακείου, κλινικής και νοσοκομείου καθώς και οι επιγραφές που είναι τοποθετημένες στην πρόσοψη ή στις προσόψεις κτιρίου που χρησιμοποιείται στο σύνολό του ως ξενοδοχείο, τράπεζα ή δημόσια υπηρεσία, θεωρούνται επαγγελματικές επιγραφές και οι όροι τοποθέτησής τους ορίζονται, κατά περίπτωση, με το **άρθρο 2, παρ.9 του ν.2833/2000** και το **άρθρο 2, παρ.6 της ΚΥΑ 38110/2002**.

---

4. Όπως αντικαταστάθηκε με το **άρθρο 83 παρ. 4 του ν.3057/2002 (ΦΕΚ 239 Α')**.

5. Ειδικότερα, αναφέρεται στο τμήμα της πόλης των Αθηνών που έχει χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό με τα προεδρικά διατάγματα της 21.9./13.10.1979 (ΦΕΚ 567 Δ') και της 26.5./16.6.1989 (ΦΕΚ 411 Δ') καθώς και για το τμήμα της πόλης που ορίζεται ρητά με τις παρ.1 και 11 του άρθρου 2 του νόμου.

Στο άρθρο 1 του ν.2946/2001,⁶ δεν εμπεριέχεται μεν ρητή πρόβλεψη περί ένταξης, υπό προϋποθέσεις, των επαγγελματικών επιγραφών στην έννοια της υπαίθριας διαφήμισης, συνάγεται ωστόσο εκ του ορισμού που δίδεται για τις επιγραφές με τις διατάξεις του άρθρου 6 του νόμου, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 2 παρ.1 της ΚΥΑ 38110/2002 (1255 Β').⁷

Συνεπώς, όπως αναφέρεται αναλυτικά και σε επόμενη ενότητα, η έννοια της επαγγελματικής επιγραφής στη νομοθεσία συναρτάται με:

α) το μήνυμα που προβάλλεται επί αυτής (θέση, επωνυμία επιχείρησης, διεύθυνση, ιδιότητα ή αντικείμενο επαγγελματική δραστηριότητας)

β) τη θέση ανάρτησης της (στις όψεις κτιρίων που εκτελούνται οι εργασίες ή στεγάζεται το νομικό / φυσικό πρόσωπο που προβάλλονται επί της επιγραφής)

γ) την προβλεπόμενη, κατά περίπτωση, αδειοδότηση της επιγραφής από την ΕΠΑΕ ή το Υπουργείο Πολιτισμού (άρθρο 2 του ν.2833/2000, άρθρο 2 παρ.5 της ΚΥΑ 38110/2002).

Σε κάθε περίπτωση δηλαδή, οι επαγγελματικές επιγραφές διακρίνονται από τις «ενδεικτικές πινακίδες»⁸, στις οποίες μπορεί να προβάλλεται μεν το ίδιο μήνυμα αλλά συνήθως βρίσκονται τοποθετημένες σε άλλους χώρους και όχι επί των όψεων των κτιρίων (όπως σε προκίπια κτιρίων, σε ιδιωτικά οικόπεδα, σε πεζοδρόμια και άλλους κοινόχρηστους χώρους).

Κατηγορίες υπαίθριας διαφήμισης

Η απαρίθμηση των κατηγοριών υπαίθριας διαφήμισης που εμφανίζεται στο άρθρο 1, παρ.2 του ν.2946/2001 και στο άρθρο 2, παρ.9 του ν.2833/2000 είναι ενδεικτική, παρέχοντας τη δυνατότητα εντοπισμού και άλλων κατηγοριών που υπάγονται στον ορισμό της υπαίθριας διαφήμισης, όπως αυτός έχει διατυπωθεί στις προαναφερόμενες διατάξεις.

---

6. Με το οποίο ορίζεται η έννοια της υπαίθριας διαφήμισης για το σύνολο της χώρας, εκτός του τμήματος της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του ν.2833/2000

7. Το θέμα αυτό αναλύεται σε επόμενη ενότητα, που αναφέρεται στα κριτήρια διάκρισης επαγγελματικών επιγραφών και διαφημίσεων

8. η τοποθέτηση των οποίων σημειωτέον ότι απαγορεύεται στις κατοικημένες περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ.2, περ.β. του ν.2946/2001

Κατά την έννοια λοιπόν του άρθρου 1 του ν.2946/2001, υπαίθριες διαφημίσεις συνιστούν ιδίως οι έντυπες, χειρόγραφες, φωτεινές ή φωτιζόμενες και οι ηλεκτρονικές ή άλλες διαφημίσεις σε:

- κοινόχρηστους, δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους,
- ιδιωτικά κτίρια ή οικόπεδα,
- χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών,
- στάδια και γήπεδα,
- οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκινήτων αυτοκινήτων και κάθε τύπου δημόσιας χρήσης οχημάτων ή στην εξωτερική επιφάνειά τους,
- στέγαστρα αφετηριών ή στάσεων αναμονής επιβατών, αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών,
- περίπτερα,
- οι διαφημίσεις από τον αέρα, με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο.

Στην αναλυτικότερη απαρίθμηση του άρθρου 2, παρ.9 του ν.2833/2000 προβλέπονται επιπλέον τα εξής:

- Η διαφήμιση και η κατασκευή επί της οποίας αυτή τοποθετείται αντιμετωπίζονται ως ενιαίο σύνολο («οι έντυπες, οι χειρόγραφες, οι φωτεινές ή φωτιζόμενες και οι ηλεκτρονικές ή άλλες διαφημίσεις **μετά των** πλαισίων, κάθε είδους υποστηρίγματα ή άλλων πρόσθετων, σταθερών ή κινητών, κατασκευών που χρησιμοποιούνται για την τοποθέτησή τους»).
- Οι διαφημίσεις που τοποθετούνται στις εσωτερικές επιφάνειες των κτιρίων (υαλοπίνακες κ.λ.π.) και είναι προσιτές στην κοινή θέα, εμπίπτουν στην έννοια της υπαίθριας διαφήμισης.
- Στην έννοια των υπαίθριων διαφημίσεων περιλαμβάνονται και τα κενά διαφημιστικά πλαίσια.

2.1. Η εξέλιξη του νομοθετικού πλαισίου της υπαίθριας διαφήμισης

Η «εμπλοκή» της τοπικής αυτοδιοίκησης με το θέμα της διαφήμισης δεν είναι πρόσφατη. Από αρκετά παλαιά, το τέλος διαφήμισης ήταν έσοδο των ΟΤΑ⁹, αλλά τα τελευταία χρόνια οι νομοθετικές ρυθμίσεις περί «υπαίθριας διαφήμισης» είναι αρκετά λεπτομερείς και η παραχθείσα νομολογία σχετικά πλούσια.

---

9. Βλ. άρ. 15-18 του ΒΔ της 24-9/20-10-1958

Ο ν.1144/1981 «Περί επικολήσεως εντύπων και διενεργείας ετέρων συναφών πράξεων...» επιχείρησε, για πρώτη φορά συστηματικά, να ρυθμίσει το ζήτημα της υπαίθριας διαφήμισης, χωρίς μάλιστα να χρησιμοποιεί ακόμη τον όρο αυτό. Ο νόμος αυτός καθόριζε τις επιτρεπόμενες και απαγορευόμενες διαφημιστικές πράξεις, ρύθμιζε το ζήτημα της αποκατάστασης των πραγμάτων στις περιπτώσεις παράνομων διαφημίσεων, προέβλεπε ποινικές κυρώσεις – ορισμένες μάλιστα χωρίς μετατροπή – και αναπροσάρμοζε το υπέρ των ΟΤΑ τέλος.

Γρήγορα ο νόμος αυτός αντικαταστάθηκε με το ν.1491/1984, «μέτρα για τη διευκόλυνση της διακίνησης των ιδεών, τον τρόπο διενέργειας της εμπορικής διαφήμισης κ.λ.π.». Ο νόμος αυτός επιχείρησε να ρυθμίσει εξ αρχής το θέμα, περιλαμβάνοντας ρυθμίσεις όχι μόνο για την εμπορική διαφήμιση, αλλά και για την προβολή πολιτικών και άλλων μηνυμάτων, για την προβολή κατά τις προεκλογικές περιόδους κ.λ.π. Με ορισμένες τροποποιήσεις, ο νόμος αυτός ίσχυσε μέχρι το 2001, οπότε αντικαταστάθηκε με τον ισχύοντα σήμερα ν.2946/2001, πλην του άρθρου 3, το οποίο αφορά προβολή πολιτικών και άλλων μηνυμάτων και εξακολουθεί να ισχύει.

Η έκταση των ρυθμίσεων που έχουν τα παραπάνω νομοθετήματα είναι ενδεικτική της πορείας που έχει το θέμα των υπαίθριων διαφημίσεων: Οι ρυθμίσεις του ν.1144/1981 ήταν λακωνικές, του ν.1491/1984 εκτενέστερες, ενώ του ν.2946/2001 ακόμη πιο λεπτομερείς.

Η μονοδιάστατη αντίληψη της υπαίθριας διαφήμισης ως πηγή εσόδων των ΟΤΑ που κυριαρχούσε παλαιότερα, σταδιακά εξελίχθηκε μέσα από τη θέσπιση κανόνων που προσέδιδαν μεγαλύτερη βαρύτητα σε θέματα ασθτικής, προστασίας του περιβάλλοντος και ασφάλειας.

Πράγματι, η δημόσια προβολή μηνυμάτων που επιδιώκεται με την υπαίθρια διαφήμιση επηρεάζει άμεσα σημαντικά αγαθά του κοινωνικού συνόλου, με έρεισμα στο Σύνταγμα, όπως το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου. Παράλληλα συναρτάται με το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης και της οικονομικής ελευθερίας. Η αναγκαιότητα ισόρροπης στάθμισης αυτών των αγαθών με σύγχρονους όρους, οδήγησε στο νόμο 2946/2001, ο οποίος επεδίωξε να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες, βασιζόμενος σε μία συνεκτική συνταγματική λογική.

Η προστασία του φυσικού, οικιστικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ως υποχρέωση του κράτους συνιστά παράλληλα συνταγματικά προβλεπόμενο περιορισμό της οικονομικής ελευθερίας, εντασσόμενο στην επιφύλαξη της τήρησης του Συντάγματος, κατά το άρθρο 5 παρ.1. Ανάλογα περιορίζεται και η ελευθερία διακίνησης των ιδεών, με βάση την επιφύλαξη της «τήρησης των νόμων του Κράτους», κατά το άρθρο

14, παρ.1 του Συντάγματος. Συνεπώς η αξία της υπαίθριας διαφήμισης, τόσο ως έκφρασης της οικονομικής ελευθερίας, όσο και ως τρόπου διακίνησης ιδεών, συγκρινόμενη με την αξία του έννομου αγαθού του περιβάλλοντος, πρέπει υπό ορισμένες προϋποθέσεις να υποχωρεί, ενώ επιπλέον πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε να μη θίγεται η αισθητική εικόνα των σύγχρονων πόλεων και οικισμών¹⁰.

II. Το νομοθετικό πλαίσιο της διαφήμισης

Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη διαφήμιση είναι ευρύ και σύνθετο, αντανakλώντας τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του συγκεκριμένου τομέα. Αποτυπώνεται σε ένα πλήθος νομοθετημάτων και κανονιστικών πράξεων της διοίκησης που παρατίθενται στη συνέχεια.

- **N. 1491/1984 (ΦΕΚ 173 Α')**, **άρθρο 3** «Προβολή πολιτικών και άλλων μηνυμάτων» (σημ. ισχύει μόνο το άρθρο 3, τα υπόλοιπα έχουν καταργηθεί)
- **N. 2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α')** «Υπαίθρια Διαφήμιση, Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν.3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α') και αφορά στο σύνολο της χώρας
- **Άρθρα 10, 11 και 83 του ν.2696/1999 «Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας» (ΦΕΚ 57 Α')**, όπως τροποποιήθηκε με το **άρθρο 13 του ν.3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α')** και το **άρθρο 9 του ν.3542/2007 (ΦΕΚ 50 Α')** – ειδικές απαγορευτικές διατάξεις που αφορούν στη διενέργεια διαφήμισης επί των αυτοκινήτων οχημάτων καθώς και στην χωροθέτηση της υπαίθριας διαφήμισης
- **Άρθρο 2 του ν.2833/2000 (ΦΕΚ 150 Α')** «θέματα προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε με τα **άρθρα 2, παρ.17 του ν.3254/2004 (ΦΕΚ 137 Α')**, **10 του ν.3207/2003 (ΦΕΚ 302 Α')**, **83 του ν.3057/2002 (ΦΕΚ 239 Α')** και **13 του ν.2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α')** - αφορά τμήμα της πόλης των Αθηνών, συμπεριλαμβανομένου του τμήματος που έχει χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό με τα προεδρικά διατάγματα της 1.9./13.10.1979 (ΦΕΚ 567 Δ') και της 26.5./16.6.1989 (ΦΕΚ 411 Δ').
- **N. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α')**, **άρθρο 9** – διοικητική υποκατάσταση των ΟΤΑ σε θέματα υπαίθριας διαφήμισης
- **Άρθρα 15 και 16 του από 24.9-20.10.1958 Β.Δ/τος**, όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν από το **άρθρο 5 του ν.1900/1990 (ΦΕΚ 15 Α')**, την παρ.6

---

10. Εισηγητική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Υπαίθρια Διαφήμιση, Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων και άλλες διατάξεις» [ν.2946/2001].

του άρθρου 9 του ν.2880/2001 (ΦΕΚ 9 Α'), το άρθρο 57 του ν.1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και το άρθρο 15, παρ.4 του ν.2946/2001 – ορίζονται οι κατηγορίες των διαφημιστικών πράξεων Α, Β, Γ, Δ και τα συνδεδεμένα με αυτές ανώτατα και κατώτατα όρια του συντελεστή του τέλους διαφήμισης

- **Ν. 2669/1998 (ΦΕΚ 283 Α'), άρθρο 2** «Οργάνωση Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών-Πειραιώς και Περιχώρων» όπως τροποποιήθηκε με την παρ.4 άρθρ.22 του ν.3534/2007 (ΦΕΚ 40 Α´) - αφορά στην αρμοδιότητα του ΟΑΣΑ ως προς την ευθύνη εγκατάστασης και την έγκριση του τύπου, της μορφής και της διάταξης των στεγάστρων των στάσεων, που κατασκευάζονται και τοποθετούνται από άλλους φορείς ή οργανισμούς, κατόπιν έγκρισης του ΟΑΣΑ
- **Ν. 2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α'), άρθρο 21** «Οργάνωση μεταφορών με πλεωφορεία, τεχνικός έλεγχος» - αφορά τις προδιαγραφές των στεγάστρων και τη διαφημιστική εκμετάλλευσή τους
- **Ν.2725/1999 (ΦΕΚ 121 Α'), άρθρο 56** «Ερασιτεχνικός-Επαγγελματικός Αθλητισμός κ.λ.π.», άρθρο 56 – αφορά περιοριστικούς όρους κατά τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης των διαφημιστικών χώρων που υπάρχουν στα εθνικά, δημοτικά, κοινοτικά γυμναστήρια και στις λοιπές αθλητικές εγκαταστάσεις τους
- **Π.Δ 96/2007 (ΦΕΚ 116 Α'), άρθρο 44** «Χώροι υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων»
- **Η 5141/30-1-2009 (ΦΕΚ 144 Β')** Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Καθορισμός τρόπου χρήσης των χώρων που διατίθενται κατά την προεκλογική περίοδο στα πολιτικά κόμματα και σε συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων για την προεκλογική προβολή τους»
- **Η 88202/2009 (ΦΕΚ 1286 Β')** Απόφαση του Υπουργού Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Υπουργική απόφαση σε εφαρμογή του άρθρ. 3 του ν.3730/2008 για την προστασία ανηλίκων από τον καπνό και το αλκοόλ» - αφορά στην απαγόρευση της διαφήμισης προϊόντων καπνού από 1-9-2009
- **ΚΥΑ 38110/2002 (ΦΕΚ 1255 Β')** «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ανάρτησης πανώ σε προσώψεις κτιρίων καθώς και προδιαγραφών και διαδικασίας τοποθέτησης επιγραφών σε κτίρια και κοινόχρηστους χώρους, κατά τις διατάξεις του ν.2946/2001»
- **ΚΥΑ 52138/2003 (ΦΕΚ 1788 Β')** «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών της διαδικασίας τοποθέτησης ειδικά διαμορφωμένων πλαισίων, για την προβολή υπαίθριας εμπορικής διαφήμισης, κατά τις διατάξεις του ν.2946/2001», όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 18801/10-4-2006 (ΦΕΚ 521 Β')

- **ΚΥΑ 6636/2004 (ΦΕΚ 348 Β')** « Ανάρτηση διαφημίσεων επί των καλυμάτων ικριωμάτων σε κτίρια των οποίων οι όψεις ανακαινίζονται, κατ' εφαρμογή προγράμματος αποκατάστασης», κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 34, παρ.3 του ν.3164/2003
- **ΚΥΑ 61818/2004 (ΦΕΚ 1903 Β')** «Καθορισμός ειδικότερων όρων υπό τους οποίους επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημίσεων σε κατάλληλα διαμορφωμένους δημοτικούς χώρους και σε στάσεις αναμονής επιβατών, κατά τις διατάξεις του ν.3057/2002» - αφορά τμήμα της πόλης των Αθηνών που ορίζεται με το ν.2833/2000
- **Οι ειδικές απαγορευτικές διατάξεις περί τοποθέτησης διαφημίσεων, που περιλαμβάνονται στις εγκρίσεις & τροποποιήσεις των ρυμοτομικών σχεδίων των περιοχών, με τα οποία καθορίζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης εντός αυτών**
- **Αποφάσεις Υπουργού Μεταφορών & Επικοινωνιών υπ' αριθμ.34303/3539/2-2-2000 (80Β'), Β36935/2806/2002 (862 Β') και Α-οικ.54829/4034/2003 (1364 Β')** που αφορούν στους όρους και προϋποθέσεις αναγραφής ή τοποθέτησης διαφημίσεων στο εσωτερικό ή εξωτερικό του αμαξώματος αυτοκινήτων οχημάτων, τα οποία εκτελούν δημόσια συγκοινωνία.

Εγκύκλιοι περί Διαφήμισης

- **Εγκύκλιος 43/43833/25-9-2008** «Προβολή διαφημίσεων στο εξωτερικό του αμαξώματος αυτοκινήτων οχημάτων δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, που δεν εκτελούν δημόσια συγκοινωνία»
- **Εγκύκλιος 46765/27-7-2009** «Προβολή διαφημίσεων σε όλους τους τύπους οχημάτων που ορίζονται με το άρθρο 2 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας [Κ.Ο.Κ, ν.2696/1999, όπως ισχύει]»
- **Εγκύκλιος 32/47698/6-9-2006** «Διαφημιστικές πινακίδες και επιγραφές στα πρατήρια υγρών καυσίμων»
- **Εγκύκλιος 20/40135/18-10-2001** «Ν.2946/2001-Υπαίθρια διαφήμιση, Συμπολιτείες Δήμων & Κοινοτήτων και άλλες διατάξεις»
- **Εγκύκλιος 4815/31-1-2003** «Διευκρινήσεις σχετικά με την υποχρέωση αναγραφής των επιγραφών στην ελληνική γλώσσα»
- **Εγκύκλιοι 36/Δ17α/01/117/Φ.5.1.1/2003 και 7/Δ17α/10/11/Φ.5.1.1/2004** των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και ΕΣΔΔ&Α «Προϋποθέσεις και διαδικασία τοποθέτησης υπαίθριας εμπορικής διαφήμισης»

- Εγκύκλιος 23183/2005 «Αφαίρεση παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων»
- Εγκύκλιος 34/15838/23-5-2007 «Αφαίρεση παράνομων υπαίθριων διαφημιστικών πινακίδων»
- Εγκύκλιος 76/70330/13-12-2007 «Διαφημιστικές ενέργειες που εντάσσονται στην Κατηγορία Δ' του άρθρου 15 του β.δ 24.9/20.10.1958, περί επιβολής τέλους διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ» (γίνεται αναφορά και στην υπαίθρια διαφήμιση).

III. Αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων

Με το άρθρο 75 του ΚΔΚ (ν.3463/2006) προσδιορίστηκαν με ιδιαίτερα λεπτομερή τρόπο οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων και εισήχθη η βασική διάκριση ανάμεσα αφενός στις αρμοδιότητες που είναι ταυτόχρονα τοπικές υποθέσεις (μέρος Ι του άρθρου 75) και αφετέρου σε αυτές που έχουν «κρατικό» χαρακτήρα και ασκούνται από τους ΟΤΑ (μέρος ΙΙ).

Ανάμεσα στις «κρατικού» χαρακτήρα αρμοδιότητες περιλαμβάνεται και η αρμο-

διότητα χορήγησης αδειών διενέργειας διαφήμισης, τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, τοποθέτησης επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωνοφελείς σκοπούς. Επίσης περιλαμβάνεται η αρμοδιότητα ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης, των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και των επιγραφών, η

Αρμοδιότητες ΟΤΑ για τη διαφήμιση

- Αδειοδότηση
- Έλεγχος
- Επιβολή κυρώσεων
- Κανονιστική
- Καθορισμός του συντελεστή του τέλους διαφήμισης

αρμοδιότητα αφαίρεσης των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών καθώς και επιβολής των προβλεπόμενων προστίμων με τις προϋποθέσεις και τους όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 75, ΙΙ παρ. 24 του ΚΔΚ).

Παρότι ο ΚΔΚ κατατάσσει τα θέματα της διαφήμισης στις κρατικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ, ορισμένες πτυχές τους φαίνεται να έχουν καθαρά τοπική διάσταση. Έτσι αντιμετωπίζεται ως τοπικό ζήτημα ο καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης, καθώς και ο προσδιορισμός ειδικότερων προδια-

γραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 75 Ι, τομέας αρμοδιοτήτων « γ) Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών», παρ. 6 του ΚΔΚ).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες, έχουν, ως προς τις διαφημίσεις, αρμοδιότητα:

Α. Κανονιστική (άρθρο 79, παρ.1, περ.ε. του ΚΔΚ), ως προς

- τον καθορισμό των χώρων για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης
- τον προσδιορισμό ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών σε επαγγελματικούς χώρους, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, λαμβάνοντας υπόψη τη φυσιογνωμία και την αισθητική του χώρου

Β. Αδειοδότησης ως προς

- την παραχώρηση των χώρων για τοποθέτηση των διαφημιστικών πλαισίων (σύμβαση μίσθωσης χώρου)
- την τοποθέτηση των πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης και των επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας
- τη διενέργεια της διαφήμισης

Γ. Ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης και των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών

Δ. Αφαίρεσης των παράνομων διαφημίσεων και επιγραφών και επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση

Ε. Επιβολής των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων (πρόστιμα) και παραπομπής των υποθέσεων για την επιβολή τυχόν ποινικών κυρώσεων

ΣΤ. Καθορισμού του συντελεστή του τέλους διαφήμισης κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 του β.δ 24/9-20-10-1958¹¹.

Πέραν των ανωτέρω, και άλλες ρυθμίσεις γενικότερου περιεχομένου, παρέχουν στους ΟΤΑ τη δυνατότητα ρυθμιστικής παρέμβασης στα θέματα των διαφημίσεων,

---

11. Όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν.1900/1990 και τροποποιήθηκε από την παρ.6 του άρθρου 9 του ν.2880/2001 – Σχετική με την κανονιστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ επί θεμάτων επιβολής φόρων, τελών κ.λ.π. είναι η υπ' αριθμ. 41/2007 Εγκύκλιος του ΥΠΕΣ.

όπως η μέριμνα για την αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων, η προστασία ιστορικών χώρων, η περιβαλλοντική προστασία, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λ.π.

IV. Χωροθέτηση της υπαίθριας διαφήμισης

1. Απαγορευμένοι χώροι διαφήμισης

Οι χώροι που απαγορεύεται η διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης προβλέπονται από το ν.2946/2001 (άρθρο 2), το ν.2696/1999 «Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας», όπως ισχύει (άρθρα 10 και 11), από την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) 52138/2003, το άρθρο 2 του ν.2833/2000, όπως ισχύει καθώς και από τα εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια¹² των περιοχών.

Σύμφωνα με την προαναφερόμενη νομοθεσία, η διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης απαγορεύεται στους ακόλουθους χώρους:

1.1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν.2946/2001

- Σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και στις ζώνες προστασίας γύρω από αυτούς, σε παραδοσιακούς οικισμούς, στον περιβάλλοντα χώρο τους καθώς και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.¹³
- Σε μνημεία, στον περιβάλλοντα χώρο τους ή και στις ζώνες προστασίας τους και σε παραδοσιακά κτίρια.¹⁴

---

12. Εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο οικισμού ή σχέδιο πόλης ή πολεοδομικό σχέδιο ή πολεοδομική μελέτη είναι το διάγραμμα με τον τυχόν ειδικό πολεοδομικό κανονισμό που έχει εγκριθεί σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και καθορίζει τους ειδικούς όρους δόμησης, τους κοινόχρηστους και δομησιμους χώρους και τις επιτρεπόμενες χρήσεις σε κάθε τμήμα ή ζώνη του οικισμού. (άρθρο 242 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99/580 Δ').

13. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.1577/1985, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν.2831/2000/140 Α' (βλ. άρθρο 110 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99/580 Δ'), με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ χαρακτηρίζονται οικισμοί ή τμήματα πόλεων ή οικισμών ή αυτοτελή οικιστικά σύνολα εκτός αυτών, ως παραδοσιακά σύνολα. Επίσης χώροι, τόποι, τοπία ή ζώνες ιδιαίτερου κάλλους και φυσικοί σχηματισμοί που συνοδεύουν ή περιβάλλουν ακίνητα και στοιχεία αρχιτεκτονικής κληρονομιάς χαρακτηρίζονται ως χώροι, τόποι ή ζώνες προστασίας των παραδοσιακών συνόλων, ως περιοχές που έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη προστασία.

- Σε στοές κτιρίων.
- Σε πινακίδες δημόσιας πληροφόρησης, σε πινακίδες οδικής σήμανσης και στους φωτεινούς σηματοδότες οδικής κυκλοφορίας.
- Σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
- Σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο τους.
- Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2190/1994 (28 Α')¹⁵, όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το **κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων**, καθώς και σε **σύλους** και υποσταθμούς **εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας**.

14. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ή του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού χαρακτηρίζονται ως διατηρητέα, μεμονωμένα κτίρια ή τμήματα κτιρίων ή συγκροτήματα κτιρίων, ως και στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου αυτών, όπως επίσης και στοιχεία του φυσικού ή και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος χώρου τους. Με όμοια απόφαση μπορεί να χαρακτηρίζεται ως διατηρητέα η χρήση ακινήτου με ή χωρίς κτίσματα εντός ή εκτός οικισμών (άρθρο 110 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99/580 Δ').

15. Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν.2190/1994, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 1 του ν.2527/1997 (206 Α'), σε συνδυασμό με το άρθρο 1, παρ. 6 του ν.1256/1982 και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις του, πριν την τροποποίηση του με το άρθρο 51 του ν.1892/1990, στο δημόσιο τομέα υπάγονται όλοι οι κρατικοί φορείς ανεξάρτητα από το καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού ή μικτού δικαίου που τους διέπει, δηλαδή: α) οι Κρατικές ή Δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, β) οι Κρατικοί ή Δημοσίοι Οργανισμοί σαν κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου γ) οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, η Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση κ.λ.π. δ) Τα Κοινωφελή Ίδρύματα του Αστικού Κώδικα που περιήλθαν στο Δημόσιο και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται απ' αυτό. ε) οι Τραπεζικές και άλλες ανώνυμες εταιρείες στις οποίες είτε τα κατά τις προηγούμενες περιπτώσεις νομικά πρόσωπα έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου είτε έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορήγηση, όπως η Τράπεζα Ελλάδος, η Αγροτική Τράπεζα, στ) τα κρατικά νομικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί από το νόμο ή τα δικαστήρια ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, όπως ο Οργανισμός Συγκοινωνιών Ελλάδος, και που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από οποιοδήποτε των προαναφερομένων νομικών προσώπων. ζ) Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρείες των πιο πάνω Νομικών Προσώπων που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά η) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού θ) οι Τοπικές Ενώσεως Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) και η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ) ι) οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που έχουν εξαιρεθεί από το δημόσιο τομέα βάσει των διατάξεων του άρθρου 30 του ν.1914/1990 και του άρθρου 22 του ν.1947/1991 κ) οι Τράπεζες στις οποίες ο διορισμός Προέδρου του Δ.Σ. ή Διοικητή υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής, καθώς και οι θυγατρικές τους ανώνυμες εταιρείες λ) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους καθώς και το Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Αποδήμων και Παλιννοστώντων ομογενών Ελλήνων.

Η απαγόρευση της προβολής διαφημίσεων στο **κατάστρωμα πεζοδρομίων** έχει την έννοια ότι απαγορεύεται η προβολή τους σε θέσεις που μπορούν να αποσπάσουν την προσοχή των χρηστών των οδών και των πεζοδρομίων, κατά τα οριζόμενα με την παρ.2 του άρθρου 11 του ΚΟΚ (422/2004 ΝΣΚ). Όπως έχει κριθεί νομολογιακά (ΑΠ 125/2005) η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων επί των πεζοδρομίων μπορεί να είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ΚΟΚ, δηλαδή δεν παραβιάζει κατ' ανάγκη κατά τρόπο ανεπίτρεπτο την οδική ασφάλεια.

■ **Εξαιρέση στην απαγόρευση περί τοποθέτησης διαφημίσεων σε στύλους εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας** εισάγεται με το άρθρο 3, παρ.4 του ν.1491/1984 (173 Α'), το οποίο δεν καταργήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν.2946/2001. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές επιτρέπεται η επικόλληση εντύπων σε μόνιμα πλαίσια, τα οποία τοποθετούνται από τους δήμους και τις κοινότητες στους στύλους των οργανισμών κοινής ωφέλειας και των ΟΤΑ, για την προβολή πολιτικών και άλλων μηνυμάτων από τους ακόλουθους φορείς:

- πολιτικά κόμματα
- μαθητικές, φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις
- ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα
- σωματεία.

Για τη χρήση των μόνιμων αυτών πλαισίων καθώς και για την τοποθέτηση κινητών πλαισίων στους στύλους αυτούς, απαιτείται ειδική αδεια του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας και δεν οφείλεται τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση. Η τοποθέτηση των πλαισίων αυτών γίνεται μετά από γνώμη των οικείων οργανισμών, σε χώρους που έχουν καθορισθεί για το σκοπό αυτό από το δημοτικό/κοινοτικό συμβούλιο¹⁶, υπό τους περιοριστικούς όρους που τίθενται από τις λοιπές απαγορευτικές διατάξεις της νομοθεσίας περί υπαίθριας διαφήμισης (ν.2696/1999, ν.2946/2001 κ.λ.π.).

Απαγορεύεται επίσης:

■ Η ανάρτηση πανώ, αεροπανώ ή άλλων όμοιων αντικειμένων σε οδούς, πλατείες ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, **στις προσόψεις των κτιρίων** και στους ακάλυπτους χώρους καθώς και επί της ρυμοτομικής γραμμής, όταν υπάρχει πρασιά¹⁷ (άρθρο 2, παρ.2 περ.α του ν.2946/2001).

---

16. Άρθρα 3, παρ.1 και 7 του ν.2946/2001 σε συνδυασμό με άρθρο 44, παρ.1 του ΠΔ 96/2007 (ΦΕΚ 116 Α').

Εξαιρέσεις, ως προς την ανάρτηση πανώ στα κτίρια:

- Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 2 του ν.2833/2000¹⁸, το οποίο αφορά στο τμήμα της πόλης των Αθηνών, που έχει χαρακτηρισθεί ως παραδοσιακό με τα προεδρικά διατάγματα της 21.9./13.10.1979 (ΦΕΚ 567 Δ') και της 26.5./16.6.1989 (ΦΕΚ 411 Δ') καθώς και στο τμήμα της πόλης που ορίζεται ρητά με το άρθρο αυτό, επιτρέπονται οι **διαφημίσεις επί των καλυμμάτων των ικριωμάτων σε κτίρια των οποίων οι όψεις ανακαινίζονται**, κατά τη διάρκεια των εργασιών ανάπλασης και ανάδειξης της περιοχής, στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων του ιστορικού κέντρου της Αθήνας.

Το δικαίωμα της ανάρτησης ανήκει μόνο στην "Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε." και μπορεί να παραχωρείται σε τρίτους. Το αντάλλαγμα που επιτυγχάνεται κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό που τηρεί η "Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε." και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη της δαπάνης του προγράμματος αποκατάστασης των όψεων των κτιρίων της περιοχής. Η ανάρτηση διαρκεί όσο και οι εργασίες ανακαίνισης επί των όψεων των κτιρίων και, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

- Με την ΚΥΑ 6636/2004 (ΦΕΚ 348 Β'), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν.3164/2003, επιτράπη η ανάρτηση διαφημίσεων επί των καλυμμάτων των ικριωμάτων σε κτίρια των οποίων οι όψεις ανακαινίζονται κατ' εφαρμογή προγράμματος αποκατάστασης και συντήρησης των όψεων κτιρίων, κατ' εξαίρεση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 2833/00 (Α' 150) και της παρ. 2^α του άρθρου 2 του Ν. 2946/01 (Α' 224) με τους παρακάτω όρους και προϋποθέσεις:

Το δικαίωμα ανάρτησης ανήκει στον φορέα υλοποίησης του οικείου προγράμματος αποκατάστασης (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΔΕΠΟΣ, οικείος ΟΤΑ ή επιχείρηση αυτού που υλοποιεί

---

17. Με το άρθρο 242 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99 (ΦΕΚ 580 Δ') δίδονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- Προκήπιο ή πρασιά είναι το τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου, που βρίσκεται ανάμεσα στη ρυμοτομική γραμμή και τη γραμμή δόμησης ή οικοδομική γραμμή. Τα προκήπια διαμορφώνονται ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου, περιλαμβάνουν όμως πάντοτε δέντρα και φυτά (άρθρο 17 του ΓΟΚ, άρθρο 256 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99).
- Ρυμοτομική γραμμή είναι εκείνη που ορίζεται από το ρυμοτομικό σχέδιο και χωρίζει οικοδομικό τετράγωνο ή γήπεδο από κοινόχρηστο χώρο του οικισμού.
- Οικοδομική γραμμή ή γραμμή δόμησης είναι το όριο οικοδομικού τετραγώνου που ορίζεται από το ρυμοτομικό σχέδιο προς την πλευρά του κοινόχρηστου χώρου, έως το οποίο επιτρέπεται η δόμηση.

18. Η παράγραφος 8 προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 13 του ν.2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α').

το πρόγραμμα] και μπορεί να παραχωρείται από το δικαιούχο προς τρίτον, μετά από διαγωνισμό, έναντι αναλόγου χρηματικού ανταλλάγματος. Το χρηματικό αντίλλαγμα που επιτυγχάνεται από την ανάρτηση των διαφημίσεων ή από την παραχώρηση σε τρίτον του δικαιώματος αυτού κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό που τηρεί ο φορέας ή η επιχείρηση αυτού και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης και συντήρησης κτιρίων που εντάσσονται σε οποιοδήποτε πρόγραμμα του ίδιου φορέα.

Στις περιπτώσεις κτιρίων που βρίσκονται σε πλατείες, το δικαίωμα ανάρτησης μπορεί να παραχωρείται, με απόφαση του οικείου φορέα, σε τρίτο προς ίδια προβολή, εφόσον αναλαμβάνει ο ίδιος, την ανακαίνιση των όψεων των κτιρίων επί της πλατείας.

Η ανάρτηση διαρκεί για όσο χρονικό διάστημα εκτελούνται οι εργασίες ανακαίνισης σύμφωνα με το πρόγραμμα, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Η επιφάνεια της διαφήμισης πρέπει να καταλαμβάνει έκταση μικρότερη του 30% του καλύμματος των ικριωμάτων και στο υπόλοιπο τμήμα δύναται να αποτυπώνεται η όψη του κτιρίου.

- **Δυνάμει της ΚΥΑ 38110/2002 (1255 Β')**, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2, παρ.3 του ν.2946/2001, επιτρέπεται επίσης σε όλη τη χώρα η τοποθέτηση πανώ σε προσώψεις κτιρίων για την προβολή καλλιτεχνικών, πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων, που πραγματοποιούνται εντός αυτών καθώς και σε κτίρια με αμιγή χρήση που ανήκουν στους φορείς που τις διοργανώνουν (π.χ. Μέγαρο Μουσικής, θέατρο Παλλιάς, Εθνικό θέατρο κ.λ.π.).

Επί του πανώ επιτρέπεται η αναγραφή της επωνυμίας του χορηγού (ή των χορηγών) της εκδήλωσης, με στοιχεία που δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερα από τα στοιχεία των άλλων λέξεων που αφορούν στην ίδια την εκδήλωση.

Η χρονική διάρκεια ανάρτησης του πανώ είναι περιορισμένη, καθώς πρέπει να τοποθετείται το νωρίτερο ένα μήνα πριν την έναρξη της εκδήλωσης και να αφαιρείται εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από τη λήξη της, με ευθύνη του φορέα που οργανώνει την εκδήλωση.

Απαγορεύεται ρητά ωστόσο η ανάρτηση πανώ εντός των αρχαιολογικών χώρων, των ιστορικών τόπων και κατά μήκος των ορίων τους. Ειδικώς για τα μνημεία του Καταλόγου της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO απαγορεύεται η ανάρτηση πανώ σε οποιοδήποτε σημείο που εντάσσεται στο πεδίο θέασής τους. Επιτρέπεται η ανάρτηση πανώ πλησίον αρχαίου ή νεότερου μνημείου μόνο κατόπιν άδειας που χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, έπειτα από γνώμη του Συμβουλίου (Κ.Υ.Α 38110/200, άρθρο 1, παρ.5).

- Απαγορεύεται η τοποθέτηση σε κατοικημένες περιοχές ενδεικτικών πινακίδων που προσδιορίζουν τη θέση ή τη διεύθυνση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή καταστημάτων.

Σε ειδικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για καταστήματα που πωλούν είδη ή παρέχουν υπηρεσίες άμεσης ανάγκης, ιδίως φαρμακεία, κέντρα υγείας και νοσοκομεία, η τοποθέτηση ενδεικτικών πινακίδων μπορεί να επιτραπεί, μετά από προηγούμενη άδεια (σχετική απόφαση) του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να παραχωρηθεί, για τοποθέτηση ενδεικτικών πινακίδων, η χρήση ορισμένων από τους κοινόχρηστους, δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους που το δ/κ συμβούλιο ή ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας έχουν καθορίσει ότι επιτρέπεται η προβολή διαφήμισης, κατά τα οριζόμενα με το άρθρο 3 παρ.1 και 4 του ν.2946/2001.

Η χρήση των χώρων μπορεί να παραχωρείται από το δ/κ συμβούλιο χωρίς αντάλλαγμα και για την προβολή αυτή δεν οφείλεται τέλος διαφήμισης (άρθρο 2, παρ.2, περ.β σε συνδυασμό με άρθρο 7 του ν.2946/2001)¹⁹.

- Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημίσεων πέρα από το ιδεατό στερεό²⁰ του οικοπέδου και πάνω στην οροφή του κτιρίου. (άρθρο 2, παρ.2, περ.γ. του ν.2946/2001).

Η τοποθέτηση διαφημίσεων απαγορεύεται τόσο πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου, όσο και πάνω στην οροφή του κτιρίου (βλ. σχετ. τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 11, παρ.10 του ν.2946/2001, οι οποίες αναφέρονται στην υποχρέωση αφαίρεσης όλων των διαφημίσεων και πλαισίων διαφημίσεων που βρίσκονται τοποθετημένες στις οροφές των κτιρίων, χωρίς να γίνεται διάκριση αυτών, ανάλογα με το

19. Επισημαίνεται ότι η τοποθέτηση των ενδεικτικών πινακίδων πρέπει να γίνεται υπό τον περιορισμό των ειδικών απαγορευτικών διατάξεων του άρθρου 10, παρ.9 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν.2696/1999, όπως ισχύει).

20. **Ορισμός «ιδεατού στερεού»** (άρθρο 250 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99/ 580 Δ'): Το κτίριο που μπορεί να ανεγερθεί στο οικοπέδο περιορίζεται μέσα σε ιδεατό στερεό που καθορίζεται: α) από την κατακόρυφη επιφάνεια που περνά από την οικοδομική γραμμή και της οποίας τα ανώτατα σημεία βρίσκονται σε ύψος 1,5 Π που μπορεί να μην είναι μικρότερο των 7,5 μ., από τα αντίστοιχα σημεία του κρασπέδου του πεζοδρομίου (όπου Π το πλάτος του δρόμου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 10). β) από κεκλιμένη επιφάνεια που περνά από τα ανώτατα σημεία της κατακόρυφης επιφάνειας που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο και σχηματίζει με αυτή οξεία γωνία εφραπτόμενης 1 :1.5. Σε περίπτωση οικοπέδου ανηφορικού προς το βάθος με κλίση τέτοια, ώστε η εφραπτόμενη της οξείας γωνίας που σχηματίζει το έδαφος με την κατακόρυφη να είναι μικρότερη από 1:1,5, μπορεί να κατασκευαστεί κτίριο κατά παρέκκλιση ύστερα από γνώμη της ΕΠΑΕ γ) από κατακόρυφες επιφάνειες που περνούν από τα όρια του οικοπέδου.

εάν είναι εντός ή εκτός ιδεατού στερεού)].²¹

Οι σχετικές διατάξεις του ν.1491/1984 και του άρθρου 20 του ν.1577/1985²² (ΓΟΚ), βάσει των οποίων ήταν επιτρεπτή η τοποθέτηση διαφημίσεων και επιγραφών στην οροφή των κτιρίων (συγκεκριμένα, πάνω από το ύψος του κτιρίου, εντός του ιδεατού στερεού και κάτω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος της περιοχής), έχουν ρητά καταργηθεί με το άρθρο 15, παρ.1 και 2 του ν.2946/2001. Συνεπώς, το άρθρο 16, παρ.2 του ν.1577/1985 (άρθρο 255 του κωδικοποιητικού π.δ από 14.7.99/580 Δ')²³ αναφέρεται σε επιγραφές και διαφημίσεις που τοποθετούνταν υπό το καθεστώς ισχύος διατάξεων (άρθρο 20 του ΓΟΚ και ν.1491/1984) που έχουν καταργηθεί με το άρθρο 15 του ν.2946/2001. Η δυνατότητα λοιπόν ανάρτησης διαφημίσεων και επιγραφών σε στέγες και δώματα κτιρίων που προβλεπόταν από τις συγκεκριμένες, προ-ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 6, παρ.1, περ.η και άρθρο 5, παρ.2 του ν.1491/1984), δεν είναι επιτρεπτή υπό την ισχύ των μεταγενέστερων, ειδικών διατάξεων του ν.2946/2001 (άρθρο 2, παρ.2, στ.γ. σε συνδυασμό με άρθρο 11, παρ.10)²⁴. Οι προ-διαγραφές τοποθέτησης διαφημίσεων και επιγραφών σε κτίρια διέπονται πλέον από τις διατάξεις των ΚΥΑ 52138/2003 (άρθρο 4, παρ.2, περ.Γ.) και 38110/2002 (άρθρο 2) αντίστοιχα.

- **Εξάιρεση** στην απαγόρευση αυτή καθιερώνεται με το άρθρο 2, παρ.1 του ν.2833/2000, για το τμήμα της πόλης των Αθηνών που ορίζεται με το άρθρο αυτό (βλ. υποσημείωση 14 και 15), με το οποίο προβλέπεται ότι είναι δυνατή η τοποθέτηση, **υπεράνω κτιρίων** κειμένων εκτός αρχαιολογικών χώρων, φωτεινών υπαίθριων διαφημίσεων, οι οποίες προβάλλονται δια ηλεκτρονικών μέσων, σωλήνων νέον, λείζερ ή άλλων συναφών τεχνολογιών, με την προϋπόθεση ότι υποστηρίζονται από κατασκευές οπτικά διαπερατές και οι διαφημίσεις καθίστανται ορατές μόνο τις νυκτερινές ώρες.

Η τοποθέτηση των διαφημίσεων αυτών γίνεται κατόπιν αδείας του οικείου ΟΤΑ διάρκειας έως δώδεκα μηνών, που χορηγείται με **σύμφωνη γνώμη** της δευτεροβάθμιας Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ), εφόσον:

- α) δεν αλλοιώνεται η αρχιτεκτονική εμφάνιση των κτιρίων και δεν επηρεάζεται η

---

21. ΥΠΕΣ, έγγραφο υπ' αριθμ. 42571/27-9-2007 και 331/2005 ΕΦ Αθ.

22. Όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 17 του ν.2831/2000 (ΦΕΚ 140 Α').

23. Το οποίο έχει καταργηθεί σιωπηρώς λόγω των αντίθετων, μεταγενέστερων ειδικών διατάξεων του ν.2946/2001

24. ΥΠΕΣ, έγγραφο υπ' αριθμ. 40295/16-7-2008

αισθητική του περιβάλλοντος, β) υπάρχει ειδική πρόβλεψη σε εγκεκριμένες μελέτες γ) καθορίζεται γραμμή ορίζοντας επί των οδών και των πλατειών.

Στην περίπτωση τοποθέτησης των διαφημίσεων αυτών σε κτίρια, οικοδομήματα ή στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου αυτών που έχουν χαρακτηρισθεί διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού (βλ. υποσημείωση 10), απαιτείται προηγούμενη έγκριση από το Υπουργείο Πολιτισμού.

1.2. Σύμφωνα με τα άρθρα 10 παρ.9 και 11 του ν.2696/1999, όπως ισχύει

Με τα άρθρα 10 παρ.9 και 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ), που κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 2, παρ.ζ του ν.2946/2001 εξακολουθούν να ισχύουν, απαγορεύεται η διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης στους ακόλουθους χώρους:

- Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που πραγματοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, **στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα** των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων²⁵ και σε ζώνη μέχρι εκατόν πενήντα (150) μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών

25. Οδός είναι ολόκληρη η επιφάνεια που προορίζεται για τη δημόσια κυκλοφορία, πεζοδρόμιο είναι το υπερυψωμένο ή άλλως διαχωριζόμενο τμήμα της οδού που προορίζεται για πεζούς και οδόστρωμα είναι το τμήμα της οδού που προορίζεται για την κυκλοφορία των οχημάτων (άρθρο 2 του ΚΟΚ).

Σύμφωνα με το π.δ 347/1993 σε συνδυασμό με τα άρθρα 1 και 2 του ν.3155/1955, ως προς τον χαρακτηρισμό των οδών, ισχύουν τα ακόλουθα: - **Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο** είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει: α) τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ τους και β) τη χώρα με άλλες επικράτειες απευθείας ή με παρέμβαση παρθμείων. - **Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο** είναι το τμήμα του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει Βασικούς Εθνικούς Οδικούς άξονες μεταξύ τους ή με μεγάλα αστικά κέντρα, λιμάνια, αεροδρόμια ή με τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος ή είναι οδικοί άξονες για τους οποίους έχει γίνει παραλληλία με Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο. - **Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο** είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που έχει αντικατασταθεί με νέες χαράξεις Εθνικού Οδικού Δικτύου ή εξυπηρετεί μετακινήσεις σε περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον. - **Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο** είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου που συνδέει αστικά κέντρα με το Εθνικό Οδικό Δίκτυο, καθώς και περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον. - **Δευτερεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο** είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου που συνδέει Δήμους ή Κοινότητες εκτός της Πρωτεύουσας του Νομού μεταξύ τους. Η κατάταξη του Εθνικού Οδικού Δικτύου σε Βασικό, Δευτερεύον και Τριτεύον Δίκτυο γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια και με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η κατάταξη του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου σε Πρωτεύον και Δευτερεύον γίνεται με απόφαση του Υπουργού

και είναι ορατή από τους χρήστες των οδών.

- Η ζώνη απαγόρευσης περιορίζεται στα σαράντα (40) μέτρα και από τις δύο πλευρές του άξονα των τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων, που διέρχονται μέσα από κατοικημένη περιοχή, αν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70χλμ./ώρα.²⁶
- Σε κλάδους ανισόπεδων κόμβων αυτοκινητοδρόμων και στις περιοχές των σταθμών διοδίων ισχύει η απόσταση των 150 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα της κατεύθυνσης, ανεξαρτήτως ορίου ταχύτητας.

Κατοικημένη περιοχή είναι αυτή που ορίζεται ευθέως με το άρθρο 2, εδαφ.21 του ΚΟΚ, δηλαδή «περιοχή που έχει σημειωθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της». Με τον όρο «διέλευση της οδού από κατοικημένη περιοχή»

ΠΕΧΩΔΕ και εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μετά από πρόταση των κατά τόπους αρμοδίων Νομαρχών και σύμφωνη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Δημοτικές και κοινοτικές οδοί είναι οι οδοί που εξυπηρετούν τις πάσης φύσεως ανάγκες ενός δήμου ή μιας κοινότητας εντός των διοικητικών ορίων αυτού. **Επαρχιακοί οδοί** είναι όλοι οι οδοί της χώρας που δεν είναι εθνικές ή δημοτικές/κοινοτικές.

– **Αυτοκινητόδρομος** είναι οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες και η οποία: α) διαθέτει, εκτός ειδικών σημείων ή προσωρινά, χωριστά οδοστρώματα για τις δύο κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, που διακρίνονται μεταξύ τους είτε με διαχωριστικές νησίδες είτε, κατ' εξαίρεση, με άλλα μέσα β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και γ) έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως αυτοκινητόδρομος.

– **Οδός ταχείας κυκλοφορίας** είναι οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες παρά μόνο με παράπλευρες βοηθητικές οδούς και κόμβους και η οποία: α) συνδέεται μόνο με ειδικής διάταξης ισόπεδους ή ανισόπεδους κόμβους με το υπόλοιπο κύριο οδικό δίκτυο, β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και γ) έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως οδός ταχείας κυκλοφορίας (άρθρο 2 του ΚΟΚ).

26. Τα εδ. γ' και δ' του άρθρου 11, παρ.1 του ΚΟΚ (Ν. 2696/1999), που κατ' αρχήν ρητά επέτρεπαν την εγκατάσταση διαφημίσεων στο χώρο των οδών [*οδόστρωμα, διαχωριστική νησίδα, νησίδα ασφαλείας, οδός παράδιου εξυπηρέτησης, πεζοδρόμιο*] που βρίσκονται εντός κατοικημένων περιοχών και το όριο ταχύτητας είναι κατώτερο των 70 χλμ./ώρα, καταργήθηκαν με την παρ.12 εδάφ.θ' του άρθρ.13 του ν.3212/2003, διότι θεωρήθηκαν σιωπηρώς καταργημένα από τις ειδικότερες και αυστηρότερες διατάξεις του ν.2946/2001 (εισηγητική έκθεση του ν.3212/2003, σελ.7). Εκ των υστέρων, οι προαναφερθείσες διατάξεις κρίθηκαν αντίθετες προς το άρθρο 4 της Διεθνούς Σύμβασης της Βιέννης (βλ. κατωτέρω) με τις υπ' αριθμ. 909, 910/2007 Αποφάσεις του ΣτΕ.

27. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του ν.1337/1983

νοείται να εφάπτεται η οδός, κατά τη μία τουλάχιστον πλευρά της, με κατοικημένη περιοχή. Στη ρύθμιση περί «κατοικημένων περιοχών» δεν συμπεριλαμβάνονται οι αυθαίρετοι οικισμοί, δηλαδή οικισμοί οικοδομημένοι σε περιοχές που, κατά τις κείμενες διατάξεις, απαγορεύεται η οικοδόμηση και επιπλέον δεν επιτρέπεται η μετέπειτα ένταξή τους στο σχέδιο πόλης ή η επέκταση σχεδίου σε αυτές²⁷ (710/1999 ΝΣΚ).

- Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση εκτός των καθορισμένων πλαισίων²⁸ ή οποιαδήποτε αναγραφή λέξεων, εικόνων ή συμβόλων σε στυλούς ηλεκτροφωτισμού ή σε στυλούς φωτεινών σηματοδοτών, σε διαχωριστικές νησίδες ή νησίδες ασφαλείας σε πεζοδρόμια, καθώς και σε επιφάνειες τεχνικών έργων οδοποιίας, είτε αυτή γίνεται απευθείας στις επιφάνειες αυτές, είτε σε επιφάνειες μέσων εξαρτώμενων από τα τεχνικά έργα.²⁹
- Σε οδούς, στις οποίες είναι εγκατεστημένοι φωτεινοί σηματοδότες ρύθμισης της κυκλοφορίας, απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημίσεων που κάνουν χρήση του πράσινου – κόκκινου ή πορτοκαλί χρώματος (που χρησιμοποιούνται στη φωτεινή σηματοδότηση), σε απόσταση εκατέρωθεν και ύψος μικρότερο των είκοσι (20) μέτρων από κάθε φανό σηματοδότησης.³⁰
- Η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων και διαφημίσεων στα στεγαστρα στάσεων αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών επιτρέπεται **μόνο** στην πλευρά που βρίσκεται στο αντίθετο προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρο του στεγάστρου.³¹

Επιτρέπεται δηλαδή η τοποθέτηση μόνο ενός διαφημιστικού πλαισίου – διαφήμισης, στην πλευρά που βρίσκεται στο αντίθετο προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρο του στεγάστρου, ενώ στις άλλες πλευρές του στεγάστρου απαγορεύεται η προβολή διαφημίσεων.³²

- Οι διαφημιστικές πινακίδες και επιγραφές, όπου επιτρέπεται, πρέπει να τοπο-

28. Η ίδια απαγόρευση προβλέπεται στο άρθρο 4, παρ.1 του ν.2946/2001 καθώς και στο άρθρο 2, εδαφ.1 της ΚΥΑ 52138/2003

29. Βλ. ίδιες απαγορεύσεις και στο άρθρο 2, παρ.1, περ. ε. και ζ. του ν.2946/2001

30. Βλ. ίδια απαγόρευση στο άρθρο 4, παρ.1 Α, περ.δ) της ΚΥΑ 52138/2003

31. Με την ΚΥΑ 61818/2004 (ΦΕΚ 1903 Β') ορίζεται επίσης ότι επιτρέπεται η διαφήμιση και στις δύο όψεις του διαφημιστικού πλαισίου που τοποθετείται στα στεγαστρα αφετηριών και στάσεων αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών.

32. Βλέπε και άρθρο 4, παρ.1 Δ. της ΚΥΑ 52138/2003, όπου ορίζεται ρητά ότι στα στεγαστρα επιτρέπεται η τοποθέτηση ενός διαφημιστικού πλαισίου.

33. Σχετ. 909, 910/2007 ΣτΕ και Α.Π 125/2005

θετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού, εκτός από τις διαφημίσεις και τις επιγραφές των εγκεκριμένων πλαισίων των πρατηρίων καυσίμων που λειτουργούν παρά την οδό, οι οποίες μπορούν να τοποθετούνται και κάθετα προς τον άξονα αυτής.

- Απαγορεύονται επί οχημάτων οι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, οι διαφημίσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται αντανakλαστικά στοιχεία, καθώς και οι διαφημίσεις με εναλλασσόμενα μηνύματα.

Οι γενικές αρχές που διέπουν τη «χωροθέτηση» των διαφημιστικών πλαισίων, διαφημίσεων και επιγραφών διατυπώνονται στο άρθρο 4 της Διεθνούς Σύμβασης της Βιέννης για την οδική σήμανση και σηματοδότηση που κυρώθηκε με το ν.1604/1986 (ΦΕΚ 81 Α') και τέθηκε σε ισχύ στις 18-12-1987 (ΦΕΚ 58 Α'). Οι προβλέψεις του ανωτέρω άρθρου ενσωματώθηκαν και στα άρθρα 11 παρ.2 και 10 παρ.9 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ), από τα οποία προκύπτει ρητή απαγόρευση τοποθέτησης διαφημιστικής πινακίδας ή επιγραφής σε χώρο και με τρόπο που δύναται να ζημιώσει την ασφάλεια της κυκλοφορίας (οδική ασφάλεια).³³ Ειδικότερα ορίζονται τα εξής:

- Απαγορεύεται γενικά η τοποθέτηση επιγραφών ή διαφημίσεων ή η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, σε θέση ή κατά τρόπο που μπορεί να έχει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στους χρήστες της οδού ή να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο την κυκλοφορία. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής τρόποι τοποθέτησης ή εγκατάστασης των ανωτέρω που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια της κυκλοφορίας:
  - όταν παρεμποδίζεται η θέα των πινακίδων κατακόρυφης σήμανσης ή των φωτεινών σηματοδοτών
  - όταν δημιουργείται σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή όταν αυτές καθίστανται λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές
  - όταν προκαλείται θάμβωση στους χρήστες της οδού ή γενικά αποσπάται η προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην οδική ασφάλεια γενικά.

Ο προσδιορισμός των θέσεων, στις οποίες η τοποθέτηση διαφημιστικής πινακίδας μπορεί να προκαλέσει τις αρνητικές επιπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω³⁴, αποτελεί ζήτημα πραγματικό που χρήζει εξέτασης κατά περίπτωση, με τη συμβολή της

---

34. Πέραν των θέσεων και τρόπων που ρητά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

ελληνικής αστυνομίας, που έχει την αρμοδιότητα ελέγχου της εφαρμογής του ΚΟΚ και εν γένει λήψης κάθε αναγκαίου μέτρου προς αποφυγή της δημιουργίας κινδύνου ή ζημίας προσώπων ή άλλων έννομων αγαθών, από τη δημόσια κυκλοφορία (άρθρο 10 § 1 ΚΟΚ περί ασφάλειας της κυκλοφορίας).³⁵

1.3. Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α 52138/2003 (ΦΕΚ 1788 Β')

- Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημίσεων στο οδόστρωμα των οδών, στις διαχωριστικές νησίδες, στις νησίδες ασφαλείας³⁶ και στο οδόστρωμα των οδών παρόδιας εξυπηρέτησης³⁷, στην ελεύθερη ζώνη όδευσης πεζών³⁸, στον οδηγό τυφλών και στα κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες και σκάφες), ακόμη και όταν αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί (άρθρο 3, παρ.12 της ΚΥΑ).
- Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων μπροστά από καταστήματα, εμπορικές επιχειρήσεις και κατοικίες όταν επηρεάζεται ο φωτισμός τους, η θέα τους ή η πρόσβαση σε αυτά (άρθρο 3, παρ.13 της ΚΥΑ).
  - Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων ή κατασκευών που προκαλούν ενόχληση στους χρήστες των κοινοχρήστων χώρων και στους ενοίκους των παρακείμενων κτιρίων, με δονήσεις, θορύβους ή έντονο φωτι-

35. ΥΠΕΣ, έγγραφο 9177/13-2-2009 «Απάντηση στις υπ' αριθμ. 12976/22-1-2009 και 13130/26-1-2009 Ερωτήσεις στη Βουλή».

36. Η ίδια απαγόρευση προβλέπεται επίσης στο άρθρο 11, παρ.7 του ΚΟΚ και στο άρθρο 2 παρ.1 περ.ε του ν.2946/2001

37. Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των παροδίων ιδιοκτησιών (άρθρο 2 του ΚΟΚ).

38. Με το άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 52488/2002 (18 Β') Απόφασης του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ορίζεται ότι σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών επιβάλλεται ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ, με απαραίτητο ελάχιστο πλάτος 1,50 μ. ελεύθερο από κάθε είδους εμπόδιο, που χρησιμοποιείται για τη συνεχή, ασφαλή και ανεμπόδιση κυκλοφορία κάθε κατηγορίας χρηστών. Οποιαδήποτε εξυπηρέτηση (σήμανση, φύτευση, αστικός εξοπλισμός κ.λ.π.) τοποθετείται υποχρεωτικά εκτός της ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ ΟΔΕΥΣΗΣ. Κατ' εξαίρεση για περιπτώσεις υφιστάμενων αστικών πεζοδρομίων το πλάτος της ζώνης αυτής είναι δυνατόν να μειωθεί στα 0,90 μ. ή στην περίπτωση υφιστάμενων πεζοδρομίων πλάτους <0,90 μ. να καταλάβει όλο το πλάτος του πεζοδρομίου. Σε όλο το μήκος της ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ επιβάλλεται πραγματικό ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΥΨΟΣ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ ίσο με 2,20 μ., απολύτως ελεύθερο από οποιοδήποτε εμπόδιο (μαρκίζες, επιγραφές, κλαδιά δένδρων κ.λ.π.). Ειδικά για την περίπτωση πεζοδρομίων η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ παραμένει ακάλυπτη καθ' ύψος σε όλο το μήκος και πλάτος της. Ο ΟΔΗΓΟΣ ΤΥΦΛΩΝ αποτελεί λωρίδα της ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ, πλάτους 0,30-0,40 μ., η οποία έχει διαφορετική υφή και χρώμα από το δάπεδο της ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ και αποβλέπει στην καθοδήγηση και ασφαλή διακίνηση των ατόμων με προβλήματα όρασης (άρθρο 3 της Απόφασης).

σμό (άρθρο 3, παρ.14 της ΚΥΑ).

- Τα διαφημιστικά πλαίσια στα πεζοδρόμια, τοποθετούνται υποχρεωτικά σε ακτίνα τουλάχιστον 100 μέτρων από άλλο διαφημιστικό πλαίσιο.
- Τα διαφημιστικά πλαίσια σε γήπεδα εκτός σχεδίου, τοποθετούνται υποχρεωτικά σε ακτίνα τουλάχιστον 1.000 μέτρων από άλλο διαφημιστικό πλαίσιο.
- Σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους, πλην των αναφερομένων ρητά στο άρθρο 4, παρ.1 της ΚΥΑ 52138/2003³⁹, απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων, τόσο εντός αυτών όσο και κατά μήκος του ορίου τους (π.χ. πάρκα, άλση, δασικές εκτάσεις, αιγιαλός, παραλία). Η απαγόρευση κατά μήκος του ορίου τους, καταλαμβάνει όλη την έκταση του πλησιέστερου προς το όριο αυτό πεζοδρομίου της οδού (ΚΥΑ 52138/2003, άρθρο 4, παρ.1 Γ.)

1.4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις

Κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 2, παρ.ζ του ν.2946/2001, οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν.2833/2000, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και άλλες ειδικές απαγορευτικές διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν.

Επίσης, τυχόν ειδικές διατάξεις που επιβάλλουν προϋποθέσεις, περιοριστικούς όρους και προδιαγραφές τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων επιπλέον αυτών που ορίστηκαν με την ΚΥΑ 52138/2003, κατισχύουν αυτών.

Περιπτώσεις ειδικών απαγορευτικών διατάξεων:

- Απαγορεύσεις περί τοποθέτησης διαφημίσεων που προκύπτουν από τα εγκεκριμένα τοπικά ρυμοτομικά σχέδια, με τα οποία καθορίζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης εντός των περιοχών αυτών.
- Απαγόρευση, από την 1.9.2009, κάθε μορφής διαφήμισης προϊόντων καπνού σε όλους τους εξωτερικούς και υπαίθριους χώρους. Η διαφήμιση των προϊόντων καπνού επιτρέπεται μόνο στους εσωτερικούς χώρους των σημείων πώλησης τους (88202/2009 Απόφαση του Υπουργού Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης).
- Κατά το άρθρο 2, παρ. 1 και 11 του ν.2833/2000, απαγορεύεται η τοποθέτηση ή ανάρτηση υπαίθριων διαφημίσεων στα ακόλουθα τμήματα της πόλης των Αθηνών:
  - Στο τμήμα της πόλης των Αθηνών που περικλείεται από τις οδούς Φιλοπά-

---

39. Πεζοδρόμια, πλατείες, στέγαστρα στάσεων, περίπτερα

που, Τσάμη Καρατάση, Μισαραλιώτου, Βεΐκου, Χατζηχρήστου, Βούρβαχη, Λεωφόρο Βουλιαγμένης, Ιόλης, Δέφνερ, Τριβωνιανού, Μαλάμου, Λογγίνου, Αρχιμήδους, Άγρας, Λεωφόρο Βασιλέως Κωνσταντίνου, Λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας, Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου), Σίνα, Σόλωνος, Ασκληπιοῦ, Ακαδημίας, Ιπποκράτους, Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου), 28ης Οκτωβρίου (Πατησίων), Σατωβριάνδου, Καρόλου, Δηληνηγιάννη θ., Ανδρομάχης, Λ. Κωνσταντινουπόλεως, Πιερίας, Κίμωνος, Μοναστηρίου, Δημοσθένους, Αίμονος, Αντιγόνης, Δράκοντος, Κρατύλλου, Τριπόλεως, Μαραθωνομάχων, Σερρών, Λ. Κωνσταντινουπόλεως, Ελασίδων, Πειραιώς, Ευρυσθέως, Θορικών, Τριών Ιεραρχών, Δωριέων, Πλατεία Μερκούρη Αμαθ., Κολοκοτρώνη, Γενναίου, Αγίου Νικολάου, Πινότση, Φιλοπάπου.

- Στο τμήμα της πόλης των Αθηνών, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό με τα προεδρικά διατάγματα της 21.9./13.10.1979 (ΦΕΚ 567 Δ') και της 26.5./16.6.1989 (ΦΕΚ 411 Δ').
- Στους άξονες των παρακάτω οδών και σε βάθος ενός οικοδομικού τετραγώνου (το βάθος ενός οικοδομικού τετραγώνου λογίζεται πέραν των πλαιοτήτων και αλυσυλλίων, εκατέρωθεν κάθε οδού):

Βασ. Σοφίας (περιλαμβανομένων και των πλαιοτήτων Μαβίλη και Ευαγγελικής Σχολής και του αλυσυλλίου Αγ. Ανδρέα), Μιχαλακοπούλου (από την αρχή της οδού και μέχρι το ύψος της οδού Φειδιππίδου), Αλεξάνδρας, Αρδηπού, Βασιλέως Κωνσταντίνου, Ηλιουπόλεως (από την αρχή της οδού μέχρι τα όρια του Δήμου Αθηναίων), Βουλιαγμένης (από την αρχή της οδού και μέχρι τα όρια του Δήμου Αθηναίων), Καλλιρόης (από την αρχή της οδού και μέχρι το ύψος της οδού Αμβρ. Φραντζή), Συγγρού (από το ύψος των οδών Χατζηχρήστου και Βούρβαχη μέχρι το ύψος των οδών Ζίννη και Αμβρ. Φραντζή), Αμβρ. Φραντζή (από την οδό Συγγρού μέχρι την οδό Καλλιρόης), Κηφισίας (από την αρχή της οδού και μέχρι τα όρια του Δήμου Αμαρουσίου), Μεσογείων (από την αρχή της οδού και μέχρι τα όρια του Δήμου Αθηναίων), Πατησίων ή 28ης Οκτωβρίου (από την αρχή της οδού και μέχρι το ύψος της οδού Αγίου Μελετίου), Αχαρνών (από την αρχή της οδού και μέχρι το ύψος της οδού Αγίου Μελετίου), Πειραιώς ή Παναγή Τσαλδάρη (από την αρχή της οδού και μέχρι το ύψος της οδού Πέτρου Ράλλη), Συγγρού (από το ύψος των οδών Ζίννη και Αμβρ. Φραντζή) μέχρι την κατάληξή της στη Λ. Ποσειδώνος - Φαληρικό Δέλτα, Κηφισίας (εντός των ορίων του Δήμου Αμαρουσίου από το ύψος της Λ. Καποδιστρίου έως την Λ. Ολυμπιονίκου Σπύρου Λούη).

ΔΙΑΤΑΞΗ	ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
άρθρο 2, παρ.1, περ. α. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.α της ΚΥΑ 52138/2003	Σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και στις ζώνες προστασίας γύρω από αυτούς, σε παραδοσιακούς οικισμούς, στον περιβάλλοντα χώρο τους καθώς και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους
άρθρο 2, παρ.1, περ. β. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.β της ΚΥΑ 52138/2003	Σε μνημεία, στον περιβάλλοντα χώρο τους ή και στις ζώνες προστασίας τους και σε παραδοσιακά κτίρια
άρθρο 2, παρ.1, περ. γ. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.γ της ΚΥΑ 52138/2004	Σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
άρθρο 2, παρ.1, περ. δ. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.δ της ΚΥΑ 52138/2005	Σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο τους
άρθρο 2, παρ.1, περ. β. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.β της ΚΥΑ 52138/2006	Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 14, παρ.1 του ν.2190/94, όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων, καθώς και σε στύλους και υποσταθμούς εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας
άρθρο 2, παρ.1, περ. στ. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.στ. της ΚΥΑ 52138/2007	Σε στοές κτιρίων
άρθρο 2, παρ.1, περ. ζ. του ν.2946/2001 και άρθρο 1, περ.ζ της ΚΥΑ 52138/2008	Σε πινακίδες δημόσιας πληροφόρησης, σε πινακίδες οδικής σήμανσης και στους φωτεινούς σηματοδότες οδικής κυκλοφορίας
άρθρο 2, παρ.2, περ. γ. του ν.2946/2001	Πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου
άρθρο 2, παρ.2, περ. γ. του ν.2946/2001	Πάνω στην οροφή του κτιρίου
άρθρο 11, παρ.1 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ) σε συνδυασμό με τελευταίο εδάφιο του άρθρου 2, παρ.1 του ν.2946/2001	Σε απόσταση μικρότερη των 150 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των τμημάτων εθνικών /επαρχιακών οδών και αυτοκινητοδρόμων, που διέρχονται εκτός κατοικημένης περιοχής, αν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70χλμ./ώρα και η διαφήμιση είναι ορατή από τους χρήστες των οδών
άρθρο 11, παρ.1 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Σε απόσταση μικρότερη των 40 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων, που διέρχονται μέσα από κατοικημένη περιοχή, αν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70χλμ./ώρα

ΔΙΑΤΑΞΗ	ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
άρθρο 11, παρ.1 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Σε απόσταση μικρότερη των 150 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα της κατεύθυνσης, σε κλάδους ανισόπεδων κόμβων αυτοκινητοδρόμων και στις περιοχές των σταθμών διοδίων, ανεξαρτήτως ορίου ταχύτητας
άρθρο 2, παρ.2 περ.α του ν.2946/2001	Η ανάρτηση πανώ, αεροπανώ ή άλλων όμοιων αντικειμένων σε οδούς, πλατείες ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, στις προσόψεις των κτιρίων και στους ακάλυπτους χώρους καθώς και επί της ρυμοτομικής γραμμής, όταν υπάρχει πρασιά (βλ. σχετικές εξαιρέσεις για προσόψεις κτιρίων που ανακαινίζονται)
άρθρο 2, παρ.2 περ.β του ν.2946/2001	Απαγορεύεται η τοποθέτηση σε κατοικημένες περιοχές ενδεικτικών πινακίδων που προσδιορίζουν τη θέση ή τη διεύθυνση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή καταστημάτων (εξαιρέσεις: καταστήματα που πωλούν είδη ή παρέχουν υπηρεσίες άμεσης ανάγκης, ιδίως φαρμακεία, κέντρα υγείας και νοσοκομεία, που έχουν σχετική άδεια από ΟΤΑ)
άρθρο 11, παρ.4 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Οι διαφημιστικές πινακίδες και επιγραφές, όπου επιτρέπεται, τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού (εξαιρέση: πινακίδες τιμών και εταιρείας των πρατηρίων υγρών καυσίμων)
άρθρο 11, παρ.7 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Σε στύλους ηλεκτροφωτισμού, σε στύλους φωτεινών σηματοδοτών, σε διαχωριστικές νησίδες ή νησίδες ασφαλείας σε πεζοδρόμια, καθώς και σε επιφάνειες τεχνικών έργων οδοποιίας
άρθρο 11, παρ.3 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Σε απόσταση εκατέρωθεν και ύψος μικρότερο των είκοσι (20) μέτρων από κάθε φανό σηματοδότησης
άρθρο 11, παρ.5 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Σε πλευρά του στεγάστρου που δεν βρίσκεται στο αντίθετο προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρο του (η διαφήμιση επιτρέπεται μόνο σε μία πλευρά του στεγάστρου)
άρθρα 11, παρ.2 και 10, παρ.9 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Τοποθέτηση του πλαισίου σε θέση ή κατά τρόπο που μπορεί να έχει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στους χρήστες της οδού ή να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο την κυκλοφορία (π.χ. παρεμποδίζεται η θέα των πινακίδων κατακόρυφης σήμανσης ή των φωτεινών σηματοδοτών, μπορεί να δημιουργηθεί σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας, μπορεί να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού ή γενικά να αποσπάσει την προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην οδική ασφάλεια γενικά

ΔΙΑΤΑΞΗ	ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
άρθρο 3 παρ.8 της ΚΥΑ 52138/2003	Απόσταση από δασική έκταση ή έκταση με πλούσια βλάστηση (σε περίπτωση που η απόσταση είναι μικρότερη των 30 μέτρων, το υλικό που είναι κατασκευασμένο το πλαίσιο δεν πρέπει να έχει πυραντοχή μικρότερη των 240 λεπτών)
άρθρα 11, παρ.7 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ) και άρθρο 3, παρ.12 της ΚΥΑ 52138/2003	Στο οδόστρωμα των οδών, στις διαχωριστικές νησίδες, στις νησίδες ασφαλείας, στο οδόστρωμα των οδών παρόδιας εξυπηρέτησης, στην ελεύθερη ζώνη όδευσης πεζών, στον οδηγό τυφλών, στα κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες και σκάφες), ακόμη και όταν αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί
άρθρο 3, παρ.13 της ΚΥΑ 52138/2003	Μπροστά από καταστήματα, εμπορικές επιχειρήσεις και κατοικίες όταν επηρεάζεται ο φωτισμός τους, η θέα τους ή η πρόσβαση σε αυτά
άρθρο 3, παρ.14 της ΚΥΑ 52138/2003	Όταν μπορεί να προκληθεί ενόχληση στους χρήστες των κοινόχρηστων χώρων και στους ενοίκους των παρακείμενων κτιρίων, με δονήσεις, θορύβους ή έντονο φωτισμό
άρθρο 3, παρ.15 της ΚΥΑ 52138/2003	Σε ακτίνα μικρότερη των 100 μέτρων από άλλο τοποθετημένο διαφημιστικό πλαίσιο (για πεζοδρόμια)
άρθρο 3, παρ.16 της ΚΥΑ 52138/2003	Σε ακτίνα μικρότερη των 1000 μέτρων από άλλο τοποθετημένο διαφημιστικό πλαίσιο (για γήπεδα εκτός σχεδίου)
Άρθρο 3 παρ.18 της ΚΥΑ 52138/2003 και άρθρο 2, παρ.1 του ν.2946/2001: ειδικές απαγορευτικές διατάξεις	α) Κατά παράβαση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου που ισχύει για την περιοχή που πρόκειται να τοποθετηθεί το πλαίσιο β) Στο τμήμα της πόλης των Αθηνών που ορίζεται με το άρθρο 2 του ν.2833/2000, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού γ) από 1-9-2009 απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση προϊόντων καπνού
άρθρο 11, παρ.6 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)	Απαγορεύονται επί οχημάτων οι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, οι διαφημίσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται αντανakλαστικά στοιχεία, καθώς και οι διαφημίσεις με εναλλασσόμενα μηνύματα

2. Διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης σε κοινόχρηστους, δημοτικούς και κοινοτικούς χώρους

2.1 Καθορισμός των χώρων από τους Δήμους και τις Κοινότητες

Υπό τον περιορισμό των ειδικών απαγορευτικών διατάξεων της προαναφερόμενης νομοθεσίας (άρθρο 11 του ΚΟΚ, ν.2946/2001, ΚΥΑ 52138/2003, εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια), οι ΟΤΑ καθορίζουν στα διοικητικά όριά τους επαρκείς και πρόσφορους κοινόχρηστους, δημοτικούς και κοινοτικούς χώρους, στους οποίους επιτρέπεται να τοποθετηθούν ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων⁴⁰ (άρθρο 3, παρ.1 και 2 του ν.2946/2001).

Οι θέσεις θα πρέπει να καθορίζονται με ακρίβεια στο χώρο (πεζοδρόμιο, πλατεία), ανάλογα με το είδος του πλαισίου που προβλέπεται να τοποθετηθεί σε αυτές, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των κρίσιμων αποστάσεων και προδιαγραφών που ορίζονται από την προαναφερόμενη νομοθεσία. Για το σκοπό αυτό, η αποτύπωση των θέσεων διαφήμισης και των κρίσιμων στοιχείων του περιβάλλοντος χώρου τους (αποστάσεις από άλλα διαφημιστικά πλαίσια, από κράσπεδο πεζοδρομίου, πλησιέστερους φανούς σηματοδότησης κ.λ.π.), σε τοπογραφικά διαγράμματα, αρμόζουσας κλίμακας, αποτελεί την πλέον ενδεδειγμένη μέθοδο.

Δεδομένου ότι, πέραν των πεζοδρομίων και των πλατειών, η προβολή διαφημίσεων στα στέγαστρα των στάσεων και στα περίπτερα, συνιστά, εκ του χώρου τοποθέτησής αυτών, διαφήμιση σε κοινόχρηστο χώρο, θα πρέπει και αυτά να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό των επιτρεπτών θέσεων διαφήμισης.⁴¹

Ο καθορισμός των θέσεων αυτών γίνεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου⁴², που εκδίδεται υποχρεωτικά τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του έτους (δηλαδή τουλάχιστον μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου) και ισχύει για τα τρία επόμενα έτη.⁴³

Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τη σχετική απόφαση εκδίδει ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους.

40. Καθορισμός των χώρων, που στη συνέχεια πρόκειται να παραχωρηθεί η χρήση τους από τον ΟΤΑ για υπαίθρια διαφήμιση.

41. Στην ΚΥΑ 52138/2003 η διαφήμιση στα περίπτερα και στέγαστρα συγκαταλέγεται στην ευρύτερη κατηγορία «Κοινόχρηστοι Χώροι».

42. Για να είναι τα πλαίσια τύπου «ΠΥΡΓΟΣ» που τοποθετούνται στις πλατείες, φωτεινά, απαιτείται αυτό να καθορισθεί στην απόφαση του Δ/Κ Συμβουλίου (άρθρο 4, παρ.1 β. της ΚΥΑ 52138/2003).

43. Νοούνται τα τρία «ημερολογιακά» έτη που έπονται του έτους έκδοσης της απόφασης από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο (ΥΠΕΣ, Έγγραφο 11637/12-4-2007).

Η ανωτέρω τρίμηνη προθεσμία για τους ΟΤΑ είναι αποκλειστική, όπως συνάγεται εκ της χρήσης της λέξης «υποχρεωτικά» και εκ της υποκατάστασης της άσκησης της σχετικής αρμοδιότητας από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας πρέπει να εκδοθεί εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, που στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο από την εκπνοή της ανωτέρω τρίμηνης αποκλειστικής προθεσμίας που ισχύει για τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (δηλαδή πρέπει οπωσδήποτε να εκδοθεί μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους). Στην περίπτωση που δεν εκδοθεί απόφαση από το Δημοτικό ή Κοινοτικό (Δ/Κ) Συμβούλιο ή τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, δεν είναι επιτρεπτή η χρήση κοινόχρηστων, δημοτικών ή κοινοτικών χώρων για την προβολή διαφήμισης⁴⁴, μέχρι να εκδοθεί σχετική απόφαση, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

Οι αποφάσεις των Δ/Κ Συμβουλίων καθώς και, καθ' υποκατάσταση αυτών, του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, εκδίδονται ύστερα από γνώμη της πρωτοβάθμιας Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ) της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Η γνώμη της ΕΠΑΕ παρέχεται ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του αρμόδιου ΟΤΑ που απευθύνεται σε αυτήν το αργότερο δύο μήνες πριν τη λήξη των προαναφερόμενων προθεσμιών (δηλαδή τουλάχιστον μέχρι τέλος Ιουλίου στην περίπτωση έκδοσης απόφασης από το Δ/Κ Συμβούλιο ή μέχρι τέλος Οκτωβρίου στην περίπτωση έκδοσης της απόφασης από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας).

Η ΕΠΑΕ εξετάζει τον περιβάλλοντα χώρο, κρίνει εάν παραβιάζεται η αισθητική του με την προβολή σε αυτόν υπαίθριας διαφήμισης και αποφαινεται (παρέχει γνώμη) το αργότερο ένα μήνα πριν από τη λήξη των προθεσμιών έκδοσης της απόφασης από το Δ/Κ Συμβούλιο ή τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας (δηλαδή μέχρι τέλος Αυγούστου και τέλος Νοεμβρίου αντίστοιχα).

2.2 Καθορισμός των χώρων από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας έχει την αρμοδιότητα καθορισμού των κοινόχρηστων, δημοτικών και κοινοτικών χώρων⁴⁵ για την προβολή διαφημίσεων κατά μήκος των εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών⁴⁶, του σιδηροδρομικού

---

44. 299/2004 Ατομική Γνωμοδότηση Ν.Σ ΥΠΕΣ

45. Σχετ. το υπ' αριθμ. 34071/17-11-2003 έγγραφο του ΥΠΕΣ/Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ/Τμήμα Φορολογικό).

46. Κατοικημένη περιοχή είναι η περιοχή που έχει σημανθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της (άρθρο 2 του ΚΟΚ).

δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας καθώς και σε χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων⁴⁷ (άρθρο 3, παρ.4 του ν.2946/2001).

Ειδικά για τις εθνικές οδούς, η εξαιρετική αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ρητά συνυφαίνεται, σε αποκλειστικό ρυθμιστικό πεδίο, με μη κατοικημένες περιοχές. Συνεπώς, σε περίπτωση ανάγκης καθορισμού χώρων για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης κατά μήκος εθνικής οδού, εντός κατοικημένων περιοχών, η αρμοδιότητα ανήκει στον οικείο ΟΤΑ (299/2004 ΝΣΚ).

Οι χώροι καθορίζονται από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ύστερα από γνώμη των δευτεροβάθμιων ΕΠΑΕ και γνώμη της Ανώνυμης Εταιρείας Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Αυτοκινητοδρόμων (ΤΕΟ Α.Ε.) ή του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (άρθρο 3, παρ.4 ν.2946/2001).

Η γνώμη του ΤΕΟ Α.Ε. ζητείται για τον καθορισμό των πιο πάνω χώρων σε τμήματα εθνικών οδών που βρίσκονται εκτός κατοικημένων περιοχών και το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας είναι ανώτερο των 70 χιλιομέτρων την ώρα. Προκειμένου για εθνική οδό ή τμήμα της ή αυτοκινητόδρομο, τον οποίο εκμεταλλεύεται φορέας άλλος πλην του ΤΕΟ Α.Ε., ζητείται η γνώμη του αντίστοιχου φορέα εκμετάλλευσης.

Οι προαναφερόμενες προθεσμίες εφαρμόζονται αναλόγως και για την έκδοση της απόφασης καθορισμού χώρων από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας.

3. Διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης σε άλλους χώρους

Υπό τους περιοριστικούς όρους που τίθενται από την προαναφερόμενη νομοθεσία περί υπαίθριας διαφήμισης (ΚΟΚ, ν.2946/2001, ΚΥΑ 52138/2003 κ.α) και σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται για την τοποθέτηση, τη μορφή και την κατασκευή των διαφημιστικών πλαισίων (έπεται παρουσίαση τους), η προβολή υπαίθριας διαφήμισης δύναται να επιτραπεί επίσης στους ακόλουθους χώρους (ενδεικτική απαρίθμηση κατά το άρθρο 1, παρ.2 του ν.2946/2001):

α. Σε ιδιωτικά κτίρια ή οικόπεδα (άρθρο 1, παρ.2, περ.β.β. του ν.2946/2001)

β. Σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών (άρθρο 1, παρ.2, περ.γ.)

γ. Σε στάδια και γήπεδα (άρθρο 1, παρ.2.περ.γ.)

δ. Σε οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων και κάθε τύπου δημόσιας χρήσης οχημάτων ή στην εξωτερική επιφάνειά τους (άρθρο 1,

---

47. Συνεπώς για την προβολή διαφημίσεων σε χώρους κατά μήκος των χαρακτηρισμένων επαρχιακών οδών, αρμοδιότητα καθορισμού χώρων έχει το Δ/Κ Συμβούλιο του οικείου ΟΤΑ, υπό τους περιορισμούς που τίθενται από την παρ.1 του άρθρου 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ).

παρ.2. περ.γ.), καθώς επίσης και στην εξωτερική επιφάνεια των αυτοκινήτων οχημάτων ιδιωτικής χρήσης (ΥΠΕΣ, Εγκύκλιος 43/2008 και έγγραφο 174/9-7-2008 της Διαρκούς Επιτροπής Μελέτης & Αναθεώρησης του ΚΟΚ του Υπουργείου Μεταφορών & Επικοινωνιών)

ζ. Από τον αέρα, με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (άρθρο 1, παρ.2, περ. β.).

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ.1 του ν.2946/2001, για τη διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης στους ανωτέρω χώρους απαιτούνται οι ακόλουθες δύο άδειες, οι οποίες χορηγούνται με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας:

α) Άδεια για την τοποθέτηση διαφημιστικού πλαισίου από τον διαφημιστή ή το διαφημιζόμενο.

Η άδεια χορηγείται αφού προηγηθεί έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΤΑ, του χώρου⁴⁸ που πρόκειται να τοποθετηθεί το διαφημιστικό πλαίσιο και διαπιστωθεί ότι δεν παραβιάζονται οι περιοριστικοί όροι και προϋποθέσεις που τίθενται από τη νομοθεσία, ως προς την τοποθέτηση των διαφημιστικών πλαισίων και τις προδιαγραφές αυτών (δηλαδή ΚΟΚ, ν.2946/2001, πολεοδομική νομοθεσία, ΚΥΑ 52138/2003 κ.λ.π.).

β) Άδεια για τη διενέργεια διαφήμισης, αφού προηγουμένως καταβληθεί στον ΟΤΑ⁴⁹ το προβλεπόμενο τέλος διαφήμισης.

Για διαφήμιση από τον αέρα, απαιτείται μόνο άδεια διενέργειας διαφήμισης. Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις εκείνες που, βάσει ειδικών διατάξεων, είναι επιτρεπτή η προβολή διαφήμισης εκτός πλαισίου (π.χ. με βαφή ή επικόλληση αυτοκόλλητου επί αμαξωμάτων οχημάτων δημόσιας χρήσης).

Οι όροι και οι διαδικασίες αδειοδότησης παρουσιάζονται στη συνέχεια αναλυτικά.

V. Αδειοδότηση

1. Διαδικασία παραχώρησης της χρήσης των κοινόχρηστων, δημοτικών και κοινοτικών χώρων

Ο ΟΤΑ έχει το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσης των κοινόχρηστων δημοτικών και κοινοτικών χώρων που καθορίστηκαν από το οικείο Δημοτικό/Κοινοτικό Συμβού-

48. Ιδιαίτερα αφορά την τοποθέτηση πλαισίου σε ιδιωτικά κτίρια και οικόπεδα.

49. Με εξαίρεση, τη διαφήμιση που προβάλλεται στην εξωτερική επιφάνεια των οχημάτων ιδιωτικής χρήσης, για την οποία το προβλεπόμενο τέλος διαφήμισης καταβάλλεται στο γραφείο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ) που λειτουργεί εντός κάθε ΔΟΥ ή στην Κεντρική Υπηρεσία Τ.Π.Δ

ήλιο για την τοποθέτηση πλαισίων υπαίθριας προβολής διαφήμισης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 3, παρ.1 και 2. του ν.2946/2001.⁵⁰ Συνιστά δε παραχώρηση ιδιαίτερου, ιδιωτικού δικαιωμάτος επί κοινοχρήστου χώρου και ως εκ τούτου, κατά τον καθορισμό των χώρων αυτών από το Δημοτικό/Κοινοτικό συμβούλιο, πρέπει να διασφαλίζεται ότι εξυπηρετείται ή δεν αναιρείται η κοινή χρήση (άρθρο 970 ΑΚ).

Η παραχώρηση της χρήσης διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την εκμίσθωση των ακινήτων των Δήμων και Κοινοτήτων (διενέργεια δημοπρασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ 270/1981 και κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 103, παρ.δ και 192 του ΚΔΚ).

Με δεδομένο ότι σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του άρθρου 3, παρ.1 του ν.2946/2001, η απόφαση, με την οποία καθορίζονται από το Δημοτικό/Κοινοτικό Συμβούλιο, οι προς παραχώρηση, χώροι προβολής υπαίθριας διαφήμισης, ισχύει για τρία έτη, συνάγεται ότι αντίστοιχα η διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης των χώρων αυτών, δεν δύναται να υπερβαίνει τον χρόνο ισχύος της απόφασης.

Εφόσον η παραχώρηση της χρήσης γίνει σε συνδυασμό με την ανάληψη, εκ μέρους του μισθωτή, της υποχρέωσης προμήθειας ειδών ή της παροχής υπηρεσιών προς το Δήμο ή την Κοινότητα, τότε εφαρμόζονται αντίστοιχα και οι διατάξεις των π.δ. 60/2007 (64 Α')⁵¹ και των άρθρων 35, παρ.1 και 36 του π.δ.346/1998 (230 Α'), όπως ισχύουν, εάν η προέχουσα παροχή είναι η προμήθεια ειδών ή η παροχή υπηρεσιών (π.χ. τοποθέτηση στεγάστρων αναμονής επιβατών).

Το ίδιο ισχύει και για την παραχώρηση χώρων για την προβολή διαφήμισης σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών, σε στάδια και γήπεδα, σε οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκινήτων αυτοκινήτων και κάθε τύπου δημόσιας χρήσης οχημάτων ή στην εξωτερική επιφάνειά τους, σε στέγα-

50. Αντίστοιχα το δικαίωμα της παραχώρησης της χρήσης των χώρων που καθορίζονται για υπαίθρια διαφήμιση από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας (κατά μήκος των εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας και των χώρων των Σ.Ε.Α), ανήκει στο ΤΕΟ Α.Ε., με την επιφύλαξη εκείνων των οποίων η εκμετάλλευση έχει παραχωρηθεί με σύμβαση παραχώρησης από το Δημόσιο σε άλλο φορέα.

51. Με το άρθρο 77 του π.δ 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005» καταργήθηκε το π.δ 370/1995 καθώς και όλα τα άρθρα του π.δ 346/1998, με εξαίρεση το άρθρο 36 και την παρ.1 του άρθρου 35.

στρα αφετηριών ή στάσεων αναμονής επιβατών, αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών και σε περίπτερα, εάν ο φορέας που προβαίνει στην παραχώρηση υπάγεται στο πεδίο ρύθμισης των ανωτέρω διαταγμάτων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω. Η συγκεκριμένη ΚΥΑ δεν έχει εκδοθεί.

2. Όροι και προϋποθέσεις διενέργειας υπαίθριας διαφήμισης

Η προβολή υπαίθριας διαφήμιση γίνεται υποχρεωτικά σε μόνιμα και σταθερά ή προσωρινά και κινητά πλαίσια που κατασκευάζονται και τοποθετούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές, τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις ΚΥΑ που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παρ.8 του άρθρου 3, παρ. 8 του ν.2946/2001⁵² και της παρ.9 του άρθρου 2 του ν.2833/2000, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Η ΚΥΑ 52138/2003 (1788 Β'), όπως τροποποιήθηκε από την όμοια της 18801/2006 (521 Β'), με την οποία καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις τοποθέτησης, **στους χώρους που επιτρέπεται η προβολή υπαίθριας διαφήμισης**, ειδικά διαμορφωμένων πλαισίων για την προβολή τους, η μορφή, το μέγεθος και τα υλικά από τα οποία αποτελούνται αυτά, οι επιβαλλόμενες αποστάσεις από τη ρυμοτομική γραμμή και το κράσπεδο του πεζοδρομίου, οι επιβαλλόμενες αποστάσεις μεταξύ των πλαισίων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη χρήση των χώρων και την τοποθέτηση των πλαισίων.⁵³

Επιτρεπόμενοι χώροι προβολής υπαίθριας διαφήμισης είναι αυτοί που δεν εμπίπτουν στις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 11 του ν.2696/1999, του άρθρου 2 του ν.2946/2001 και άλλων ειδικών απαγορευτικών διατάξεων που ισχύουν.

- Η ΚΥΑ 61818/2004 (1903 Β') για τον καθορισμό ειδικότερων όρων, υπό τους οποίους επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημίσεων σε κατάλληλα διαμορφωμένους δημοτικούς χώρους και σε στάσεις αναμονής επιβατών στο τμήμα της πόλης των Αθηνών που ορίζεται με το άρθρο 2 του ν.2833/2000, η οποία κατ' ουσίαν παραπέμπει στις διατάξεις της προαναφερόμενης ΚΥΑ 52138/2003 και του ν.2946/2001, ορίζοντας επιπλέον ότι επιτρέπεται η διαφήμιση και στις δύο όψεις του διαφημιστικού πλαισίου που τοποθετείται στα στέγαστρα αφετηριών και στάσεων αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών.

52. Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 παρ. 12 του ν.3212/2003

53. Περιεχόμενο της εξουσιοδοτικής διατάξης του άρθρου 3, παρ.8 του ν.2946/2001

Τα πλαίσια τοποθετούνται με δαπάνες και φροντίδα είτε εκείνου που έχει το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσεως του χώρου είτε των διαφημιστικών εταιρειών είτε των διαφημιζομένων.

Σε κάθε πλαίσιο/υπαίθρια διαφήμιση πρέπει να αναγράφεται, σε εμφανές σημείο, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και η διεύθυνση του διαφημιστή ή του διαφημιζομένου και ο αριθμός της άδειας τοποθέτησης που χορηγήθηκε από τον οικείο ΟΤΑ. Υπαίθριες διαφημίσεις στις οποίες δεν αναγράφονται τα ανωτέρω θεωρούνται ρύποι και αφαιρούνται αμέσως, με ευθύνη του Δημάρχου/Προέδρου της Κοινότητας ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ανάλογα με το χώρο (άρθρο 4 του ν.2946/2001).

2.1. Προδιαγραφές κατασκευής των διαφημιστικών πλαισίων και γενικοί όροι τοποθέτησής τους (άρθρο 3 της ΚΥΑ 52138/2003)

- Τα διαφημιστικά πλαίσια αποτελούνται από ωφέλιμη επιφάνεια και σκελετό (κορνίζα) που συγκρατεί την επιφάνεια αυτή.
- Η ωφέλιμη επιφάνεια επιτρέπεται να έχει διαστάσεις πολλαπλάσιες του παραλληλόγραμμου 0,70m X 1,05m (μονάδα) και μέχρι 32 μονάδες συνολικά, ανάλογα με τη θέση που τοποθετείται το διαφημιστικό πλαίσιο κατά τα κατωτέρω. Όταν τοποθετούνται οι μονάδες σε σειρές, ο αριθμός των μονάδων κάθε σειράς πρέπει να είναι ίσος.
- Το κάτω μέρος του διαφημιστικού πλαισίου (με εξαίρεση τα διαφημιστικά πλαίσια τύπου «ΠΙΖΑ» και «ΡΑΚΕΤΑ») πρέπει να απέχει από το έδαφος το πολύ 0,20m.
- Ο σκελετός του διαφημιστικού πλαισίου (κορνίζα) πρέπει να έχει μέγιστο πλάτος μέχρι 0,20m.
- Τα διαφημιστικά πλαίσια πρέπει να είναι κατασκευασμένα είτε από γαλβανισμένα χαλυβοελάσματα, είτε από προφίλ αλουμινίου ή από άλλο ανθεκτικό υλικό, καθώς επίσης και από συνδυασμό των προαναφερομένων υλικών. Εσωτερικά πρέπει να φέρουν ενίσχυση έτσι ώστε να εξασφαλίζεται τόσο η απόλυτη σταθερότητα σε πλευρικές ανεμοπιέσεις όσο και το αμετάθετο της κατασκευής.
- Η βαφή τους πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η διάρκεια και η σταθερότητά της.
- Η στήριξη των σταθερών διαφημιστικών πλαισίων στο έδαφος, επιτυγχάνεται με εγκιβωτισμό των κατακόρυφων στοιχείων σε βάση από σκυρόδεμα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερή πάκτωσή τους. Η στήριξη των κινητών διαφημιστικών πλαισίων επιτρέπεται να γίνεται με

την τοποθέτηση νεκρών φορτίων στη βάση τους, αντί για την πάκτωσή τους στο έδαφος. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η τοποθέτηση αντηρίδων.

- Για κάθε διαφημιστικό πλαίσιο, πρέπει να υποβάλλεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη από πολιτικό μηχανικό, με την οποία πιστοποιείται η στατική επάρκεια του διαφημιστικού πλαισίου.
- Προκειμένου για φωτεινά ή φωτιζόμενα διαφημιστικά πλαίσια, η ηλεκτρολογική εγκατάσταση, πρέπει να φέρει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την ασφαλή λειτουργία της (ασφάλειες, αντιηλεκτροπληξιακοί αυτόματοι διακόπτες, γειώσεις κ.λ.π.).

Η ένταση του φωτισμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 250 κηρία την ανώτατη ένταση φωτός που υπάρχει στο δημόσιο χώρο, στον οποίο βρίσκονται. Ο φωτισμός δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί μέσα δημιουργίας οπτικών εντυπωσιασμών, όπως τρεμολαμπυρίσματα, χρωματικές εναλλαγές, κινούμενες προβολές κ.λ.π.

- Για την ηλεκτροδότηση των διαφημιστικών πλαισίων υποβάλλονται προς τη ΔΕΗ υπεύθυνες δηλώσεις αδειούχου εγκαταστάτη, υπογεγραμμένες από διπλωματούχο ηλεκτρολόγο ή μηχανολόγο μηχανικό.
- Στα διαφημιστικά πλαίσια που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 30m από δασικές εκτάσεις ή εκτάσεις με πλούσια βλάστηση, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν υλικά με πυραντοχή μικρότερη των 240 λεπτών (RF240).
- Η διαφήμιση επικοληλάται ή απεικονίζεται στην επιφάνεια των πλαισίων στοιχείων. Διαφημίσεις που εξέρχουν από την επιφάνεια αυτή καθ' οποιονδήποτε τρόπο ή είναι ανάγλυφες, απαγορεύονται.
- Τα διαφημιστικά πλαίσια, όπου επιτρέπεται, πρέπει να τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού, εκτός από τα πλαίσια των πρατηρίων καυσίμων που λειτουργούν παρά την οδό, που μπορούν να τοποθετούνται και κάθετα προς τον άξονα αυτής (άρθρο 11 παρ.4 του ν.2696/1999, ΥΠΕΣ Εγκύκλιος 32/6-9-2006).⁵⁴

---

54. Με τις διατάξεις του άρθρου 83 Α' της υπ' αριθμ. 14/1989 Αγορανομικής Διάταξης (ΦΕΚ 343 Β'), όπως ισχύει, της παρ.4 του άρθρου 15 του ν.2289/1995 (ΦΕΚ 27 Α') και της υπ' αριθμ. Α3/511/19-5-1995 Απόφασης του Υπουργού Εμπορίου (ΦΕΚ 446 Β') και με στόχο την ενημέρωση και προστασία του καταναλωτή, ορίσθηκε ως υποχρεωτική για τα πρατήρια υγρών καυσίμων η ανάρτηση πινακίδας με το σήμα της εταιρίας εμπορίας πετρελαιοειδών που έχουν συνάψει σύμβαση συνεργασίας καθώς και των τιμών πώλησης του κάθε είδους καυσίμου κατά μονάδα μέτρησης (λίτρο). Οι πινακίδες αυτές πρέπει να είναι τοποθετημένες σε εμφανές σημείο του πρατηρίου και να είναι φωτιζόμενες κατά τις νυχτερινές ώρες, ώστε να είναι άμεσα ορατές από τους διερχόμενους οδηγούς, ενώ τα αναγραφόμενα επ' αυτών ψηφία των τιμών πώλησης πρέπει να έχουν ύψος τουλάχιστον 15 εκατοστών.

- Τυχόν ειδικές διατάξεις που επιβάλλουν επιπλέον προϋποθέσεις, περιοριστικούς όρους και προδιαγραφές τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, κατισχύουν των προαναφερόμενων.

2.2. Επιτρεπόμενοι τύποι και μεγέθη των διαφημιστικών πλαισίων, ανάλογα με το χώρο τοποθέτησής τους (άρθρο 4 της ΚΥΑ 52138/2003, όπως τροποποιήθηκε από την όμοια της 18801/2006)

2.2.1. Κοινόχρηστοι χώροι

Στους κοινόχρηστους χώρους επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων μόνο στα πεζοδρόμια, τις πλατείες, στα στέγαστρα στάσεων και στα περίπτερα.

■ Πεζοδρόμια

Στα πεζοδρόμια επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων τύπου «ΡΑΚΕΤΑ».

Οι προδιαγραφές κατασκευής του πλαισίου τύπου «ΡΑΚΕΤΑ» είναι οι εξής⁵⁵:

- Έχουν έως δύο ισομεγέθεις επίπεδες ωφέλιμες επιφάνειες, τοποθετημένες αντικριστά σε κατακόρυφο στύλο. Οι ωφέλιμες επιφάνειες έχουν μέγιστη κατακόρυφη διάσταση έως 2,0m και μέγιστη οριζόντια έως 1,30m.
- Η απόσταση από το έδαφος της κορνίζας των ωφέλιμων επιφανειών πρέπει να είναι τουλάχιστον 2,5m. Το ανώτατο ύψος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,0 m.

Είναι επιτρεπτή η τοποθέτηση των πλαισίων τύπου «ΡΑΚΕΤΑΣ» στα πεζοδρόμια υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η νοτιή κατακόρυφος της κορνίζας της ωφέλιμης επιφάνειάς τους πρέπει να απέχει από το κράσπεδο του πεζοδρομίου τουλάχιστον 1,0m.
- Η κορνίζα της ωφέλιμης επιφάνειάς τους πρέπει να απέχει από την ρυμοτομική γραμμή τουλάχιστον 2,50m. (ρυμοτομική γραμμή είναι αυτή που χωρίζει το οικοδομικό τετράγωνο από τον κοινόχρηστο χώρο).
- Πρέπει να τηρούνται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την εξυπηρέτηση από μων με ειδικές ανάγκες (π.χ. δεν τοποθετούνται στον οδηγό τυφλών και στα

Οι πινακίδες σήματος και τιμών πώλησης που τοποθετούνται στα πρατήρια υγρών καυσίμων, καθότι ορίζονται υποχρεωτικές από τις κείμενες διατάξεις, δεν θεωρούνται διαφημιστικές και ως εκ τούτου δεν υπόκεινται σε τέλος διαφήμισης (ΥΠΕΣ, Εγκύκλιος 32/6-9-2006).

55. άρθρο 3, παρ.10 της ΚΥΑ 52138/2003

κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες και σκάφες), ακόμη και όταν αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί, δεν πρέπει να παραβιάζεται η «Ελεύθερη Ζώνη Όδευσης Πεζών», βλ. σχετ. υποσημείωση 30).

- Πρέπει να απέχουν εκατέρωθεν και καθ' ύψος τυχόν φωτεινού σηματοδότη ρύθμισης της κυκλοφορίας, τουλάχιστον 20m (βλ. και άρθρο 11 του ΚΟΚ).
- Δεν επιτρέπεται να είναι φωτεινά ή φωτιζόμενα.
- Τοποθετούνται υποχρεωτικά σε ακτίνα τουλάχιστον 100m από άλλο διαφημιστικό πλαίσιο.

■ Πλατείες

Στις πλατείες επιτρέπεται μόνο η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων τύπου «ΠΥΡΓΟΣ».

Οι προδιαγραφές κατασκευής του πλαισίου τύπου «ΠΥΡΓΟΣ» είναι οι εξής.⁵⁶

- Τα πλαίσια είναι κυλινδρικά ή τριγωνικά και επιτρέπεται να φέρουν έως τρεις ωφέλιμες επιφάνειες με μέγιστη διατομή 1,20m² και μέγιστο ύψος 3,60m.
- Η απόσταση από το έδαφος της κορνίζας των ωφέλιμων επιφανειών πρέπει να είναι το πολύ 0,15m.

Τα πλαίσια αυτά μπορούν να είναι φωτεινά ή φωτιζόμενα, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό έχει επιτραπεί για τη συγκεκριμένη θέση, με την απόφαση καθορισμού χώρων του οικείου δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου.

■ Στεγαστρα στάσεων

Επιτρέπεται η τοποθέτηση ενός διαφημιστικού πλαισίου στην πλευρά που βρίσκεται στο αντίθετο προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρο του στεγάστρου.

Το πλαίσιο έχει μέγιστες διαστάσεις 1,40m (οριζόντια διάσταση) επί 2,00m (κατακόρυφη διάσταση). Επιτρέπεται να είναι φωτεινό και μπορούν να προβάλλονται σε αυτό εναλλασσόμενα διαφημιστικά μηνύματα, συχνότητας όχι μικρότερης του ενός μηνύματος ανά δέκα λεπτά.

Οι προδιαγραφές των ίδιων των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής των επιβατών των αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών, καθορίζονται με αποφάσεις των οικείων Νομαρχών.

---

56. άρθρο 3, παρ.11 της ΚΥΑ 52138/2003

Η διαφημιστική εκμετάλλευση των στεγάστρων και στάσεων, τα οποία τοποθετούνται και συντηρούνται με μέριμνα και δαπάνες των φορέων γίνεται από τους τελευταίους, οι οποίοι υποχρεούνται στην καταβολή ανταποδοτικού τέλους υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Η διαφημιστική εκμετάλλευση στεγάστρων και στάσεων που τοποθετούνται και συντηρούνται με μέριμνα και δαπάνες των ΟΤΑ, γίνεται από τους οικείους ΟΤΑ.

Ειδικά για την περιοχή των Αθηνών, η ευθύνη εγκατάστασης των στεγάστρων ανήκει στον ΟΑΣΑ. Στην περίπτωση που η εγκατάσταση δεν γίνει από το φορέα αυτό, τότε απαιτείται η έγκρισή του για τον τύπο, τη μορφή και τη διάταξη των στεγάστρων των στάσεων.

Σε περίπτωση κατασκευής εγκαταστάσεων από τρίτους, εξασφαλίζεται και διατίθεται δωρεάν στον ΟΑΣΑ ικανή επιφάνεια για την ανάρτηση, με ευθύνη του ΟΑΣΑ, έντυπου ή ηλεκτρονικού πληροφοριακού υλικού. Στην περίπτωση που άλλοι φορείς ή οργανισμοί στις, καθοριζόμενες από τον ΟΑΣΑ, στάσεις και αφετηρίες εγκαθιστούν στέγαστρα, εκτός της έγκρισης του τύπου, της μορφής και της διάταξης αυτών, απαιτείται επιπλέον προηγούμενη άδεια εγκατάστασης, η οποία χορηγείται από τον ΟΑΣΑ. Σε περίπτωση δε τροποποίησης των εν λόγω στοιχείων από τον φορέα που εγκαθιστά το στέγαστρο απαιτείται νέα έγκριση από τον ΟΑΣΑ (άρθρο 2 παρ. 1 ε του Ν. 2669/1998 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 22 παρ. 4 Ν. 3534/2007).

■ Περίπτερα

Στα περίπτερα επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημίσεων φωτεινών ή μη, σε πλαίσιο ύψους 0,40m από τη βάση της στέγης του περιπτέρου. Το πλαίσιο αυτό δεν πρέπει να προεξέχει πέρα από την επιτρεπόμενη βάση του περιπτέρου.

Όταν τα περίπτερα έχουν τέντες χρώματος μπλε ή λευκού και δεν βρίσκονται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς ή ιστορικούς τόπους, επιτρέπεται η εκτύπωση επί της τέντας διαφημιστικού μηνύματος, μέγιστης νοτικής διάστασης 0,75m. (κατακόρυφη διάσταση) επί 1,8m (οριζόντια διάσταση). Το μήνυμα αυτό πρέπει να είναι ιδίου περιεχομένου ή σε απόλυτη συνάφεια με αυτό που προβάλλεται στο πλαίσιο της στέγης του περιπτέρου. Η διαφήμιση επί της τέντας επιτρέπεται να είναι φωτιζόμενη και να προβάλλεται επί όλων των πλευρών της.

2.2.2. Ιδιωτικοί χώροι

Στους ιδιωτικούς χώρους επιτρέπεται η τοποθέτηση πλαισίων στις περιφράξεις των οικοπέδων, στα γήπεδα εκτός σχεδίου και στις ακάλυπτες μεσοτοιχίες και τυφλές όψεις των κτιρίων.

Για τη χορήγηση άδειας τοποθέτησης διαφημιστικού πλαισίου σε ιδιωτικό κτίριο ή οικόπεδο από τον ΟΤΑ, απαιτείται η προηγούμενη γνώμη του αρμόδιου Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, που εξετάζει αν περιορίζεται η θέα

και προκαλείται υποβάθμιση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων. Απαιτείται επίσης γνώμη της πρωτοβάθμιας ΕΠΑΕ, η οποία εξετάζει αν θίγεται η αισθητική της περιοχής, αν επιβαρύνεται στατικά το κτίριο ή αν δημιουργείται τεχνικό πρόβλημα σε αυτό από τη διαφημιστική κατασκευή.

Οι γνώμες αυτές παρέχονται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης από τον ΟΤΑ. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, η άδεια εκδίδεται χωρίς τις γνώμες αυτές. Η άδεια αυτή ισχύει μέχρι τρία έτη και μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, τηρούμενης της ίδιας διαδικασίας (άρθρο 5, παρ.2 του ν.2946/2001).

■ Περιφράξεις⁵⁷ οικοπέδων

- Οι διαστάσεις της ωφέλιμης επιφάνειας των πλαισίων που τοποθετούνται επί των περιφράξεων των οικοπέδων, είναι ακέραια πολλαπλάσια της μονάδας 0,70m x 1,05m, με μέγιστο όριο τις 32 μονάδες συνολικά, μέγιστο μήκος τα 11,20m (16 x 0,70m) και μέγιστο ύψος 2,10m (2 x 1,05m ή 3 x 0,70m.).

Παραδείγματα:

- Πλαίσια μήκους 11,2m. (16x0,7m.) και ύψους είτε 1,05m (1x1,05m.) που ισούται με 16 μονάδες (16x1), είτε 2,10m (2x1,05m.) που ισούται με 32 μονάδες (16x2)
- Πλαίσια μήκους 10,5m. (10x1,05m.) και ύψους είτε 0,7m (1x0,7m.) που ισούται με 10 μονάδες, είτε 1,4m. (2x0,7m.) που ισούται με 20 μονάδες, είτε 2,10m. (3x0,7m.) που ισούται με 30 μονάδες
- Πλαίσια μήκους 7m. (10 x 0,7m.) και ύψους είτε 1,05m (1x1,05m.) που ισούται με 10 μονάδες (10x1), είτε 2,1 m (2x1,05m.) που ισούται με 20 μονάδες (10 x 2).
- Τα πλαίσια τοποθετούνται υποχρεωτικά κατά μήκος της οικοδομικής γραμμής, με τήρηση των υποχρεωτικών στοών και πρασιών⁵⁸, παράλληλα και ευθύγραμμο με αυτή και όχι σε τεθλασμένες γραμμές.
- Δεν επιτρέπεται να είναι φωτεινά ή φωτιζόμενα.

---

57. Περίφραξη είναι η κατασκευή, με την οποία διαχωρίζονται μεταξύ τους όμορα οικόπεδα καθώς και οικόπεδο από κοινόχρηστο χώρο. Οικόπεδο είναι κάθε γήπεδο που βρίσκεται μέσα στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή μέσα στα όρια οικισμού που δεν έχει εγκεκριμένο σχέδιο (άρθρο 2 του ν.1577/1985, Γ.Ο.Κ).

58. Οικοδομική γραμμή είναι το όριο του οικοδομικού τετραγώνου που ορίζεται από το ρυμοτομικό σχέδιο προς την πλευρά του κοινόχρηστου χώρου, έως το οποίο επιτρέπεται η δόμηση. Προκήπιο ή πρασιά είναι το τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου, που βρίσκεται ανάμεσα στη ρυμοτομική γραμμή και τη γραμμή δόμησης ή οικοδομική γραμμή. Τα προκήπια διαμορφώνονται ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου, περιλαμβάνουν όμως πάντοτε δέντρα και φυτά (άρθρο 17 του ΓΟΚ, άρθρο 256 του κωδικοποιητικού διατάγματος).

■ Γήπεδα εκτός σχεδίου⁵⁹

Σε γήπεδα εκτός σχεδίου επιτρέπεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων τύπου «ΠΙΖΑ».

Οι προδιαγραφές κατασκευής των πλαισίων τύπου «ΠΙΖΑ» είναι οι εξής:⁶⁰

- Φέρουν έως δύο ισομεγέθεις επίπεδες επιφάνειες, τοποθετημένες αντικριστά σε κατακόρυφο στύλο.
- Οι ωφέλιμες επιφάνειες έχουν μέγιστη κατακόρυφη διάσταση 2,0m και μέγιστη οριζόντια 3,0m.
- Η απόσταση από το έδαφος της κορνίζας της ωφέλιμης επιφάνειας πρέπει να είναι τουλάχιστον 2,5m, ενώ το ανώτατο ύψος αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,0m από το γύρω φυσικό έδαφος.

Είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή των πλαισίων τύπου «ΠΙΖΑ» στα γήπεδα εκτός σχεδίου υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Πρέπει να απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον 1.000 μέτρα.
- Δεν επιτρέπεται να είναι φωτεινά ή φωτιζόμενα.
- Ως προς τους όρους τοποθέτησής τους πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν.2696/1999 (βλ. «Απαγορευμένοι χώροι διαφήμισης» ανωτέρω).

■ Ακάθλυτες μεσοτοιχίες και τυφλές όψεις κτιρίων

Στις ακάθλυτες μεσοτοιχίες και τυφλές όψεις⁶¹ των κτιρίων επιτρέπονται μόνον εικαστικές παρεμβάσεις μη εμπορικού χαρακτήρα, χρηματοδοτούμενες από χορηγίες. Ο χορηγός επιτρέπεται να εμφανίζει σε αυτές την επωνυμία ή το λογότυπό του, σε επιφάνεια όχι μεγαλύτερη από το 2,5% της συνολικής επιφάνειας της εικαστικής παρέμβασης. Η πράξη αυτή αποτελεί διαφήμιση και υπόκειται σε τέλος κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

---

59. Γήπεδο είναι η συνεχόμενη έκταση γης που αποτελεί αυτοτελές και ενιαίο ακίνητο και ανήκει σε έναν ή σε περισσότερους κυρίου εξ αδιαίρετου. Ο όρος γήπεδο χρησιμοποιείται για τα εκτός σχεδίου και εκτός οικισμού ακίνητα.

60. άρθρο 3 παρ.9 της ΚΥΑ 52138/2003

61. Όψεις του κτιρίου είναι οι επιφάνειες του κτιρίου που βλέπουν σε κοινόχρηστο χώρο ή στους ακάθλυτους χώρους του οικοπέδου και είναι τυφλές όταν δεν έχουν ανοίγματα, π.χ. παράθυρα, πόρτες (άρθρο 2 του ν.1577/1985, ΓΟΚ).

2.2.3. Διαφημιστικά πλαίσια σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών και σε στάδια - γήπεδα (άρθρο 5 της ΚΥΑ)

Οι διαφημίσεις αυτές τοποθετούνται υποχρεωτικά σε πλαίσια.

Τα πλαίσια αυτά πρέπει να έχουν τις γενικές προδιαγραφές που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 της ΚΥΑ 52138/2003 (βλ. ανωτέρω) και η ωφέλιμη επιφάνεια τους να έχει τις διαστάσεις που προβλέπονται για τα πλαίσια που τοποθετούνται επί των περιφράξεων των οικοπέδων⁶² (περ. α. της παρ.2.Α. του άρθρου 4 της ΚΥΑ).

Οι ειδικότερες ωστόσο προδιαγραφές των πλαισίων αυτών καθώς και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις για την τοποθέτησή τους καθορίζονται από τον φορέα στον οποίο ανήκει η εκμετάλλευση των χώρων αυτών.

Η άδεια τοποθέτησης των πλαισίων στους χώρους αυτούς, ισχύει μέχρι τρία έτη και μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, με την ίδια διαδικασία (άρθρο 5, παρ.3 του ν.2946/2001).

3. Καθορισμός ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και όρων τοποθέτησης πλαισίων (άρθρο 6 της ΚΥΑ)

Με απόφαση του Δημοτικού ή του Κοινοτικού Συμβουλίου μπορεί να καθορίζονται ειδικότερες προδιαγραφές κατασκευής καθώς και ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, επιπλέον των όσων καθορίζονται με την ΚΥΑ 52138/2003, σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες του Δήμου ή της Κοινότητας. Με τις αποφάσεις αυτές δεν επιτρέπεται να αυξάνονται οι μέγιστες διαστάσεις των πλαισίων, οι οποίες καθορίζονται στην προαναφερόμενη ΚΥΑ, ούτε να τροποποιούνται οι προβλεπόμενοι όροι και προϋποθέσεις τοποθέτησης των πλαισίων, με τρόπο δυσμενέστερο για το περιβάλλον.

4. Προβολή υπαίθριας διαφήμισης σε οχήματα

A. Απαγορεύονται επί οχημάτων οι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, οι διαφημίσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται αντανακλαστικά στοιχεία, καθώς και οι διαφημίσεις με εναλλασσόμενα μηνύματα (άρθρο 11 παρ.6 του ν.2696/1999).

B. Η αναγραφή ή τοποθέτηση διαφημίσεων στο εσωτερικό ή εξωτερικό του αμαξώματος αυτοκινήτων **οχημάτων, τα οποία εκτελούν δημόσια συγκοινωνία**, επιτρέπεται

---

62. Δηλαδή οι διαστάσεις της ωφέλιμης επιφάνειας των πλαισίων πρέπει να είναι ακέραια πολλαπλάσια της μονάδας 0,70m x 1,05m, με μέγιστο όριο τις 32 μονάδες συνολικά, μέγιστο μήκος τα 11,20m (16 X 0,70m) και μέγιστο ύψος 2,10m (2 x 1,05).

εφόσον δεν ανατρέπεται ο ομοιόμορφος χρωματισμός που χαρακτηρίζει το δημόσιο μέσο μεταφοράς και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (άρθρο 83 του ν.2696/1999).

Στις εσωτερικές ή εξωτερικές επιφάνειες (οδικά ή μερικά) των **αστικών και υπεραστικών λεωφορείων** επιτρέπεται η αναγραφή ή ανάρτηση διαφημίσεων και η εκμετάλλευση αυτών από τους φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής της διάταξης αυτής (άρθρο 21, παρ.3 του ν.2963/2001 /268 Α').

Σύμφωνα με τις κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων αυτών σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις, ισχύουν οι ακόλουθες προδιαγραφές:

- Με την υπ' αριθμ. Β36935/2806/2002 (862 Β') Απόφαση «Αναγραφή ή ανάρτηση διαφημίσεων στα **αστικά και υπεραστικά λεωφορεία των φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου** του ν.2963/2001» καθορίσθηκε ότι το είδος της διαφήμισης, το θέμα, το λεκτικό, η καλλιτεχνική εκτέλεση και γενικά η εμφάνιση των διαφημίσεων υπόκειται στον έλεγχο της διοίκησης κάθε φορέα. Απαγορεύεται η αναγραφή ή ανάρτηση διαφημίσεων στις εσωτερικές και εξωτερικές επιφάνειες των αστικών και υπεραστικών λεωφορείων, εφόσον αυτές αντίκεινται στις διατάξεις του ν.2251/1994 (Α' 191) «Προστασία των καταναλωτών», προσβάλλουν τη δημόσια αιδώ, τα χρηστά ήθη και τη δημόσια τάξη, είναι γενικά πολιτικού περιεχομένου και παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο την ασφαλή οδήγηση του λεωφορείου και την ορατότητα των επιβατών.
- Με την υπ' αριθμ. 34303/3539/2-2-2000 (80 Β') Απόφαση «**Διενέργεια διαφημίσεων στα λεωφορεία της ΕΘΕΛ**» καθορίσθηκε ότι το είδος της διαφήμισης, το θέμα, το λεκτικό, η καλλιτεχνική εκτέλεση και γενικά η εμφάνιση των διαφημίσεων υπόκειται στον έλεγχο της ΕΘΕΛ.

Απαγορεύεται η επικόλληση ή ανάρτηση ή η βαφή του αμαξώματος με τις προαναφερόμενες διαφημίσεις εφ' όσον αυτές:

α. Προσβάλλουν τη δημόσια αιδώ, τα χρηστά ήθη, τη δημόσια τάξη και είναι αντίθετες με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις ή στρέφονται κατά των συμφερόντων των Αστικών Συγκοινωνιών

β. Είναι γενικά πολιτικού ή προεκλογικού περιεχομένου

γ. Παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο την ασφαλή οδήγηση του οχήματος ή τον αερισμό αυτού ως και την ορατότητα των επιβατών

δ. Ανατρέπουν τον ομοιόμορφο χρωματισμό που χαρακτηρίζει το δημόσιο μέσο μεταφοράς (άρθρο 83, παρ. 3 του Ν. 2696/99).

■ Με την υπ' αριθμ. Α-οικ.54829/4034/2003 (1364 Β') Απόφαση που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 8, παρ.4 του ν.3109/2003⁶³ (38 Α'), με την οποία καθορίστηκαν οι όροι και προϋποθέσεις αναγραφής εμπορικών διαφημίσεων στα **Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης (ΕΔΧ)** αυτοκίνητα, ορίστηκαν οι ακόλουθες προδιαγραφές:

Επιτρέπεται κατόπιν σύναψης συμβάσεως με διαφημιστικές επιχειρήσεις, η αναγραφή εμπορικών διαφημίσεων στα Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης (ΕΔΧ) αυτοκίνητα και η εκμετάλλευση αυτών (διαφημίσεων) από κάθε ιδιοκτήτη ΕΔΧ αυτοκινήτου, όπως αυτός προσδιορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3109/2003, υπό τους εξής όρους και προϋποθέσεις:

α. Η αναγραφή των εμπορικών διαφημίσεων πραγματοποιείται εξωτερικά του οχήματος και μόνο στις θύρες αυτών πλην των παραθύρων.

Εσωτερικά του οχήματος πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε σημείο προσφέρεται για το σκοπό αυτό, πλην του εμπροσθίου και οπισθίου ανεμοθώρακα (παρμπρίζ) και παραθύρων.

Η διαφήμιση πρέπει να περιλαμβάνει ένα μόνο θέμα με καλαισθητική εμφάνιση.

β. Η επιλογή των ΕΔΧ αυτοκινήτων στα οποία αναγράφεται κάθε φορά η διαφήμιση γίνεται από τα όργανα διοίκησης των παραπάνω Α.Ε. ή συνεταιρισμών ή από κάθε ιδιοκτήτη ΕΔΧ αυτοκινήτου, μη ενταγμένου σ` αυτά, κατά περίπτωση.

Απαγορεύεται η αναγραφή των παραπάνω διαφημίσεων, εφόσον αυτές:

- Αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών» (ΦΕΚ 191 Α'), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 21-496/2000 (ΦΕΚ 1545 Β)».
- Προσβάλλουν τη δημόσια τάξη.
- Είναι γενικά κομματικού περιεχομένου.
- Παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο την ασφαλή οδήγηση του ΕΔΧ αυτοκινήτου και την ορατότητα των επιβατών.

Γ. Με σχετικές αποφάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Μελέτης & Αναθεώρησης του ΚΟΚ του Υπουργείου Μεταφορών & Επικοινωνιών⁶⁴ διευκρινίσθηκαν επίσης τα εξής:

63. «Ρύθμιση θεμάτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων και άλλες διατάξεις».

64. Έγγραφα της Επιτροπής υπ' αριθμ. 174/9-7-2008 και 219/22-6-2009 και ΥΠΕΣ, Εγκύκλιος 43/25-9-2008 και 46765/27-7-2009.

Η προβολή διαφημίσεων επί του αμαξώματος **αυτοκινήτων οχημάτων δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης που δεν εκτελούν δημόσια συγκοινωνία καθώς και επί όλων των τύπων οχημάτων που ορίζονται στο άρθρο 2 του ΚΟΚ** (π.χ. ποδήλατο, μοτοποδήλατο, όχημα καρτ κ.λ.π.) είναι νόμιμη, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Σε όλους τους τύπους οχημάτων, οι διαφημίσεις δεν επιτρέπεται να είναι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, να χρησιμοποιούνται αντανακλαστικά στοιχεία ή να προβάλλονται εναλλασσόμενα μηνύματα (άρθρο 11 §6 του ΚΟΚ).

2. Οι διαφημίσεις που προβάλλονται επί αυτοκινήτων οχημάτων που δεν εκτελούν δημόσια συγκοινωνία δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης, δεδομένου ότι τούτο θα προσέκρουε στην επιτρεπόμενη από το νόμο (άρθρο 2 §1 του ΚΟΚ) χρήση του αυτοκινήτου οχήματος, δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης.⁶⁵

3. Στην περίπτωση που η διαφήμιση συνεπάγεται μεταβολή του εξωτερικού χρωματισμού του αυτοκινήτου που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας, ο κάτοχος αυτού υποχρεούται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη μεταβολή, να ενημερώσει την αρμόδια Δ/ση Μεταφορών & Επικοινωνιών του νομού της μόνιμης κατοικίας του, κατά τα οριζόμενα με την υπ' αριθμ. ΣΤ/29886/1977 (ΦΕΚ 1288 Β') Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών & Επικοινωνιών (άρθρο 83 §1 του ΚΟΚ).

---

65. Η χρήση των οχημάτων προσδιορίζεται από το άρθρο 2, παρ.1 του ΚΟΚ ως εξής:

Αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης είναι το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων ή πραγμάτων ή μικτές με οδική ή μερική μίσθωση ή με κόμιστρο ανά επιβάτη. **Αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** είναι το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων χωρίς κόμιστρο και πραγμάτων που ανήκουν στον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού. Όπως συνάγεται, οι διαφημίσεις επί του αμαξώματος αυτοκινήτου οχήματος αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης όταν εκ του περιεχομένου τους δεν προκύπτει συσχετισμός/συνάφεια με τα πρόσωπα ή πράγματα που μεταφέρουν τα οχήματα ή με το φυσικό/νομικό πρόσωπο που είναι ιδιοκτήτης ή κάτοχος του οχήματος.

ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ	
ΧΩΡΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
1. ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ	
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ	ΡΑΚΕΤΑ ΜΗ ΦΩΤΕΙΝΗ/ΜΗ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΗ - μέγιστες διαστάσεις ωφέλιμης επιφάνειας: 1,3m (οριζόντια) X 2m (κάθετη)
ΠΛΑΤΕΙΑ	ΠΥΡΓΟΣ - πλαίσιο κυλινδρικό ή τριγωνικό που φέρει έως τρεις ωφέλιμες επιφάνειες με μέγιστη διατομή 1,2m ² και μέγιστο ύψος 3,6m ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΕΑΝ ΑΥΤΟ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ Δ/Κ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΘΕΣΗ
ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ	ΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΚΡΟ - ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΩΤΕΙΝΟ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΕΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ, ΣΥΧΝΟ-ΤΗΤΑΣ ΟΧΙ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΑΝΑ 10 ΛΕΠΤΑ
ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΩΤΕΙΝΟ Ή ΜΗ, ΥΨΟΥΣ 0,4m ΑΠΟ ΤΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ - ΕΠΙ ΤΕΝΤΑΣ ΜΠΕΖ Ή ΛΕΥΚΗΣ, ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ 1,8m X 0,75m.
2. ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	
ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΩΦΕΛΙΜΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΧΡΙ 32 ΜΟΝΑΔΕΣ (ΜΟΝΑΔΑ = 0,7m X 1,05m) - ΜΗ ΦΩΤΕΙΝΟ/ΜΗ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΟ
ΓΗΠΕΔΑ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ	ΠΙΖΑ (μέγιστες διαστάσεις ωφέλιμης επιφάνειας: 3m (οριζόντια) X 2m. (κάθετη) - ΜΗ ΦΩΤΕΙΝΗ/ΜΗ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΗ
ΑΚΑΛΥΠΤΕΣ ΜΕΣΟΤΟΙΧΙΕΣ & ΤΥΦΛΕΣ ΘΥΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - Η ΕΠΩΝΥΜΙΑ Ή ΤΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΤΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2,5% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ
3. ΧΩΡΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ & ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΣΤΑΔΙΑ / ΓΗΠΕΔΑ	
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΩΦΕΛΙΜΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΧΡΙ 32 ΜΟΝΑΔΕΣ (ΜΟΝΑΔΑ = 0,7m X 1,05m) - ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΕΑ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	
4. ΟΧΗΜΑΤΑ	
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΜΗ ΦΩΤΕΙΝΕΣ/ΜΗ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΕΣ, ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	

5. Προϋποθέσεις και διαδικασία χορήγησης άδειας τοποθέτησης διαφημιστικού πλαισίου («άδεια εγκατάστασης»)

Για την τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων, σε οποιοδήποτε είδος χώρου που επιτρέπεται η προβολή υπαίθριας διαφήμισης (ιδιωτικό, κοινόχρηστο, στάδια-γήπεδα κ.λ.π.) και σε οποιαδήποτε θέση (πεζοδρόμιο, περίπτερο, στέγαστρο, κτίριο, περίφραξη οικοπέδου κ.λ.π.) απαιτείται προηγούμενη άδεια, η οποία χορηγείται με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας (άρθρο 5, παρ.1, 2 και 3 του ν.2946/2001).

Άδεια του Δημάρχου/Προέδρου της Κοινότητας απαιτείται και στην περίπτωση τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων στους χώρους που καθορίζονται από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και παραχωρούνται κατά τα οριζόμενα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 3 του ν.2946/2001.

Για την έκδοση της άδειας προηγείται έλεγχος των αρμόδιων οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων, τα οποία με επιτόπιο έλεγχο (αυτοψία) εξετάζουν αν το πλαίσιο πληροί τις προδιαγραφές που ορίζονται με την ΚΥΑ 52138/2003, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 18801/2006⁶⁶ (άρθρο 5, παρ.1 του ν.2946/2001).

Συνεπώς ο ΟΤΑ, ως αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή, ελέγχει τη θέση τοποθέτησης του πλαισίου σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο της ως προς το σύνολο των διατάξεων που ρυθμίζουν την υπαίθρια διαφήμιση⁶⁷, προκειμένου να διαπιστώσει ότι πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις που τίθενται με το άρθρο 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ), το άρθρο 2 του ν.2946/2001, την προαναφερόμενη ΚΥΑ καθώς και τις ισχύουσες ειδικές απαγορευτικές διατάξεις (π.χ. εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια).

Η δημοτική αστυνομία έχει την αρμοδιότητα ελέγχου της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην υπαίθρια διαφήμιση (άρθρο 1, παρ.5 του ν.3731/2008/ΦΕΚ 263 Α'). Η συνδρομή της ελληνικής αστυνομίας μπορεί σε κάθε περίπτωση να ζητείται στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της ως προς την ασφάλεια της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων (εφαρμογή ΚΟΚ).

Η άδεια τοποθέτησης πλαισίου χορηγείται κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο (διαφημιστή ή διαφημιζόμενο) στον ΟΤΑ, από την οποία πρέ-

---

66. Για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του ν.2833/2000 λαμβάνεται υπόψη και η ΚΥΑ 61818/2004

67. Δεδομένου ότι η ΚΥΑ 52138/2003 (άρθρα 1, 2 και 3, παρ.18) παραπέμπει στο σύνολο των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης (βλ. Απαγορευμένοι Χώροι Διαφήμισης ανωτέρω)

πει να προκύπτει η ακριβής θέση της αιτούμενης εγκατάστασης, ο τύπος του πλαισίου και οι προδιαγραφές κατασκευής του.

Για τη χορήγηση άδειας τοποθέτησης πλαισίου σε ιδιωτικό κτίριο ή οικόπεδο, απαιτείται επίσης η παροχή γνώμης:

- Από το αρμόδιο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, που εξετάζει αν περιορίζεται η θέα και προκαλείται υποβάθμιση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, καθώς και από

- Από την πρωτοβάθμια ΕΠΑΕ, η οποία εξετάζει αν θίγεται η αισθητική της περιοχής, αν επιβαρύνεται στατικά το κτίριο ή αν δημιουργείται τεχνικό πρόβλημα σε αυτό από τη διαφημιστική κατασκευή.

Οι γνώμες αυτές παρέχονται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης από τον ΟΤΑ. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, η άδεια εκδίδεται χωρίς τις γνώμες αυτές (άρθρο 5, παρ. 2 ν.2946/2001).

Για πλαίσια που τοποθετούνται μέσα ή στην εξωτερική επιφάνεια των οχημάτων δημόσιας χρήσης, αρμόδιος Δήμος ή Κοινότητα για τη χορήγηση της άδειας είναι εκείνος στα διοικητικά όρια του οποίου εδρεύει η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται τα οχήματα (άρθρο 5 παρ.3 ν.2946/2001).

5.Α Δικαιολογητικά

Παρότι δεν προβλέπονται ρητά από τη νομοθεσία, ο αδειοδοτών ΟΤΑ, στο πλαίσιο του προαναφερόμενου ελέγχου, έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον ενδιαφερόμενο την υποβολή, μαζί με την αίτηση, των κάτωθι διαγραμμάτων και υπεύθυνων δηλώσεων:

Α) Τοπογραφικό διάγραμμα/κάτοψη, στο οποίο αποτυπώνεται σε αρμόζουσα κλίμακα, η ακριβής θέση εγκατάστασης του πλαισίου σε σχέση με κρίσιμα στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου του που προβλέπονται από τη νομοθεσία (απόσταση από τον άξονα της παρακείμενης οδού, από τους πλησιέστερους φωτεινούς σηματοδότες, άλλα τοποθετημένα διαφημιστικά πλαίσια κ.λ.π.).

Β) Υπεύθυνες Δηλώσεις

- Για κάθε διαφημιστικό πλαίσιο, πρέπει να υποβάλλεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη από πολιτικό μηχανικό, με την οποία πιστοποιείται η στατική επάρκεια του διαφημιστικού πλαισίου (άρθρο 3, παρ.5 της ΚΥΑ 52138/2003).

- Προκειμένου για φωτεινά ή φωτιζόμενα πλαίσια, υπεύθυνη δήλωση ίδια με αυτή που υποβάλλεται στη ΔΕΗ για την ηλεκτροδότηση του πλαισίου (υπεύθυνη δήλωση αδειούχου εγκαταστάτη, υπογεγραμμένη από διπλωματούχο ηλεκτρολόγο ή μηχανολόγο μηχανικό), με την οποία πιστοποιείται ότι η ηλεκτρολογική εγκατάσταση φέρει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την ασφαλή λειτουργία της (ασφάλειες, αντιηλεκτροπληξιακοί αυτόματοι διακόπτες, γειώσεις κ.λ.π.).
- Υπεύθυνη δήλωση περί συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές κατασκευής που ορίζονται με την ΚΥΑ 52138/2003 (υλικά κατασκευής, ένταση φωτισμού, πλάτος κορνίζας, απόσταση κορνίζας από το έδαφος κ.λ.π.) και φωτογραφία του πλαισίου.
- Όταν πρόκειται για τοποθέτηση πλαισίου σε ιδιωτικό χώρο, σχετική συναίνεση του εκμισθωτή του χώρου.

5.Β. Χρόνος ισχύος της άδειας τοποθέτησης πλαισίου

Η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας τοποθέτησης πλαισίου σε χώρο που έχει παραχωρηθεί η χρήση του από τον ΟΤΑ (κοινόχρηστο) κατόπιν διενέργειας δημοπρασίας εξαρτάται από το χρόνο ισχύος της σχετικής σύμβασης που έχει συναφθεί.

Στους υπόλοιπους χώρους (ιδιωτικά κτίρια ή οικόπεδα, χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών, στάδια και γήπεδα, οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκινήτων αυτοκινήτων και κάθε τύπου δημόσιας χρήσης οχημάτων, στέγαστρα και περίπτερα) η άδεια ισχύει μέχρι τρία έτη και μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, με την ίδια διαδικασία⁶⁸ [άρθρο 5, παρ.2 και 3 ν.2946/2001].

6. Προϋποθέσεις και διαδικασία χορήγησης άδειας διενέργειας υπαίθριας διαφήμισης («άδεια λειτουργίας του πλαισίου»)

Για τη διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης απαιτείται προηγούμενη άδεια, η οποία χορηγείται με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας, ύστερα από αίτηση που συνοδεύεται από τα απαραίτητα στοιχεία για τον προσδιορισμό του τέλους διαφήμισης που προβλέπεται στο άρθρο 15 του β.δ. 24.9/20.10.1958 (171 Α') και προηγούμενη καταβολή αυτού (άρθρο 5, παρ.1 ν.2946/2001).

Η άδεια αυτή διακρίνεται από την άδεια τοποθέτησης του διαφημιστικού πλαισίου, καθώς με αυτή χορηγείται το δικαίωμα ανάρτησης (προβολής) διαφήμισης επί του διαφημιστικού πλαισίου, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (έχει το χαρακτήρα

---

68. αφού πραγματοποιηθεί δηλαδή εκ νέου έλεγχος του χώρου, υποβληθεί σχετική αίτηση κ.λ.π.

«άδειας λειτουργίας του πλαισίου»). Διάκριση των δύο αδειών προκύπτει ξεκάθαρα και από το άρθρο 75 του ΚΔΚ, όπου προβλέπεται αρμοδιότητα χορήγησης άδειας διενέργειας διαφήμισης και άδειας τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης.

Η άδεια διενέργειας διαφήμισης χορηγείται από τον ΟΤΑ που αδειοδότησε την τοποθέτηση του πλαισίου, επί του οποίου αυτή πρόκειται να προβληθεί.

Για τη χορήγηση της πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Υποβολή σχετικής αίτησης-υπεύθυνης δήλωσης από τον ενδιαφερόμενο, η οποία να συνοδεύεται από τα απαραίτητα, για τον προσδιορισμό του ύψους του τέλους, στοιχεία (άρθρο 5 παρ.1 ν.2946/2001). Ειδικότερα:

- Το μέγεθος της διαφήμισης (π.χ. διαστάσεις της ωφέλιμης επιφάνειας του πλαισίου που πρόκειται να αναρτηθεί, σχετικό σχέδιο - μακέτα)
- Η χρονική διάρκεια προβολής της, ανάλογα με το χώρο και την ένταξη της σε κατηγορία διαφήμισης (μήνες, εβδομάδες, έτος). Θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι μήνες και εβδομάδες προβολής της διαφήμισης, ώστε να είναι εφικτός ο σχετικός έλεγχος από τον ΟΤΑ.

β) Καταβολή του αναλογούντος τέλους διαφήμισης από τον υπόχρεο, στον οποίο και χορηγείται η άδεια. Στο σχετικό διπλότυπο είσπραξης του ΟΤΑ χρήσιμο είναι να αναγράφεται ο αριθμός της άδειας τοποθέτησης του πλαισίου επί του οποίου πρόκειται να προβληθεί η διαφήμιση.

γ) Για να χορηγηθεί άδεια διενέργειας διαφήμισης σε πλαίσιο, πρέπει καταρχήν να έχει χορηγηθεί άδεια τοποθέτησης του πλαισίου, επί του οποίου πρόκειται να προβληθεί η διαφήμιση (νομιμότητα πλαισίου). Συνεπώς από τη σχετική αίτηση-υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο καθώς και στην άδεια διενέργειας διαφήμισης που χορηγείται από τον ΟΤΑ θα πρέπει να προκύπτει με ακρίβεια το συγκεκριμένο πλαίσιο, ως προς τον τύπο του (ρακέτα, πύργος κ.λ.π.), τη θέση του και τον αριθμό της άδειας τοποθέτησης του.

Για διαφημίσεις οι οποίες διενεργούνται από τον αέρα, αρμόδιος ΟΤΑ για τη χορήγηση της άδειας είναι εκείνος στα διοικητικά όρια του οποίου έχει την έδρα της η επιχείρηση του διαφημιζόμενου (άρθρο 5 παρ.4 ν.2946/2001). Η συγκεκριμένη διαφημιστική πράξη εντάσσεται στην κατηγορία διαφήμισης «Δ» και ως εκ τούτου το αναλογούν τέλος διαφήμισης καταβάλλεται κατά τα οριζόμενα με το άρθρο 9, παρ. 6^ο του ν.2880/2001⁶⁹, δηλαδή από το διαφημιζόμενο, σε οποιοδήποτε γραφείο του

---

69. Με το οποίο αντικαταστάθηκε η κατηγορία Δ' της παρ. 1 του άρθρου 15 του από 24.9/20.10.1958 βασιλικού διατάγματος (ΦΕΚ 171 Α).

Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων λειτουργεί σε ΔΟΥ, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Για τις υπόλοιπες διαφημιστικές πράξεις που εντάσσονται στην κατηγορία Δ' του άρθρου 15 του από 24.9/20.10.1958 β.δ (ΦΕΚ 171 Α) δεν απαιτείται άδεια από κάθε ΟΤΑ που διενεργείται η διαφήμιση, αρκεί η χορήγηση της μέσα στο ίδιο έτος από ένα δήμο ή κοινότητα (άρθρο 16, παρ.2 του ανωτέρω β.δ, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 57 του ν.1416/1984 και τροποποιήθηκε με την παρ.4 του άρθρου 15 του ν.2946/2001).

7. Επαγγελματικές επιγραφές για τις οποίες δεν απαιτείται άδεια

7α. Ορισμός και στοιχεία διάκρισης από διαφημίσεις

Η νομοθεσία διαφοροποιεί τις υπαίθριες διαφημίσεις που προβάλλονται σε ειδικά κατασκευασμένα πλαίσια από τις επαγγελματικές επιγραφές, για την τοποθέτηση των οποίων προβλέπονται διακριτοί όροι, προϋποθέσεις και προδιαγραφές (άρθρο 6 του ν.2946/2001 σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παρ.1 της κατ' εξουσιοδότησή του, εκδοθείσας 38110/2002 ΚΥΑ).

Ειδικότερα, ως επιγραφές ορίζονται οι «πινακίδες» εκείνες που αναρτώνται ή προσαρτώνται⁷⁰ σε τοίχους, προθήκες και θύρες καταστημάτων, γραφείων ή κατοικιών, με σκοπό να προσδιορίσουν τη θέση, τη διεύθυνση, την ιδιότητα, ή την επαγγελματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων ή την επωνυμία και το αντικείμενο δραστηριότητας ενώσεως φυσικών προσώπων ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εκτελούν εργασίες στους χώρους αυτούς.

Κατά τα οριζόμενα με το άρθρο 18 του β.δ. 24-9/20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α), κάθε επιγραφή που αναγράφεται, προσαρτάται ή αναρτάται σε τοίχους, προθήκες, θύρες καταστημάτων, γραφείων ή κατοικιών και αφορά στις εργασίες που εκτελούνται στους χώρους αυτούς, απαλλήσσεται από το τέλος διαφήμισης που προβλέπεται στο άρθρο 15 του β.δ.⁷¹.

Η επιγραφή που έχει αναγραφεί ή προσαρτηθεί ή αναρτηθεί σε χώρο καταστήματος δεν υπόκειται σε τέλος, δεδομένου ότι θεωρείται ότι αφορά στις εργασίες του καταστήματος και ότι ωφελεί αμέσως και κυρίως εκείνον που εκμεταλλεύεται το εν

---

70. Κατά τον ακριβή ορισμό οι επιγραφές είναι δυνατόν και να «αναγράφονται» στους τοίχους, προθήκες και θύρες των κτιρίων (άρθρο 2, παρ.1 της ΚΥΑ 38110/2002.

71. ΥΠΕΣ, υπ' αριθμ. 42571/27-9-2007 έγγραφο.

λόγω κατάσταση. Στην περίπτωση όμως που με την επιγραφή προβάλλεται είδος που διακινείται από το κατάστημα, σε έκταση δυσανάλογη συγκριτικά με την έκταση των εγκαταστάσεων του καταστήματος ή του κύκλου εργασιών του σε σχέση με το προβαλλόμενο είδος, πρόκειται για διαφήμιση και υπόκειται σε τέλος διαφήμισης. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται να προσδιορίζεται από τον ΟΤΑ η θέση και η έκταση της επιγραφής με την οποία προβάλλεται το είδος αυτό, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ότι πρόκειται για διαφήμιση (και όχι για επιγραφή) και ότι πράγματι συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής του τέλους διαφήμισης.⁷²

Κατά το άρθρο 6 παρ. 2 του ν.2946/2001, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και η διαδικασία τοποθέτησης των επιγραφών σε κτίρια και κοινόχρηστους χώρους, η μορφή του περιεχομένου τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζονται με κοινή υπουργική απόφαση, με την οποία μπορεί επίσης να ορισθεί ότι για την τοποθέτησή τους απαιτείται προηγούμενη άδεια από τον ΟΤΑ, στην περίπτωση που οι διαστάσεις τους υπερβαίνουν ορισμένο μέγεθος ή έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο.

Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής, εκδόθηκε η ΚΥΑ 38110/2002 (ΦΕΚ 1255 Β'), με το άρθρο 2 της οποίας, καθορίζονται οι προδιαγραφές και η διαδικασία τοποθέτησης των επιγραφών σε κτίρια, χωρίς ωστόσο να συνδεθεί η τοποθέτηση τους με προηγούμενη άδεια του Δήμου ή της Κοινότητας.

Εφόσον, λοιπόν, οι πινακίδες ανταποκρίνονται στον ορισμό που δίνεται για τις επαγγελματικές επιγραφές από τη νομοθεσία, δεν απαιτείται η χορήγηση άδειας από τον ΟΤΑ. Σε αντίθετη περίπτωση, όταν πρόκειται για επιγραφές που δεν είναι τοποθετημένες σε όψεις κτιρίων αλλά σε άλλους χώρους (όπως π.χ. εντός οικοπέδων ή στο πεζοδρόμιο κ.λ.π.), τότε δεν χαρακτηρίζονται ως «επαγγελματικές επιγραφές» και αντιμετωπίζονται ως υπαίθριες διαφημίσεις, για τις οποίες απαιτείται άδεια τοποθέτησης πλαισίου, άδεια διενέργειας διαφήμισης και καταβολή του τέλους διαφήμισης, ενώ οι περιπτώσεις παραβατικότητας υπόκεινται στις κυρώσεις περί υπαίθριας διαφήμισης.⁷³

Εξάλλου, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, απαγορεύεται η τοποθέτηση σε κατοικημένες περιοχές ενδεικτικών πινακίδων, με τις οποίες προσδιορίζεται η θέση ή η διεύθυνση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή καταστημάτων και μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για καταστήματα που πωλούν είδη ή παρέχουν υπηρεσίες άμεσης ανάγκης (ιδίως φαρμακεία, κέντρα υγείας και νοσοκομεία), η τοποθέτηση τους

72. ΣτΕ 2393/1999, 2181/1999

73. Ρητή αναφορά περί της ένταξης τους στην έννοια της διαφήμισης εμπεριέχεται στο άρθρο 2, παρ.9 του ν.2833/2000, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.4 του άρθρου 83 του ν.3057/2002, που αφορά σε τμήμα της πόλης των Αθηνών.

μπορεί να επιτραπεί, μετά από προηγούμενη άδεια του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Οι πινακίδες σήματος (π.χ. ΒΡ, ΕΚΟ) και τιμών πώλησης που τοποθετούνται στα πρατήρια υγρών καυσίμων, δεν θεωρούνται διαφημιστικές, καθότι η προβολή των συγκεκριμένων στοιχείων ορίζεται υποχρεωτική από τις κείμενες διατάξεις και κατ'εξίρεση επιτρέπεται να τοποθετούνται κάθετα προς τον άξονα της οδού [άρθρο 11 του ν.2696/1999, ΥΠΕΣ-Εγκύκλιος 32/2006].

7β. Προϋποθέσεις, προδιαγραφές και διαδικασία τοποθέτησης επαγγελματικών επιγραφών στα κτίρια

Κατά το άρθρο 2 της ΚΥΑ 38110/2002, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές, η μορφή του περιεχομένου και η διαδικασία τοποθέτησης των επιγραφών στα κτίρια είναι οι ακόλουθες:

- Οι επιγραφές που αναγράφονται, προσαρτώνται ή αναρτώνται σε τοίχους, προθήκες, θύρες καταστημάτων, γραφείων ή κατοικιών και είναι σχετικές με εργασίες που εκτελούνται στους χώρους αυτούς, τοποθετούνται παράλληλα με τις όψεις⁷⁴ του κτιρίου. Κατ'εξίρεση, οι επιγραφές φαρμακείων, κλινικών και νοσοκομείων, επιτρέπεται να είναι κάθετες προς την όψη του κτιρίου. Οι κάθετες αυτές επιγραφές έχουν διαστάσεις κατ'ανώτατο όριο 0,70 X 0,70 X 0,25 m και δεν μπορεί να απέχουν από την όψη του κτιρίου περισσότερο από 0,30 m.
- Το κάτω μέρος των επιγραφών, δεν μπορεί να απέχει λιγότερο από 3 m από τη στάθμη του πεζοδρομίου και η εξωτερική πλευρά τους να βρίσκεται σε απόσταση πέραν των 0,50 m. από την νοτή κατακόρυφο που περνά από το κρσπεδο του πεζοδρομίου [άρθρο 2, παρ.6 της ΚΥΑ].
- Η τοποθέτηση των επιγραφών επιτρέπεται μόνο στο ισόγειο του κτιρίου. Σε περίπτωση που στην αρχιτεκτονική μελέτη του κτιρίου, όπως αυτή έχει εγκριθεί με την έκδοση της οικοδομικής άδειας, προβλέπονται θέσεις για την τοποθέτηση επιγραφών στο ισόγειο κτιρίου, η τοποθέτηση επιγραφών επιτρέπεται μόνον στις θέσεις αυτές.

Σε κτίρια με ενιαία χρήση, επιτρέπεται κατ'εξίρεση, επιπλέον του ισογείου, η τοποθέτηση μίας μόνον επιγραφής άνωθεν του ισογείου, η οποία επίσης τοποθετείται παράλληλα με την όψη του κτιρίου. Σε καμία περίπτωση η επιγραφή αυτή, δεν επιτρέπεται να καλύπτει παράθυρα ή διαφανή τμήματα των υαλοστασίων. Η επιγραφή αυτή

74. Όψεις του κτιρίου είναι οι επιφάνειες του κτιρίου που βλέπουν σε κοινόχρηστο χώρο ή στους ακάλυπτους χώρους του οικοπέδου. [άρθρο 2 του ν.1577/1985, Γ.Ο.Κ].

μπορεί όμως να αποτελείται από ανεξάρτητα στοιχεία, με διαστάσεις κατ' ανώτατο όριο 0,70 X 0,70 m, τα οποία μπορεί να διατάσσονται και καθέτως σε μια στήλη μέγιστου πλάτους ενός στοιχείου (δηλ. 0,7m).

Σε περίπτωση που στην αρχιτεκτονική μελέτη του κτιρίου, όπως αυτή έχει εγκριθεί με την έκδοση της οικοδομικής άδειας, προβλέπεται θέση για την τοποθέτηση επιγραφής άνωθεν του ισογείου, η τοποθέτηση της επιγραφής αυτής επιτρέπεται μόνον στην προβλεπόμενη θέση. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η τοποθέτηση επιγραφής άνωθεν του ισογείου κτιρίου, επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση της ΕΠΑΕ.

- Σε κάθε περίπτωση η τοποθέτηση επιγραφών στα κτίρια (στο ισόγειο ή άνωθεν του ισογείου), επιτρέπεται μόνον υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Οι επιγραφές έχουν μέγιστο συνολικό ύψος 0,70 m.

β) Οι επιγραφές μπορούν να εσχέουν από την όψη του κτιρίου μέχρι 0,20 m.

γ) Σε περίπτωση που υπάρχει στην όψη του κτιρίου εμφανής κάρναβος, οι επιγραφές τοποθετούνται μεταξύ των υποστυλωμάτων, χωρίς να τα επικαλύπτουν.

δ) Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να καλύπτονται τα παράθυρα και τα διαφανή τμήματα των υαλοστασίων, που είναι απαραίτητα για τον απαιτούμενο φυσικό φωτισμό.

- Απαγορεύεται η ανάρτηση ή τοποθέτηση επιγραφών στα στηθαία ή κιγκλιδώματα των εξωστών, στα προστεγάσματα και στις λειτουργικές προεξοχές (έρκερ) των κτιρίων. Επιτρέπεται η τοποθέτηση ενημερωτικών επιγραφών που δηλώνουν την ιδιότητα των ενοίκων, επί τοίχου παρά την είσοδο κτιρίου ή αυλόθυρα με μέγιστες διαστάσεις 0,20 m X 0,30 m.
- Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών στους χώρους του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2946/2001.⁷⁵

---

75. Δηλαδή δεν επιτρέπονται φωτεινές επιγραφές: α. Σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και στις ζώνες προστασίας γύρω από αυτούς, σε παραδοσιακούς οικισμούς, στον περιβάλλοντα χώρο τους, καθώς και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. β. Σε μνημεία, στον περιβάλλοντα χώρο τους ή και στις ζώνες προστασίας τους και παραδοσιακά κτίρια. γ. Σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. δ. Σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο τους. ε. Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων, καθώς και στύλοι και υποσταθμοί εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας. στ. Σε στοές κτιρίων. ζ. Σε πινακίδες δημόσιας πληροφόρησης, σε πινακίδες οδικής σήμανσης και στους φωτεινούς σηματοδότες οδικής κυκλοφορίας.

- Στις φωτιζόμενες επιγραφές, η ένταση του φωτισμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει κατά περισσότερα από 250 κηρία την ανώτατη ένταση φωτός που υπάρχει στο δημόσιο χώρο, στον οποίο βρίσκεται πλησιέστερα η επιγραφή. Ο φωτισμός δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί μέσα δημιουργίας οπτικών εντυπωσιασμών, όπως τρεμολαμπυρίσματα, χρωματικές εναλλαγές, κινούμενες προβολές κ.λ.π.
- Στις επιγραφές που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 30 μέτρων από δασικές εκτάσεις ή εκτάσεις με πλούσια βλάστηση, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν υλικά με πυραντοχή μικρότερη των 240 λεπτών (RF-240).
- Σχετικά με την τοποθέτηση επιγραφών σε πρατήρια πωλήσεως υγρών καυσίμων, ισχύουν οι προδιαγραφές των διατάξεων του π.δ.1224/81 (ΦΕΚ 303/Α) και β.δ. 465/9.7.70 (ΦΕΚ 156/Α).⁷⁶
- Απαγορεύεται η τοποθέτηση πινακίδων εντός των αρχαιολογικών χώρων, των ιστορικών τόπων και κατά μήκος των ορίων τους. Ειδικώς για τα μνημεία του Καταλόγου της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, απαγορεύεται η τοποθέτηση πινακίδων σε οποιοδήποτε σημείο που εντάσσεται στο πεδίο θέασής τους.

Επιτρέπεται η τοποθέτηση πινακίδων πλησίον αρχαίου ή νεότερου μνημείου, με άδεια που χορηγεί η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, έπειτα από γνώμη του Συμβουλίου.

7γ. Υποχρέωση αναγραφής στην ελληνική γλώσσα

Εκτός από τις παραπάνω προϋποθέσεις, με το άρθρο 6 παρ.1 του 2946/2001 επιβάλλεται η υποχρέωση αναγραφής των επιγραφών στην ελληνική γλώσσα, ενώ επιτρέπεται επιπρόσθετη αναγραφή αυτών σε άλλη γλώσσα, με μικρότερα στοιχεία.

Ο περιορισμός αυτός δεν έχει την έννοια της υποχρεωτικής μετάφρασης των ξενόγλωσσων λέξεων ή της προσαρμογής των λατινικών χαρακτήρων σε ελληνικούς. Επίσης δεν απαγορεύεται η αναγραφή του ξενόγλωσσου κατοχυρωμένου εμπορικού σήματος ή οποιασδήποτε άλλης ξενόγλωσσης λέξης επί της επιγραφής. Η υποχρέωση προσαρμογής των ξενόγλωσσων επιγραφών στην ελληνική γλώσσα συνίσταται στην πρόσθεση, με ελληνικούς χαρακτήρες, επιπλέον πληροφορίας σχετικής με την επιχείρηση (όπως το αντικείμενο δραστηριότητας), αλλά με μεγαλύτερους χαρακτή-

---

76. βλ. και σημείωση ανωτέρω σχετικά με τα πλαίσια τιμών πώλησης και σήματος των πρατηρίων υγρών καυσίμων.

ρες από αυτούς που χρησιμοποιούνται για την ξενόγλωσση λέξη (ΥΠΕΣ, Εγκ. 4815/31-1-2003).

Η υποχρέωση των επιτηδευματιών να χρησιμοποιούν πινακίδες, δηλωτικές των δραστηριοτήτων τους, στην ελληνική γλώσσα, είναι θεμιτός περιορισμός της επαγγελματικής τους ελευθερίας, ο οποίος αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση πολιτιστικών και άλλων σκοπών, υπέρτερου εθνικού ενδιαφέροντος, οι οποίοι εκπληρώνονται με την προστασία της ελληνικής γλώσσας.

Ο νόμος (άρθρο 11 παρ. 3 Ν. 2946/2001) χορηγούσε τρίμηνη προθεσμία από την έκδοση της απόφασης για την προσαρμογή των επιγραφών, η οποία έληξε το τέλος του 2002. Αν και οι ρυθμίσεις τόσο του προϊσχύσαντος νόμου (1491/1984) όσο και του ισχύοντος (2946/2001) ως προς τη γλώσσα των επιγραφών είναι σαφείς, εντούτοις τα αποτελέσματα από την εφαρμογή τους δεν ήταν τα αναμενόμενα.

Με πρόσφατη εγκύκλιο του ΥΠΕΣ υπενθυμίζεται⁷⁷ η σχετική υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 6 παρ. 1 του ν.2946/2001 και παροτρύνονται τα Επιμελητήρια, κατά τη διαδικασία έγκρισης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά, να προβαίνουν σε ενημέρωση των ενδιαφερομένων αναφορικά με την υποχρέωση αναγραφής των επιγραφών στην ελληνική γλώσσα. Παράλληλα, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, κατά την αδειοδότηση των επιχειρήσεων για τις οποίες είναι αρμόδιοι (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος κ.λ.π.) θα πρέπει να μεριμνούν για την αναγραφή των επιγραφών στην ελληνική γλώσσα.

7δ. Ειδικές διατάξεις για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 ν.2833/2000

Επιτρέπονται οι επαγγελματικές επιγραφές οι οποίες τοποθετούνται στις κύριες εισόδους των κτιρίων ή στις προθήκες και τις θύρες των ισογείων καταστημάτων και γραφείων, εφόσον δηλώνουν την επωνυμία και το αντικείμενο της εντός του κτιρίου ή τμήματος αυτού ασκούμενης δραστηριότητας ή την ιδιότητα των ενοίκων και η δευτεροβάθμια ΕΠΑΕ εγκρίνει τη μορφή τους, τις διαστάσεις, το είδος των χρησιμοποιούμενων υλικών, το χρωματισμό, τη θέση, τον τρόπο στερέωσής τους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια (παρ.9 του άρθρου 2 του ν.2833/2000, όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με την παρ.2 του άρθρου 13 του ν.2947/2001 και την παρ.4 του άρθρου 83 του ν.3057/2002).

---

77. ΥΠΕΣ Εγκ. 18765/9-6-2008

Επιτρέπεται η σήμανση φαρμακείων με κάθετη πινακίδα στο ισόγειο του κτιρίου και η τοποθέτηση επιγραφών στην πρόσοψη ή τις προσόψεις (μία σε κάθε όψη) κτιρίου που χρησιμοποιείται στο σύνολό του ως ξενοδοχείο, τράπεζα ή δημόσια υπηρεσία, υπό την προϋπόθεση ότι αποτελούνται από μεμονωμένα διακριτά στοιχεία και δεν καλύπτουν αρχιτεκτονικά μέλη του κτιρίου.

Στην περίπτωση που οι επαγγελματικές επιγραφές τοποθετούνται σε κτίρια, οικοδομήματα ή στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ή χαρακτηρίζονται ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η μορφή των επιγραφών, οι διαστάσεις τους, το είδος των χρησιμοποιούμενων υλικών, ο χρωματισμός, η θέση, ο τρόπος στερέωσής τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια εγκρίνονται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι ανωτέρω προδιαγραφές, η επιγραφή θεωρείται υπαίθρια διαφήμιση (πρώτο εδάφιο της παρ.9 του άρθρου 2 του ν.2833/2000, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.4 του άρθρου 83 του ν.3057/2002).

8. Το τέλος διαφήμισης του άρθρου 15 του από 24.9/20.10. 1958 β.δ

Με το άρθρο 15 του από 24.9/20.10.58 β.δ/τος⁷⁸, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν.1900/1990 (125 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 9, παρ.6 του ν.2880/2001 (9 Α') προβλέπεται η επιβολή τέλους, υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, για κάθε διαφήμιση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο και μορφή σε χώρους που βρίσκονται μέσα στα διοικητικά τους όρια.

Οι διαφημιστικές πράξεις αυτές ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες, υπό την ονομασία Α, Β, Γ, Δ.

Στις κατηγορίες Α, Β, Γ περιλαμβάνονται διαφημιστικές πράξεις που εντάσσονται στον ευρύτερο τομέα της υπαίθριας διαφήμισης, καθώς με αυτές επιδιώκεται η, με κάθε τρόπο και μέσο, υπαίθρια και δημόσια προβολή μηνυμάτων κάθε μορφής για την προώθηση εμπορικών και επαγγελματικών σκοπών ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων (άρθρο 1 του ν.2946/2001).

Με δεδομένο ότι οι όροι διενέργειας της υπαίθριας διαφήμισης και κατ' επέκταση τα είδη των διαφημιστικών πράξεων που εντάσσονται στις ανωτέρω κατηγορίες ρυθμίζονται πλέον από τις διατάξεις του ν.2946/2001 και των κατ' εξουσιοδότησή του

---

78. όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν.1900/1990 (ΦΕΚ 125 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 9, παρ.6 του ν.2880/2001 (ΦΕΚ 9 Α')

εκδοθέντων κανονιστικών πράξεων, το άρθρο 15 του προαναφερόμενου β.δ εφαρμόζεται κατά τρόπο που να μην αντίκειται στο νομοθετικό καθεστώς που διέπει σήμερα την υπαίθρια διαφήμιση.

Συνεπώς ορισμένες διατάξεις που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες διαφήμισης Α', Β' και Γ' του άρθρου 5 του ν.1900/1990 δεν τυγχάνουν εφαρμογής, λόγω της έκδοσης μεταγενέστερων ειδικών διατάξεων με αντίθετη ή εν γένει διαφορετική ρυθμιστική πρόβλεψη. Στο πλαίσιο αυτό, υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, οι κατηγορίες διαφημίσεων Α, Β και Γ περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πράξεις υπαίθριας διαφήμισης⁷⁹:

Κατηγορία Α

- Διαφημίσεις που προβάλλονται σε πλαίσια (όπως αυτά ορίζονται με την υπ' αριθμ. 52138/2003 ΚΥΑ), τα οποία τοποθετούνται σε κοινόχρηστους, δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους, κατά τα οριζόμενα με το άρθρο 3 του ν.2946/2001.
- Διαφημίσεις που προβάλλονται σε πλαίσια, τα οποία τοποθετούνται επί των περιφράξεων των οικοπέδων (άρθρο 4, εν.2, περ.Α της ανωτέρω ΚΥΑ).
- Διαφημίσεις που προβάλλονται σε πλαίσια τα οποία τοποθετούνται σε στάδια, γήπεδα καθώς και σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών (άρθρο 5 της ανωτέρω ΚΥΑ).
- Διαφημίσεις που προβάλλονται σε περίπτερα καθώς και σε πλαίσια που τοποθετούνται σε στέγαστρα αφητηριών και στάσεων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών (άρθρο 4, εν.1, περ. Δ. και Ε. αντίστοιχα της ανωτέρω ΚΥΑ).

Οι διαφημίσεις που προβάλλονται σε επιγραφές που τοποθετούνται εντός καταστημάτων (χώροι όπου ασκείται εμπορική δραστηριότητα, κατά τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου) εντάσσονται στην κατηγορία Δ (μη υπαίθρια διαφήμιση), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ. 6.α του ν.2880/2001.

Κατηγορία Β

Διαφημίσεις που προβάλλονται σε πλαίσια τα οποία τοποθετούνται σε οποιουσδήποτε άλλους χώρους που δεν εντάσσονται στην κατηγορία Α (κυρίως ιδιωτικοί χώροι), όπως γήπεδα εκτός σχεδίου (άρθρο 4, εν.2, περ. Β. της ανωτέρω Κ.Υ.Α) και ακάλυπτες μεσοτοιχίες - τυφλές όψεις των κτιρίων (άρθρο 4, εν.2, περ. Β.).

---

79. ΥΠΕΣ, έγγραφο 25721-1663/26-5-2008

Επισημαίνεται ότι οι σχετικές διατάξεις του ν.1900/1990 αναφορικά με την ένταξη στην Κατηγορία Β διαφημίσεων που τοποθετούνται σε στέγες ή δώματα κτιρίων, οι οποίες ίσχυαν υπό το νομικό καθεστώς του ν.1491/1984 (με το άρθρο 6 του οποίου επιτρεπόταν η διαφήμιση σε στέγες και δώματα), έχουν καταργηθεί από τις μεταγενέστερες, ειδικές διατάξεις του ν.2946/2001.

Κατηγορία Γ

Διαφημίσεις που προβάλλονται μέσα σε οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων και κάθε τύπου οχήματα δημόσιας χρήσης ή στην εξωτερική επιφάνεια αυτών.

Ο συντελεστής του τέλους διαφήμισης για τις κατηγορίες Α, Β, Γ καθορίζεται από το Δημοτικό/Κοινοτικό Συμβούλιο, μεταξύ του ανώτατου και κατώτατου ορίου που προβλέπεται για κάθε κατηγορία διαφήμισης από το άρθρο 5 του ν.1900/1990 (εβδομαδιαίος υπολογισμός για την κατηγορία Α, ετήσιος για τη Β, μηνιαίος για τη Γ) και το ύψος του τέλους προσδιορίζεται από το μέγεθος της διαφήμισης (ωφέλιμη επιφάνεια του πλαισίου επί του οποίου πρόκειται να προβληθεί) και το χρονικό διάστημα προβολής της. Το τέλος προσδιορίζεται κατ' ελάχιστο ανάλογα με την πρόβλεψη που ισχύει για την κατηγορία (εβδομάδα, μήνας, έτος), χωρίς να εξετάζεται ο πραγματικός χρόνος προβολής της διαφήμισης.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, το κατά κατηγορία και περίπτωση τέλος διαφήμισης (δηλαδή τα προβλεπόμενα ανώτατα και κατώτατα όρια του τέλους) μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά το ποσοστό του πληθωρισμού, με τον οποίο έκλεισε το έτος (παρ. 3 του άρθρου 15 του β.δ.24.9/20.10.1958, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9, παρ.β του ν.2880/2001). Η απόφαση αυτή δεν έχει εκδοθεί.

Υπόχρεοι καταβολής του τέλους για τις διαφημίσεις των κατηγοριών Α, Β, Γ είναι σε ολόκληρο ο διαφημιστής, ο διαφημιζόμενος καθώς και ο κύριος, νομέας και επικαρπωτής του χώρου στον οποίο διενεργείται η διαφήμιση.⁸⁰

Το τέλος καταβάλλεται στον ΟΤΑ που χορηγεί την άδεια διενέργειας διαφήμισης.

Ως μέτρο πίεσης για την καταβολή του τέλους διαφήμισης για τις πράξεις αυτές, ισχύει η μη αναγνώριση της δαπάνης της διαφημιζόμενης επιχείρησης, για τον προσ-

---

80. άρθρο 16 του β.δ 24/9-20/10/1958, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ.2 του άρθρου 57 του ν.1416/1984.

διορισμό των κερδών αυτής των υπαγομένων σε φορολογία εισοδήματος, στην περίπτωση που δεν αποδεικνύεται η καταβολή του αναλογούντος τέλους στον οικείο ΟΤΑ που διενεργήθηκε η διαφήμιση (άρθρο 16, παρ.5 του από 24.9/20.10.1958 β.δ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του ν.1144/1981, ΦΕΚ 96 Α').⁸¹

9. Η κατηγορία διαφήμισης Δ

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 15 του από 24.9/20.10.1958 β.δ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9, παρ.δ.α του ν.2880/2001, για τις διαφημίσεις που γίνονται με ημερολόγια, δώρα, έντυπα, κάθε είδους παραστάσεις ή λέξεις σε αυτοκόλλητα ή είδη με διαφημιστικές παραστάσεις ή λέξεις ή με άλλο παρόμοιο τρόπο, καθώς και για διαφημίσεις που γίνονται από τον αέρα με οποιονδήποτε τρόπο, το τέλος διαφήμισης ορίζεται σε ποσοστό 2% επί της δαπάνης διαφήμισης.

Η προβολή προϊόντων σε χώρους καταστημάτων, που γίνεται είτε με την τοποθέτησή τους σε ειδικά σημεία εντός του καταστήματος είτε με έντυπα, δώρα, επιγραφές κάθε είδους, είτε με άλλο παρόμοιο τρόπο, θεωρείται διαφήμιση και υπόκειται σε τέλος διαφήμισης, βάσει των εκδιδομένων από τα καταστήματα τιμολογίων παροχής υπηρεσιών.

Προβολή προϊόντων που εντάσσεται στην παραπάνω έννοια της διαφήμισης συνιστούν οι εξής ενέργειες:

- η ενοικίαση χώρων σε ειδικά ράφια,
- η τοποθέτηση προϊόντων σε ειδικές προθήκες ή περίπτερα,
- η διανομή δοκιμαστικών προϊόντων,
- εκδηλώσεις - εκπλήξεις ("Happenings") στους χώρους του καταστήματος.

Το τέλος υπολογίζεται με συντελεστή 2% επί της διαφημιστικής δαπάνης που καταβάλλεται για τις πράξεις αυτές. Ως δαπάνη διαφήμισης θεωρείται το συνολικό ποσό που καταβάλλεται από το διαφημιζόμενο για τη διενέργεια της διαφήμισης, με βάση το φορολογικό στοιχείο που πρέπει να εκδίδεται για κάθε περίπτωση. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης απόδοσης των οφειλόμενων τελών οι σχετικές δαπάνες διαφήμισης δεν αναγνωρίζονται ως εκπεστές από τα ακαθάριστα έσοδα, κατά τις φορολογικές διατάξεις (άρθρο 9 παρ.δ.του ν.2880/2001).

---

81. Παρόμοια είναι η διάταξη του άρθρου 31, παρ.1, περ.ιδ του ν.2238/1994 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος».

Εξαιρούνται από το τέλος διαφήμισης, οι διαφημίσεις που γίνονται στις εφημερίδες, στα περιοδικά,⁸² στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση (άρθρο 5, παρ.2 του ν.1900/1990). Τα ένθετα διαφημιστικά φυλλάδια, που διανέμονται μαζί με τις εφημερίδες και τα περιοδικά, υπόκεινται στο τέλος διαφήμισης.

Διαφημιστικά δώρα θεωρούνται τα δώρα επί των οποίων τίθεται ολόκληρη η επωνυμία ή το σήμα της επιχείρησης καθώς και οποιαδήποτε ένδειξη που υποδηλώνει την ταυτότητα της επιχείρησης, ανεξάρτητα αν με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ή όχι η διαφήμιση, στην οποία απέβλεψε κατ' αρχήν η επιχείρηση.⁸³

Η απόδοση του τέλους, για όλες τις ενέργειες της κατηγορίας Δ, γίνεται πάντοτε από το διαφημιζόμενο, μέχρι τη λήξη προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Η καταβολή πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε γραφείο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων λειτουργεί σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) και αποδεικνύεται με την παροχή ανάλογου παραστατικού στοιχείου (διπλότυπου).

Το σύνολο των ποσών που εισπράττονται αποτελεί πόρο ειδικού λογαριασμού, που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και αποδίδεται στους δήμους και κοινότητες, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΚΕ.

Με τις διατάξεις της περ.ιδ. της παρ.1 του άρθρου 31 του ν.2238/1994 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» ορίζεται ότι για το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ, τα ποσά των δαπανών διαφημίσεων που βαρύνουν τις επιχειρήσεις αυτές εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα τους. Ειδικά τα ποσά των δαπανών αυτών που υπόκεινται σε τέλος διαφημίσεων υπέρ δήμων και κοινοτήτων δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη της διαφημιζόμενης επιχείρησης, αν δεν αποδεικνύεται η καταβολή του αναλογούντος τέλους.⁸⁴

Από το άρθρο 16 του από 24.9/20.10.1958 β.δ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 57 του ν.1416/1984, προβλέπεται ότι για τη διενέργεια διαφημίσεων της Κατηγορίας

---

82. Ως διαφημίσεις που γίνονται στις εφημερίδες και στα περιοδικά νοούνται εκείνες που είναι τυπογραφικά ενσωματωμένες στα μέσα αυτά, με την έννοια ότι αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της έντυπης ύλης τους

83. 888/1991 ΣΤΕ

84. Παρόμοια η διάταξη του άρθρου 16, παρ.5 του από 24.9/20.10.1958 β.δ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του ν.1144/1981, ΦΕΚ 96 Α'

Δ απαιτείται άδεια του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, με την πρόβλεψη ότι δεν απαιτείται άδεια από κάθε ΟΤΑ που πρόκειται να διενεργηθεί η διαφήμιση, αλλά εντός του έτους αρκεί να έχει χορηγηθεί άδεια για τη διαφήμιση αυτή από έναν ΟΤΑ της Χώρας. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι ρυθμίσεις της συγκεκριμένης διάταξης έχουν καταστεί ουσιαστικά άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι με μεταγενέστερες, αυτής, διατάξεις, ο έλεγχος καταβολής του τέλους διαφήμισης για την Κατηγορία Δ έχει συνδεθεί με τα όργανα και τις διαδικασίες ελέγχου των διατάξεων περί φορολογίας εισοδήματος (Ελεγκτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών).

Συνεπώς στην «Κατηγορία Διαφήμισης Δ» υπάγονται⁸⁵:

Α. Όλες οι διαφημιστικές ενέργειες (ανεξαρτήτως του χώρου που αυτές διενεργούνται, του μέσου που χρησιμοποιείται ή του κοινού στο οποίο απευθύνονται), οι οποίες, έχοντας κοινά χαρακτηριστικά, παρουσιάζουν συνάφεια με διαφημιστικές πράξεις που για τη μετάδοση του «μηνύματος» χρησιμοποιούν

- Ημερολόγια
- Αυτοκόλλητα, στα οποία αναγράφονται λέξεις ή απεικονίζονται κάθε είδους παραστάσεις
- Έντυπα (ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής τους)
- Δώρα
- Είδη με διαφημιστικές παραστάσεις ή λέξεις.

Β. Οι ενέργειες προβολής προϊόντων σε χώρους καταστημάτων (ενέργειες προώθησης πωλήσεων) που παρουσιάζουν συνάφεια με τις προαναφερθείσες πράξεις της παρ.Α. καθώς και με τις ακόλουθες μεθόδους προβολής:

- Ανάρτηση επιγραφών κάθε είδους στο χώρο του καταστήματος
- Τοποθέτηση προϊόντων σε ειδικά σημεία εντός του καταστήματος, σε ειδικές προθήκες ή περίπτερα
- Ενοικίαση χώρων σε ειδικά ράφια
- Διανομή δοκιμαστικών προϊόντων
- Εκδηλώσεις – εκπλήξεις (“Happenings”) στους χώρους του καταστήματος.

Γενικότερα οι ενέργειες προβολής προϊόντων που διενεργούνται στους χώρους καταστημάτων υπόκεινται σε τέλος διαφήμισης, εφόσον παρουσιάζουν συνάφεια με τις ανωτέρω μεθόδους καθώς και με τη λειτουργία του καταστήματος, επιδιώκοντας

---

85. ΥΠΕΣ, Εγκύκλιος 76/2007

τη μετάδοση «διαφημιστικού» μηνύματος στο κοινό που προσέρχεται για την πραγματοποίηση συναλλαγών. Ως κατάσταση νοείται ο χώρος όπου ασκείται εμπορική δραστηριότητα, κατά τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου (Ε.Ν.).

Γ. Οι διαφημίσεις που γίνονται από τον αέρα, με οποιονδήποτε τρόπο.⁸⁶

VI. Περιπτώσιολογία δαπανών διαφήμισης ως προς την υπαγωγή τους στο τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ, βάσει διοικητικών λύσεων και νομολογίας

A. Αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 19 του άρθρου 31 του ν.2238/1994 (Κ.Φ.Ε).

1. 1017621/10262/Β0012/ΠΟΛ.1029/28-2-2006 (ΦΕΚ 252 Β')

- Η αναγραφή σε αναπτήρες και στυλό της επωνυμίας επιχείρησης αποτελεί διαφήμιση και η σχετική δαπάνη αγοράς των πιο πάνω αντικειμένων, δεν εκπίπτει, από τα ακαθάριστα έσοδά της, όταν δεν έχει καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος διαφήμισης (1073638/10687/ Β0012/18.8.1999).
- Η δαπάνη διαφήμισης η οποία γίνεται με ένθετα έντυπα σε εφημερίδες και περιοδικά, δεν εκπίπτει, από τα ακαθάριστα έσοδά της, όταν δεν έχει καταβληθεί το σχετικό τέλος διαφήμισης (1029358/10420/ ΠΟΛ.1125/4.4.2000).
- Οι διαφημιστικές δαπάνες που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις στα πλαίσια προβολής τους για γευστικές δοκιμές προϊόντων σε κέντρα διασκέδασης, τοποθέτηση ειδικών stands σε σουπερ μάρκετ και happenings υπάγονται σε τέλος διαφήμισης υπέρ δήμων και κοινοτήτων και δεν εκπίπτουν, από τα ακαθάριστα έσοδά τους, όταν δεν έχει καταβληθεί το πιο πάνω τέλος (1088360/10819/Β0012//12.11.2002) (Α.Π.43509/24.10.2002/ ΥΠΕΣΔΔΑ, Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ).
- Η αναγραφή στα υλικά συσκευασίας στοιχείων ξένων προς την επωνυμία και κυρίως προς το αντικείμενο της επιχείρησης ή του καταστήματος ή εμφαντικής προβολής μεμονωμένου και ειδικά προσδιορισμένου προϊόντος, συνιστά διαφήμιση και η σχετική δαπάνη δεν εκπίπτει, από τα ακαθάριστα έσοδά της, όταν δεν έχει καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος διαφήμισης (Σχετ.Ν.Σ.Κ.25/2000 και Εγκ.ΠΟΛ.1125/4.4.2000).

---

86. Πρόκειται για μορφή υπαίθριας διαφήμισης, για την οποία αρμόδιος χορήγησης της άδειας είναι ο ΟΤΑ, στα διοικητικά όρια του οποίου έχει την έδρα της η επιχείρηση του διαφημιζόμενου (άρθρο 5 παρ.4 του ν.2946/2001) αλλά το τέλος διαφήμισης καταβάλλεται σε οποιοδήποτε γραφείο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

- Τα χρηματικά έπαθλα που καταβάλλουν επιχειρήσεις - δωροθέτες στους συμμετέχοντες σε τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά παιχνίδια, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους, όταν δεν έχει καταβληθεί από το διαφημιστή ή διαφημιζόμενο εγκαίρως και προσηκόντως ο ειδικός φόρος και το αγγελιόσημο επί των διαφημίσεων καθώς και το δημοτικό τέλος διαφήμισης, εφόσον οφείλονται [1038282/10221/Β0012/11.4.2001].
- Η δαπάνη εκτύπωσης φυλλάδιου στο εξωτερικό, το οποίο όμως διανεμήθηκε στην Αθήνα, δεν αναγνωρίζεται εφόσον δεν έχει καταβληθεί το σχετικό τέλος διαφήμισης [Σ.τ.Ε.2069/1982].
- Τα διαφημιστικά έντυπα που διανέμονται δωρεάν με εφημερίδες και περιοδικά, συρραμμένα ή μη μεταξύ των σελίδων τους δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, χωρίς την καταβολή του σχετικού τέλους διαφήμισης [Σ.τ.Ε. 2439-40/1996].
- Επώνυμα διαφημιστικά δώρα είναι τα δώρα επί των οποίων τίθεται όχι μόνον ολόκληρη η επωνυμία ή το σήμα της επιχειρήσεως, αλλά και οποιαδήποτε ένδειξη που υποδηλώνει την ταυτότητα της επιχειρήσεως, ανεξάρτητα αν με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ή όχι η διαφήμιση, στην οποία απέβλεψε κατ' αρχήν η επιχείρηση και η σχετική δαπάνη διαφήμισης δεν εκπίπτει, αν δεν έχει καταβληθεί το σχετικό τέλος διαφήμισης [Σ.τ.Ε. 888/1991].

2. 1017618/10261/Β0012/ΠΟΛ.1028/28-2-2006 (ΦΕΚ 252 Β')

«Συμπλήρωση της 1003821/10037/Β0012/ΠΟΛ1005/2005 Απόφασης»

- Η δαπάνη παραγωγής εντύπων ταξιδιωτικών προγραμμάτων εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των ταξιδιωτικών γραφείων, με την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το δημοτικό τέλος, εκτός αν προσκομίζεται σχετική βεβαίωση περί μη οφειλής δημοτικού τέλους.
- Το κόστος ταξιδιωτικών σακιδίων ή χαρτοφυλάκων που χορηγούν ταξιδιωτικά γραφεία στους πελάτες τους εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το δημοτικό τέλος, εκτός αν προσκομίζεται σχετική βεβαίωση περί μη οφειλής αυτού.⁸⁷

---

87. Σχετικό το υπ' αριθμ. 15408/21-4-2003 έγγρ. ΥΠΕΣΔΔΑ, Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ σύμφωνα με το οποίο: Τα προγράμματα και οι τιμοκατάλογοι εκδρομών και ταξιδίων που διατίθενται από τα τουριστικά γραφεία σε δυνητικούς πελάτες τους συνιστούν βασικό εργαλείο για την πραγματοποίηση πωλήσεων και δεν υπόκεινται σε τέλος διαφήμισης, παρά μόνο στην περίπτωση που διανέμονται σε ευρύ κύκλο προσώπων (ένθετα στον περιοδικό τύπο ή διανομή σε χώρους καταστημάτων κ.λ.π.).

3. 1003821/10037/Β0012/ΠΟΛ1005/25-1-2005 (ΦΕΚ 80 Β')

- Η δαπάνη αγοράς υλικών συσκευασίας (τσάντες, χαρτί περιτυλίγματος) επί των οποίων αναγράφονται τα στοιχεία της επιχείρησης, καθώς και των πωλουμένων από αυτή προϊόντων, εκπίπτει χωρίς την αναζήτηση αποδεικτικού για την καταβολή δημοτικού τέλους διαφήμισης (1029358/10420/Β0012/ΠΟΛ1125/4.4.2000).
- Ο τιμοκατάλογος που αποστέλλει επιχείρηση σε εμπόρους για την υποβολή των παραγγελιών τους και ο οποίος απεικονίζει τα πωλούμενα είδη της (βιβλία,CD), αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα χωρίς την αναζήτηση αποδεικτικού για την καταβολή δημοτικού τέλους διαφήμισης (άρθρο 9, παρ.6,Ν. 2880/2001, 3611/8.2.2001 έγγραφο του ΥΠΕΣΔΔΑ).
- Η δαπάνη με την οποία χρεώνει εμπορική επιχείρηση τους προμηθευτές της για την έκδοση τιμοκαταλόγου ή διαφημιστικού εντύπου που περιλαμβάνει τα προϊόντα τους δεν υπόκειται σε τέλος διαφήμισης, καθόσον με τα πιο πάνω έντυπα διαφημίζεται η εμπορική επιχείρηση που εκδίδει αυτά και όχι οι προμηθευτές και κατά συνέπεια εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των προμηθευτριών επιχειρήσεων χωρίς την αναζήτηση αποδεικτικού για την καταβολή δημοτικού τέλους διαφήμισης (1076787/10710/Β0012/25.7.1997).
- Η διανομή CD, τα οποία είναι ένθετα σε περιοδικά, δεν είναι πράξη που υπόκειται σε τέλος διαφήμισης υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων, και κατά συνέπεια η δαπάνη αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, χωρίς να αναζητείται η καταβολή του διαφημιστικού τέλους υπέρ των ΟΤΑ (Α.Π. 14567/13.5.2002 ΥΠΕΣΔΔΑ).
- Οι δαπάνες κατασκευής πινακίδων και σημαιών που έχουν ως μόνο περιεχόμενο το σήμα εταιρείας πετρελαιοειδών και αναρτώνται σε πρατήρια τρίτων που εμπορεύονται μόνο τα δικά της προϊόντα δεν υπόκεινται σε δημοτικό τέλος διαφήμισης, δεδομένου ότι υποδηλώνουν μόνο την αναπτυσσόμενη στα πρατήρια αυτά δραστηριότητα και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα χωρίς την καταβολή δημοτικού τέλους διαφήμισης (Σ.τ.Ε. 4118/1997).

4. ΠΟΛ.1056/23-03-07 «Συμπλήρωση της αριθμ. 1003821/10037/Β0012/ΠΟΛ.1005/2005 Απόφασης»

- Οι δαπάνες παραγωγής και διανομής ενημερωτικών εντύπων που αποστέλλουν οι επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους πελάτες τους και όχι στο ευρύτερο κοινό, με σκοπό την ενημέρωσή τους για τα χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα χωρίς να υφίσταται η υποχρέωση της καταβολής τέλους διαφήμισης.

5. 1062232/10764/Β0012/ΠΟΛ.1120/18-10-2007 – Έγγραφο 20326/13-6-2007

Υπ.Εσωτερικών

- Η δαπάνη ενοικίου για τη μίσθωση συγκεκριμένου χώρου εντός ευρύτερου χώρου (π.χ. αίθουσα ξενοδοχείου), που καταβάλλεται από φαρμακευτική επιχείρηση προκειμένου να αναρτηθούν στο χώρο αυτό stands με την επωνυμία της, με σκοπό τη διάθεση στους συνέδρους ιατρούς ενημερωτικών φυλλοδίων για τα εν κυκλοφορία φάρμακά της στο πλαίσιο διοργάνωσης ιατρικού συνεδρίου, υπόκειται σε τέλος διαφήμισης.
- Η δαπάνη μίσθωσης οπτικοακουστικών μέσων για την προβολή, στο πλαίσιο του ιατρικού συνεδρίου, ενημερωτικών διαφανειών για επιστημονική ενημέρωση καθώς και κάθε διαφημιστική πράξη που γίνεται με δώρα, έντυπα, κάθε είδους παραστάσεις ή λέξεις σε αυτοκόλλητα ή είδη με διαφημιστικές παραστάσεις ή λέξεις ή με άλλο παρόμοιο τρόπο στο πλαίσιο συμμετοχής σε ιατρικά συνέδρια /εκδηλώσεις υπόκειται σε τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ.

6. ΠΟΛ 1023/2009: Επιβολή τέλους διαφήμισης σε παρεχόμενα κουπόνια δωρεάν εστίασης από επιχειρήσεις σε πελάτες (ΥΠΕΣ, 55758/4-12-2008 ΕΓΤΡΑΦΟ)

- Η δωρεάν χορήγηση κουπονιών από εταιρεία προς τους πελάτες της, που εξαργυρώνονται στα καταστήματα εστίασης άλλης εταιρείας, έναντι παροχής από αυτή "δωρεάν" γεύματος, συνιστά διαφημιστική πράξη που διενεργεί η συγκεκριμένη εταιρεία προς τους πελάτες της. Ειδικότερα πρόκειται για παροχή δώρου (δωρεάν γεύματος), διαφημιστική πράξη που εντάσσεται στην κατηγορία Δ του άρθρου 15 του β.δ.24.9/20.10.1958, και το τέλος 2% υπολογίζεται επί της δαπάνης που αφορά στην ονομαστική αξία των γευμάτων που παρασκέθηκαν από την επιχείρηση εστίασης (βάσει του εκδιδόμενου σχετικού τιμολογίου) καθώς και επί της δαπάνης που αφορά στην εκτύπωση του συνόλου των κουπονιών.

Β. Έγγραφα Υπουργείου Εσωτερικών

1. Προϊόντα τρίτων που διαθέτει μία επιχείρηση δωρεάν σε άλλες επιχειρήσεις ή σε φυσικά πρόσωπα (π.χ. καλλήθια με ποτά), στα οποία δεν αναγράφεται η επωνυμία της επιχείρησης που τα διαθέτει, δεν υπόκεινται σε τέλος διαφήμισης (Α.Π 40913/15-10-2002 έγγρ. ΥΠΕΣΔΔΑ, Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ & Σ.τ.Ε 887/1991).

2. Δαπάνη που καταβάλλεται για την αμοιβή ατόμων που πραγματοποιούν προώθηση πωλήσεων προϊόντων (προβολή τους) στα σημεία πώλησης τους υπόκειται σε τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ (Α.Π 64774/17-2-2006 Έγγρ. ΥΠΕΣΔΔΑ / Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ).

3. Πράξεις που διενεργεί μία επιχείρηση διοργάνωσης εκθέσεων, εντός των χώρων που πραγματοποιούνται οι εκθέσεις, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής λειτουργίας τους και της ενημέρωσης των επισκεπτών τους (ανάρτηση, επί των περιπτέρων, επιγραφών με την επωνυμία των εκθετών, εκτύπωση καταλόγων που περιέχουν τους εκθέτες και το διάγραμμα του χώρου της έκθεσης, οι οποίοι διανέμονται στους επισκέπτες των εκθέσεων) δεν συνιστούν πράξεις που αποσκοπούν στη διαφημιστική προβολή της έκθεσης, αλλά στην ομαλή λειτουργία της και ως εκ τούτου δεν υπόκειται σε τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ.

Διευκρινίζεται ωστόσο ότι οι διαφημιστικές καταχωρήσεις των εκθετών στους καταλόγους που εκτυπώνει και διανέμει στους επισκέπτες των εκθέσεων η επιχείρηση διοργάνωσης τους, υπόκειται σε τέλος διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ, βάσει του εκδιδόμενου από την επιχείρηση σχετικού τιμολογίου, δεδομένου ότι οι εν λόγω κατάλογοι δεν αποτελούν «περιοδικό τύπο» (για τον οποίο προβλέπεται απαλλαγή), αλλά διανεμόμενο έντυπο υλικό μέσω του οποίου διαφημίζονται οι επιχειρήσεις – εκθέτες στους επισκέπτες των εκθέσεων (Α.Π 10714/30-5-2008 Έγγρ. ΥΠΕΣ/Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ).

4. Η δαπάνη με την οποία χρεώνει μία εμπορική επιχείρηση τους επίσημους αντιπροσώπους της για την έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων που τους διαφημίζουν (επωνυμία, διευθύνσεις επισήμων αντιπροσώπων) υπόκειται σε τέλος διαφήμισης 2% υπέρ ΟΤΑ, ανεξαρτήτως εάν η συγκεκριμένη επιχείρηση, ως διαφημιζόμενη και η ίδια, έχει προβεί σε απόδοση του τέλους βάσει της δαπάνης που κατέβαλε για την έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων (Α.Π 40310/17-9-2008 Έγγρ. ΥΠΕΣ/Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ).

5. Για τη νόμιμη προβολή διαφήμισης σε **όλους τους τύπους οχημάτων**, απαιτείται η καταβολή του αναλογούντος τέλους διαφήμισης υπέρ ΟΤΑ του άρθρου 15 του β.δ 24-9/20-10-1958, όπως ισχύει.

Η πράξη προβολής διαφήμισεων επί **οχημάτων δημόσιας χρήσης υπάγεται στην Κατηγορία Διαφήμισης Γ** και το αναλογούν τέλος καταβάλλεται στον ΟΤΑ, στα διοικητικά όρια του οποίου εδρεύει το νομικό πρόσωπο που εκμεταλλεύεται το όχημα, κατά τη χορήγηση της σχετικής άδειας (άρθρο 5 του ν.2946/2001), ενώ η διαφήμιση επί **οχημάτων ιδιωτικής χρήσης εμπίπτει στην Κατηγορία Διαφήμισης Δ**, για την οποία το τέλος ορίζεται σε ποσοστό 2% επί της δαπάνης που καταβλήθηκε για τη διενέργειά

της και καταβάλλεται από τον διαφημιζόμενο, σε οποιοδήποτε γραφείο του Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων λειτουργεί σε Δ.Ο.Υ, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (ΥΠΕΣ, Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ, Εγκ. 43/25-9-2008 και 46765/27-7-2009).

VII. Κυρώσεις για παραβάσεις των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης

1. Κυρώσεις που προβλέπονται από πολεοδομικές διατάξεις

Από τις διατάξεις του πδ 267/1998 (195 Α΄) «Διαδικασία χαρακτηρισμού και καταδίκης αυθαίρετων κατασκευών κ.λ.π.» και το άρθρο 17 του ν.1337/1983 προβλέπονται πρόστιμα για την ανέγερση και διατήρηση αυθαίρετων κατασκευών. Ως προς τη δυνατότητα επιβολής τους για τις αυθαίρετα εγκατεστημένες διαφημιστικές κατασκευές (πλαίσια), νομολογιακά έχουν γίνει δεκτά τα εξής (552/2008 ΣτΕ):

Η επίκληση των διατάξεων του άρθρου 4 του π.δ 267/1998, που αφορούν στη διαδικασία χαρακτηρισμού κατασκευής ως αυθαίρετης και καταδαφιστέας, δεν έχει νόμιμο έρεισμα, για τις πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων που αφορούν παράνομες διαφημιστικές πινακίδες και επιγραφές κατά τις διατάξεις του ν.29462001.

Νόμιμο έρεισμα των πράξεων επιβολής διοικητικών κυρώσεων για την τοποθέτηση αυθαίρετης διαφημιστικής πινακίδας ή επιγραφής αποτελεί το ειδικώς ισχύον, για τα θέματα αυτά, δίκαιο ρύθμισης του δικαιώματος υπαίθριας και δημόσιας προβολής εμπορικών και επαγγελματικών διαφημιστικών μηνυμάτων και ειδικότερα οι διατάξεις περί διενέργειας ελέγχων και επιβολής διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης των ουσιαστικών κανόνων που θεσπίζονται με τις ειδικές διατάξεις περί υπαίθριας διαφήμισης (ν.2946/2001).

2. Κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ)

Πρόκειται για ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 10 και 11 του ΚΟΚ. Ειδικότερα:

2.1. Παράβαση των διατάξεων του άρθρου 11 «Επιγραφές - Διαφήμισεις»

Αυτός που επικολλά ή αναρτά έντυπα ή διενεργεί γενικά διαφημιστικές πράξεις και παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 11 του ΚΟΚ, καθώς και ο διαφημιζόμενος ή ο διαφημιστής, τιμωρούνται με χρηματική ποινή έως 1.500 ευρώ και αν γίνει χρήση ανεξίτηλων ουσιών έως 10.000 ευρώ.

Οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Α.Ε., οι διαχειριστές Ε.Π.Ε., καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση άλλων νομικών προσώπων του Δημοσίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) ή του ιδιωτικού τομέα που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση του άρθρου αυτού, τιμωρούνται σαν αυτουργοί, ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.

Οι ποινές αυτές επιβάλλονται εφόσον δεν προβλέπονται ποινές αυστηρότερες από άλλες διατάξεις.

2.2. Παράβαση των διατάξεων του άρθρου 10, παρ.9 «Εγκατάσταση μέσων σήμανσης και σηματοδότησης»

Απαγορεύεται η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, η οποία μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές ή να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσει την προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην ασφάλεια της κυκλοφορίας.

Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις αυτές τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων 2.000 ευρώ και ποινή φυλάκισης έως 12 μήνες, επιφυλασσομένης και της εφαρμογής αντίστοιχων διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και άλλων ειδικών ποινικών νόμων.

3. Κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν.2946/2001

3α. Διοικητικές Κυρώσεις

Υπεύθυνος έκδοσης της απόφασης επιβολής προστίμου, ανάλογα με το χώρο που είναι τοποθετημένη η παράνομη διαφήμιση ή επιγραφή, είναι:

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, για παράνομες διαφημίσεις/επιγραφές:

- Στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των εθνικών/επαρχιακών οδών και αυτοκινητοδρόμων & σε απόσταση μικρότερη των 150 μέτρων από τον άξονα των οδών
- Σε απόσταση μικρότερη των 40 μέτρων για τμήματα των εθνικών/επαρχιακών οδών που διέρχονται εντός κατοικημένης περιοχής, όπου το όριο ταχύτητας είναι ανώτερο των 70 χλμ./ώρα.
- Κατά μήκος των αυτοκινητοδρόμων και των οδών ταχείας κυκλοφορίας
- Κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου
- Σε σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (ΣΕΑ).

Το πρόστιμο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον οικείο ΟΤΑ α' βαθμού, ή προκειμένου για το πρόστιμο που έχει επιβληθεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, στο Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας.

- Για τους υπόλοιπους χώρους, το Δ/Κ Συμβούλιο του ΟΤΑ, στα διοικητικά όρια του οποίου πραγματοποιήθηκε η παράβαση
- Ειδικά για το τμήμα της πόλης των Αθηνών που ορίζεται με το άρθρο 2 του ν.2833/2000, τα προβλεπόμενα, από τις διατάξεις αυτές, πρόστιμα καταλογίζονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Αναφορικά με τις διαφορές που αναφύονται ως προς τις πράξεις επιβολής των ανωτέρω διοικητικών κυρώσεων (προσφυγές κατά πράξεων επιβολής προστίμου), κατά πάγια νομολογία (1196/2007 ΔΕΦ Αθ, 2078, 2079, 2080, 2081/2006 ΣΤΕ) υπάγονται στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Εφετείου, δεδομένου ότι έχουν αμιγώς παρακολουθηματικό χαρακτήρα σε σχέση με την πράξη επιβολής του μέτρου της αφαίρεσης διαφημιστικής πινακίδας.

Με το άρθρο 49, παρ.4 του ν.3659/2008 (έναρξη ισχύος από 8-6-2008) υπήχθη ρητά στην αρμοδιότητα του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου, η εκδίκαση των αιτήσεων ακύρωσης ατομικών πράξεων που αφορούν στην έκδοση αδειών υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών, καθώς και στην αφαίρεση παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και την επιβολή των σχετικών προστίμων.

3β. Ποινικές κυρώσεις (άρθρο 10 του ν.2946/2001)

- Με φυλάκιση μέχρι ένα μήνα και με χρηματική ποινή έως 2.935 ευρώ τιμωρείται όποιος παραβεί τις διατάξεις των περιπτώσεων α' ή δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.2946/2001. Η χρηματική ποινή μπορεί να αυξηθεί έως 8.800 ευρώ, αν χρησιμοποιήθηκαν ανεξίτηλες ουσίες.

Άρθρο 2, παρ.1 ν.2946/01: Απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση - α. Σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και στις ζώνες προστασίας γύρω από αυτούς, σε παραδοσιακούς οικισμούς, στον περιβάλλοντα χώρο τους, καθώς και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. - δ. Σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο τους.

- Με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες και με χρηματική ποινή έως 2.934,7 ευρώ τιμωρείται όποιος παραβεί τις διατάξεις των περιπτώσεων β', γ', ε' και στ' της παρ. 1, και των περιπτώσεων α' και γ' της παρ. 2, του άρθρου 2 του ν.2946/2001.

Άρθρο 2, παρ. 1 ν.2946/01: Απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση - β. Σε μνημεία, στον περιβάλλοντα χώρο τους ή και στις ζώνες προστασίας τους και παραδοσιακά κτίρια. - γ. Σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. - ε. Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημοσίου τομέα, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων, καθώς και στύλοι και υποσταθμοί εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας - στ. Σε στοές κτιρίων

Άρθρο 2, παρ.2: - α. Η ανάρτηση πανώ, αεροπανών ή άλλων όμοιων αντικειμένων για οποιονδήποτε λόγο, σε οδούς, πλατείες ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, στις προσόψεις των κτιρίων και στους ακάλυπτους χώρους, καθώς και επί της ρυμοτομικής γραμμής, όταν υπάρχει πρασιά. - γ. Η προβολή έντυπων, χειρόγραφων, φωτεινών ή φωτιζόμενων και ηλεκτρονικών ή άλλων διαφημίσεων, πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου και πάνω στην οροφή του κτιρίου.

- Με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες και με χρηματική ποινή έως 2.935 ευρώ τιμωρείται όποιος προβάλλει υπαίθρια διαφήμιση σε χώρους που δεν έχουν καθοριστεί ειδικά για το σκοπό αυτόν (άρθρ 3 § 1 και 4 του ν.2946/2001) καθώς και όποιος προβάλλει υπαίθρια διαφήμιση ή εγκαθιστά πλαισία, χωρίς την άδεια του ΟΤΑ (πρβλ. άρθρο 5 του ν.2946/2001).

Οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Α.Ε., οι διαχειριστές Ε.Π.Ε., καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, δημοτικών και κοινοτικών νομικών προσώπων, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων, που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου, τιμωρούνται ως αυτουργοί, ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.

Οι προαναφερόμενες ποινές επιβάλλονται εφόσον δεν προβλέπονται ποινές αυστηρότερες από άλλες διατάξεις (άρθρο 10, παρ.4 και 5 του ν.2946/2001).

Τα στοιχεία των προαναφερόμενων προσώπων για τις εταιρείες με μορφή Α.Ε. και Ε.Π.Ε. αναζητούνται στο ΦΕΚ – Τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Ε.Π.Ε. Για τις εταιρείες με μορφή Ε.Ε. και Ο.Ε. τα στοιχεία αναζητούνται στο οικείο πρωτοδικείο. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να αναζητηθούν και στα αντίστοιχα επιμελητήρια.

3γ. Ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του ν.2833/2000

Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρ.2 του ν.2833/2000, όπως κάθε φορά ισχύει, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή έως 100.000 ευρώ, διπλάσιαζομένων των ποινών αυτών σε περίπτωση υποτροπής.

Οι Πρόεδροι Δ.Σ. οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Α.Ε., οι διαχειριστές Ε.Π.Ε., καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση των νομικών προσώπων άλλης μορφής, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων, που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου τιμωρούνται ως αυτουργοί, ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.

4. Αφαίρεση παράνομων πλαισίων, διαφημίσεων και επιγραφών

Α. Κατά το άρθρο 9 του ν.2946/2001

Αρμόδιο όργανο έκδοσης της απόφασης αφαίρεσης των παράνομων διαφημιστικών πλαισίων, διαφημίσεων και επιγραφών, ανάλογα με το χώρο τοποθέτησης τους είναι (άρθρο 9, παρ.1 του ν.2946/2001):

- Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας (Γ.Γ.Π.), όταν οι παράνομες διαφημίσεις είναι τοποθετημένες στους εξής χώρους:
  - Στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών & σε απόσταση μικρότερη των 150 μέτρων από τον άξονα των οδών αυτών
  - Σε απόσταση μικρότερη των 40 μέτρων για τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών που διέρχονται από κατοικημένη περιοχή, όταν το όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70χλμ./ώρα (δηλαδή κατά μήκος των εθνικών και επαρχιακών οδών και εντός των ζωνών απαγόρευσης που ορίζονται στα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2696/1999).
  - Κατά μήκος των αυτοκινητοδρόμων και των οδών ταχείας κυκλοφορίας
  - Κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου
  - Σε σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (ΣΕΑ)

Η αφαίρεση των παράνομων διαφημιστικών πλαισίων, διαφημίσεων και επιγραφών που έχουν τοποθετηθεί στους προαναφερόμενους χώρους γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή από υπάλληλο της Περιφέρειας που εξουσιοδοτείται από το Γενικό Γραμματέα για το σκοπό αυτό.

- Ο Δήμαρχος/Πρόεδρος της Κοινότητας, σε κάθε άλλη περίπτωση (π.χ. όταν οι διαφημίσεις είναι τοποθετημένες σε τμήματα των εθνικών και επαρχιακών οδών, εντός κατοικημένων περιοχών, όπου το όριο ταχύτητας είναι κατώτερο ή ίσο με 70χλμ./ώρα, βλ. 94/2008 Ατομ. Γνωμ. ΝΣΚ).

Πλαίσια και διαφημίσεις που τοποθετούνται σε δημοτικούς, κοινοτικούς ή κοινόχρηστους χώρους, που δεν καθορίσθηκαν για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης ή στα οποία δεν αναγράφονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 4 §2 του ν.2946/2001, στοιχεία⁸⁸, θεωρούνται ρύποι και απομακρύνονται άμεσα, κατά τις σχετικές διατάξεις των οικείων κανονισμών καθαριότητας, με ευθύνη των Δήμων και Κοινοτήτων ή του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας (ανάλογα με το χώρο που είναι τοποθετημένα), **χωρίς να απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης**.

Η απόφαση του Δημάρχου / Προέδρου της Κοινότητας ή του Γ.Γ.Π. εκδίδεται αφού προηγουμένως γίνει διαπίστωση της παράβασης και συνταχθεί σχετική πράξη αυτοψίας από τα αρμόδια όργανα.

Σε περίπτωση επανατοποθέτησης των αφαιρούμενων υπαίθριων διαφημίσεων ή επιγραφών ή των πλαισίων τους, είτε με την ίδια είτε με άλλη μορφή, η αφαίρεσή τους γίνεται με βάση την αρχική πράξη (απόφαση) και δεν απαιτείται η έκδοση νέας πράξης.

Μετά την κοινοποίηση της απόφασης αφαίρεσης, ο Δήμος, η Κοινότητα ή η Περιφέρεια, κατά περίπτωση, υποχρεούνται να αφαιρέσουν με συνεργεία τους τις παράνομες υπαίθριες διαφημίσεις ή επιγραφές ή και τα παράνομα πλαίσια και υποστηρίγματα των διαφημίσεων, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του χώρου στον οποίο συντελέστηκε η παράβαση, ανεξάρτητα από την επιβολή προστίμου και χωρίς να δημιουργείται καμία ευθύνη των ανωτέρω και των οργάνων τους για την τύχη των αφαιρούμενων διαφημίσεων, κατασκευών και υλικών ή επιγραφών.

Οι κύριοι και οι κάτοχοι των χώρων στους οποίους συντελέστηκε η παράβαση υποχρεούνται να επιτρέπουν την είσοδο και να ανέχονται την παραμονή των συνεργείων στο χώρο, καθώς και τη διενέργεια κάθε απαραίτητης πράξης για την αφαίρεση των διαφημίσεων, των πλαισίων, των υποστηριγμάτων και των επιγραφών. Οι αστυνομικές αρχές υποχρεούνται να παρέχουν άμεσα τη συνδρομή τους, εφόσον τους ζητηθεί

Στην περίπτωση που ο ΟΤΑ ή η Περιφέρεια δεν διαθέτει συνεργεία για την αφαίρεση, μπορούν να αναθέτει την εκτέλεσή της σε ιδιώτη.

Κατά μήκος των εθνικών οδών, του σιδηρόδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και στους χώρους των σταθμών εξυπη-

---

88. δηλαδή το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και η διεύθυνση του διαφημιστή ή του διαφημιζομένου και ο αριθμός της χορηγηθείσας, από τον ΟΤΑ, άδειας.

ρέτησης αυτοκινήτων (ΣΕΑ), η αφαίρεση μπορεί να γίνεται από το ΤΕΟ Α.Ε. ή από τον ΟΣΕ αντίστοιχα, ύστερα από παραγγελία του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

Οι δαπάνες αφαίρεσης και αποκατάστασης του χώρου καθώς και κάθε άλλη συναφής με την αφαίρεση δαπάνη, καταλογίζονται σε βάρος των υπαίτιων με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

Κατά της απόφασης αφαίρεσης της παράνομης διαφήμισης επιτρέπεται προσφυγή από τον καθ' ου η απόφαση, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την κοινοποίησή της, ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπο Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου (άρθρο 9, παρ. 6 του ν.2946/2001 σε συνδυασμό με περ.ι' του άρθρου 1 του ν.702/1977, που προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου 49 του ν.3659/2008, ΦΕΚ 77 Α' [έναρξη ισχύος από 8.6.2008]).

Η προσφυγή επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία, με επιμέλεια του προσφεύγοντα, στον ΟΤΑ ή στην Περιφέρεια που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, διαφορετικά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεσή της και η σχετική απόφαση δημοσιεύεται μέσα σε δέκα ημέρες μετά τη συζήτηση (άρθρο 9 του ν.2946/2001, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.12 εδάφ.ζ' του άρθρου 13 του ν.3212/2003/ΦΕΚ 308 Α).

Β. Για το τμήμα της πόλης των Αθηνών του άρθρου 2 του ν.2833/2000

Με απόφαση του προϊσταμένου του Τμήματος Παραδοσιακών Οικισμών της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ ορίζεται υπάλληλος της Διεύθυνσης, ο οποίος με τη διενέργεια αυτοψίας εκδίδει απόφαση, με την οποία χαρακτηρίζεται αυθαίρετη κάθε υπαίθρια διαφήμιση που τοποθετείται κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.2833/2000.

Κάθε υπαίθρια διαφήμιση για την οποία εκδίδεται πράξη χαρακτηρισμού αυθαίρετου κατά τα ανωτέρω αφαιρείται χωρίς άλλη διατύπωση από την "Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιοθολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε." (Ε.Ε.Α.Χ.Α), που ενεργεί με τη συνδρομή της οικείας Αστυνομικής Αρχής.⁸⁹

---

89. Δεν απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου (άρθρο 20, παρ.2 του Συντάγματος και άρθρο 6, παρ.1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας) όταν πρόκειται για δυσμενείς διοικητικές πράξεις, οι οποίες εκδίδονται βάσει αντικειμενικών προϋποθέσεων και δε συνδέονται προς οποιαδήποτε υποκειμενική συμπεριφορά του προσώπου, του οποίου τα συμφέροντα θίγουν (ΣτΕ 3177/2008).

Σε περίπτωση επανατοποθέτησης των αφαιρούμενων υπαιθρίων διαφημίσεων, είτε με την ίδια είτε με άλλη μορφή, η αφαίρεσή τους γίνεται με βάση την αρχική πράξη χαρακτηρισμού αυθαιρέτου και δεν απαιτείται η έκδοση νέας διαπιστωτικής πράξης.

Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα ΝΠΔΔ, οι ΟΤΑ, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας υποχρεούνται να διευκολύνουν την Ε.Ε.Α.Χ.Α στην άσκηση του έργου αυτού.

Η Ε.Ε.Α.Χ.Α δε φέρει ευθύνη για τυχόν ζημιές που προκαλούνται κατά την αφαίρεση, εξάλειψη ή αποξήλωση των παράνομων διαφημίσεων των προηγούμενων, ούτε για τη φύλαξη και την απόδοση των σχετικών υλικών στους παραβάτες.

Για τη δαπάνη αφαίρεσης, εξάλειψης ή απομάκρυνσης των παράνομων υπαιθρίων διαφημίσεων, η Ε.Ε.Α.Χ.Α αποδίδει λογαριασμό στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, το οποίο προβαίνει στον καταλογισμό του ποσού εις βάρος του παραβάτη και το εισπράττει σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Προσφυγή παραβάτη ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων κατά πράξεων που εκδίδονται σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.2833/2000 (δηλαδή πράξεων επιβολής κυρώσεων και αφαίρεσης παράνομων διαφημίσεων) δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Αρμόδιο δικαστήριο για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου είναι το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και κατ'έφεση το Συμβούλιο της Επικρατείας. Η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης και εκδικάζεται υποχρεωτικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεσή της. Η απόφαση δημοσιεύεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση.

Ο προσφεύγων υποχρεούται να κοινοποιεί τα δικόγραφα στην "Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε." εντός δύο (2) ημερών από της καταθέσεώς τους στη γραμματεία του Δικαστηρίου. Η παράλειψη κοινοποίησης καθιστά अपαράδεκτη κάθε συζήτηση της υπόθεσης. Η "Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε." μπορεί να παρεμβαίνει χωρίς προδικασία με δήλωσή της καταχωρούμενη στα πρακτικά σε κάθε δίκη μεταξύ τρίτων που αφορά στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.2833/2000.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ		
ΧΩΡΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ	ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ & ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ
Τμήμα της πόλης Αθηνών, οριζόμενο με ν.2833/2000	Για το ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ : Πρόστιμο από ΥΠΕΧΩΔΕ / αφαίρεση από ΕΑΧΑ-Για τη ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ : Πρόστιμο από Δήμο Αθηναίων	ΥΠΕΧΩΔΕ / Δήμος Αθηναίων
Στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών & επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και σε ζώνη μέχρι 150 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών	Περιφέρεια	ΤΕΟ Α.Ε
Στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών & επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και σε ζώνη πέραν των 150 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών	ΟΤΑ	ΟΤΑ
Σε τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών & επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων που διέρχονται από κατοικημένη περιοχή και σε ζώνη μέχρι 40 μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών, όταν το όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70χλμ./ώρα	Περιφέρεια	ΤΕΟ Α.Ε
Σε τμήματα των εθνικών & επαρχιακών ΟΤΑ οδών που διέρχονται από κατοικημένη περιοχή, όταν το όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι κατώτερο ή ίσο των 70χλμ./ώρα.	ΟΤΑ	

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ		
ΧΩΡΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ	ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ & ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ
Κατά μήκος των αυτοκινητοδρόμων και των οδών ταχείας κυκλοφορίας	Περιφέρεια	ΤΕΟ Α.Ε
Κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου	Περιφέρεια	ΤΕΟ Α.Ε
Σε σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (ΣΕΑ)	Περιφέρεια	ΤΕΟ Α.Ε
Λοιποί χώροι (ιδιωτικοί, στάδια-γήπεδα κ.α)	ΟΤΑ	ΟΤΑ

5. Διοικητική υποκατάσταση των ΟΤΑ

Α. Με το **άρθρο 9 παρ.8 του ν.3212/2003 (308 Α')** προβλέπεται η διοικητική υποκατάσταση των ΟΤΑ στον τομέα της αφαίρεσης των παράνομων διαφημίσεων, πλαισίων και επιγραφών.

Ειδικότερα, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας μπορεί να τάσσει στον αρμόδιο ΟΤΑ προθεσμία μέχρι τριάντα ημέρες, προκειμένου να εκδοθεί ή να εκτελεστεί η διοικητική πράξη για την αφαίρεση της παράνομης διαφήμισης ή της επιγραφής και των πλαισίων τους ή την επιβολή προστίμου ή να ανακληθεί παράνομη πράξη που εκδόθηκε. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η Περιφέρεια καθίσταται αποκλειστικά αρμόδια για την έκδοση της σχετικής πράξης ή την κατεδάφιση ή την αφαίρεση ή την ανάκληση της παράνομης πράξης.

Στις περιπτώσεις αυτές, με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ, Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, παρακρατείται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που οφείλονται στον οικείο ΟΤΑ, ποσό ίσο με το τριπλάσιο των δαπανών κατεδάφισης ή αφαίρεσης.

Αν σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο για παράνομο διαφημιστικό πλαίσιο, διαφήμιση ή επιγραφή, το πρόστιμο περιέρχεται στο Δημόσιο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζεται ο ειδικότερος τρόπος έκδοσης και ο τρόπος εκτέλεσης της διοικητικής πράξης και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των προαναφερόμενων. Η συγκεκριμένη ΚΥΑ δεν έχει εκδοθεί.

Β. Κατά το άρθρο 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ), στην περίπτωση που τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ διαπιστώσουν την παράλειψη τήρησης, εκ μέρους των δήμων και κοινοτήτων, των υποχρεώσεων τους περί αφαίρεσης των παράνομων διαφημίσεων και επιγραφών, μπορούν να απαιτήσουν την εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών, τάσσοντας σχετική προθεσμία.

Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων μπορεί να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες καθ' υποκατάσταση αυτών. Η υποκατάσταση αυτή περιλαμβάνει κάθε πρόσφορη ενέργεια για την αφαίρεση, εξάλειψη ή θέση εκτός λειτουργίας των διαφημίσεων και επιγραφών από οποιονδήποτε χώρο της οδού, ανεξάρτητα από το φορέα που τη συντηρεί.

Στην περίπτωση αυτή, η σχετική δαπάνη βαρύνει τους ΟΤΑ και εγγράφεται στον προϋπολογισμό τους ως υποχρεωτική δαπάνη.

Η υπηρεσία που προβαίνει στην αφαίρεση, εξάλειψη ή θέση εκτός λειτουργίας παράνομων επιγραφών ή διαφημίσεων, καθώς και οι ΟΤΑ, στον προϋπολογισμό των οποίων εγγράφεται η υποχρεωτική δαπάνη, για σχετικές ενέργειες που έγιναν καθ' υποκατάστασή τους, δύναται να καταλογίζει τη σχετική δαπάνη σε βάρος των διαφημιστών ή των διαφημιζομένων.

VIII. Παραχώρηση χώρων για την προβολή μηνυμάτων ή δραστηριοτήτων

1. Προβολή μηνυμάτων από κόμματα, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, νομικά πρόσωπα με κοινωφελείς σκοπούς και ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Για την προβολή μηνυμάτων από κόμματα, συνδικαλιστικούς φορείς, νομικά πρόσωπα με κοινωφελείς σκοπούς κ.λ.π., υπάρχουν ρυθμίσεις στον ΚΔΚ (άρθρο 75 II παρ. 24), στο ν.2946/2001 (άρθρο 7), στο πδ 96/2007 (άρθρο 44) και στο ν.1491/1984 (άρθρο 3), το οποίο δεν έχει καταργηθεί και κατά συνέπεια οι ρυθμίσεις του εξακολουθούν να ισχύουν, στο βαθμό που δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις νεότερων νομοθετημάτων.

Από τις ρυθμίσεις αυτές προκύπτει ότι ο καθορισμός χώρων για την προβολή των μηνυμάτων από τους συγκεκριμένους φορείς δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέ-

ρεια των ΟΤΑ, αλλά συνιστά υποχρέωσή τους. Επίσης, η διάθεση των χώρων γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, χωρίς να απαιτείται η καταβολή τέλους.

α. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι Δήμοι και οι Κοινότητες είναι αρμόδιοι και για την παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων **σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς** (άρθρο 75 II παρ. 24 ΚΔΚ). Η αρμοδιότητα αυτή εξειδικεύεται στο **άρθρο 7 του Ν. 2946/2001**, το οποίο ορίζει ότι με αποφάσεις του Δημοτικού ή του Κοινοτικού Συμβουλίου (ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, όσον αφορά χώρους κατά μήκος των εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών, του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και σε χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων), μπορεί να παραχωρείται η χρήση χώρων που καθορίστηκαν για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης, σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, για την προβολή δραστηριοτήτων και μηνυμάτων τους. Για την προβολή αυτή, δεν οφείλεται τέλος διαφήμισης ή άλλο αντάλλαγμα.

β. Στο **άρθρο 44 του πδ 96/2007**, ορίζεται ότι οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού καθορίζουν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τον, κατά την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2946/2001, καθορισμό χώρων για υπαίθρια διαφήμιση, ειδικότερους χώρους για την προβολή μηνυμάτων από τα **πολιτικά κόμματα, τις μαθητικές, φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και τις ενώσεις προσώπων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς**, και σε ποσοστό που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 10% της συνολικής επιφάνειας των χώρων που έχουν καθοριστεί νομίμως για προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο ΟΤΑ.

Με όμοια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χρήσης των ανωτέρω χώρων.

Η διάθεση των χώρων αυτών γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις ενώ για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο ΟΤΑ τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης. Η διάθεση των χώρων αυτών γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο ΟΤΑ τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

γ. Σύμφωνα με το **άρθρο 3 του Ν. 1491/1984**, το δημοτικό ή το κοινοτικό συμβούλιο, καθορίζει τις ζώνες και τους χώρους, όπως πλατείες, δρόμους πεζοδρόμια, άληση, δημόσιους και κοινόχρηστους χώρους γενικά, που θα χρησιμοποιούν τα **πολιτικά κόμματα, οι μαθητικές, οι φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, οι ενώσεις προσώπων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς και τα**

σωματεία για να προβάλλονται με κάθε τρόπο ιδέες, πρόσωπα κ.λ.π.

Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο καθορίζει επίσης τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία με τις οποίες θα χρησιμοποιούνται οι ζώνες και οι χώροι αυτοί.

Οι παραπάνω φορείς (κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.λ.π.) προβάλλουν τα μηνύματά τους πάντοτε στους επιτρεπόμενους γι' αυτούς χώρους και μόνο μέσα σε μόνιμα και σταθερά ή προσωρινά και κινητά πλαίσια. Τα πλαίσια κατασκευάζονται και τοποθετούνται, αν είναι μόνιμα και σταθερά, με φροντίδα και δαπάνη των ΟΤΑ και αν είναι προσωρινά και κινητά, με φροντίδα και δαπάνη των φορέων, σύμφωνα με τις γενικές προδιαγραφές που καθορίζει το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο.

Η διάθεση των χώρων γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις και για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή ούτε καταβάλλεται στο δήμο ή την κοινότητα τέλος ή αποζημίωση.

Κατ' εξαίρεση της σχετικής απαγόρευσης του ν.2946/2001, επιτρέπεται η επικόλληση εντύπων σε μόνιμα πλαίσια που τοποθετούνται από τους δήμους και τις κοινότητες σε στύλους των οργανισμών κοινής ωφέλειας. Για τη χρήση των πλαισίων αυτών καθώς και για την τοποθέτηση κινητών πλαισίων στους στύλους αυτούς, απαιτείται ειδική άδεια του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, χωρίς να καταβάλλεται τέλος ή αποζημίωση. Η τοποθέτηση των πλαισίων αυτών γίνεται μετά από γνώμη των οικείων οργανισμών κοινής ωφέλειας.

2. Προβολή μηνυμάτων κατά τις προεκλογικές περιόδους

Κατά την περίοδο βουλευτικών, νομαρχιακών, δημοτικών/κοινοτικών εκλογών, ευρωεκλογών ή δημοψηφίσματος, τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία 4 ημερών από την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών ή του δημοψηφίσματος ή 30 ημερών πριν από τη διεξαγωγή των νομαρχιακών, δημοτικών/κοινοτικών εκλογών, να διαθέτουν με απόφαση τους στα κόμματα, στους συνασπισμούς και συνδυασμούς υποψηφίων, για την προεκλογική προβολή τους, όλους τους χώρους που καθορίστηκαν, κατά την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2946/2001, για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο ΟΤΑ. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η ισχύς των συμβάσεων μισθώσεως των χώρων αυτών και μειώνεται ανάλογα το μίσθωμα.

Εάν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν προβεί στη διάθεση των συγκεκριμένων χώρων εντός των ανωτέρω προθεσμιών, αυτοί διατίθενται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός τριών ημερών από την πάροδο των προθεσμιών αυτών. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα

Περιφέρειας εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός τριών ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 118⁹⁰ του π.δ 96/2007.

Η διάθεση των χώρων αυτών γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις και για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια και δεν καταβάλλεται στον οικείο ΟΤΑ τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

Εντός οκτώ (8) ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών, τα κόμματα, οι συνασπισμοί και οι συνδυασμοί υποχρεούνται, με δαπάνη τους, να αποκαταστήσουν τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται κάθε δύο χρόνια και μέσα στο μήνα Ιανουάριο, καθορίζεται ο τρόπος χρήσης των χώρων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια (άρθρο 44, παρ.3, 4 και 5 του πδ 96/2007).

Σύμφωνα με την τελευταίως εκδοθείσα υπ' αριθμ. 5141/30-1-2009 (ΦΕΚ 144 Β') Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η προβολή των πολιτικών κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζομένων κομμάτων, στους χώρους που διατίθενται για το σκοπό αυτό, πρέπει να γίνεται μέσα σε μόνιμα και σταθερά πλαίσια που έχουν κατασκευάσει οι δήμοι ή οι κοινότητες ή σε προσωρινά και κινητά, που κατασκευάζονται και τοποθετούνται με δαπάνες των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζομένων κομμάτων.

Πέραν των χώρων αυτών, μπορούν επίσης να παραχωρηθούν και άλλοι χώροι πρόσφοροι για αφισκοκλήση, ιδιαίτερα από τους δήμους εκείνους, που δεν έχουν προβεί στην κατασκευή και διάθεση μόνιμων πλαισίων στα κόμματα ή σε συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων. Μετά τον καθορισμό των χώρων αυτών, από τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια ή τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, απαγορεύεται η επικόλληση εντύπων σε κάθε άλλο χώρο.

Τα σταθερά πλαίσια της εμπορικής διαφήμισης που έχουν τοποθετηθεί σε κοινόχρηστους, δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους καθώς και τυχόν μόνιμα πλαίσια που

---

90. Άρθρο 118, παρ.3 του π.δ 96/2007: «Οι ...δημοτικοί και κοινοτικοί υπάλληλοι, δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων και δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι.... που αμελούν ή δείχνουν απείθεια στην έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που τους επιβάλλονται από τις διατάξεις του παρόντος ή επεμβαίνουν ενεργώς και με τρόπο που δεν επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις σ' εκλογικές ενέργειες ή δείχνουν συμπεριφορά ασυμβίβαστη προς τα αξιώματα και τις ιδιότητές τους σε ζητήματα εκλογικά, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι δύο χρόνια και με στέρωση των αξιωμάτων και θέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από έξι μήνες μέχρι δύο χρόνια».

έχουν τοποθετηθεί από τους δήμους ή τις κοινότητες σε στύλους των οργανισμών κοινής ωφελείας και των ΟΤΑ, διατίθενται στα πολιτικά κόμματα ή στους συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων επίσης αναλογικά και επί ίσοις όροις.

Με τον όρο "αναλογικά" νοείται ότι η έκταση των χώρων που διατίθενται θα βρίσκεται σε αντιστοιχία με τη δύναμη που είχαν τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζομένων κομμάτων στη Βουλή ή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντίστοιχα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των τελευταίων εκλογών.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η τοποθέτηση από τα πολιτικά κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων, καλαίσθητων περιπτέρων ή άλλων κατασκευών, στους χώρους που τους διατίθενται, των οποίων οι διαστάσεις δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερες από 2x2x2 μέτρα καθώς και τροχόσπιτα που το μήκος τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) μέτρα. Στους χώρους αυτούς δεν επιτρέπεται η χρήση μεγαφωνικών εγκαταστάσεων.

Επιτρέπεται η χρήση φωτεινών διαφανειών (σλάντς) σε ανοικτούς χώρους που καθορίζονται από τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια, με την προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζεται η κυκλοφορία πεζών και οχημάτων και δεν δημιουργούνται γενικά οποιασδήποτε μορφής προβλήματα για την ασφαλή κυκλοφορία.

Απαγορεύονται οι ακόλουθες μορφές προβολής:

- Η ανάρτηση πανώ, αεροπανώ και πάσης φύσεως όμοιων αντικειμένων πάνω από δρόμους, πλατείες και λοιπούς χώρους. Σε περίπτωση τοποθέτησής τους, οι ΟΤΑ υποχρεούνται για την άμεση αφαίρεση τους.
- Η χρήση διαφημιστικών τρυκ, η χρήση πλαστικών σημαιών και γενικά προεκλογικού διαφημιστικού υλικού από πλαστική ύλη, εφόσον το υλικό αυτό δεν είναι ανακυκλώσιμο και επιβαρύνει το περιβάλλον. Επίσης απαγορεύεται η χρήση χρωστικών ουσιών, όπως σπρέι χρώματα κ.λ.π. και η αναγραφή συνθημάτων στις εξωτερικές επιφάνειες δημοσίων ή ιδιωτικών χώρων καθώς και στους χώρους που καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.2946/2001.
- Δεν επιτρέπεται η επικόλληση αφισών ή άλλων εντύπων σε πλαίσια καθώς και η χρήση χώρων που έχουν διατεθεί, σύμφωνα με την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, σε άλλα κόμματα ή σε συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων.

Τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζομένων κομμάτων οφείλουν να φροντίζουν για την ευπρεπή εμφάνιση των χώρων που τους διατέθηκαν καθώς και για τον καθαρισμό τους από τις κολλητικές ουσίες, αφίσες κ.λ.π.

Τα περίπτερα ή άλλες κατασκευές, καθώς και τα τροχόσπιτα που θα τοποθετήσουν τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζομένων κομμάτων πρέπει να αποσυρθούν με φροντίδα τους μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών και το δεκτικό ανακύκλωσης υλικό, να διατεθεί για το σκοπό αυτό. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, οι δήμοι ή οι κοινότητες υποχρεούνται να τα απομακρύνουν ή να τα καταστρέφουν. Μέσα στην ίδια προθεσμία τα πολιτικά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζομένων κομμάτων υποχρεούνται, γενικότερα, με δαπάνη τους να αποκαταστήσουν τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

ΙΧ. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Επιτρέπεται η τοποθέτηση εκτός κατοικημένων περιοχών, ενδεικτικών πινακίδων που προσδιορίζουν τη θέση ή τη διεύθυνση μίας επιχείρησης ;

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2. περ.β του ν.2946/2001 ορίζεται ρητά ότι απαγορεύεται «η τοποθέτηση σε κατοικημένες περιοχές ενδεικτικών πινακίδων που προσδιορίζουν τη θέση ή τη διεύθυνση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή καταστημάτων», χωρίς να προβλέπεται σχετική απαγόρευση για τις μη κατοικημένες περιοχές.

Επίσης με την παρ.4 του άρθρου 11 του ν.2696/1999 ορίζεται ότι επιτρέπεται να τοποθετούνται ή να λειτουργούν επιγραφές, που αναφέρονται στην επωνυμία ή σε άλλο διακριτικό σημείο ή τίτλο επιχείρησης που λειτουργεί παρά την οδό, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι περιοριστικοί όροι που τίθενται από τις παρ.1 έως 3 του προαναφερόμενου άρθρου και αυτές τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Κατοικημένη περιοχή είναι αυτή που ορίζεται ευθέως με το άρθρο 2, εδαφ.21 του ΚΟΚ, δηλαδή «περιοχή που έχει σημειωθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της». Με τον όρο «διέλευση της οδού από κατοικημένη περιοχή» νοείται να εφάπτεται η οδός, κατά τη μία τουλάχιστον πλευρά της, με κατοικημένη περιοχή. Στις κατοικημένες περιοχές δεν συμπεριλαμβάνονται οι αυθαίρετοι οικισμοί, δηλαδή οικισμοί οικοδομημένοι σε περιοχές που, κατά τις κείμενες διατάξεις, απαγορεύεται η οικοδόμηση και επιπλέον δεν επιτρέπεται η μετέπειτα ένταξή τους στο σχέδιο πόλης ή η επέκταση σχεδίου σε αυτές (710/1999 ΝΣΚ).

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, είναι δυνατή η χορήγηση άδειας από το Δήμο για την τοποθέτηση ενδεικτικών πινακίδων σε μη κατοικημένες περιοχές. (ΥΠΕΣ/Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφο 7234/3-3-2004).

2. Μπορεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου να καθορισθεί αύξηση του συντελεστή του τέλους διαφήμισης του άρθρου 15 του β.δ. 24.9/20.10.1958;

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του β.δ. 24.9/20.10.1958, όπως αυτό αντικαταστάθηκε

από το άρθρο 5 του ν.1900/1990 και τροποποιήθηκε από την παρ.6 του άρθρου 9 του ν.2880/2001, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ενωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, το κατά κατηγορία και περίπτωση τέλος διαφήμισης της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου, μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά το ποσοστό του πληθωρισμού, με τον οποίο έκλησε το έτος. Η προαναφερόμενη Υπουργική Απόφαση δεν έχει εκδοθεί και συνεπώς ο συντελεστής του τέλους διαφήμισης θα πρέπει να καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο μεταξύ του κατώτατου και του ανώτατου ορίου που ορίζει για κάθε κατηγορία διαφήμισης το ανωτέρω άρθρο (ΥΠΕΣ / Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφο 20941/8-7-2005).

3. Αποτελεί διαφήμιση σε κοινόχρηστο χώρο, η αναγραφή μηνυμάτων (επωνυμία και προϊόντα) επί των ψυγείων παγωτών και αναψυκτικών που τοποθετούνται στα περίπτερα ;

Σύμφωνα με την αριθμ. 25/2000 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, διαφήμιση θεωρείται η μορφή επικοινωνίας, η οποία έχει ως στόχο την ενίσχυση των εμπορικών συναλλαγών και γενικότερα τον επηρεασμό της κοινής γνώμης προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.1 του Ν.2946/2001, στην έννοια της υπαίθριας διαφήμισης περιλαμβάνεται η υπαίθρια και δημόσια προβολή με κάθε τρόπο και μέσο, μηνυμάτων κάθε μορφής, για την προώθηση εμπορικών και επαγγελματικών σκοπών ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων.

Η αναγραφή της επωνυμίας και του είδους των προϊόντων που περιέχονται στα ψυγεία παγωτών και αναψυκτικών που τοποθετούνται στα περίπτερα, δε συνιστά αναγκαιώς διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης, καθότι το ψυγείο αποτελεί αναγκαίο μέσο για τη συντήρηση των συγκεκριμένων προϊόντων και κατ' επέκταση τη διακίνησή τους, ενώ η αναγραφή επί αυτού αποκλειστικά και μόνο στοιχείων δηλωτικών των εμπεριεχομένων προϊόντων (είδος, επωνυμία εταιρίας παραγωγής, λογότυπο προϊόντων) έχει το χαρακτήρα της γνωστοποίησης από την επιχείρηση (περίπτερο) στους δυνητικούς πελάτες της, μέρους του εμπορικού αντικειμένου της και δεν αποσκοπεί, κατά κύριο λόγο, στην ενίσχυση των εμπορικών συναλλαγών και τον επηρεασμό της κοινής γνώμης.

Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Β.Δ της 24.9/20-10-1958 και του άρθρου 6 του Ν.2946/2001, η προβολή από ένα κατάστημα στοιχείων που αφορούν το αντικείμενο εργασιών του, δια της οποίας ωφελείται αμέσως και κυρίως ο εκμεταλλευόμενος το συγκεκριμένο κατάστημα, δεν υπόκειται σε διαφημιστικό τέλος και δεν απαιτείται η χορήγηση σχετικής άδειας από τον ΟΤΑ (σχετικό ΣΤΕ 2181/1999).

(ΥΠΕΣ/Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφο 31870/22-7-2004).

4. Ποιά νοείται ως έδρα επιχείρησης που εκμεταλλεύεται τα οχήματα, στην περίπτωση επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης (TAXI) και οχημάτων δημόσιας χρήσης που εκτελούν δημόσια συγκοινωνία (λεωφορεία ΕΘΕΛ) ;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν.2946/2001, για διαφημίσεις και πλαισία που τοποθετούνται ή προβάλλονται μέσα ή στην εξωτερική επιφάνεια των οχημάτων της περ. γ' της παρ.2 του άρθρου 1 του ανωτέρω νόμου, αρμόδιος ΟΤΑ για τη χορήγηση της άδειας είναι εκείνος στα διοικητικά όρια του οποίου εδρεύει η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται τα οχήματα.

Με τον όρο «εκμετάλλευση» νοείται η **πλήρης εκμετάλλευση** των οχημάτων ως δημόσιας χρήσης μέσα μεταφοράς και ως εκ τούτου και η παραχώρηση, έναντι αντιτίμου, της επιφάνειας ή και των χώρων αυτών για προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων. Η συγκεκριμένη επεξήγηση ενισχύεται επιπλέον από τα οριζόμενα με τις εν ισχύ διατάξεις του άρθρου 16, παρ.1 του β.δ 24.9-20.10.1958, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 9 του ν.1144/1981 (ΦΕΚ 96 Α'), όπου προβλέπεται ότι *«προκειμένου περί διαφημίσεων της κατηγορίας Γ' του άρθρου 15, δικαιούχος του τέλους διαφήμισης είναι ο δήμος ή η κοινότης ένθα η έδρα της επιχειρήσεως του οχήματος»*.

Συνεπώς, αρμόδιος δήμος για τη χορήγηση της άδειας διαφήμισης είναι εκείνος στον οποίο εδρεύει η «ιδιοκτήτρια» εταιρεία των οχημάτων. Στην περίπτωση δηλαδή των επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (TAXI) είναι ο δήμος στον οποίο εδρεύει ο ιδιοκτήτης του ΕΔΧ αυτοκινήτου (νομικό ή φυσικό πρόσωπο), όπως αυτός προσδιορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.3109/2003, ενώ στην περίπτωση των λεωφορείων ΕΘΕΛ, η «ιδιοκτήτρια» ανώνυμη εταιρεία.

(ΥΠΕΣ/Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφα 30253/23-8-2006 και 12009/15-3-2007).

5. Ποιά είναι χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία καθορίζονται οι χώροι για υπαίθρια διαφήμιση, κατά το άρθρο 3, παρ.1 του ν.2946/2001 ;

Με τις διατάξεις του άρθρου 3, παρ.1 και 2 του ν.2946/2001 καθιερώνεται δέσμια αρμοδιότητα για την έκδοση, από τα Δημοτικά ή Κοινοτικά Συμβούλια, της απόφασης με την οποία καθορίζονται, εντός των κοινόχρηστων εκτάσεων, επαρκείς και πρόσφοροι χώροι, στους οποίους επιτρέπεται η τοποθέτηση ειδικά διαμορφωμένων πλαισίων για την προβολή των διαφημίσεων. Η απόφαση εκδίδεται **υποχρεωτικά** τρεις **τουλάχιστον** μήνες πριν από τη λήξη του **ημερολογιακού** έτους και ισχύει για τα **επόμενα** τρία έτη.

Η ανωτέρω τρίμηνη προθεσμία, δεδομένης της χρήσης της λέξης «υποχρεωτικά», θεωρείται ως αποκλειστική, ενώ ταυτόχρονα η χρήση της λέξης «τουλάχιστον» υποδηλώνει ότι η απόφαση όχι μόνο δύναται αλλά και δέον είναι όπως εκδοθεί εκδότης μήνες πριν από τη λήξη του ημερολογιακού έτους και μάλιστα, σύμφωνα με τα οριζόμενα με το άρθρο 79, παρ.2 του ν.3463/2006 (ΚΔΚ), θα πρέπει να ληφθεί το συντομότερο δυνατό διάστημα από την έναρξη της δημοτικής περιόδου (βλ. και σχετ. άρθρο 23 του ν.3463/2006).

Με το ανωτέρω άρθρο ορίζεται δε, ότι παρελθούσης άπρακτης της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας που ισχύει για τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (δηλ. τέλος Σεπτεμβρίου) και στην περίπτωση μη έκδοσης της σχετικής απόφασης από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους, δεν είναι επιτρεπτή η χρήση των κοινόχρηστων χώρων για την προβολή διαφημίσεων.

Αναφορικά με τη χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης περί καθορισμού χώρων, εννοούνται τα τρία ημερολογιακά έτη που έπονται του έτους έκδοσης της απόφασης από τα Δ.Σ. ή Κ.Σ. Τούτο συνάγεται αφενός μεν από τη διατύπωση της επίμαχης διάταξης κατά το μέρος που αφορά τον προσδιορισμό της διάρκειας και έναρξης ισχύος της απόφασης και ειδικότερα από τη χρήση της λέξης «επόμενα» (ελλείποντος της οποίας άλλο νόημα θα προέκυπτε), αφετέρου δε από την προθεσμία που τάσσεται για το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας να ενεργήσει καθ' υποκατάσταση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, εκδίδοντας τη σχετική απόφαση εντός των τριών τελευταίων μηνών του ημερολογιακού έτους (μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους).

(ΥΠΕΣ/Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφο 11637/12-4-2007).

6. Είναι νόμιμες οι διαφημίσεις και επιγραφές που είναι τοποθετημένες σε οροφές κτιρίων ;

Διαφημίσεις

Σύμφωνα με την παρ. 2γ. του άρθρου 2 σε συνδυασμό με την παρ.10 του άρθρου 11 του ν.2946/2001 απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων ή διαφημίσεων τόσο εκτός του ιδεατού στερεού του οικοπέδου όσο και πάνω στην οροφή του κτιρίου. Ως εκ τούτου οι διαφημιστικές πινακίδες – πλαίσια που έχουν τοποθετηθεί στις οροφές των κτιρίων είναι παράνομες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται μέσα ή πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου, όπως αυτό ορίζεται με το άρθρο 250, παρ.6 του π.δ από 14-7-99 (ΦΕΚ 580 Δ').

Επιγραφές

Με το άρθρο 2, παρ. 1 της υπ' αριθμ. 38110/2002 ΚΥΑ ορίζεται ότι οι επιγραφές τοποθετούνται παράλληλα με τις όψεις του κτιρίου (παρ.1 και παρ.5), όπου όψεις του κτιρίου, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού (ν.1577/1985, ΦΕΚ 210 Α'), είναι οι επιφάνειες του κτιρίου που βλέπουν σε κοινόχρηστο χώρο ή στους ακάλυπτους χώρους του οικοπέδου. Η τοποθέτηση των επιγραφών επιτρέπεται μόνο στο ισόγειο του κτιρίου και μόνο στα κτίρια με ενιαία χρήση επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, επιπλέον του ισογείου, η τοποθέτηση μιας μόνον επιγραφής άνωθεν του ισόγειου, η οποία και αυτή τοποθετείται παράλληλα με την όψη του κτιρίου (παρ.2 και 5 του άρθρου 2 της προαναφερόμενης ΚΥΑ).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω διατάξεων, δεν είναι νόμιμη η τοποθέτηση της επιγραφής στην «ταράτσα» του κτιρίου (ή κατά τη διατύπωση του άρθρου 2 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού - ΓΟΚ: «πάνω από το ύψος του κτιρίου»), δεδομένου ότι αυτό συνεπάγεται κάθετη (και όχι παράλληλη) προς τις όψεις του κτιρίου, τοποθέτησή της. Σημειώνεται δε ότι οι σχετικές διατάξεις του ν.1491/1984 και του ν.1577/1985 (ΓΟΚ, άρθρα 20 και 16, παρ.2, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.4 του άρθρου 13 του ν.2831/2000, ΦΕΚ 140 Α'), με τις οποίες επιτρεπόταν η τοποθέτηση επιγραφών πάνω από το ύψος του κτιρίου, εντός του ιδεατού στερεού και κάτω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος της περιοχής, έχουν καταργηθεί με το άρθρο 15, παρ.1 και 2 του ν.2946/2001, ενόψει της έκδοσης νεώτερων ειδικών διατάξεων που ρυθμίζουν την υπαίθρια διαφήμιση

(ΥΠΕΣ/Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ, έγγραφο 42571/27-9-2007).

Χ. Υποδείγματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Προς Δήμαρχο .....

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ

Σας αναφέρω ότι ύστερα από επιτόπιο έλεγχο που διενήργησα την ..... 200... στην οδό ..... αριθμ..... (ή στο .....χλμ. της οδού.....) και στον περιβάλλοντα χώρο, κατόπιν της υποβληθείσας υπ' αριθμ. ....αίτησης (με τα συνημμένα δικαιολογητικά της) του .....(φυσικό / νομικό πρόσωπο), για τοποθέτηση διαφημιστικού πλαισίου τύπου ..... με ωφέλιμη επιφάνεια διαστάσεων ..... στην εξής θέση:

Περίφραξη οικοπέδου
Πεζοδρόμιο
Γήπεδο εκτός σχεδίου
Πλατεία

αφού εξέτασα τη θέση και τον περιβάλλοντα αυτής χώρο και έλαβα υπόψη

Περίπτερο

Κτίριο

Στέγαστρο στάσης

α) την υπ' αριθμ..... απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου περί καθορισμού της θέσης αυτής για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης

β) την από .....σύμβαση παραχώρησης του χώρου⁹¹

γ) τη νομοθεσία περί υπαίθριας διαφήμισης (άρθρα 10 και 11 του ν.2696/1999, άρθρο 2 του ν.2946/2001, ΚΥΑ 52138/2003),

διαπίστωσα ότι η θέση και το πλαίσιο πληρούν τους όρους, προϋποθέσεις και προδιαγραφές που ορίζονται από την ανωτέρω νομοθεσία/δεν πληρούν τους όρους, προϋποθέσεις και προδιαγραφές που ορίζονται από την ανωτέρω νομοθεσία, για τους εξής λόγους (αναφορά διάταξης και λόγου παραβίασης της) .....

.....
Ημ/νια ..... 20....

Οι βεβαιώσαντες υπάλληλοι
(ονοματεπώνυμο, υπογραφή)

91. Παραλείπονται στην περίπτωση που δεν πρόκειται για κοινόχρηστο χώρο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../2.....
Αρ. Πρωτ. ....

ΑΔΕΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΕ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ

Ο Δήμαρχος .....

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις α) των άρθρων 2 και 5 του ν.2946/2001 β) των άρθρων 10 και 11 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ), γ) της ΚΥΑ 52138/2003 δ) του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου της περιοχής.
2. Την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ..... (ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, για χώρους αρμοδιότητάς του) με την οποία καθορίστηκαν χώροι που επιτρέπεται η προβολή υπαίθριας διαφήμισης, η οποία ισχύει μέχρι .....
3. Την από .....σύμβαση παραχώρησης χρήσης του χώρου, η οποία ισχύει μέχρι .....
4. Την από ....έκθεση ελέγχου των υπαλλήλων του Δήμου, οι οποίοι πιστοποιούν ότι το πλαίσιο και ο χώρος που αυτό πρόκειται να τοποθετηθεί πληρούν τους απαιτούμενους από την ανωτέρω νομοθεσία, όρους και προδιαγραφές .
5. Την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου .....με την οποία καθορίστηκαν οι ειδικές προδιαγραφές των διαφημιστικών πλαισίων που τοποθετούνται σε .....].⁹²
6. Την από .....αίτηση του .....και τα συνημμένα σε αυτή δικαιολογητικά.

---

92. παραλείπεται αν δεν έχει εκδοθεί απόφαση

ΧΟΡΗΓΟΥΜΕ

στον .....άδεια τοποθέτησης πλαισίου τύπου ΡΑΚΕΤΑΣ, μη φωτεινό ή φωτιζόμενο, στο πεζοδρόμιο της οδού.....στο σημείο⁹³ ....., που ισχύει μέχρι .....

Επί του πλαισίου θα αναγράφεται σε εμφανές σημείο ο αριθμός της παρούσας άδειας, η επωνυμία και το ΑΦΜ του νομικού/φυσικού προσώπου, στο οποίο χορηγείται η παρούσα άδεια.

Ο Δήμαρχος

---

93. ακριβής προσδιορισμός της θέσης εγκατάστασης, με αναφορά σε αριθμό οδού ή παραπομπή σε συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΣΤΑΣΙΜΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Ι. Εννοιολογία

Η έννοια του υπαίθριου εμπορίου ορίζεται στον ν.2323/1995 (ΦΕΚ Α' 145-13.07.1995) «Υπαίθριο Εμπόριο και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει τροποποιημένος και με τις τελευταίες τροποποιήσεις του Ν.3557/2007. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του εν λόγω νόμου:

Υπαίθριο εμπόριο, πλανόδιο ή στάσιμο, νοείται η άσκηση εμπορικής δραστηριότητας σε χώρο ακάλυπτο, που δεν χαρακτηρίζεται ως επαγγελματική στέγη σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 34/1995 (ΦΕΚ 30 Α'). Ως ακάλυπτοι χώροι νοούνται και οι εγκαταστάσεις οι οποίες φέρουν μόνο στέγαστρο ή και περίφραγμα που δεν αποτελούν μόνιμη κατασκευή.

Αντικείμενο αυτής της ενότητας είναι το υπαίθριο στάσιμο εμπόριο την ευθύνη του οποίου έχουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

1. Ορισμός υπαίθριου στάσιμου/πλανόδιου εμπορίου

Υπαίθριο στάσιμο εμπόριο νοείται κάθε μορφή άσκησης υπαίθριου εμπορίου που δεν αποτελεί πλανόδιο εμπόριο κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.2323/1995 που ορίζει ότι:

Υπαίθριο πλανόδιο εμπόριο νοείται το υπαίθριο εμπόριο που ασκείται με τη χρήση οποιουδήποτε οχήματος, αυτοκινούμενου ή μη ή οποιουδήποτε κινητού μέσου. Όποιος ασκεί υπαίθριο πλανόδιο εμπόριο επιτρέπεται να παραμένει στάσιμος μόνο κατά τη διάρκεια της συναλλαγής.

Ως υπαίθριο πλανόδιο εμπόριο νοείται και το εμπόριο που ασκείται με τη μέθοδο των επισκέψεων από πόρτα σε πόρτα ή με οποιονδήποτε άλλον ανάλογο τρόπο, από πρόσωπα τα οποία δεν έχουν οποιαδήποτε σχέση με νόμιμα οργανωμένη επιχείρηση. Για τη χορήγηση της άδειας του υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου αρμόδιες είναι οι κατά τόπους Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Στην έννοια του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου εμπίπτει η κατηγορία των στάσιμων *μικροπωλητών* οι οποίοι ενδεικτικά είναι στιλβωτές, αργυραμοιβοί, σφουγγαράδες, καστανοπώλες-αραβοσιτοπώλες, πωλητές ξηρών καρπών, κουλουροπώλες, εφημεριδοπώλες, πωλητές παιδιών βιβλίων και ανθοπώλες. Σημειωτέον ότι με κανονι-

στική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου μπορούν να προσδιορισθούν και να ποικίλλουν οι παραδοσιακές κατηγορίες μικροπωλητών.

Στην έννοια του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου εμπίπτει και η κατηγορία των στάσιμων κινητών *καντινών*. Στάσιμες κινητές καντίνες είναι οι καντίνες που βρίσκονται σε συγκεκριμένο χώρο, δεν είναι σταθερά συνδεδεμένες με το έδαφος και ασκούν στάσιμο εμπόριο (παρ.2 του άρθρου 2 του ΠΔ 254/2005)

Επιπλέον, στην έννοια του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου προστίθεται η κατηγορία των *εμποροπανηγύρεων* και των *χριστουγεννιάτικων αγορών*, καθώς και κατηγορία *δραστηριοτήτων με ψυχαγωγικό, καλλιτεχνικό ή εκπαιδευτικό αντικείμενο*, όπως είναι το ελαστικό σάλτο, η ανύψωση αερόπτερου κ.λ.π., εφόσον ασκούνται για διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών και δεν προστατεύονται από τις διατάξεις του Π.Δ/τος 34/1995 «Κωδικοποίηση νόμων περί εμπορικών μισθώσεων». Στην περίπτωση που ασκούνται για μικρότερο διάστημα πρόκειται για πλανόδιο εμπόριο την ευθύνη του οποίου έχουν οι κατά τόπο Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με το υπαίθριο στάσιμο εμπόριο καθώς και τις σχετικές άδειες, τις διαδικασίες κ.λ.π. αποτυπώνεται στα εξής νομοθετικά κείμενα:

- Ν. 2323/1995 (ΦΕΚ Α' 145-13.07.1995) «Υπαίθριο Εμπόριο και άλλες διατάξεις»
- Ν.3190/2003 (ΦΕΚ Α' 249-30.10.2003) Τροποποίηση του Ν.2323/1995 «Υπαίθριο Εμπόριο και άλλες διατάξεις»
- Ν.3377/2005 (ΦΕΚ Α' 202-19.8.2005) «Αρχές και κανόνες για την εξυγίανση της λειτουργίας και την ανάπτυξη βασικών τομέων του εμπορίου και της αγοράς»
- Π.Δ/μα 254/2005 (ΦΕΚ Α' 307-16.12.2005) «Ρύθμιση υπαίθριου εμπορίου (πλανόδιου και στάσιμου)»
- Ν.3557/2007 (ΦΕΚ Α' 100/14.5.2007) Τροποποίηση του Π.Δ/τος 237/86 «Κωδικοποίηση των περί υποχρεωτικής ασφάλισης οχημάτων και ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης»
- Ν 3769/2009 (ΦΕΚ Α' 105/1-7-2009) Τροποποίηση των άρθρων 1 και 2 του ν.2323/1995 «Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, υπαίθριο εμπόριο, ρύθμιση οφειλών ΙΚΑ κ.λ.π.»
- Α2-1149 (ΦΕΚ Β' 873/14.6.2004) «Ρυθμίσεις σχετικά με τον τρόπο επιβολής διοικητικών προστίμων των άρθρων 5 και 7 του Ν.2323/1995»

- Α2-1151(ΦΕΚ Β' 873-14.06.2004) «Ρυθμίσεις θεμάτων για την οργάνωση και λειτουργία των Κλιμακίων Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαίθριου Εμπορίου»
- Κ11178/Β1034/2007 «Κατάσχεση-καταστροφή-διάθεση εμπορευμάτων από υπαίθριο εμπόριο ή παράβαση ΚΒΣ».

III. Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων

Η αρμοδιότητα για την έκδοση αδειών υπαίθριου σάσιμου εμπορίου είχε από παλιά ανατεθεί στους δήμους και στις κοινότητες της χώρας, ενώ σήμερα προβλέπεται στο άρθρο 75 ΚΔΚ (Ν.3463 ΦΕΚ Α' 114) που ορίζει ότι η χορήγηση και η ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου σάσιμου εμπορίου, η χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.3377/2005, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων. Σύμφωνα δε με την παρ.6 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, με αποφάσεις του το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο καθορίζει τον ανώτατο αριθμό αδειών, κατά κατηγορία επαγγελματών, που πρόκειται να χορηγηθούν και προσδιορίζει ισάριθμες, συγκεκριμένες θέσεις για την άσκηση των υπαίθριων σάσιμων εμπορικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ.10 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται τα προϊόντα που πωλούνται ως παραδοσιακά στις περιφέρειες των οικείων δήμων και κοινοτήτων. Τέλος, οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές, εκδίδοντας κανονιστικές αποφάσεις, βάσει του άρθρου 70 του ΚΔΚ, μπορούν να καθορίσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη χρήση και λειτουργία των εμποροπανηγύρεων, παραδοσιακού ή μη χαρακτήρα, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων, ενώ καθορίζουν και τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου σάσιμου εμπορίου.

IV. Κανονιστικό πλαίσιο για τη χορήγηση αδειών

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, προκειμένου για την άσκηση υπαίθριου σάσιμου εμπορίου απαιτείται η κατοχή άδειας η οποία χορηγείται από το κατά τόπο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο.

Για τη χορήγηση των αδειών άσκησης υπαίθριου σάσιμου εμπορίου πρέπει οπωσδήποτε να προηγηθεί από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ο καθορισμός του ανώτατου αριθμού αδειών, κατά κατηγορία επαγγελματών, των θέσεων που παραχωρεί ο Δήμος ή η Κοινότητα καθώς και των πωλούμενων παραδοσιακών προϊόντων.

Οι αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων σχετικά με τον καθορισμό των αδειών, των θέσεων και τη χορήγηση των αδειών κοινοποιούνται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, ενώ, ως κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 149 ΚΔΚ, ελέγχονται από άποψη νομιμότητας από την οικεία Περιφέρεια.

1. Καθορισμός αριθμού αδειών

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, με αποφάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που λαμβάνονται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους και ισχύουν για το επόμενο έτος, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός των αδειών, κατά κατηγορία επαγγελημάτων, που πρόκειται να χορηγηθούν το επόμενο έτος.

Οι παραπάνω αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων, βάσει της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, όταν πρόκειται για δήμους με πληθυσμό πάνω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους ή για πρωτεύουσες νομών, εκδίδονται, αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη επιτροπής, που συγκροτείται με απόφαση του οικείου δημάρχου και αποτελείται από έναν εκπρόσωπο του δήμου, ως πρόεδρο, και από έναν εκπρόσωπο των παρακάτω φορέων, που ορίζεται από αυτούς:

α) του οικείου επιμελητηρίου, β) του εμπορικού συλλόγου, γ) της ομοσπονδίας επαγγελματιών βιοτεχνών της περιοχής, δ) του αντιπροσωπευτικότερου σωματείου μικροπωλητών, που καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου δημοτικού συμβουλίου, το οποίο ορίζει, ως εκπρόσωπο του, πρόσωπο το οποίο δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη περιοχή, ε) της εθνικής συνομοσπονδίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, στ) των αρμόδιων εφοριών αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, όταν πρόκειται για παρακείμενους αρχαιολογικούς χώρους και ζ) της οικείας υπηρεσίας Τροχαίας.

Η γνώμη της επιτροπής παρέχεται μέχρι την 30^η Νοεμβρίου κάθε έτους και ισχύει για το επόμενο έτος.

Ενώ, όταν πρόκειται για κοινότητες ή για δήμους με πληθυσμό κάτω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους, οι αποφάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ανώτατου αριθμού αδειών, βάσει της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, εκδίδονται ύστερα από γνώμη: α) του οικείου επιμελητηρίου, β) του εμπορικού συλλόγου, γ) της ομοσπονδίας επαγγελματιών βιοτεχνών της περιοχής, δ) του αντιπροσωπευτικότερου σωματείου μικροπωλητών της περιοχής το οποίο καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, ε) της εθνικής συνομοσπονδίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, στ) των αρμόδιων εφοριών αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, όταν πρόκειται για παρακείμενους αρχαιολογικούς χώρους και ζ) της οικείας υπηρεσίας Τροχαίας.

2. Καθορισμός θέσεων- Χωροθέτηση

Με την ίδια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή και διαφορετική που λαμβάνεται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους και ισχύει για το επόμενο έτος, προσδιορίζονται ισάριθμες των αδειών θέσεις για την άσκηση των υπαίθριων στάσιμων εμπορικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου για τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων θέσεων για την άσκηση των υπαίθριων στάσιμων εμπορικών δραστηριοτήτων το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη ότι σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995 η άσκηση του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου επιτρέπεται μόνο:

α. σε κοινόχρηστους χώρους, σε θέσεις που καθορίζονται και οριοθετούνται από τους δήμους και τις κοινότητες, στο χώρο της δικαιοδοσίας τους

β. σε ιδιωτικούς χώρους.

Οι θέσεις είναι συγκεκριμένες και ισάριθμες των αδειών που χορηγούνται κάθε χρόνο με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Εξάλλου σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου η απόσταση μεταξύ των εν λόγω θέσεων δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη των εκατό (100) μέτρων, σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους και των πενήντα (50) μέτρων, σε πόλεις με μικρότερο πληθυσμό, σε κωμοπόλεις και χωριά.

Επιπλέον, οι θέσεις άσκησης υπαίθριου εμπορίου πρέπει να βρίσκονται εκτός:

α) των δημοτικών και λαϊκών αγορών και

β) περιοχών που γειτνιάζουν ή ευρίσκονται σε μικρή απόσταση από οργανωμένες ξενοδοχειακές μονάδες, μπροστά από την είσοδο εμπορικών καταστημάτων και εισόδους αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, μνημείων και εκκλησιών.

Η απόσταση δε των θέσεων άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου από τα άκρα των δημοτικών και λαϊκών αγορών δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη των τριακοσίων (300) μέτρων, στους δήμους του λεκανοπεδίου Αττικής και σε δήμους με πληθυσμό πάνω από εκατό χιλιάδες (100.000). Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ανωτέρω απόσταση δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη των εκατόν πενήντα (150).

Σημειωτέον ότι οι ως άνω όροι ισχύουν και στην περίπτωση χορήγησης άδειας άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου σε ιδιωτικούς χώρους.

Ειδικά για τη λειτουργία *κινητών καντινών*, σε συγκεκριμένο χώρο, μη σταθερά συνδεδεμένων με το έδαφος, που ασκούν υπαίθριο στάσιμο εμπόριο, ο ωφέλιμος χώρος πρέπει να είναι τουλάχιστον πέντε (5) και να μην υπερβαίνει τα δέκα (10) τετραγωνικά μέτρα.

Όπως και στην περίπτωση για τον καθορισμό του αριθμού των αδειών, οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των συγκεκριμένων θέσεων, όταν πρόκειται για δήμους με πληθυσμό πάνω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους ή για πρωτεύουσες νομών, εκδίδονται ύστερα από τη γνώμη της επιτροπής της παρ. 8 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, (όπως αναφέρεται ανωτέρω). Όταν πρόκειται για κοινότητες ή για δήμους με πληθυσμό κάτω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους οι σχετικές αποφάσεις εκδίδονται ύστερα από τη γνώμη των φορέων της παρ. 7 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, όπως σημειώνεται ανωτέρω.

3. Καθορισμός των προϊόντων που πωλούνται ως παραδοσιακά

Σύμφωνα με την παρ.10 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995 τα προϊόντα που πωλούνται, ως παραδοσιακά, στις περιφέρειες των δήμων και κοινοτήτων καθορίζονται με απόφαση των οικείων δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, ύστερα από γνώμη των φορέων που αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου ή της επιτροπής που προβλέπεται στην παρ. 8 του ίδιου άρθρου ανάλογα με τον πληθυσμό.

Σημειωτέον, ότι τα είδη που πωλούν οι τυφλοί, με άδεια υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, καθορίζονται μετά από πρόταση του τριτοβάθμιου συνδικαλιστικού τους οργάνου.

V. Χορήγηση της άδειας

Η άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου χορηγείται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 2323/1995.

Η άδεια χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα που δεν κατέχουν άδεια λαϊκής ή δημοτικής αγοράς.

Σε κάθε φυσικό πρόσωπο χορηγείται μόνο μία άδεια υπαίθριου στάσιμου εμπορίου.

Οι άδειες άσκησης υπαίθριου εμπορίου είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται να μεταβιβασθούν, να εισφερθούν, να εκμισθωθούν ή να παραχωρηθούν κατά χρήση, ενώ ισχύουν για μια τριετία, βάσει της παρ.5 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995.

Όσοι ενδιαφέρονται να αποκτήσουν άδεια άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα μέχρι την 31^η Ιανουαρίου κάθε έτους. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων εκδίδονται μέσα σε ένα (1) μήνα από την ανωτέρω ημερομηνία.

1. Προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας υπαίθριου σάσιμου εμπορίου

Δικαίωμα απόκτησης άδειας υπαίθριου εμπορίου έχουν τα φυσικά πρόσωπα που είναι άνεργα και πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- α) Δεν συνδέονται τα ίδια ούτε οι σύζυγοι ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών.
- β) Το ετήσιο συνολικό ατομικό εισόδημα, δεν υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό μισθωτών – συνταξιούχων, που ισχύει κάθε φορά στην φορολογία εισοδήματος (α' κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.2238/1994). Η προϋπόθεση του ατομικού εισοδήματος δεν ισχύει για την περίπτωση των γονέων με τρία (3) τέκνα και των πολυτέκνων, η ιδιότητα των οποίων αποδεικνύεται με την προσκόμιση σχετικών βεβαιώσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών (Δήμων – Κοινοτήτων) ή της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων.

Κατ' εξαίρεση, βάσει του άρθρου 1 του 12/2005 Π.δ/τος, εφόσον πρόκειται για ψυχαγωγικά παιχνίδια, οι σχετικές άδειες μπορούν να χορηγούνται σε νομικά πρόσωπα, εφόσον οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συντρέχουν στο πρόσωπο του νομίμου εκπροσώπου τους.

2. Δικαιολογητικά αιτήσεως

Για την χορήγηση της άδειας υπαίθριου εμπορίου, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση, με δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες, στην αρμόδια Υπηρεσία (Δήμος ή Κοινότητα), καθώς και τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ότι δεν κατέχει άδεια λαϊκής ή δημοτικής αγοράς, καθώς και ότι πληροί την προϋπόθεση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, ότι δηλαδή ο ενδιαφερόμενος είναι φυσικό πρόσωπο, άνεργος και δεν συνδέεται ο ίδιος ούτε ο ή η σύζυγος ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών.
- β) Το εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος από το οποίο να προκύπτει ότι το ετήσιο συνολικό ατομικό εισόδημα δεν υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό μισθωτών-συνταξιούχων που ισχύει κάθε φορά στην φορολογία εισοδήματος (α' κλίμακα της παρ.1 του άρθρου 9 του ν.2238/1994). Η προϋπόθεση του ατομικού εισοδήματος δεν ισχύει για την περίπτωση των γονέων με τρία (3) τέκνα και των πολυτέκνων, η ιδιότητα των οποίων αποδεικνύεται με την προσκόμιση σχετικών βεβαιώσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών (Δήμων-Κοινοτήτων) ή της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων, όπως προβλέπει το άρθρο 1 του

Π.Δ./τος 254/2005 ως προϋπόθεση για το δικαίωμα απόκτησης άδειας υπαίθριου εμπορίου.

γ) Πιστοποιητικό από αρμόδια Υπηρεσία από το οποίο αποδεικνύεται, κατά περίπτωση, ότι ο αιτών (ενδιαφερόμενος) ανήκει σε μια από τις κατηγορίες προσώπων του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν.3377/2005.

Σημειωτέον, ότι τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελητίο αστυνομικής ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιόριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων. Όταν η αίτηση δεν υποβάλλεται αυτοπροσώπως, πρέπει να συνοδεύεται από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του δελητίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων.

Η ταυτότητα των αλλοδαπών αποδεικνύεται, στην περίπτωση πολιτών Κράτους-Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το δελητίο ταυτότητας ή το διαβατήριο, ενώ στις άλλες περιπτώσεις, από το διαβατήριο, ή άλλο έγγραφο βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός τους στη Χώρα, ή τα έγγραφα που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές. Η ταυτότητα των νομικών προσώπων αποδεικνύεται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις που ισχύουν στην έδρα τους.

3. Διάθεση αδειών

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995 το 65% του συνολικού αριθμού των αδειών που χορηγούνται κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου χορηγούνται, κατά σειρά προτεραιότητας, στα πρόσωπα των κατωτέρω κατηγοριών, εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, είναι άνεργα και έχουν υποβάλει αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά:

- (α) μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), άτομα με αναπηρία τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή τυφλοί,
- (β) μέχρι ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%), πολύτεκνοι και τα τέκνα αυτών, καθώς και γονείς με τρία τέκνα,
- (γ) μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), ανάπηροι και θύματα ειρηνικής περιόδου του ν.1370/1944 (ΦΕΚ Α'),
- (δ) μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), άτομα με αναπηρία πάνω από πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον δεν οφείλεται σε πολεμικά γεγονότα,
- (ε) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%), γονείς ανήλικων τέκνων με ειδικές ανάγκες και γονείς που προστατεύουν άτομα με νοητική υστέρηση, αυτισμό, βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης,

(στ) μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), ομογενείς Βορειοηπειρώτες και ομογενείς παλινοστούντες, που προέρχονται από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. και τον Πόντο,

(ζ) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) Έλληνες τσιγγάνοι ΡΟΜ που έχουν εγγραφεί στα δημοτολόγια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας.

Οι υπόλοιπες άδειες που απομένουν αδιάθετες, δηλαδή το υπόλοιπο 35%, χορηγούνται με κλήρωση, η οποία διενεργείται μεταξύ των ενδιαφερομένων από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο και στην οποία παρίσταται και υπάλληλος της οικείας Ν.Α. με βαθμό Α'.

Επιπλέον, διενεργείται κλήρωση και όταν ο αριθμός των προσώπων που υπέβαλαν αίτηση και έχουν προτεραιότητα, επειδή ανήκουν σε μία από τις αναφερθείσες κατηγορίες, υπερβαίνει τον αριθμό των αδειών που αναλογούν στη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων. Κλήρωση, επίσης, διενεργείται και για τον καθορισμό κάθε συγκεκριμένης θέσης όπου πρόκειται να εγκατασταθεί ο κάθε κάτοχος της άδειας άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου.

Σημειωτέον, ότι όλες οι κληρώσεις διενεργούνται δημοσίως, την ίδια ημέρα.

Αν ωστόσο ο αριθμός των αιτήσεων που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του νόμου είναι μικρότερος από τον αριθμό των προς διάθεση αδειών, γίνονται δεκτές όλες οι αιτήσεις και διενεργείται κλήρωση μόνο για τη συγκεκριμένη θέση που αντιστοιχεί σε κάθε άδεια.

Οι δικαιούχοι άδειας άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου των περιπτώσεων (α), (γ), (δ) και (ε), εξαιρούνται από τη διαδικασία της κλήρωσης για τον καθορισμό συγκεκριμένης θέσης όπου πρόκειται να εγκατασταθεί ο κάτοχος της άδειας. Επίσης, από τη διαδικασία της κλήρωσης για τον καθορισμό συγκεκριμένης θέσης, εξαιρούνται οι κάτοχοι άδειας άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου των οποίων η άδεια πρόκειται να ανανεωθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Π.δ./τος 254/2005 (ΦΕΚ 307 Α').

Στην περίπτωση, λοιπόν, που δεν εξαντλείται ο αριθμός των προς διάθεση αδειών, οι άδειες που μένουν αδιάθετες χορηγούνται μόνο με την τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας κατά το επόμενο έτος.

4. Δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας υπαίθριου στάσιμου εμπορίου

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατά την οποία επιλέγονται τα άτομα εκδίδεται η σχετική άδεια υπαίθριου στάσιμου εμπορίου

Κατά την έκδοση της άδειας υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο στην αρμόδια Υπηρεσία (Δήμο ή Κοινότητα), τα ακόλουθα επιπλέον δικαιολογητικά:

1. Βεβαίωση της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (ΔΟΥ) περί υποβολής δήλωσης έναρξης άσκησης επιτηδεύματος, σύμφωνα με τους νόμους 4045/1960 (47Α') και 1642/1986 (125 Α').
2. Πιστοποιητικό του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα.
3. Φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου υγείας.

Για τις κινητές καντίνες απαιτείται επιπλέον:

- βεβαίωση της αρμόδιας Υγειονομικής υπηρεσίας, από την οποία προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος τηρεί τις προϋποθέσεις της ισχύουσας υγειονομικής νομοθεσίας και διαθέτει τα απαραίτητα για την εξασφάλιση της δημόσιας υγείας, εφόσον πρόκειται για διάθεση τροφίμων-ποτών.
- Έκθεση της αρμόδιας Τουριστικής Αστυνομίας ότι το αμάξωμα του αυτοκινήτου πληροί τους όρους τουριστικής εμφάνισης.

Σε περίπτωση προσωρινής αναπηρώσεως του δικαιούχου της άδειας απαιτείται βεβαίωση του δήμου ή της κοινότητας που αποδεικνύει τη συγγένεια με τον αναπηρούμενο και η οποία φέρει τα εξής στοιχεία:

- αα) Στοιχεία ταυτότητας του προσώπου που αναπληρώνει τον κάτοχο της άδειας, με φωτογραφία αυτού σφραγισμένη από τον φορέα που εκδίδει την βεβαίωση.
- ββ) Στοιχεία ταυτότητας του δικαιούχου της άδειας, τον αριθμό και ημερομηνία έκδοσης αυτής.
- γγ) το βαθμό και το είδος συγγένειας, μεταξύ του δικαιούχου της άδειας και του αναπηρωτή.

Επιπλέον απαιτείται φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου υγείας και βεβαίωση της αρμόδιας Υγειονομικής υπηρεσίας, από την οποία προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος τηρεί τις προϋποθέσεις της ισχύουσας υγειονομικής νομοθεσίας, εφόσον πρόκειται για διάθεση τροφίμων -ποτών.

Η προσωρινή αναπηρήωση επιτρέπεται μόνο από συγγενικά πρόσωπα, εξ αίματος μέχρι τρίτου βαθμού και εξ αγχιστείας μέχρι δευτέρου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Ασθένειας, που αποδεικνύεται με ιατρική γνωμάτευση στην οποία προσδιορίζεται και ο χρόνος της ασθένειας.
- β) Για χρόνο που δεν υπερβαίνει συνολικά τις τριάντα (30) ημέρες ετησίως, μπορεί δε να χορηγηθεί τμηματικά, μέχρι τρεις (3) φορές, για όσο αριθμό ημερών επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος, κάθε φορά.

Σε περίπτωση μόνιμης αναπηρώσεως του δικαιούχου της άδειας, λόγω αναπηρίας πάνω από 50%, απαιτείται βεβαίωση από τις κατά νόμο Υγειονομικές Επιτροπές των

Ασφαλιστικών Φορέων στους οποίους τυχόν υπάγονται ή άλλως από Δημόσια Νοσοκομεία περί της αναπηρίας αυτού.

Μόνιμη αναπηρήωση επιτρέπεται από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο οφείλει να εγγραφεί σε αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση μόνιμης αναπηρήωσης, αναγράφονται στο έντυπο της άδειας τα στοιχεία της ταυτότητας καθώς και ο ασφαλιστικός φορέας του προσώπου που αναπηρώνει το δικαιούχο.

Επιπλέον, τα πρόσωπα που αναπηρώνουν μόνιμα τους κατόχους άδειας υπαίθριου εμπορίου προσκομίζουν υπεύθυνα δήλωση, ότι δεν κατέχουν άδεια λιαϊκής ή δημοτικής αγοράς και ότι πληρούν την προϋπόθεση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995, ότι δεν συνδέονται δηλαδή, τα ίδια ούτε οι σύζυγοι ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών.

Τέλος, απαιτείται φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου υγείας και βεβαίωση της αρμόδιας Υγειονομικής υπηρεσίας, από την οποία προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος τηρεί τις προϋποθέσεις της ισχύουσας υγειονομικής νομοθεσίας, εφόσον πρόκειται για διάθεση τροφίμων - ποτών.

5. Στοιχεία της άδειας

Βάσει του άρθρου 3 του 254/2005 Π.δ./τος καθιερώνεται ειδική άδεια με την ονομασία «ΑΔΕΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ», η οποία έχει σχήμα ορθογωνίου παραλληλόγραμμου, ύψους 0,30 μ. και πλάτους 0,20 μ. και φέρει τα εξής στοιχεία:

- α) Τον αριθμό άδειας και την ημερομηνία έκδοσής της.
- β) Τα στοιχεία της ταυτότητας του δικαιούχου και του τυχόν μόνιμου αναπηρωτή του. Ειδικά για τους ομογενείς, Βορειοηπειρώτες και ομογενείς παλινοστούτες που προέρχονται από την πρώην ΕΣΣΔ και τον Πόντο, απαιτούνται τα κατά νόμο στοιχεία για την παραμονή τους στην Ελλάδα και για τους Έλληνες τσιγγάνους ΡΟΜ ο αριθμός δημοτολογίου όπου έχουν εγγραφεί.
- γ) Τα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που μόνιμα αναπηρώνει τον δικαιούχο, εφόσον συντρέχει περίπτωση ή, εάν ο αναπηρώνων είναι αλληλοδαπός, τα κατά νόμο στοιχεία για την παραμονή του στην Ελλάδα,
- δ) Τον αριθμό φορολογικού μητρώου και την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία στην οποία υπάγεται ο δικαιούχος καθώς και του νόμιμου αναπηρωτή του.
- ε) Τον αριθμό μητρώου και τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίον υπάγεται ο δικαιούχος και ο τυχόν μόνιμος αναπηρωτής του.

- στ) Το συγκεκριμένο χώρο εγκατάστασής του και την έκταση αυτού.
- ζ) Τα συγκεκριμένα είδη ή υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της δραστηριότητας του δικαιούχου, το συγκεκριμένο είδος εξοπλισμού (όπως πάγκος, αυτοκίνητο κ.λ.π.).
- η) Το ακριβές διάστημα ισχύος της άδειας με την ημερομηνία έναρξης και την ημερομηνία λήξης.
- θ) Φωτογραφία του δικαιούχου και σφραγίδα του φορέα που εκδίδει την άδεια πάνω σ' αυτή. Σε περίπτωση μόνιμης αναπηρώσεως η άδεια φέρει μόνο τη φωτογραφία του προσώπου που αναπληρώνει μόνιμα τον δικαιούχο.

Σημειωτέον, ότι το πρωτότυπο της ειδικής άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου και η βεβαίωση που χορηγείται από τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα σε περίπτωση προσωρινής αναπηρώσεως, αναρτώνται σε εμφανές σημείο του χώρου ή του εν γένει εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την άσκηση της δραστηριότητας.

6. Ανανέωση Αδειών – Δικαιολογητικά

Το άρθρο 5 του Π.Δ/τος 254/2005 προβλέπει ότι οι άδειες υπαίθριου στάσιμου εμπορίου που έχουν χορηγηθεί από τα κατά περίπτωση αρμόδια Δημοτικά ή Κοινοτικά Συμβούλια, ισχύουν για μία τριετία και ανανεώνονται κάθε φορά για ίσο χρόνο, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι πληρούν την προϋπόθεση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, δεν συνδέονται δηλαδή, οι ίδιοι ούτε οι σύζυγοι ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών και προσκομίζουν, τα δικαιολογητικά, της περίπτωσης δ', της παραγράφου 3 του άρθρου 1, δηλαδή φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου υγείας και βεβαίωση της αρμόδιας Υγειονομικής υπηρεσίας, από την οποία προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος τηρεί τις προϋποθέσεις της ισχύουσας υγειονομικής νομοθεσίας, εφόσον πρόκειται για διάθεση τροφίμων-ποτών.

Η αίτηση ανανέωσης υποβάλλεται από τον κάτοχο της άδειας στην αρμόδια αρχή που έχει εκδώσει την άδεια αυτή, μέχρι 31 Ιανουαρίου του έτους λήξης της.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην νομοθετική πρόβλεψη ότι η άδεια υπαίθριου εμπορίου **δεν ανανεώνεται** αν ο κάτοχος αυτής δεν έχει εφαρμόσει τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 του υπ' αριθμ. 254/2005 Π.Δ./τος, στην περίπτωση δηλαδή που οι κάτοικοι των αδειών δεν έχουν υποβάλλει στις αρμόδιες για τη χορήγηση της άδειας υπηρεσίες, εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος ή αντίγραφο της φορολογικής τους δήλωσης, καθώς και αποδεικτικό του αναλογούντος στους Δήμους και Κοινότητες τέλους κατάληψης κοινόχρηστου χώρου, όπου απαιτείται αυτό.

7. Τροποποίηση της άδειας

Επιτρέπεται η τροποποίηση της άδειας υπαίθριου εμπορίου, ως προς το αντικείμενο της δραστηριότητας του δικαιούχου, με αίτησή του, που υποβάλλεται μέχρι 31^η Οκτωβρίου εκάστου έτους, στον οικείο δήμο ή κοινότητα.

VI. Υποχρεώσεις κατόχου άδειας υπαίθριου στάσιμου εμπορίου

1. Απαγορεύεται η πώληση από τους υπαίθριους πωλητές των ειδών τους κατά τις ημέρες και ώρες που τα αντίστοιχα καταστήματα ομοειδών ειδών παραμένουν κλειστά, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τις εμποροπανηγύρεις, ζωοπανηγύρεις, τις κυριακάτικες αγορές και για τις κινητές καντίνες.
2. Οι κάτοχοι των αδειών υποχρεούνται να υποβάλλουν κάθε χρόνο στις αρμόδιες για την χορήγηση της άδειας υπηρεσίες, εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος ή αντίγραφο της φορολογικής τους δήλωσης, καθώς και αποδεικτικό καταβολής του τέλους κατάληψης κοινόχρηστου χώρου, εφόσον καταλαμβάνουν τέτοιο χώρο, στους Δήμους ή Κοινότητες.
3. Για όλες τις δραστηριότητες του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου εφαρμόζονται οι διατάξεις της ισχύουσας υγειονομικής νομοθεσίας και ιδιαίτερα οι διατάξεις των άρθρων 42 και 49 της Αιβ/8577/1983 απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας με τίτλο «Υγειονομικός έλεγχος των αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και των γενικών και ειδικών όρων ιδρύσεως και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή και ποτών», όπως ισχύει.

VII. Ειδικότερες περιπτώσεις άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου

1. Άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου από παραγωγούς

Για την άσκηση στάσιμης εμπορικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένο σημείο από παραγωγούς γεωργικών, αμπελοαποπαραγωγικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, μελισσοκομικών, νωπών αθλητικών προϊόντων και παραδοσιακών ειδών λαϊκής τέχνης, χειροτεχνημάτων, καλλιτεχνημάτων και έργων τέχνης πρωτότυπης καλλιτεχνικής δημιουργίας, ιδίας παραγωγής, βάσει του άρθρου 6 του υπ' αριθμ.254/2005 Π.Δ./τος, απαιτείται άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου παραγωγού και άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου από τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του 254/2005 Π.Δ./τος η άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου σε παραγωγούς χορηγείται από τις Διευθύνσεις ή Τμήματα Εμπορίου των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ισχύει για όλη την επικράτεια. Η διάρκεια της ισχύος της δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος για τους παραγωγούς και τα δύο έτη για τους αθλητές και ιχθυοκαλλιεργητές.

Προκειμένου ο οικείος Δήμος ή η Κοινότητα να χορηγήσει άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου για την άσκηση στάσιμης εμπορικής δραστηριότητας από παραγωγούς ελέγχει αν οι παραγωγοί κατέχουν την άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου και αν η άδεια αυτή είναι σε ισχύ.

Όταν δε για την άσκηση της δραστηριότητας οι παραγωγοί των ανωτέρω προϊόντων αναπληρώνονται από συγγενικά πρόσωπα εξ αίματος μέχρι τρίτου βαθμού και εξ αγχιστείας μέχρι δευτέρου εφοδιάζονται με βεβαίωση του Δήμου ή Κοινότητας που αποδεικνύει την απαιτούμενη σχέση συγγένειας και η οποία φέρει φωτογραφία αυτών.

2. Εμποροπανηγύρεις, ζωοπανηγύρεις, πασχαλινές και χριστουγεννιάτικες αγορές (υπαίθριες αγορές)

Σύμφωνα με τον Ν.2323/1995 προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή στις εμποροπανηγύρεις, ζωοπανηγύρεις και στις υπαίθριες πασχαλινές και χριστουγεννιάτικες αγορές και ακολουθείται ειδική διαδικασία.

Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.2323/1995, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 16 του Ν.3769/2009, για τη συμμετοχή σε υπαίθριες αγορές, δηλαδή σε εμποροπανηγύρεις που διενεργούνται με την ευκαιρία θρησκευτικών ή επετειακών εορτών, σε παραδοσιακές εμποροπανηγύρεις και ζωοπανηγύρεις που τελούνται μία φορά το χρόνο, σε πασχαλινές και σε χριστουγεννιάτικες αγορές, απαιτείται άδεια.

Η ισχύς των αδειών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει για τις εμποροπανηγύρεις των θρησκευτικών ή επετειακών εορτών τις πέντε (5) συναπτές ημέρες, για τις παραδοσιακές εμποροπανηγύρεις και ζωοπανηγύρεις που τελούνται μία φορά το χρόνο τις επτά (7) συναπτές ημέρες, για τις πασχαλινές αγορές τις δέκα (10) συναπτές ημέρες και για τις χριστουγεννιάτικες αγορές τις δεκαπέντε (15) συναπτές ημέρες.

Οι άδειες χορηγούνται:

- α) σε επαγγελματίες εμπόρους που νόμιμα δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε υπαίθριες αγορές (υπαίθριοι πωλητές)

- β) σε κατόχους άδειας συμμετοχής σε κυριακάτικες αγορές
- γ) σε κατόχους άδειας πωλητή λαϊκών αγορών που λειτουργούν εκτός της περιφέρειας των Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης
- δ) σε όσους κατέχουν άδεια άσκησης υπαίθριου σάσιμου ή πλανόδιου εμπορίου
- ε) και σε λοιπούς εμπόρους.

Η επιλογή των δικαιούχων καθώς και η θέση στην οποία θα τοποθετηθεί ο κάθε αδειοδοτούμενος γίνεται με δημόσια κλήρωση που διενεργείται μεταξύ των ενδιαφερομένων από το νομαρχιακό, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, κατά περίπτωση.

Οι διαθέσιμες άδειες κληρώνονται κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) στους ενδιαφερομένους των ανωτέρω περιπτώσεων α), β) και γ) και κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων δ) και ε).

Οι άδειες συμμετοχής στις προαναφερόμενες υπαίθριες αγορές εκδίδονται με απόφαση του αρμόδιου κατά τόπο δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και ισχύουν για συγκεκριμένο χώρο και θέση.

Κατ' εξαίρεση, για τη συμμετοχή στις υπαίθριες αγορές που τελούνται στα νησιά της χώρας, εκτός από την Κρήτη και την Εύβοια, οι σχετικές άδειες εκδίδονται με απόφαση του κατά τόπο αρμόδιου νομαρχιακού συμβουλίου, εφόσον τα γεωγραφικά όρια κάθε νησιού συμπίπτουν με τα διοικητικά όρια αρμοδιότητας της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή οι άδειες αφορούν το νησί, όπου εδρεύει η οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Οι άδειες είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση, η εισφορά, η εκμίσθωση, η παραχώρηση, κατά χρήση, καθώς και η άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές, από οποιονδήποτε τρίτο, εκτός από τον/τη σύζυγο και τα τέκνα των κατόχων των αδειών, υπό τον όρο ότι αυτοί δεν κατέχουν άλλη άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.

Το Δημόσιο, οι δήμοι ή κοινότητες και οι εκκλησιαστικές αρχές δεν επιτρέπεται να εκμισθώνουν ή να παραχωρούν κατά χρήση χώρους που προορίζονται για τη λειτουργία των προαναφερόμενων αγορών σε πρόσωπα που δεν κατέχουν άδεια κατά την παρούσα παράγραφο.

Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου νομαρχιακού, δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται τα είδη που επιτρέπεται να πωλούνται στις θρησκευτικές και επετειακές εμποροπανηγύρεις.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα είδη που επιτρέπεται να πωλούνται στις πασχαλινές και χριστουγεννιάτικες αγορές, τα οποία πρέπει να δικαιολογούν το χαρακτήρα της συγκεκριμένης αγοράς (όπως χριστουγεννιάτικα και πασχαλινά στολίδια και είδη διακόσμησης, χριστουγεννιάτικες και πασχαλινές κάρτες, χριστουγεννιάτικα δέντρα, πασχαλινά αυγά, μπαλόνια, υλικά περιτυλίγματος δώρων, κεριά και λαμπάδες κ.λ.π.).

3. Κυριακάτικες αγορές

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν.2323/1995, με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου νομαρχιακού συμβουλίου μπορεί να επιτρέπεται η λειτουργία υπαίθριας αγοράς κατά τις Κυριακές (κυριακάτικη αγορά) εντός της περιφέρειας της οικείας Ν.Α., σε ειδικώς καθοριζόμενους χώρους, ως εξής:

- α) μία κυριακάτικη αγορά σε κάθε δήμο της Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς, με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων
- β) μία κοινή κυριακάτικη αγορά σε τρεις τουλάχιστον όμορους μεταξύ τους δήμους των Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, με συνολικό πληθυσμό άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) κατοίκων
- γ) μία κυριακάτικη αγορά σε κάθε δήμο των λοιπών Ν.Α. της Χώρας, με πληθυσμό άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων
- δ) μία κοινή κυριακάτικη αγορά σε τρεις τουλάχιστον όμορους μεταξύ τους δήμους των λοιπών Ν.Α. της Χώρας, με συνολικό πληθυσμό άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων
- ε) μία κυριακάτικη αγορά στο δημοτικό διαμέρισμα Δοξάτου του Δήμου Δοξάτου της Ν.Α. Δράμας και μία στην περιοχή Σχιστό του Δήμου Περάματος της Ν.Α. Πειραιά.

Η απόφαση του αρμόδιου νομαρχιακού συμβουλίου εκδίδεται μετά από:

- α) πρόταση του οικείου δήμου ή κοινή πρόταση των όμορων δήμων, κατά περίπτωση, στην οποία καθορίζονται ο ακριβής χώρος λειτουργίας της αγοράς, ο ανώτατος αριθμός των αδειών συμμετοχής σε αυτή, τα είδη που επιτρέπεται να πωλούνται, τα τέλη που πρέπει να καταβάλλονται από τους συμμετέχοντες στην αγορά, η κατανομή αυτών μεταξύ των όμορων δήμων, εφόσον πρόκειται για κοινή αγορά, ο τρόπος είσπραξης τους και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια
- β) γνώμη των οικείων επιμελητηρίων, του οικείου εμπορικού συλλόγου και, μη υπάρχοντος αυτού, της Ομοσπονδίας Εμπορικών Συλλόγων που καλύπτει την περιοχή και της οικείας ομοσπονδίας βιοτεχνών και επαγγελματιών.

Το νομαρχιακό συμβούλιο μπορεί με την απόφαση του να αποδεχθεί ή να απορρίψει, στο σύνολο της, την υποβληθείσα πρόταση. Αν η πρόταση αυτή απορριφθεί, ο δήμος ή οι όμοροι δήμοι κατά περίπτωση που την υπέβαλαν μπορούν να επανέλθουν με νέα τροποποιημένη πρόταση.

Για τη συμμετοχή σε κυριακάτικες αγορές απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται:

- α) σε επαγγελματίες εμπόρους που νόμιμα δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε υπαίθριες αγορές (υπαίθριοι πωλητές)
- β) σε κατόχους άδειας συμμετοχής σε κυριακάτικες αγορές
- γ) σε κατόχους άδειας πωλητή λαϊκών αγορών που λειτουργούν εκτός της περιφέρειας των Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης
- δ) σε όσους κατέχουν άδεια άσκησης υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου
- ε) σε λοιπούς εμπόρους.

Οι άδειες συμμετοχής σε κυριακάτικες αγορές χορηγούνται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως προβλέπουν οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 1 του Ν.2323/1995.

Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται με δημόσια κλήρωση που διενεργείται μεταξύ των ενδιαφερομένων από το νομαρχιακό συμβούλιο κατά την οποία οι διαθέσιμες άδειες κληρώνονται κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) στους ενδιαφερομένους των ανωτέρω περιπτώσεων α), β) και γ) και κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων δ) και ε).

Δημόσια κλήρωση διενεργείται και για τη θέση στην οποία θα τοποθετηθεί ο κάθε αδειοδοτούμενος.

Οι χορηγούμενες άδειες είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση, η εισφορά, η εκμίσθωση και η παραχώρηση της χρήσης τους ή η άσκηση, από τρίτα πρόσωπα, των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από τη σύζυγο και τα τέκνα των κατόχων των αδειών υπό τον όρο ότι αυτοί δεν κατέχουν άλλη άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.

VIII. Κυρώσεις - Διαδικασία ελέγχου

Πέρα από τις ποινικές κυρώσεις βάσει του Αγορανομικού Κώδικα (ν.δ. 136/1946, ΦΕΚ 298 Α') επιβάλλονται επιπλέον κυρώσεις, όπως η ανάκληση της αδείας, προσωρινή ή οριστική και το πρόστιμο.

1. Ανάκληση

Η άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου ανακαλείται υποχρεωτικά από την αρχή που την έχει εκδώσει, στις ακόλουθες περιπτώσεις παραβάσεων:

- Εάν διαπιστωθεί η ύπαρξη λόγου για τον οποίο η χορήγηση της άδειας στο συγκεκριμένο πρόσωπο δεν έπρεπε να γίνει ή διαπιστωθεί κατ' οποιοδήποτε τρόπο από αρμόδια Υπηρεσία, ότι δεν υφίσταται πλέον μία εκ των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την χορήγηση
- Εάν διαπιστωθεί ότι η άσκηση του υπαίθριου εμπορίου διενεργείται από πρόσωπο που δεν αναπληρώνει προσωρινά ή μόνιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. 254/2005 Π.Δ./τος τον κάτοχο της συγκεκριμένης άδειας.
- Σε περίπτωση μεταβίβασης, εισφοράς, εκχώρησης ή παραχώρησης κατά χρήση.
- Σε περίπτωση που διαπραχθούν περισσότερες από τρεις από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Ν.2323/1995 για τις οποίες επιβάλλεται πρόστιμο, η αρμόδια αρχή μπορεί να ανακαλεί, προσωρινά ή οριστικά, την άδεια.

2. Πρόστιμα

Οι παραβάσεις για τις οποίες επιβάλλεται μόνο η διοικητική κύρωση του προστίμου είναι οι εξής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν.2323/1995:

- για έλλειψη άδειας, πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ,
- για αυθαίρετη αλλαγή χώρου, μη τήρηση ωραρίου, μη αυτοπρόσωπη προσέλευση, μη τοποθέτηση ζυγού σε εμφανές σημείο, μη τοποθέτηση πινακίδων σε κάθε προϊόν με τις ενδείξεις της τιμής πώλησης ή της ποιότητας ή της προέλευσης του προϊόντος, καθώς και μη αναγραφή της αληθούς προέλευσης αυτού και μη τοποθέτηση ειδικής πινακίδας με τον αριθμό της άδειας και το όνομα του κατόχου της, πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ, για καθεμία από τις ανωτέρω παραβάσεις και
- για διάθεση προϊόντων τα οποία δεν συνοδεύονται από τα παραστατικά που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις που έχουν σχέση με τις διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα, τις υγειονομικές-ασιατρικές διατάξεις και τις αστυνομικές διατάξεις, καθώς και τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, επιβάλλεται με απόφαση της αρχής που χορηγεί τη συγκεκριμένη άδεια, πρόστιμο από τριακόσια (300) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης. Η απόφαση εκδίδεται το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Σε περίπτωση ωστόσο που διαπραχθούν περισσότερες από τρεις παραβάσεις, το πρόστιμο διπλασιάζεται και η αρμόδια αρχή μπορεί να ανακαλέει, προσωρινά ή οριστικά, την άδεια (9 βλ. και ανωτέρω).

Τα πρόστιμα επιβάλλονται αμέσως, μετά τη βεβαίωση της παράβασης από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα που προβλέπονται στην παράγραφο 7 του άρθρου αυτού.

3. Ελεγκτικά όργανα

Ο έλεγχος των παραβάσεων των διατάξεων του νόμου σχετικά με το υπαίθριο σάσιμο εμπόριο διενεργείται από τα Κλιμάκια Ελέγχου, που προβλέπονται στο άρθρο 7^ο του Ν.2323/1995, από υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης και των κατά τόπους αρμόδιων Ν.Α. και τα όργανα της Δημοτικής Αστυνομίας.

Αν δεν υπάρχει ή δεν επαρκεί η Δημοτική Αστυνομία, ο έλεγχος διενεργείται από τα όργανα της ΕΛΑΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 159 έως 161 του Π.Δ/τος 141/1991 (ΦΕΚ 58 Α), εφόσον τούτο κριθεί απαραίτητο από την αρμόδια δημοτική ή κοινοτική αρχή.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ελέγχου του παράνομου υπαίθριου εμπορίου με ευθύνη των Δήμων μπορούν να συγκροτούνται μεικτά συνεργεία ελέγχου από τους αρμόδιους φορείς (βλ. με αρ. πρωτ. Α2-408/2.04.2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης σχετικά με το παράνομο υπαίθριο εμπόριο, πλανόδιο και σάσιμο).

Ειδικά για την εφαρμογή των διατάξεων της υπ' αρ. Κ1-1178/7-6-07 (ΦΕΚ 1034 Β' 1039 Β') Υπουργικής Απόφασης σχετικά με την διαδικασία κατάσχεσης των εμπορευμάτων, της καταστροφής ή διάθεσης αυτών σε ευαγή ιδρύματα αρμόδια όργανα είναι η Δημοτική Αστυνομία, τα Κλιμάκια Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαίθριου Εμπορίου (Κ.Ε.Λ.Α.Υ.Ε.), που έχουν συσταθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης για τις περιοχές της Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς ή που έχουν συσταθεί από τις Περιφέρειες για τις λοιπές περιοχές της χώρας και οι κατά τόπο Υπηρεσίες Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, επικουρούμενοι από υπαλλήλους του οικείου Δήμου με μεταφορικό μέσο.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι οι δημοτικές αρχές έχουν την πλήρη αρμοδιότητα για την πιστή εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τον έλεγχο και τη λήψη διοικητικών μέτρων που αφορούν τη δραστηριότητα του υπαίθριου εμπόριου, εντός των διοικητικών τους ορίων.

Το ελεγκτικό όργανο που βεβαιώνει την παράβαση συντάσσει, εις τριπλούν, έκθεση βεβαίωσης της παράβασης, στην οποία αναγράφονται:

- α) τα στοιχεία της ταυτότητας του παραβάτη πωλητή,
- β) ο χρόνος και ο τόπος τελέσεως της παράβασης,
- γ) συνοπτική περιγραφή της παράβασης.

Η έκθεση βεβαίωσης της παράβασης υπογράφεται από το όργανο που βεβαιώνει την παράβαση και τον παραβάτη πωλητή.

Εάν ο τελευταίος αρνείται να υπογράψει, γίνεται σχετική μνεία από το ελεγκτικό όργανο.

Ένα από τα αντίτυπα παραδίδεται στον παραβάτη πωλητή, ένα παραδίδεται, αμελλητί, από το όργανο που βεβαίωσε την παράβαση στην προϊστάμενη του αρχή και το τρίτο παραμένει στο στέλεχος, το οποίο παραδίδεται στην ίδια υπηρεσία, μετά την εξάντλησή του.

4. Απομάκρυνση των ειδών- κατάσχεση και πλειστηριασμός

Σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αρ. Κ1-1178/7-6-07 (ΦΕΚ 1034 Β' 1039 Β') Υπουργικής Απόφασης η οποία αφορά στη διαδικασία της κατάσχεσης των εμπορευμάτων, της καταστροφής ή διάθεσης αυτών σε ευαγή ιδρύματα, προβλέπεται ότι τα κάθε είδους εμπορεύματα που διακινούνται στο υπαίθριο εμπόριο με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς αυτός που τα διαθέτει να κατέχει την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία άδεια υπαίθριου πωλητή ή συνιστούν παράνομη απομίμηση προϊόντων τα οποία κυκλοφορούν νόμιμα στην αγορά ή κυκλοφορούν κατά παράβαση των διατάξεων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992, ΦΕΚ 84 Α), όπως αυτός ισχύει, δηλαδή χωρίς τα νόμιμα παραστατικά στοιχεία (τιμολόγια, αποδείξεις κ.λ.π.) κατάσχονται και καταστρέφονται ή διατίθενται σε νομικά πρόσωπα που εκπληρώνουν κοινωφελείς σκοπούς και σε ευαγή ιδρύματα. Οι Δήμοι, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, το Υπουργείο Ανάπτυξης (Δ/νση Τιμών Τροφίμων - Ποτών) και οι Γενικές Γραμματείες των Περιφερειών, πρέπει να έχουν εκδώσει τα έντυπα τεύχη του Ειδικού Πρωτοκόλλου Κατάσχεσης, όπως ορίζεται στην ως άνω απόφαση και να διαθέσουν αυτά στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Τα ελεγκτικά όργανα όταν διαπιστώνουν τις προαναφερθείσες παραβάσεις, συμπληρώνουν το Ειδικό Πρωτόκολλο Κατάσχεσης, στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία του παραβάτη πωλητή και καταγράφονται τα είδη που κατάσχονται και η αξία αυτών, εφόσον αυτή προκύπτει από σχετικά στοιχεία. Στη συνέχεια τα κατασχεμένα είδη, με φροντίδα του Δήμου, μεταφέρονται στις αποθήκες του, προκειμένου να καταστραφούν ή να διατεθούν σε ευαγή και λοιπά ιδρύματα.

Η Ειδική Επιτροπή Εκτίμησης αξίας κατασχεμένων προϊόντων, που συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου οικείου Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3377/2005, προβαίνει στη σύνταξη Έκθεσης εκτίμησης στην οποία αναφέρονται τα κατασχεμένα είδη και η αξία τους. Με βάση την Έκθεση εκτίμησης ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος Κοινότητας με απόφασή του επιβάλλει στον παραβάτη, τέλος ίσο με το δεκαπλάσιο της αξίας των κατασχεμένων προϊόντων, το οποίο αποτελεί πόρο του οικείου Δήμου ή Κοινότητας.

Επισημαίνεται ότι με βάση την υπ' αρ. Κ1-1178/7-6-07 Υπουργική Απόφαση με απόφαση του Δημάρχου:

- α) καταστρέφονται υποχρεωτικά και δεν διατίθενται οι παράνομες απομιμήσεις βιοτεχνικών ή βιομηχανικών προϊόντων, τα παράνομα αντίγραφα CDs & DVDs ήχου και εικόνας, τα παράνομα προϊόντα καπνού, τα αγροτικά προϊόντα καθώς και τα ευαλλοιώτα προϊόντα θάλασσας, γαλακτοκομικά κ.λ.π. και
- β) διατίθενται σε ευαγή και λοιπά ιδρύματα μόνο τα βιοτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα (π.χ. είδη ένδυσης, δερμάτινα είδη, κ.λ.π.), που κατασχέθηκαν επειδή δεν συνοδεύονταν από τα παραστατικά που ορίζονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή αυτός που τα πωλούσε δεν κατείχε την απαιτούμενη άδεια πωλητή, και εφόσον δεν αποτελούν παράνομες απομιμήσεις. Τέλος, στην περίπτωση εμπορίας ζώων ζώνων και πτηνών η δημοτική ή κοινοτική αρχή αποφασίζει πως θα μεταχειρισθεί τα κατασχόμενα.

5. Δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής προστίμου

Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου, επιτρέπεται προσφυγή στο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο, μέσα σε είκοσι ημέρες από την επίδοση ή την παράδοση στον υπόχρεο, αντίστοιχα, της πράξης επιβολής του προστίμου.

Μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, το ποσό του προστίμου βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί εισπράξεως εσόδων των δήμων και κοινοτήτων.

ΙΧ. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Τι πιστοποιητικό απαιτείται να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος προκειμένου να αποδείξει ότι ανήκει σε μία από τις κατηγορίες προσώπων του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν.3377/2005;

Γίνεται δεκτό οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο βέβαιης χρονολογίας από το οποίο αποδεικνύεται η ιδιότητα που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος.

2. Μπορεί να λάβει άδεια άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου αθλοδαπός;

Δικαίωμα απόκτησης άδειας υπαίθριου εμπορίου έχουν τα φυσικά πρόσωπα που είναι άνεργα και πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Δεν συνδέονται τα ίδια ούτε οι σύζυγοι ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών. β) Το ετήσιο συνολικό ατομικό εισόδημα, δεν υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό μισθωτών – συνταξιούχων, που ισχύει κάθε φορά στην φορολογία εισοδήματος (α΄ κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.2238/1994). Η προϋπόθεση του ατομικού εισοδήματος δεν ισχύει για την περίπτωση των γονέων με τρία (3) τέκνα και των πολυτέκνων, η ιδιότητα των οποίων αποδεικνύεται με την προσκόμιση σχετικών βεβαιώσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών (Δήμων – Κοινοτήτων) ή της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων.

Δεδομένου ότι ο νόμος δεν θέτει επιπλέον όρους, εφόσον ο αθλοδαπός πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις και έχει άδεια παραμονής στη χώρα μπορεί να λάβει άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.

3. Ο καθορισμός των θέσεων άσκησης υπαίθριου εμπορίου από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο αφορά και στους ιδιωτικούς χώρους ;

Όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των παρ. 5 & 7 του άρθρου 1 του Ν.2323/95, όπως ισχύει, και συνάγεται από την αριθμ. 409/99 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τον καθορισμό των θέσεων άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου αφορούν μόνο στους δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους και όχι στους ιδιωτικούς. Στην περίπτωση δε που πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου σε ιδιωτικό χώρο και στο πλαίσιο τήρησης των οριζομένων στα άρθρα 5 παρ.1 και 25 παρ.1 του Συντάγματος, τα δημοτικά και κοινο-

τικά συμβούλια οφείλουν, εντός προθεσμίας 90 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης (ΚΥΑ ΔΙΣΚΠΟΦ/Φ.17/3-26420/1991, ΦΕΚ 510/Β), να εκδώσουν την προβλεπόμενη από τις διατάξεις απόφαση για τη χορήγηση της άδειας.

4. Ποια είναι η διαδικασία χορήγησης των αδειών στους μικροπωλητές;

Η διαδικασία χορήγησης των αδειών στους μικροπωλητές οι οποίοι ασκούν υπαίθριο στάσιμο εμπόριο προβλέπεται ως εξής:

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν.3377/05, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός των αδειών κατά κατηγορία επαγγελμάτων που πρόκειται να χορηγηθούν για το επόμενο έτος και προσδιορίζονται ισάριθμες, συγκεκριμένες θέσεις για την άσκηση των υπαίθριων των υπαίθριων στάσιμων εμπορικών δραστηριοτήτων. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της παρ. 9 του ίδιου άρθρου, αν ο αριθμός των αιτήσεων που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του νόμου είναι μικρότερος από τον αριθμό των προς διάθεση αδειών, γίνονται δεκτές όλες οι αιτήσεις και διενεργείται κλήρωση μόνο για τη συγκεκριμένη θέση που αντιστοιχεί σε κάθε άδεια.

Σε περίπτωση που ο αριθμός των θέσεων είναι μικρότερος από τον αριθμό των ενδιαφερομένων ικανοποιούνται κατά σειρά προτεραιότητας τα πρόσωπα των κατηγοριών που διαλαμβάνονται στην παρ. 9 του προεκτεθέντος άρθρου και οι τυχόν εναπομείνουσες άδειες χορηγούνται με κλήρωση η οποία διενεργείται μεταξύ των υπόλοιπων ενδιαφερομένων. Κλήρωση εξάλλου διενεργείται και όταν ο αριθμός των προσώπων που υπέβαλαν αίτηση και έχουν προτεραιότητα, υπερβαίνει τον αριθμό των αδειών που αναλογούν στη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων.

5. Είναι επιτρεπτή η διαδικασία δημοπράτησης αναφορικά με τον τρόπο παραχώρησης της χρήσης των χώρων των εμποροπανηγύρεων;

Αναφορικά με τον τρόπο παραχώρησης της χρήσης των χώρων των εμποροπανηγύρεων, είναι επιτρεπτή η διαδικασία της δημοπράτησης, εφαρμοζόμενων εν προκειμένω των διατάξεων για την εκμίσθωση των ακινήτων των δήμων και κοινοτήτων και υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 2 του ν.3377/05.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι η χορηγούμενη άδεια για τη συμμετοχή στις εμποροπανηγύρεις είναι προσωποπαγής, μη επιτρεπομένης της άσκησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτή από οποιονδήποτε τρίτο (εκτός από τη σύζυγο και τα

τέκνα), ενώ δεν επιτρέπεται η εκμίσθωση ή η παραχώρηση κατά χρήση χώρων για τη λειτουργία εμποροπανηγύρεων σε πρόσωπα που δεν κατέχουν την προεκτεθείσα σχετική άδεια. Τυχόν παράβαση των ανωτέρω ελέγχεται σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 5 του ανωτέρω άρθρου.

6. Είναι επιτρεπτή η διαδικασία δημοπράτησης για μίσθωση κοινόχρηστου χώρου;

Διαδικασία δημοπράτησης για μίσθωση του κοινόχρηστου χώρου δεν προβλέπεται από το ν.2323/95, ενώ αντίθετα ορίζεται ρητά ο τρόπος «διάθεσης» των αδειών μεταξύ των αιτούντων (προτεραιότητα – κλήρωση). Συνεπώς, με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου θα πρέπει να οριοθετηθούν οι θέσεις άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου και παράλληλα να καθορισθεί το ύψος του τέλους χρήσης των θέσεων αυτών από τους δικαιούχους.

7. Μπορούν να χορηγούν οι ΟΤΑ άδειες άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου καθώς και άδειες συμμετοχής στις εμποροπανηγύρεις/χριστουγεννιάτικες, κυριακάτικες κ.ά. αγορές, με αντικείμενο την πώληση βιβλίων ή μήπως η χορήγηση των αδειών αυτών αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 17 του ν.3377/2005, όπως ισχύει;

Οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν.3377/2005, όπως ισχύει, αποτελούν ειδική ρύθμιση που αφορά στη λειτουργία εκθέσεων βιβλίου και στην κατ' εξαίρεση δυνατότητα λιανικής πώλησης βιβλίων κατά τη διάρκεια τους από τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς έκδοσης και εμπορίας του βιβλίου, καθώς και στη διοργάνωση υπαίθριων πωλήσεων βιβλίων από φορείς εκδοτών και βιβλιοπωλών, υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που θέτουν οι εν λόγω διατάξεις. Οι ρυθμίσεις αυτές είναι αυτοτελείς και δεν θίγουν τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του ν.2323/1995, όπως ισχύουν, με τις οποίες καθορίζονται εν γένει οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης αδειών σε φυσικά πρόσωπα, από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα, για την άσκηση υπαίθριου εμπορίου, στάσιμου ή πλανόδιου, υπό την έννοια της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας από τα πρόσωπα αυτά, με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, και την πώληση βιβλίων (232/2009 Γνωμ. ΝΣΚ, υπ' αριθμ. Κ1-1449/4-8-2009 έγγραφο του Υπουργείου Ανάπτυξης, Δ/ση Εμπορικών Οργανώσεων).

Χ. Υποδείγματα**1. Αίτηση για άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου**

ΑΙΤΗΣΗ - ΔΗΛΩΣΗ	ΠΡΟΣ Το Δήμο
	.....
ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΣΤΑΣΙΜΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	
ΕΠΩΝΥΜΟ	Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια
ΟΝΟΜΑ.....	υπαίθριου στάσιμου εμπορίου
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	.....
ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ	.....
ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ	
ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	
ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	
.....	
ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	
ΟΔΟΣ	Ο Αιτών/Η Αιτούσα
.....Αριθμ.....	.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	
ΑΡ.ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤ.ΤΑΥΤ	
ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ	
ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	
ΤΗΛΕΦΩΝΟ	
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	

ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1. Δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες.
2. Υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου η οποία θα αναφέρει ότι ο ενδιαφερόμενος:
  - δεν κατέχει άδεια λαϊκής ή δημοτικής αγοράς
  - είναι φυσικό πρόσωπο
  - είναι άνεργος και δεν συνδέεται ο ίδιος ούτε ο ή η σύζυγος ή τα προστατευόμενα τέκνα αυτών, με οποιαδήποτε σχέση, με οργανωμένη ομοειδή ή παρεμφερή επιχείρηση, σχετική με το αντικείμενο της υπαίθριας δραστηριότητας αυτών.
3. Φωτοαντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος.
4. Πιστοποιητικό από αρμόδια Υπηρεσία ή Φορέα από το οποίο αποδεικνύεται, κατά περίπτωση, ότι ο αιτών ανήκει σε μια από τις κατηγορίες προσώπων του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν.3377/2005.
5. Στην περίπτωση που δεν υποβάλλεται αυτοπροσώπως απαιτείται αντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή του διαβατηρίου ή της άδειας οδήγησης ή του ατομικού βιβλιαρίου υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων.

2. Αίτηση για άδεια κοινόχρηστου χώρου από παραγωγούς

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ Το Δήμο

.....

ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ.....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ .....

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....

ΟΔΟΣ .....

.....Αριθμ.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ .....

ΑΡ.ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ .....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ.....

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....

Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια κατά-
ληψης κοινόχρηστου χώρου για άσκηση υπαί-
θριας στάσιμης εμπορικής δραστηριότητας

εμπορική
δραστηριότητα.....

οδός.....

.....

.....

περιοχή

.....

.....

.....

Με τιμή

ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Άδεια υπαίθριου εμπορίου παραγωγού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΑΔΕΙΕΣ ΘΕΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

Ι. Εννοιολογία

Οι έννοιες του θεάτρου και, αντίστοιχα, του κινηματογράφου ορίζονται στο Β.Δ. της 15/17-5-1956 (ΦΕΚ Α' 123): Περί κανονισμού θεάτρων - Κινηματογράφων κ.λ.π. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2 («Γενικοί ορισμοί») του εν λόγω Β.Δ. :

Θέατρο (παρ. 1) «είναι κεκαλυμμένος ή ακάλυπτος τόπος συγκεντρώσεως του κοινού, προς παρακολούθηση παραστάσεως έργων θεατρικών ή μουσικών ή καλλιτεχνικής εν γένει θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός ή πλειοτέρων καλλιτεχνών».

Κινηματογράφος (παρ. 2) «είναι τόπος συγκεντρώσεως του κοινού προς παρακολούθηση έργων προβληθέντων υπό ειδικών μηχανημάτων προβολής κινηματογραφικών ταινιών εικόνων μετά συγχρόνου αναπαραγωγής της φωνοηχησίας και της μουσικής των κινηματογραφηθεισών σκηνών ή άνευ αναπαραγωγής φωνοηχησίας».

Εξάλλου, το Β.Δ. αναφέρεται (παρ. 4) και στην «**Αίθουσα συγκεντρώσεως θεατών**». Έτσι, «καλείται ο κλειστός χώρος, εις ον συγκεντρύται το κοινόν:

- α) *Προς αναψυχήν δια της παρακολούθησεως καλλιτεχνικής θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός ή πλειοτέρων καλλιτεχνών, μη έχων σκηνήν ή θάλαμον προβολής κινηματογραφικών ταινιών και*
- β) *προς παρακολούθησιν διαλέξεως μετά ή άνευ προβολής εικόνων».*

Σε αυτή την κατηγορία υπάγονται περιπτώσεις, όπως, λ.χ., οικήματα όπου προσφέρονται μουσικές συναυλίες ή θεατρικές παραστάσεις ή διαλέξεις (λ.χ. «πνευματικά» ή «πολιτιστικά» κέντρα κ.ά.).

Στις παραπάνω έννοιες υπάγονται, σύμφωνα με την παρ. 5 και οι μετασκευασμένοι **χώροι μεταφορικών μέσων**. Ειδικότερα:

*«Ως θέατρον ή ως αίθουσα συγκεντρώσεως θεατών, κατά την έννοια των διατάξεων των παραγράφων 1, 3 και 4 του παρόντος άρθρου, νοείται, και κάθε μετασκευασμένος προς τούτο, χώρος πλωτού, χερσαίου ή σταθερής τροχιάς μεταφορικού μέσου».*⁹⁴

94. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, «η χορήγηση άδειας λειτουργίας θεάτρου, εντός των παραπάνω χώρων, γίνεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 9 έως 18, 20 έως 65 και 94 έως 162 του παρόντος, από το κατά τόπο αρμόδιο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο έχει τις εξουσίες και αρμοδιότητες που ορίζονται στη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 7 του ν.2307/1995 (ΦΕΚ 113 Α΄). Για τη χορήγηση της σχετικής άδειας, το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του

Εξάλλου, στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου διευκρινίζεται, ότι «ο συνδυασμός ακροαμάτων ή θεαμάτων μετά παροχής φαγητών ή ποτών εις τας θέσεις των θεατών δεν στερεί τους τοιούτους τόπους της ιδιότητος του θεάτρου ή του κινηματογράφου, έστω και αν πρόκειται περί καλλιτεχνικής εν γένει θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός ή πλειόνων καλλιτεχνών».

Στο άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του εν λόγω Β.Δ. τονίζεται ότι οι διατάξεις του τελευταίου, πέραν άλλων γενικών ή ειδικών διατάξεων, «δέον να τηρώνται εις πάσαν περίπτωσιν εξ αρχής κατασκευής, διαμορφώσεως ή μεταρρυθμίσεως τόπων ανοικτών ή εστεγασμένων οπωσδήποτε εις θέατρα, κινηματογράφους, αιθούσας διαλέξεων, συναυλιών κ.λ.π. και εν γένει εις χώρους συγκεντρώσεως του κοινού».

Η μετατροπή, εξάλλου, του θερινού θεάματος σε χειμερινό «εμπίπτει εις την πλήρη εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος κανονισμού κατά πάντα τα σημεία αυτού, θεωρουμένης ως εξ υπαρχής εγκαταστάσεως, πλην των διατάξεων περί αποστάσεων από ναών και κληνικών, νοσοκομείων κ.λ.π., των προβλεπομένων υπό του άρθρ. 9 του παρόντος κανονισμού» (άρθρο 1 παρ. 4 του Β.Δ.)⁹⁵. Συνεπώς, και σε αυτές τις περιπτώσεις εφαρμόζονται οι σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες για την προέγκριση, την άδεια εγκατάστασης, την άδεια λειτουργίας κ.λ.π. (βλ. παρακάτω).

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 Ν. 445/37 «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως των περί κινηματογράφων διατάξεων», επιτρέπεται κατ'έξαιρηση «να προβάλλονται ταινία διδασκτικού ή επιστημονικού περιεχομένου και εις άλλα κτίρια» μετά από άδεια του Δημάρχου⁹⁶ «μετά σύμφωνον γνώμην του δημοσίου μηχανικού ή του μηχανικού του Δήμου ή της κοινότητος ή των αναπληρωτών αυτών, εν ελλείψει δε τοιούτων ιδιωτών μηχανικών». Εν προκειμένω, πρόκειται για άδεια προβολής ταινιών σε άλλα κτίρια που δεν είναι κινηματογράφοι. Οι εν λόγω ταινίες πρέπει να έχουν αποκλειστικά διδασκτικό ή επιστημονικό περιεχόμενο, ενώ η περιπτωσιακή προβολή τους θα πρέπει να αφορά, κατά το πνεύμα και τον σκοπό της διάταξης, μεμονωμένες περιπτώσεις. Η εν λόγω ρύθμιση δεν πρέπει να συγχέεται με την προαναφερθείσα

την ιδιαιτερότητα του εκάστοτε συγκεκριμένου χώρου, καθώς και την τήρηση, σύμφωνα με τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις, των όρων πυρασφάλειας, υγιεινής και αερισμού». Η εν λόγω διάταξη προστέθηκε στο άρθρο 2 με την παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3390/05, ΦΕΚ-233 Α'. Η εν λόγω διάταξη έχει πλέον τροποποιηθεί από το νέο ΚΔΚ και η σχετική άδεια χορηγείται πλέον από το δήμαρχο (άρθρ. 81 και 80 παρ. 2 ΚΔΚ).

95. Για τις εν λόγω αποστάσεις βλ. παρακάτω, στο υποκεφάλαιο σχετικά με την προέγκριση.

96. Στο αρχικό κείμενο του νόμου, την αρμοδιότητα αδειοδότησης είχε ο Αστυνομικός Διευθυντής. Σήμερα, όμως, με βάση το συνδυασμό των διατάξεων του ν.2307/1995 και του ισχύοντος ΚΔΚ συμπεραίνεται ότι η εν λόγω αρμοδιότητα ανήκει σήμερα στο Δήμαρχο.

ρυθμίσεις που αφορούν τους κινηματογράφους ή τις «αίθουσες συγκεντρώσεως θεατών». Στην τελευταία κατηγορία, άλλωστε, δεν μπορούν να προβάλονται «ταινίες», αλλά μόνο να γίνεται διάλεξη με «εικόνες» [“slides” κ.λ.π.].

II. Η εξέλιξη του νομοθετικού Πλαισίου

Η χρονολογική εξέλιξη των σημαντικότερων ρυθμίσεων σχετικά με θέατρα και κινηματογράφους καθώς και τις σχετικές άδειες, τις διαδικασίες, τις προδιαγραφές, τις κυρώσεις κ.λ.π. αποτυπώνεται στα εξής νομοθετικά κείμενα:

- Ν. 445/37: *Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως των περί κινηματογράφων διατάξεων*
- Α.Ν. 446/1937 (ΦΕΚ Α' 23): *Περί θεάτρων*
- Β.Δ. της 15/17-5-1956 (ΦΕΚ Α' 123): *Περί κανονισμού θεάτρων - Κινηματογράφων κ.λ.π.*
- Ν. 1650 της 15/16.10.86: *Για την προστασία του περιβάλλοντος.* - (ΦΕΚ Α' 160). [Άρθρο 14: Προστασία από το θόρυβο, ιδίως παρ. 4].
- ΥΑ ΠΕΧΩΔΕ Αριθ. 76936/3992 (ΦΕΚ Β' 783/31.12.1987): *Κατηγορίες, όργανα και διαδικασία ελέγχου για την ανέγερση προσωρινών λυομένων κατασκευών σε κοινοχρήστους χώρους.*
- ΥΑ 7004/15/7ηβ (ΦΕΚ Β 576 1992): *Περιορισμός Συλλογικών οργάνων Υπ. Δημοσίας Τάξεως [σχετικά με την σύνθεση των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων συμβουλίων θεάτρων-κινηματογράφων].*
- Ν. 2465/1997 (ΦΕΚ Α' 28): *Θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών [άρθρ. 3 παρ. 3, που απαγορεύει την εγκατάσταση πρατηρίων υγρών καυσίμων σε απόσταση μικρότερη από διακόσια (200) μέτρα «μετρούμενη προς πάσα κατεύθυνση» από κινηματογράφους ή θέατρα κ.ά. χώρους συγκέντρωσης κοινού, των οποίων η χωρητικότητα ξεπερνά τα πενήντα (50) άτομα].*
- ΥΑ 7034/1298 (ΦΕΚ Β' 368/24.3.2000): *«Ελάχιστες αποστάσεις ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων» [σχετικά από αποστάσεις υπαίθριων κινηματογράφων αυτοκινήτων “drive-in” από κατοικίες σχολεία κ.λ.π.].*
- Ν. 3010/2002 (ΦΕΚ-91 Α'): *Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις [ιδίως άρθρ. 1 για κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων που έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον].*

- ΚΥΑ 15393/2332 (ΦΕΚ Β´ 1022/5/8/02): Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες κ.λ.π. (ιδίως, άρθρ. 3, σύμφωνα με το οποίο οι «αίθουσες θεάτρου, κινηματογράφου, συναυλιών ή συνδυασμός αυτών εντάσσονται στο Παράρτημα 1, Πίνακας 6, Ομάδα 6^η «Τουριστικές εγκαταστάσεις-εργασίες πολεοδομίας» και υπάγονται, ανάλογα με τη χωρητικότητά τους, είτε στην Πρώτη είτε στην Δεύτερη κατηγορία έργων, βλ. παρακάτω).
- Ν. 3390/2005 (ΦΕΚ Α' 233): *Οργανισμός Εθελοντισμού "ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ" κ.ά.* (κατά το άρθρ. 16 παρ. 1 θεωρούνται ως «θέατρο» ή ως «αίθουσα συγκεντρώσεως θεατών» και οι ειδικά προς τούτο μετασκευασμένοι χώροι μεταφορικών μέσων, το άρθρο 16 παρ. 2 παρατείνει τις μισθώσεις θεάτρων-κινηματογράφων έως το τέλος του 2008).
- Τα άρθρα 75, 80 και 81 του ισχύοντος Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006).
- Ο Ν. 3731/08 (ΦΕΚ 263 Α): Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών.

III. Αρμοδιότητες ΟΤΑ

Οι αρμοδιότητες για τις αδειοδοτήσεις θεάτρων και κινηματογράφων είχε ανατεθεί στις αστυνομικές αρχές επί δεκαετίες και μόλις με το ν.2218/1994 (άρθρ. 41 παρ. 1) μεταβιβάστηκαν στους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Με το άρθρο 11 του ν.2307/1995 προσδιορίστηκαν σχετικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ για επιβολή ορισμένων κυρώσεων Με το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 15 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006) συμπεριλήφθηκε στις αρμοδιότητες *κρατικού χαρακτήρα* των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και η «*χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και η διενέργεια των προβλεπόμενων επιθεωρήσεων*». Επίσης, το άρθρο 81 του ΚΔΚ προέβλεψε ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 80 (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος) και ως προς τις διαδικασίες χορήγησης αδειών θεάτρων και κινηματογράφων⁹⁷, «*εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των οικείων διατάξεων*» που τους διέπουν ειδικά.

Εξάλλου, με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. 13 του Ν. 3731/2008 προβλέπεται ότι οι αρμο-

97. Ήδη οι εν λόγω διαδικασίες έχουν απλουστευθεί σημαντικά με Υπουργικές Αποφάσεις απλούστευσης, οι οποίες εκδόθηκαν βάσει σχετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 10 του Ν. 3230/2004 (βλ. παρακάτω).

διότιτες ελέγχου τήρησης των διατάξεων για τα θέατρα και τους κινηματογράφους ασκούνται από τη δημοτική αστυνομία, εφόσον αυτή έχει συσταθεί με τον Ο.Ε.Υ. του δήμου και στελεχώνεται με προσωπικό που υπερβαίνει τα πενήντα (50) άτομα (βλ. αναλυτικότερα παρακάτω υπό V.).

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι στις μέρες μας οι κινηματογραφικές αίθουσες έχουν μειωθεί σημαντικά και περιορίζονται στις 300 περίπου (με 14 εκατομμύρια εισιτήρια), ενώ κατά το 1970 λειτουργούσαν στην Ελλάδα 2.500 αίθουσες κινηματογράφων (με 120 εκατομμύρια εισιτήρια).⁹⁸

IV. Η αδειοδότηση θεάτρων/κινηματογράφων

Ως προς τους δήμους/κοινότητες, η ισχύουσα διαδικασία αδειοδότησης των θεάτρων και Κινηματογράφων, καθώς και των υπολοίπων χώρων που εξομοιώνονται προς αυτούς, περιλαμβάνει κατά τον ΚΔΚ και τους Α.Ν. του 1937 τρία βασικά στάδια:

- Το στάδιο της προέγκρισης.
- Το στάδιο της έκδοσης άδειας εγκατάστασης.
- Το στάδιο έκδοσης της άδειας λειτουργίας.

Κεντρικό όργανο ελέγχου, για τη χορήγηση της άδειας, αποτελεί το Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Θεάτρων, Κινηματογράφων και Κέντρων Διασκέδασης άνω των 200 ατόμων. Το **Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων** συγκροτείται από εκπροσώπους του Δήμου (Πρόεδρος και Γραμματέας), της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, της Υπηρεσίας Πολεοδομίας, της Υγειονομικής Υπηρεσίας, του Τοπικού Αστυνομικού Τμήματος και της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Θεάματος και Ακροάματος⁹⁹. Αντίστοιχη είναι και η σύνθεση του «Αναθεωρητικού» **Β' Βαθμίου Συμβουλίου** (όπου συμμετέχουν υψηλόβαθμοι εκπρόσωποι των ίδιων υπηρεσιών) το οποίο είναι αρμόδιο για την εκδίκαση ενστάσεων επί των γνωμοδοτήσεων του Α' Βαθμίου Συμβουλίου¹⁰⁰. Τέτοιες ενστάσεις μπορούν να υποβληθούν, είτε από τη δημοτική

98. Βλ. σχετικό δημοσίευμα στην εφημερίδα «Το Βήμα», Κυριακή 7 Δεκεμβρίου 2008, σελ. Β15.

99. Βλ. άρθρ. 11 παρ. 9 του Ν. 2307/1995

100. Την σύνθεση του Συμβουλίου όριζε το άρθρο 2 του Α.Ν. 445/1937, σε συνδυασμό προς τα άρθρα 1 επ. του Α.Ν. 446/1937) και επίσης σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν.2026/1992 (ΦΕΚ 43 Α') και της ΚΥΑ υπ' αριθ. 7004/15/7λβ από 21.9.1992 (ΦΕΚ Β 576). Αργότερα, με το άρθρο 11 παρ. 11 του Ν. 2307/1995 ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι «συμμετέχει στο εξής εκπρόσωπος του οικείου ΟΤΑ, ως πρόεδρος αντι του εκπροσώπου της αστυνομίας ο οποίος συμμετέχει ως απλό μέλος».

αρχή, είτε από το διευθυντή του θεάτρου/κινηματογράφου, εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.¹⁰¹

Σημειώνεται ότι για την κατασκευή ή την ανακατασκευή (εάν πρόκειται για διαμόρφωση υπάρχοντος κτιρίου) κτιρίων θεάτρων/κινηματογράφων, η σχετική οικοδομική άδεια χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία και πρέπει σε κάθε περίπτωση να έχει εκδοθεί πριν τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας (βλ. παρακάτω). Όταν, εξάλλου, πρόκειται για κινηματογράφους ή θέατρα που διαμορφώνονται με **προσωρινές λυόμενες κατασκευές σε κοινόχρηστους χώρους** (πλητείες κ.λ.π.), τότε απαιτείται η χορήγηση σχετικής άδειας εγκατάστασης της κατασκευής στον κοινόχρηστο χώρο.

1. Η άδεια εγκατάστασης θεάτρου/κινηματογράφου

1.1. Η προέγκριση

Η πρώτη φάση της χορήγησης άδειας εγκατάστασης αναφέρεται στην προέγκριση, που χορηγείται από τη **δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο**, αντίστοιχα [άρθρ. 80 παρ. 2 ΚΔΚ]. Ειδικότερα:

Με την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών στον ΟΤΑ για την προέγκριση χορήγησης άδειας εγκατάστασης ο φάκελος με τα δικαιολογητικά και σχετική εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας διαβιβάζεται στη Δημαρχιακή Επιτροπή, η οποία εντός ενός (1) μηνός αποφασίζει για την χορήγηση ή μη της **προέγκρισης** για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης. Η Δημαρχιακή Επιτροπή εξετάζει τα σχετικά με τη χρήση γης, τους όρους δόμησης την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, τις λειτουργίες της πόλης κ.λ.π.¹⁰²

Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι, εφόσον το θέατρο/ο κινηματογράφος έχει ήδη λάβει Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), κατά την διαδικασία της προέγκρισης δεν εξετάζονται τα ζητήματα που αφορούν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, επειδή αυτά έχουν ήδη εξετασθεί και καλυφθεί μέσω της διαδικασίας Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.).

Ειδικότερα, η ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία προβλέπει την υποχρέωση έκδοσης σχετικής απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.). Σύμφωνα, μάλιστα, με την ΚΥΑ 15393/2332 (ΦΕΚ Β' 1022/5/8/02) «*Κατάταξη δημοσ.-ιδιωτ. έργων σε κατηγορίες σύμφωνα με Ν.1650/86*» όπως ισχύει, τα θέατρα/κινημα-

101. Άρθρο 2 παρ. 5 Ν. 445/1937

102. Αναλυτικά για την διαδικασία προέγκρισης κατά τον ΚΔΚ βλ. *ΕΕΤΑΑ*, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Αθήνα, Οκτώβριος 2007, σ. 51 επ.

τογράφοι εντάσσονται στην 6^η Ομάδα Έργων («τουριστικές εγκαταστάσεις – εργασίες πολεοδομίας», ενώ με θέσεις (συνολικά) για 2000 θεατές και άνω ανήκουν στην πρώτη κατηγορία (Α), με θέσεις για 500 θεατές (συνολικά) και άνω ανήκουν στην δεύτερη κατηγορία (Β) και με λιγότερες θέσεις ανήκουν στην τρίτη κατηγορία (Γ).¹⁰³

Επισημαίνεται, πάντως, ότι στις περιπτώσεις των θεάτρων/κινηματογράφων των κατηγοριών Β και Γ, αυτοί εξαιρούνται από την εν λόγω περιβαλλοντική αδειοδότηση, εφόσον προβλέπονται, ως προς τη θέση και το μέγεθός τους, στον πολεοδομικό σχεδιασμό, για τον οποίο έχει εκπονηθεί και εγκριθεί μελέτη περιβάλλοντος.

Πάντως, ως προς όλες τις άλλες περιπτώσεις σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1γ του Ν. 3010/2002, «η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας». Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πρέπει, συνεπώς, σε κάθε περίπτωση να έχει εκδοθεί πριν την άδεια οικοδομής και οπωσδήποτε προτού εκδοθεί η άδεια εγκατάστασης του θεάτρου/κινηματογράφου.

Η νομοθεσία προβλέπει και την τήρηση ορισμένων **ελάχιστων αποστάσεων** του θεάτρου/κινηματογράφου από άλλες εγκαταστάσεις (άρθρ. 9 ΒΔ της 15/17-5-1956). Ειδικότερα:

- ως προς τους θερινούς κινηματογράφους/θέατρα σε ανοικτούς χώρους, δεν επιτρέπεται η εγκατάστασή τους σε απόσταση μικρότερη από 100 μέτρα¹⁰⁴ από **δημόσια ή δημοτικά νοσοκομεία και ιδιωτικές κλινικές** δυναμικότητας άνω των 30 κλινών. Η εν λόγω απαγόρευση δεν ισχύει αν παρεμβάλλεται οδός πλάτους άνω των 10 μέτρων, μεγάλης κυκλοφοριακής κίνησης ή «οικοδομή διαστάσεων τοσούτων, ώστε να αποκλείεται...η μετάδοση θορύβων» κατά τη γνώμη του Συμβουλίου Θεάτρων/Κινηματογράφων. Η απαγόρευση δεν ισχύει, επίσης, όταν πρόκειται «περί εγκαταστάσεως θεάτρου πρόζας» (άρθρ. 9 παρ. 1 του Β.Δ.).
- Με την επιφύλαξη των διατάξεων του υπ' αριθ. 321/63 Β.Δ/τος, όπως ισχύει,

103. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002, όπως ισχύει και εξειδικεύεται, τα θέατρα/κινηματογράφοι της κατηγορίας Α λαμβάνουν σχετική Ε.Π.Ο. με Κοινή Υπουργική Απόφαση ή Απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας (αν ανήκουν στην δεύτερη υποκατηγορία με 3.000-2.000 θέσεις), ενώ στην κατηγορία Β η σχετική αρμοδιότητα ανήκει στο Νομόρχο και στην κατηγορία Γ στον Δήμαρχο. Ο τελευταίος μπορεί, πάντως, να παραπέμψει το θέμα στον οικείο Νομόρχο, εφόσον κρίνει πιθανούς ή διαπιστώνει κίνδυνους και οχλήσεις που δεν καλύπτονται από την κατηγορία Γ (άρθρ. 2 παρ. 4 Ν. 3010/2002).

104. Τα Συμβούλια Θεάτρων/Κινηματογράφων μπορούν πάντως να επιτρέψουν την μείωση της εν λόγω απόστασης μέχρι τα 75 μέτρα.

απαγορεύεται η σε ανοικτό ή κλειστό χώρο εγκατάσταση σκηνής θεάτρου, κινηματογράφου κ.λ.π., σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων, «από Ιερών Ενοριακών Ναών ή τοιούτων Φιλανθρωπικών και Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων». Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει, εάν μεταξύ των ναών και των θερινών θεάτρων, κινηματογράφων κ.λ.π. παρεμβάλλεται «οικοδομή διαστάσεων τσοούτων, ώστε να μην επέρχεται κατά την γνώμην των κατ' άρθρ. 2 του Α.Ν. 445/37 και άρθρ. 1 του Α.Ν. 446/37 συμβουλίων, μετάδοσις θορύβων εκ της εν γένει λειτουργίας των θεαμάτων τούτων ή να θίγεται εκ ταύτης το θρησκευτικόν συναίσθημα των εκκλησιαζομένων» (άρθρ. 9 παρ. 2 του Β.Δ.).

- Σε πόλεις πληθυσμού άνω των 40.000 κατοίκων, καθώς και σε Δήμους και Κοινότητες της περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας ανεξαρτήτως πληθυσμού, απαγορεύεται ή σε ανοικτό χώρο εγκατάσταση θερινών μουσικών θεάτρων, κινηματογράφων κ.λ.π. (με την εξαίρεση των θεάτρων σκιών) σε απόσταση μικρότερη των 250 μέτρων από παρόμοιες εγκαταστάσεις, ενώ στις υπόλοιπες πόλεις πληθυσμού μέχρι 40.000, η ως άνω απόσταση ορίζεται σε 150 μέτρα. Ωστόσο τα Συμβούλια Θεάτρων/Κινηματογράφων μπορούν να επιτρέψουν μείωση αυτής της απόστασης μέχρι 200 μέτρα ή 100 μέτρα (για τη δεύτερη περίπτωση), αντίστοιχα, εφ' όσον κατά την κρίση τους δεν θίγεται η κοινή ησυχία των περιοίκων (άρθρ. 9 παρ. 3 του Β.Δ.). Οι εν λόγω απαγορεύσεις δεν ισχύουν, εφόσον παρεμβάλλεται «οικοδομή ή οικοδομαί διαστάσεων τοιούτων, ώστε να μη επέρχεται...σύγχυσις θορύβων εκ της ταυτοχρόνου λειτουργίας» ή οδός πλάτους άνω των 10 μέτρων μεγάλης κυκλοφοριακής κινήσεως, «ώστε να αποκλείεται η εκ του ενός εις το έτερον θέαμα μετάδοσις θορύβων» (άρθρ. 1 Β.Δ. 372/1964, ΦΕΚ Α 109, όπως ισχύει). Σχετικά, και ως προς τη μια και ως προς την άλλη εξαίρεση, κρίνεται με γνώμη των Συμβουλίων Θεάτρων/Κινηματογράφων.
- Απαγορεύεται η σε ανοικτό χώρο εγκατάσταση θεάτρου πρόζας (με την εξαίρεση των θεάτρων σκιών) σε απόσταση 50 μέτρων από λειτουργούσες εγκαταστάσεις θερινών μουσικών θεάτρων ή κινηματογράφων. Ωστόσο, τα Συμβούλια Θεάτρων/Κινηματογράφων μπορούν να επιτρέψουν μια τέτοια εγκατάσταση, ανεξαρτήτως αποστάσεως, εφ' όσον «παρεμβάλλεται οικοδομή διαστάσεων τσοούτων, ώστε να μη παρεμποδίζεται η λειτουργία του θεάτρου πρόζας» (άρθρ. 9 παρ. 3 του Β.Δ.).
- Απαγορεύεται επίσης «η επί κοινοχρήστων χώρων ή αλσών, πρασιών κ.λ.π. εν ανοικτώ χώρω εγκατάστασις θεάτρων, κινηματογράφων εκτός αν εν τω οικείω ρυμοτομικώ διαγράμματι έχωσι καθορισθή χώροι τοιούτων εγκαταστάσεων» (άρθρ. 9 παρ. 6 του Β.Δ.).

- Εφόσον ο Ν. 2465/1997 (άρθρ. 3 παρ. 3) απαγορεύει την εγκατάσταση πρατηρίων υγρών καυσίμων σε απόσταση μικρότερη από διακόσια (200) μέτρα «μετρούμενη προς πάσα κατεύθυνση» από κινηματογράφους ή θέατρα κ.ά. χώρους συγκέντρωσης κοινού, των οποίων η χωρητικότητα ξεπερνά τα πενήντα (50) άτομα), είναι προφανές ότι απαγορεύεται, αντίστοιχα η εγκατάσταση θεάτρων-κινηματογράφων κ.λ.π. από υφιστάμενα πρατήρια υγρών καυσίμων εντός αυτών των αποστάσεων.

Ως προς τις ανωτέρω απαγορεύσεις, είναι προφανές ότι αυτές σήμερα ελέγχονται από την αρμόδια Δημαρχιακή Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας προέγκρισης. Στις περιπτώσεις όπου, κατά τα παραπάνω, μπορούν να επιτραπούν αποκλίσεις από Συμβούλιο Θεάτρων/Κινηματογράφων, η Δημαρχιακή Επιτροπή οφείλει, κατά συστηματική/τεχνολογική ερμηνεία του ισχύοντος σήμερα καθεστώτος, να ζητήσει από τα Συμβούλια Θεάτρων/Κινηματογράφων τη ρητή έγκρισή τους, χωρίς την οποία δεν μπορεί η ίδια να χορηγήσει προέγκριση για μικρότερες, από τις κατά τα άνω κανονικά προβλεπόμενες, αποστάσεις.

Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι η προέγκριση αφορά τη χρήση του κτιρίου σε συνάρτηση με την περιοχή εγκατάστασης και όχι τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος την άδεια ή τη νομιμότητα του κτιρίου.

Ο ενδιαφερόμενος, μετά τη χορήγηση της προέγκρισης από τη δημαρχιακή επιτροπή ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του ενός μηνός από την υποβολή της αίτησής του¹⁰⁵, μπορεί να κάνει έναρξη επιτηδεύματος στην αρμόδια ΔΟΥ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 της ΚΥΑ 10551/2007¹⁰⁶, για τη χορήγηση άδειας έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια ΔΟΥ ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Ο/Η κάτωθι υπογράφων/ουσα δηλώνω υπεύθυνα ότι υπέβαλα αίτηση για τη χορήγηση προέγκρισης για την ίδρυση θεάτρου/κινηματογράφου κ.λ.π. .... στο Δήμο/Κοινότητα ..... με αριθμό πρωτ. .... . Επί της αιτήσεώς μου αυτής ο Δήμος/Κοινότητα δεν έχει μέχρι σήμερα αποφανθεί, ούτε έχει απαντήσει αρνητικά, και συνεπώς τεκμαίρεται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί».

105. Βλ. άρθρ. 80 παρ. 3 και 81 ΚΔΚ και άρθρ. 2 παρ. 2 της ΚΥΑ 10551/2007 «Απλούστευση διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος καθώς και Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος επί θαλασσοπλοούντων πλοίων» (ΦΕΚ 246 Β/26-2-2007).

106. Όπ.π.

Αν η Δημαρχιακή Επιτροπή αποφασίσει αρνητικά όσον αφορά την προέγκριση, ειδοποιείται εγγράφως ο ενδιαφερόμενος με κοινοποίηση της απόφασης της Δημαρχιακής Επιτροπής. Κατά της απόφασης της Δημαρχιακής Επιτροπής ο ενδιαφερόμενος δύναται να προσφύγει στον Γ.Γ. της Περιφέρειας.¹⁰⁷

1.1.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την προέγκριση

1. Αίτηση-υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία του, η διεύθυνση κατοικίας του και, εφόσον πρόκειται για εταιρεία, η επωνυμία και η έδρα αυτής. Στην αίτηση δηλώνεται η κατηγορία της εγκατάστασης, γίνεται πλήρης περιγραφή της τοποθεσίας του αντίστοιχου οικήματος ή ακινήτου (περιοχή – οικισμός, οδός-αριθμός ή οικοδομικό τετράγωνο) και επισυνάπτεται διάγραμμα της περιοχής (σκαρίφημα ή αποτύπωση χάρτη), στο οποίο σημειώνεται η ακριβής θέση της εγκατάστασης.
2. Εφόσον το θέατρο ή ο κινηματογράφος στεγάζεται σε χώρο οριζόντιας ιδιοκτησίας (πολυκατοικίας κ.λ.π.), υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της πολυκατοικίας ότι δεν απαγορεύεται από τον κανονισμό της η λειτουργία θεάτρου ή Κινηματογράφου ή ελλείψει κανονισμού απόφαση της γενικής συνέλευσης των ιδιοκτητών από την οποία να προκύπτει ότι είναι επιτρεπτή η συγκεκριμένη χρήση και σε κάθε άλλη περίπτωση υπεύθυνη δήλωση της πλειοψηφίας των ιδιοκτητών των κατοικιών.
3. Παράβολο στο Δήμο/Κοινότητα για θέατρα-Κιν/φους ποσού: 185-560 Ευρώ, ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην σχετική ΚΥΑ οικ.61167/17-12-2007.¹⁰⁸
4. Για τις περιοχές όπου απαιτείται από τη νομοθεσία: Έγκριση από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού για περιοχές εντός Αρχαιολογικής Ζώνης, παραδοσιακούς οικισμούς κ.λ.π.).

---

107. Βλ. αναλυτικά: ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007, σελ. 187 επ.

108. Σύμφωνα με το άρθρο 1 της εν λόγω ΚΥΑ προβλέπονται τα εξής: 1.1 θέατρα και κινηματογράφοι:

Α. Σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους, 560.

Β. Σε πόλεις με πληθυσμό από 50.001 μέχρι 100.000 κατοίκους, 375.

Γ. Στις υπόλοιπες περιοχές, 185.

1.2. Η χορήγηση της άδειας εγκατάστασης

Μετά τη χορήγηση της προέγκρισης, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει αίτηση για άδεια εγκατάστασης με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά (βλ. παρακάτω). Αμέσως μετά (άρθρ. 80 παρ. 3 ΚΔΚ)¹⁰⁹, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας οφείλει να διαβιβάσει το φάκελο στο Πρωτοβάθμιο Συμβούλιο Θεάτρων/Κινηματογράφων κ.λ.π., που οφείλει, μέσα σε πενήντα (50) ημέρες, να έχει προβεί σε έλεγχο.

- Τυχόν ενστάσεις επί της γνωμοδότησης του Α' Βάθμιου Συμβουλίου εκδικάζονται από το Β' Βάθμιο Συμβούλιο (βλ. και παραπάνω).
- Μετά την επιστροφή του φακέλου από το Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων και εφόσον αυτό έχει γνωμοδοτήσει θετικά, η **άδεια εγκατάστασης** εκδίδεται από τον Δήμαρχο εντός δεκαπέντε (15) ημερών (ενδεικτική προθεσμία). Εάν το Συμβούλιο Θεάτρων/Κινηματογράφων έχει υποδείξει τροποποιήσεις, τότε η άδεια εκδίδεται εφόσον ενδιαφερόμενος υποβάλει και σχετική υπεύθυνη δήλωση ότι αποδέχεται αυτές τις τροποποιήσεις.¹¹⁰ Πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΚΥΑ 10551/2007 που εφαρμόζεται και στα θέατρα/κινηματογράφους (βλ. άρθρ. 2 της ΚΥΑ), εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των εξήντα πέντε (65) ημερών που προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις για την έκδοση από τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα της άδειας, τότε «*λογίζεται ότι η άδεια έχει εκδοθεί*». Συνεπώς, κατά πλάσμα δικαίου, γίνεται δεκτό ότι η άδεια εγκατάστασης έχει χορηγηθεί, εφόσον έχει παρέλθει το εν λόγω χρονικό διάστημα των 65 ημερών.

1.2.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την άδεια εγκατάστασης

1. Αίτηση-υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία του, η διεύθυνση κατοικίας του και, εφόσον πρόκειται για εταιρεία, η επωνυμία και η έδρα αυτής.
2. Ακριβές φωτοαντίγραφο δελτίου ταυτότητας ή άλλου σχετικού εγγράφου από τα προβλεπόμενα του Ν. 1599/86 (ΦΕΚ Α' 75) του αιτούντος ή του νομίμου εκπρο-

109. Σύμφωνα με την παλαιότερη νομοθεσία, ο φάκελος διαβιβάζονταν εντός 10ημέρου (άρθρ. 1 παρ. 3 ΑΝ 445/1937) στο Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων. Ακολούθως, το Α' Βάθμιο Συμβούλιο γνωμοδοτούσε σχετικά. Δεν προσδιοριζόταν όμως ρητά στην ειδική νομοθεσία το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο Συμβούλιο έπρεπε να ολοκληρώσει τη γνωμοδότηση. Σήμερα, οι εν λόγω διατάξεις έχουν σιωπηρά καταργηθεί από τα άρθρα 81 και 80 παρ. 3 ΚΔΚ.

110. Πρβλ. άρθρο 1 παρ. 3 Α.Ν. 445/1937.

σώπου ή εκπροσώπων της εταιρείας. Για υπηκόους κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης άδεια διαμονής. Εφόσον πρόκειται για Α.Ε. και Ε.Π.Ε. το κωδικοποιημένο σε ΦΕΚ καταστατικό. Για Ο.Ε. ή Ε.Ε. το καταστατικό της εταιρείας θεωρημένο από Πρωτοδικείο (για τα ανωτέρω υφίσταται δυνατότητα αυτεπάγγελτης αναζήτησης από το Δήμο).

3. Υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος, στην οποία θα δηλώνει το ονοματεπώνυμο και ακριβή διεύθυνση κατοικίας του υπευθύνου για την εφαρμογή της Νομοθεσίας περί Θεάτρων-Κινηματογράφων και του αντικαταστάτη αυτού σε περίπτωση απουσίας του καθώς και υπεύθυνες δηλώσεις αυτών περί αποδοχής των ορισμών τους. Στην υπεύθυνη δήλωση θα δηλώνεται επίσης ότι αποδέχεται τις τυχόν υποδεικνυόμενες βελτιώσεις από το Α' Βάθμιο Συμβούλιο.
4. Σχέδιο εις τριπλούν συντεταγμένο από Διπλ. Μηχανικό ή Αρχιτέκτονα στο οποίο να απεικονίζεται σε κάτοψη η διαρρύθμιση των θέσεων των θεατών στην αίθουσα, τα θεωρεία και οι εξώστες (εφόσον υπάρχουν), τα παράθυρα, οι πόρτες, το πλάτος των διαδρόμων, των εξόδων κινδύνου, των κλιμάκων κ.λ.π.
5. Σχέδιο-Έκθεση εις τριπλούν για τις εγκαταστάσεις του τεχνικού αερισμού (μόνο εφόσον πρόκειται για κλειστό θέατρο ή Κινηματογράφο).
6. Σχέδιο εις τριπλούν συντεταγμένο από Διπλ. Ηλεκτρολόγο-Μηχανικό στο οποίο να εμφανίζεται σε κάτοψη η θέση της εγκαταστημένης τυχόν ηλεκτροπαραγωγού ομάδος ή σταθμού μετασχηματισμού του ρεύματος, η θέση του πίνακα διανομής, του θαλάμου προβολής και της όλης εν γένει εγκατάστασης του φωτισμού και του φωτισμού κινδύνου μετά πλήρους έκθεσης επί των εν γένει ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.
7. Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), για θέατρα και κινηματογράφους με τις αντίστοιχες προβλεπόμενες θέσεις.

2. Η άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου

Η άδεια λειτουργίας είναι απαραίτητη προκειμένου να αρχίσει να λειτουργεί νόμιμα το θέατρο/Κινηματογράφος, αφού δεν αρκεί η άδεια εγκατάστασης. Σημειώνεται ότι ο επιχειρηματίας που θα λάβει την άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου μπορεί να είναι διαφορετικός από εκείνον που έλαβε την άδεια εγκατάστασης, επειδή η άδεια αφορά το κτίριο και τις εγκαταστάσεις και όχι το πρόσωπο. Οι σχετικές διαδικασίες και προϋποθέσεις έχουν ως εξής:

2.1. Διαδικασία έκδοσης άδειας

- Με την υποβολή αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών στον ΟΤΑ για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται στο Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά εντός 50 ημερών. Το Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων καλείται να ελέγξει, μετά από επιθεώρηση, εάν τα σχέδια, τα οποία έχουν ελεγχθεί από το ίδιο για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, έχουν εφαρμοσθεί στην πράξη ή αν έχουν υλοποιηθεί οι τροποποιήσεις/συμπληρώσεις που τυχόν είχαν υποδειχθεί από το ίδιο.
- Μετά την επιστροφή των δικαιολογητικών από το Α' Βάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως Κινηματοθεάτρων και εφόσον αυτό γνωμοδοτήσει θετικά, εκδίδεται εντός 15 ημερών από τον Δήμαρχο η άδεια λειτουργίας του θεάτρου – κινηματογράφου κ.τ.λ. Εάν η άδεια, παρά την τήρηση των ανωτέρω προϋποθέσεων και την πάροδο της προθεσμίας (συνολικά: 65 ημέρες) δεν χορηγηθεί, ο κινηματογράφος/θέατρο λειτουργεί νόμιμα και θεωρείται ότι έχει άδεια, κατά πλήγμα δικαίου.
- Κατά αποφάσεων του Πρωτοβάθμιου Συμβουλίου ο ενδιαφερόμενος ή ο Δήμος μπορεί να προσφύγει και να ζητήσει την αναθεώρησή τους ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Συμβουλίου.

2.1.1. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την άδεια λειτουργίας

1. Αίτηση από το ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή από τρίτους με εξουσιοδότηση με την οποία γνωστοποιείται η λήξη των εργασιών της εγκατάστασης. Εάν το πρόσωπο που αιτείται την άδεια λειτουργίας είναι διαφορετικό από το πρόσωπο στο οποίο χορηγήθηκε η άδεια εγκατάστασης κατατίθενται τα στοιχεία ταυτότητας (όπως προβλέπεται στο «2» των δικαιολογητικών για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης).
2. Οικοδομική άδεια του θεάτρου ή του κινηματογράφου, συνοδευόμενη από τη μελέτη πυροπροστασίας καθώς και των δικαιολογητικών 4, 5, και 6 που κατατέθηκαν για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης εφόσον υπήρξαν τροποποιήσεις που υποδείχθηκαν από το πρωτοβάθμιο Συμβούλιο Επιθεωρήσεως κινηματοθεάτρων.
3. Έγγραφη άδεια δημόσιας εκτέλεσης χορηγούμενη από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης της εξουσίας δημόσιας εκτέλεσης.
4. Έναρξη επιτηδεύματος από την εφορία.

5. Το δικαιολογητικό «3» της άδειας εγκατάστασης, μόνον εφόσον άλλαξε ο υπεύθυνος για την τήρηση της νομοθεσίας περί θεάτρων-Κινηματογράφων ή ο αντικαταστάτης του.

2.2. Μεταλλογή χρήσεως

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 5 του Β.Δ. της 15/17-5-1956¹¹¹, όταν γίνεται «*η προσωρινή μεταλλογή χρήσεως λειτουργούντος κινηματογράφου εις θέατρον (μουσικού ή πρόζας) και τανάπαλιν*», τούτο επιτρέπεται μόνον μετά από προηγούμενη γνώμη του οικείου Συμβουλίου Θεάτρων/Κινηματογράφων ότι πληρούνται οι όροι ασφαλείας των θεατών. Η διάρκεια αυτής της μεταλλογής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη της θερινής ή χειμερινής περιόδου.¹¹²

3. Άλλα καταστήματα εντός θεάτρων/κινηματογράφων¹¹³

- Σύμφωνα με το άρθρο 148 του Β.Δ. της 15/17-5-1956, ως προς τα καφεενία-μπαρ και παρόμοια καταστήματα (δηλ. και κυλικεία) που λειτουργούν σε θέατρα/κινηματογράφου, εφαρμόζονται «αι εκάστοτε ισχύουσαι σχετικαί υγειονομικαί και αστυνομικαί διατάξεις» (παρ. 1). Συνεπώς, οι άδειες αυτών των καταστημάτων χορηγούνται κατά τα ισχύοντα για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος¹¹⁴. Σημειώνεται, πάντως, ότι για τα εν λόγω καταστήματα εντός θεάτρων/κινηματογράφων δεν απαιτείται προέγκριση, επειδή αυτή γίνεται ως προς την όλη εγκατάσταση του θεάτρου/κινηματογράφου.

111. Βλ. και άρθρο 1 παρ. 5 Α.Ν. 447/1937

112. Πρβλ. την τροποποίηση από άρθρο 1 Β.Δ. 774/1960, ΦΕΚ Α' 186].

113. Επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 48 του Β.Δ. της 15/17-5-1956, σε θέατρα και κινηματογράφους μπορούν οργανωθούν θέσεις πωλήσεως ή πωλητών (παρ. 1 και 4) εμπορευμάτων και ποτών, εφόσον τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις (να μην βρίσκονται σε κλιμακοστάσια κ.λ.π.). Οι εν λόγω θέσεις μπορούν να προβλέπονται και να ενσωματώνονται από την άδεια λειτουργίας του θεάτρου/κινηματογράφου, οπότε δεν απαιτείται ιδιαίτερη άδεια της αρχής γι' αυτές. Εάν οι εν λόγω θέσεις δεν συμπεριλαμβάνονται στην σχετική άδεια λειτουργίας, τότε χορηγείται, κατά την παρ. 1 του παραπάνω άρθρου 48, ειδική άδεια από τον Δήμαρχο.

114. Βλ. αναλυτικά: ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007

4. Αντικατάσταση άδειας λειτουργίας θεάτρων και κινηματογράφων

Πρόκειται για τις περιπτώσεις¹¹⁵:

- α) μεταβίβασης της επιχείρησης σε νέο πρόσωπο,
- β) μίσθωσης ή υπεκμίσθωσης,
- γ) αποχώρησης-αντικατάστασης εκπροσώπου,
- δ) εισόδου νέου εταίρου ή αποχώρηση,
- ε) αποχώρηση των ιδρυτικών μελών προσωπικής εταιρείας εφόσον δεν μεταβάλλεται η νομική μορφή της,
- στ) αλλαγής επωνυμίας εφόσον δε μεταβάλλεται η νομική μορφή της,
- ζ) αλλαγής της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου Α.Ε.

4.1. Δικαιολογητικά αντικατάστασης άδειας λειτουργίας

1. Αίτηση.
2. Άδεια θεάτρου ή κινηματογράφου.
3. Έγγραφο στοιχείο με το οποίο αποδεικνύεται η μεταβίβαση (π.χ. ιδιωτικό συμφωνητικό, συμβολαιογραφικό έγγραφο κ.λ.π.) ή η μεταβολή (π.χ. καταστατικό) στην αρχικώς χορηγηθείσα άδεια.
4. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας (θεωρημένο φωτ/φο) ή, αν πρόκειται για εταιρεία: το κωδικοποιημένο καταστατικό της εταιρείας σε ΦΕΚ για τις Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή θεωρημένο από το Πρωτοδικείο για Ο.Ε. ή Ε.Ε. Δήλωση ορισμού του Διευθυντή θεάτρου/Κινηματογράφου από τον εκπρόσωπο της εταιρείας σε περίπτωση που είναι διαφορετικό πρόσωπο, και δήλωση αποδοχής από τον ορισθέντα.
5. Παράβολο, εάν πρόκειται για μεταβίβαση ή μίσθωση ή εκμίσθωση (Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 61167/17-12-07 Κοινή Υπ. Απόφαση ανάλογα με το πληθυσμό της πόλης, βλ. παραπάνω).
6. Έναρξη επιτηδεύματος από τη ΔΟΥ στο όνομα του νέου ιδιοκτήτη.

115. Βλ. το άρθρο 81 ΚΔΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 3 του ΑΝ 445/1937

V. Έλεγχοι-Κυρώσεις

Ως προς τους ελέγχους και τις κυρώσεις για θέατρα/κινηματογράφους ισχύει, κατ'αρχήν, η ειδική σχετική νομοθεσία, αφού το άρθρο 81 του ΔΚΚ παραπέμπει στο άρθρο 80 ως προς τη διαδικασία χορήγησης των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας και δεν αναφέρεται ρητά τις διαδικασίες ανάκλησης ή αφαίρεσης αδειών, καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 80 ΔΚΚ για τη σφράγιση καταστημάτων και επιχειρήσεων. Ωστόσο, είναι προφανές ότι όταν δεν υφίστανται σχετικές ειδικές διατάξεις για τα θέατρα και τους κινηματογράφους, τα όργανα και η διαδικασία αφαίρεσης και σφράγισης ακολουθούν τις διατάξεις του άρθρου 80 ΔΚΚ. Κατά τα λοιπά, ως προς τις γενικότερες αρχές και προϋποθέσεις (π.χ. την προηγούμενη ακρόαση) ισχύουν όσα ήδη έχουν αναπτυχθεί στον οδηγό της ΕΕΤΑΑ για τα ΚΥΕ.¹¹⁶

1. Συμβούλια Κινηματοθεάτρων - Επιθεωρήσεις

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, βασικό όργανο για τον έλεγχο και τις επιθεωρήσεις των θεάτρων και των κινηματογράφων παραμένει το Συμβούλιο Κινηματοθεάτρων. Σήμερα πλέον, έχουν απλοποιηθεί σημαντικά οι διαδικασίες ελέγχων θεάτρων και κινηματογράφων από τα Πρωτοβάθμια Συμβούλια Κινηματοθεάτρων. Ειδικότερα: κατ'εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 10 του ν.3230/04 (ΦΕΚ 44/Α'), εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ ΔΙΑΔΠ/ 29563/06 (ΦΕΚ 1943/Β'/29-12-06), ΔΙΑΔΠ/Α/24241/05 (ΦΕΚ 1704 Β/ 5-12-2005 ΔΙΑΔΠ/Α/13639/06 (ΦΕΚ 736 Β/19-6-2006) που τροποποιήθηκαν με την υπ' αριθμ. 29563/06 - ΦΕΚ 1943 Β/29-12-2006) κοινές υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες απλουστεύεται η διαδικασία διενέργειας επιθεωρήσεων σε θέατρα-κινηματογράφους.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά πλέον τους ελέγχους των θεάτρων/κινηματογράφων από τα Πρωτοβάθμια συμβούλια Κινηματοθεάτρων εφαρμόζονται τα εξής:

1. Ο έλεγχος των θεάτρων/κινηματογράφων από το αρμόδιο Συμβούλιο Κινηματοθεάτρων γίνεται, από τη δημοσίευση των αποφάσεων αυτών κάθε τρία χρόνια και όχι κάθε χρόνο όπως ίσχυε παλαιότερα.
2. Καταργούνται ορισμένα δικαιολογητικά, τα οποία αντικαθίστανται με υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης. Ειδικότερα, το κείμενο της υπεύθυνης δήλωσης έχει ως εξής:

116. Βλ. ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007, σ. 157 επ.

Ως νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«1. ο κ.....κατέχει νόμιμη άδεια ηλεκτρολόγου θεάτρου, έχει προσληφθεί για το χρονικό διάστημα από..... έως..... και θα παραβρίσκεται στο χώρο του ..... καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης έχει πραγματοποιηθεί σχετικός έλεγχος από μηχανολόγο – εγκαταστάτη και όλα τα μόνιμα συστήματα (μόνιμο υδροδοτικό, πυροσβεστικό δίκτυο, πυρανίχνευση και σύνδεση αυτής με το 199, χειροκίνητο αναγγελίας πυρκαγιάς, μεγαφωνικό σύστημα) λειτουργούν καλώς.

Εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ η σύνδεση της επιχείρησης με το δίκτυο πυρκαγιάς της ΕΥΔΑΠ έχει γίνει συντήρηση από τον μηχανικό κ. .... των κλιματιστικών, των μηχανημάτων αερισμού, εξαερισμού, ψύξης και θέρμανσης».

Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης. Είναι προφανές, ότι κατά την επιθεώρηση το Συμβούλιο Κινηματοθεάτρων έχει στη διάθεσή του το σχετικό φάκελο του θεάτρου/κινηματογράφου με όλα τα δικαιολογητικά.

2. Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις

2.1. Προσωρινή ανάκληση

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4 του ΑΝ 445/1937, με πρόταση του Συμβουλίου **Κινηματογράφων** «ανακαλείται» από το Δήμαρχο «*χορηγηθείσα άδεια λόγω μεταβολής των συνθηκών του κτιρίου, ύφ'ας αυτή εξεδόθη και μέχρις εκτελέσεως των υπό του Συμβουλίου υποδεικνυομένων μεταρρυθμίσεων*». Προφανώς, σε αυτή τη περίπτωση, πρόκειται για το μέτρο της προσωρινής αφαίρεσης της άδειας, μετά από σχετική γνωμάτευση του Συμβουλίου (προφανώς μετά από τη διενέργεια επιθεώρησης), σύμφωνα με την οποία πρέπει να γίνουν ορισμένες μεταρρυθμίσεις στον κινηματογράφο. Η εν λόγω αφαίρεση, ως προσωρινή, παύει να ισχύει μόλις το Συμβούλιο διαπιστώσει ότι όντως εκτελέσθηκαν οι μεταρρυθμίσεις που αυτό υπέδειξε (σχετικός όρος πρέπει να περιληφθεί στην απόφαση προσωρινής ανάκλησης που εκδίδει ο δήμαρχος) και η άδεια επιστρέφεται στον κάτοχο.

Αντίστοιχες είναι και οι περιπτώσεις όπου, κατά το άρθρο 10 του Α.Ν. 445/1937, όταν διαπιστωθεί ότι «*απειλείται κίνδυνος του κοινού*» ή «*κίνδυνος σωματικής βλάβης*» (άρθρ. 10 του Α.Ν. 445/1937 και 5 Α.Ν. 446/1937), ο δήμαρχος/πρόεδρος της κοινότητας μπορεί «*να διατάξει υπευθύνως την διακοπήν της παραστάσεως*» μετά βέβαια από σχετική έκθεση του αρμόδιου κατά περίπτωση ελεγκτικού οργάνου. Εάν,

στη συνέχεια, το Συμβούλιο Κινηματογράφων αποφανθεί ότι πρέπει να «ανακληθεί» η άδεια μέχρι να συμμορφωθεί προς τις υποδείξεις του ο ιδιοκτήτης ή ο διευθυντής, τότε εκδίδεται απόφαση προσωρινής ανάκλησης της άδειας από το δήμαρχο και ισχύουν αυτά που εκτέθηκαν ως προς την προηγούμενη περίπτωση.

Εξάλλου, ο δήμαρχος μπορεί, σε περίπτωση τριών καταδικαστικών αποφάσεων για παραβάσεις διατάξεων για το ωράριο και τη λειτουργία των θεάτρων, να διατάξει το κλείσιμο του δημοσίου θεάματος και την προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας από μία έως 15 ημέρες (άρθρ. 6 παρ. 3 Α.Ν. 445/1937). Παρόμοια είναι, ως προς του *κινηματογράφους*, και η διάταξη του άρθρου 13 του Α.Ν. 446/1937, σύμφωνα με την οποία, μετά από «επανειληθμένες ωσαύτως παραβάσεις του παρόντος νόμου ή των εις εκτέλεσιν αυτού εκδιδομένων Δ/των ή Αστυν. Διατάξεων», μπορεί ο Δήμαρχος «μετά πτιολογημένην έκθεσιν της οικείας Αστυνομικής Αρχής» ή δημοτικής αστυνομίας, εάν, ασκεί την αρμοδιότητα ελέγχου να επιβάλει με απόφασή του το κλείσιμο του κινηματογράφου μιας μέχρι πέντε ημερών. Σε αυτή τη περίπτωση, αν και ο νόμος δεν αναφέρεται ρητά σε προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω απόφαση του δημάρχου, κατά λογική ακολουθία θα πρέπει να προβλέπει και την προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας.

2.2. Ανάκληση άδειας και κλείσιμο θεάτρου/κινηματογράφου

Η ανάκληση της άδειας γίνεται στις περιπτώσεις που προβλέπονται γενικά από τη νομοθεσία, όπως λ.χ. όταν δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης, όταν αυτή χορηγήθηκε παράνομα και δεν έχουν παρέλθει 5 έτη από τη χορήγησή της ή και πέραν της πενταετίας εφόσον η έκδοσή της επιτεύχθηκε με απατηλά μέσα από το διοικούμενο ή για λόγους δημοσίου συμφέροντος.¹¹⁷

Σημειώνεται ότι, κατ'ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 80 παρ. 6 ΔΚΚ, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι για την ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, αρμόδιοι είναι η δημομαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, οι οποίοι οφείλουν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη συνδρομή των προϋποθέσεων να λάβουν τη σχετική απόφαση. Εξάλλου, για την παροχή της εντολής για το κλείσιμο του θεάτρου/κινηματογράφου, αρμόδιος είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος Κοινότητας, ο οποίος οφείλει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνδρομή των προϋποθέσεων να λάβει τη σχετική απόφαση. Το ίδιο όργανο, εντός της αυτής προθεσμίας, παρέχει την εντολή για κλείσιμο των θεάτρων/κινηματογράφων που λειτουργούν χωρίς άδεια.

117. Βλ. Οδηγός ΚΥΕ, σ. 157 επ.

VI. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Ποια δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση υποθέσεων που σχετίζονται με τη χορήγηση ή την ανάκληση αδειών θεάτρων-κινηματογράφων, καθώς και την επιβολή κυρώσεων ως προς την λειτουργία τους;

Σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 4 του ν.2721/1999 (ΦΕΚ Α 112) προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 1 του ν.1406/1983 (ΦΕΚ Α 182) και ορίζεται ότι «στην δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται, εκδικαζόμενες ως διαφορές ουσίας, οι διαφορές που αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά: α) τη χορήγηση ή την ανάκληση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας και την επιβολή κυρώσεων κατά την λειτουργία καταστημάτων και εργαστηρίων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και των επιχειρήσεων που εξομοιούνται με αυτά..». Σύμφωνα με την σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2204/2000, 2833/2001, 315/2005 κ.ά.), ως επιχειρήσεις που εξομοιώνονται προς τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος «θεωρούνται οι επιχειρήσεις εκείνες, οι όροι ιδρύσεως και λειτουργίας των οποίων ρυθμίζονται, είτε ευθέως, είτε κατά παραπομπήν, από τις διατάξεις του Α.Ν. 2520/40 «περί υγειονομικών διατάξεων»(Α 273) και από τις κατ'εξουσιοδότηση των άρθρων 1 και 2 αυτού εκδιδόμενες υγειονομικές διατάξεις». Ωστόσο, οι κινηματογράφοι και τα θέατρα υπάγονται σε όρους ιδρύσεως και λειτουργίας που καθορίζονται από τις ειδικές περί αυτών διατάξεις (Α.Ν. 445/1937 κ.ά.) και συνεπώς δεν περιλαμβάνονται στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος ούτε στις επιχειρήσεις που εξομοιώνονται προς αυτά. Οι υποθέσεις που αφορούν σε άδειες εγκαταστάσεως και λειτουργίας θεάτρων και κινηματογράφων εξακολουθούν, συνεπώς, να υπάγονται στην ακυρωτική δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Ποια δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση υποθέσεων που σχετίζονται με τη χορήγηση ή την ανάκληση αδειών κυλικείων ή μπαρ εντός θεάτρων-κινηματογράφων, καθώς και την επιβολή κυρώσεων ως προς την λειτουργία τους;

Ως προς τα εν λόγω κυλικεία ή μπαρ για τα οποία εφαρμόζεται η υγειονομική νομοθεσία (άρθρ. 148 Β.Δ. της 15/17.5.1956), η εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, που εκδικάζονται ως διαφορές ουσίας υπάγεται στην δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων (ΣτΕ 2833/2001, 315/2005).

3. Μπορεί να απορριφθεί αίτηση άδειας εγκατάστασης χωρίς να έχει γνωμοδοτήσει προηγουμένως το Συμβούλιο θεάτρων/κινηματογράφων;

Όχι, η γνωμοδότηση του Συμβουλίου θεάτρων/κινηματογράφων αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας και τυχόν άρνηση χορηγήσεως της άδειας εγκαταστάσεως είναι ακυρωτέα (ΣτΕ 2833/2001).

4. Ισχύει η άδεια λειτουργίας σε περίπτωση κατεδάφισης ή μερικής κατεδάφισης θεάτρου/κινηματογράφου;

Η σχετική άδεια είναι διαρκούς ισχύος και αναφέρεται σε συγκεκριμένο ακίνητο και κτίσμα, και γι' αυτό το λόγο άλλωστε μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλο πρόσωπο (βλ. σχετικό χωρίο παραπάνω), αλλά όχι να μεταφερθεί σε άλλο ακίνητο. Σε περίπτωση κατεδάφισης η άδεια παύει, λοιπόν, να ισχύει (ΣτΕ 490/1959). Η άδεια, αντίθετα, εξακολουθεί να ισχύει, εφόσον η μερική κατεδάφιση (π.χ. προκειμένου να βελτιωθούν οι εγκαταστάσεις) έχει εγκριθεί μετά από σχετική θετική γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου θεάτρων/Κινηματογράφων. Σημειώνεται μάλιστα ότι η εν λόγω έγκριση μετά από θετική γνωμοδότηση είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση, δηλ. δίδεται κατά δέσμια αρμοδιότητα (ΣτΕ 2534/1964).

5. Μπορεί ο δήμος να απορρίψει αίτημα προέγκρισης εγκατάστασης συγκροτήματος κινηματογράφων επικαλούμενος δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης;

Μπορεί εφόσον θεμελιώσει την κρίση του σε ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία ως προς τις εν λόγω δυσμενείς επιπτώσεις του συγκροτήματος κινηματογράφων. Σε μια τέτοια περίπτωση, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε μάλιστα (ΣτΕ 315/2005), ότι δεν χρειάζεται καν να έχει προηγουμένως γνωμοδοτήσει σχετικά το Συμβούλιο θεάτρων/Κινηματογράφων επειδή αυτοί οι λόγοι δεν ανάγονται «στην γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Συμβουλίου».

6. Στις περιπτώσεις θεάτρων/κινηματογράφων που οικοδομήθηκαν νόμιμα πριν την ισχύ του Κτιριοδομικού Κανονισμού (ΥΑ ΠΕΧΩΔΕ 3046/30.1.1989) ή/και του Κανονισμού Πυροπροστασίας Κτιρίων (ΠΔ 71/1988, ΦΕΚ Α 32), μπορεί να δοθεί άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας;

Η εν λόγω άδειες δίδονται μετά γνωμοδότηση του Συμβουλίου θεάτρων/Κινηματογράφων, το οποίο μπορεί βέβαια να υποδείξει ορισμένες βελτιώσεις/παρεμβάσεις

στο κτίριο. Ωστόσο, το εν λόγω παλαιότερο κτίριο δεν μπορεί να κριθεί ως ακατάλληλο βάσει αυτών των νεότερων διατάξεων, εφόσον είχε ήδη λάβει άδεια οικοδομής ή και εγκατάστασης/λειτουργίας ως θέατρο/κινηματογράφος βάσει των παλαιότερων κτιριοδομικών κανονισμών και κανονισμών πυρασφαλείας (ΣτΕ 2406/1994).

7. Ποια δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν για την αντικατάσταση της άδειας σε περίπτωση όπου η μεταβίβαση θεάτρου-κινηματογράφου σε νέο πρόσωπο έγινε πριν την έναρξη ισχύος των σχετικών διατάξεων του ΚΔΚ (ν.3463/2006) στις 8.6.2007 (α) και ποια δικαιολογητικά για μεταγενέστερες μεταβιβάσεις (β);

α) Σε περίπτωση όπου η μεταβίβαση έγινε πριν την 1.1.2007 (πράγμα που αποδεικνύεται είτε από την αναγραφή της στα βιβλία της Αστυνομίας ή του οικείου δήμου, είτε από οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, όπως π.χ. έναρξη επιτηδεύματος ή ιδιωτικό συμφωνητικό), η μεταβίβαση θεωρείται νόμιμη και εκδίδεται άδεια στο όνομα του νέου προσώπου στο οποίο μεταβιβάστηκε η επιχείρηση θεάτρου/κινηματογράφου χωρίς περαιτέρω διαδικασία (αρχή δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προς τη διοίκηση, αρχή ασφάλειας των ήδη διαμορφωμένων συναλλακτικών σχέσεων).

β) Σε περίπτωση μεταγενέστερης μεταβίβασης η άδεια αντικαθίσταται στο νέο πρόσωπο μετά από αίτησή του που θα συνοδεύεται από εξής δικαιολογητικά:

I. Οποιοδήποτε στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται η μεταβίβαση

II. Το προβλεπόμενο παράβολο

III. Βεβαίωση έναρξης ασκήσεως επιτηδεύματος ή μεταβολής και

IV. Δήλωση περί ορισμού του υπευθύνου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου, διευθυντού του θεάτρου ή κινηματογράφου και του αντικαταστάτη του σε περίπτωση απουσίας αυτού.

Σε κάθε περίπτωση, όταν πρόκειται για περιοχές όπου υπάρχουν περιορισμοί ως προς τις χρήσεις γης, ελέγχεται αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από τα σχετικά προεδρικά διατάγματα (π.χ. για ορισμένες περιοχές του Δήμου Αθηναίων). Ενοείται ότι κρίσιμος είναι ο χρόνος της μεταβίβασης σε συνδυασμό με το χρόνο ισχύος του αντίστοιχου προεδρικού διατάγματος. Έτσι, αν η μεταβίβαση έγινε μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ., ελέγχεται αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από αυτό (Α.Πρωτ.51527/10-2008 και Α.Πρωτ. 66095/14-12-2007 έγγραφα Υπ.Εσωτερικών).

8. Επιτρέπεται η μεταβίβαση άδειας θεάτρου/κινηματογράφου σε αλλοδαπό πρόσωπο (φυσικό ή νομικό);

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 445/1937 «*απαγορεύεται η μεταβίβασις αδειάς προς αλλοδαπόν*». Ωστόσο, σήμερα είναι προφανές ότι η εν λόγω διάταξη δεν ισχύει ως προς τα αλλοδαπά πρόσωπα με ιθαγένεια ή έδρα κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9. Σε περίπτωση ανέγερσης νέου κτιρίου κινηματογράφου ή θεάτρου, πρέπει ήδη να υφίσταται άδεια οικοδομής προκειμένου να χορηγηθούν οι σχετικές άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας;

Η άδεια οικοδομής δεν περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά που προβλέπει ο νόμος για την χορήγηση της άδειας εγκατάστασης (βλ. για του κινηματογράφους άρθρ. 1 παρ. 2 Α.Ν. 445/1937) και συνεπώς δεν αποτελεί προϋπόθεση της άδειας εγκατάστασης, η οποία μετά σχετική θετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου θεάτρων/κινηματογράφων χορηγείται κατά δέσμια αρμοδιότητα από το δήμο. Αντίθετα, η άδεια οικοδομής είναι προϋπόθεση για την άδεια λειτουργίας (πρβλ. ΣτΕ 2406/1994).

10. Τι συμβαίνει αν καθυστερήσει το Συμβούλιο να υποβάλει την κατά το νόμο απαιτούμενη γνωμοδότηση; Ισχύει η προθεσμία του ενός μηνός για τη δημομαρξιακή επιτροπή;

Με βάση τη νεότερη νομοθεσία, ισχύει και εδώ η υποχρέωση χορήγησης της προέγκρισης ή, αντίστοιχα, η κατά «πλήσμα» ισχύουσα προέγκριση μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας.

11. Τι ισχύει σε περίπτωση τροποποίησης των εγκαταστάσεων θεάτρου/κινηματογράφου;

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 5 του Α.Ν. 445/1937, απαιτείται άδεια του Δημάρχου, μετά από σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κινηματοθεάτρων, για κάθε μεταρρύθμιση, τροποποίηση ή συμπλήρωση των εγκαταστάσεων.

Εάν οι εν λόγω αλλαγές των εγκαταστάσεων είναι ουσιώδεις και οδηγούν σε χειροτέρευση των συνθηκών λειτουργίας του θεάτρου/κινηματογράφου, θα πρέπει να γίνει δεκτό, και κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα για τα ΚΥΕ, ότι πρόκειται για νέο θέατρο/κινηματογράφο και πρέπει να ξεκινήσει από την αρχή η διαδικασία χορήγησης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας (πρβλ. ΝΣΚ 501/2000).¹¹⁸

12. Τι ισχύει ως προς τους υπαίθριους κινηματογράφους αυτοκινήτων (drive in) ;

Σήμερα, οι υπαίθριοι κινηματογράφοι αυτοκινήτων αδειοδοτούνται από τη Νομαρchiική Αυτοδιοίκηση (αρμόδια υπηρεσία είναι συνήθως το Τμήμα Πολιτισμού).¹¹⁹

Ειδικά για τους υπαίθριους κινηματογράφους αυτοκινήτων (drive in) η ΚΥΑ 7034/1928/15-3-2000 (ΦΕΚ Β 368) «*Ελάχιστες αποστάσεις ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων*»¹²⁰, προβλέπει στο άρθρο 1 παρ. 1 εδ. ε, ότι αυτοί δεν επιτρέπονται σε απόσταση τουλάχιστον 150 μέτρα από: α) την πλησιέστερη νόμιμη κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα), ξενοδοχείο, σχολείο, νοσοκομείο, γηροκομείο, σανατόριο, χώρο λατρείας, υπαίθριο θέατρο και γενικά εγκατάσταση που απαιτεί ειδική ακουστική προστασία, β) χώρους με ιδιαίτερο ιστορικό/πολιτιστικό χαρακτήρα (αρχαιολογικοί χώροι κ.λ.π.) και γ) χώρους χαρακτηρισμένους ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή περιοχές ειδικής προστασίας (βιότοποι κ.λ.π.). Για αυτές τις περιπτώσεις η αρμόδια νομαρchiική περιβαλλοντική υπηρεσία (και όχι το Συμβούλιο θεάτρων/Κινηματογράφων), σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, με απόφασή της πλήρως αιτιολογημένη μπορεί να μειώσει την ανωτέρω απόσταση ή να επιβάλει μεγαλύτερη ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες (αμφιθεατρικά του εδάφους, παρεμβολή άλλων κτιρίων που δεν χρήζουν ηχοπροστασίας κ.λ.π.).

13. Όταν πρόκειται για για πολύ-θέατρα ή πολυ-κινηματογράφους (multiplex cinemas), απαιτούνται τόσες άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας όσες είναι και οι θεατρικές/κινηματογραφικές αίθουσες;

Όχι, εκδίδεται μία μοναδική άδεια εγκατάστασης στις περιπτώσεις θεάτρων ή κινηματογράφων με περισσότερες της μίας αίθουσες (multiplex cinemas).

118. Πρβλ. και ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007, σελ. 179.

119. Πρβλ. ΥΑ 617//1975 (ΥΑ 61781/2178 ΦΕΚ Β 1577 1975): «*Ιδρυση-λειτουργία υπαιθρίων κιν/φων αυτοκινήτων (drive-in)*», άρθρ. 14 όπως ισχύει.

120. Ειδικά η άδεια λειτουργίας των κινηματογράφων drive in ισχύει, κατά την παρ. 4 του άρθρου 1 της εν λόγω ΚΥΑ, για πέντε χρόνια και ανανεώνεται μόνο αν εξακολουθούν να ισχύει οι προϋποθέσεις που προβλέπει η παρ. 1, ιδίως ως προς την ανέγερση νέων κατοικιών και εγκαταστάσεων. Βλ. σχετικά και την εγκύκλιο 49/Αθήνα 25/7/2000 ΥΠΕΧΩΔΕ Αριθ.Πρωτ. 84803.

14. Τι ισχύει ως προς τις προσωρινές λυόμενες κατασκευές θεάτρων/κινηματογράφων σε κοινόχρηστους χώρους

Οι εν λόγω προσωρινές λυόμενες κατασκευές (και τα θεάματα που προσφέρονται σε αυτές) αδειοδοτούνται από το δημοτικό/κοινοτικό συμβούλιο, ενώ κατά την ΚΥΑ υπ' αριθ. 76936/3992(ΦΕΚ Β' 783/31.12.1987) «*Κατηγορίες, όργανα και διαδικασία ελέγχου για την ανέγερση προσωρινών λυομένων κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους*», ο έλεγχος των κατασκευών από άποψη ασφάλειας της κατασκευής γίνεται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ ή της ΤΥΔΚ του οικείου νομού όταν δεν υπάρχει ή δεν είναι κατάλληλα στελεχωμένη η τεχνική υπηρεσία του ΟΤΑ. Για τις κατασκευές της κατηγορίας αυτής οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη συγκέντρωση ατόμων κάτω ή πάνω σε αυτές απαιτείται και δήλωση αντοχής της κατασκευής από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό.

VII. Υποδείγματα**1. Αίτηση για άδεια εγκατάστασης θεάτρου/κινηματογράφου**

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ Το Δήμο

.....

**ΑΔΕΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΘΕΑΤΡΟΥ/ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ**

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ.....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ .....

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....

ΟΔΟΣ .....

.....Αριθμ.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ .....

ΑΡ.ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ .....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ.....

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....

Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια
εγκ/σης θεάτρου/κινηματογράφου που πρό-
κειται να λειτουργήσω στην οδό

.....

..... αρ.....

περιοχή.....

με ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟ ΤΙΤΛΟ .....

.....

Τόπος/Ημερομηνία .....

Ο Αιτών/Η Αιτούσα

.....

2. Αίτηση-δήλωση για άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου

ΑΙΤΗΣΗ-ΔΗΛΩΣΗ

ΠΡΟΣ Το Δήμο

.....

ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ/ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ .....
ΟΝΟΜΑ.....
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....
ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....
ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ .....
ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....
ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....
.....
ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....
ΟΔΟΣ .....
.....Αριθμ.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ .....
ΑΡ.ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....
ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ .....
ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....
ΤΗΛΕΦΩΝΟ.....
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....

Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια λειτουργίας θεάτρου/κινηματογράφου που πρόκειται να λειτουργήσω στην οδό .....

..... αρ.....

όροφος.....

περιοχή.....

με ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟ ΤΙΤΛΟ .....

.....

και δηλώνω ότι περατώθηκαν οι εργασίες εγκατάστασης.

Τόπος/Ημερομηνία .....

Ο Αιτών/Η Αιτούσα

.....

3. Αίτηση για μεταβίβαση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ Το Δήμο

.....

**ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ/ΘΕΑΤΡΟΥ**

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ .....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ .....

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....

ΟΔΟΣ .....

.....Αριθμ.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ .....

ΑΡ.ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ .....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ .....

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ .....

1. Παρακαλώ όπως μου μεταβιβάσετε άδεια
εγκατάστασης και λειτουργίας για τον κινηματο-
γράφο/θέατρο που λειτουργεί στην οδό .....

.....

αρ.....

περιοχή .....

ως .....

.....

με ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟ ΤΙΤΛΟ .....

και άδεια λειτουργίας.....

2. Σας πληροφορώ ότι για το χώρο αυτό έχει
εκδοθεί η με αρ. ....

Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας στο όνομα

.....

.....

την οποία και προσκομίζω προκειμένου να μετα-
βιβασθεί στο όνομά μου.

Τόπος/Ημερομηνία .....

Ο Αιτών/Η Αιτούσα

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΙΔΕΙΕΣ

(Πούνα πάρκ, πίστες αυτοκινητιδίων, χρωματοσφαίριση (Paintball) κ.λ.π.)

I. Έννοια

Με τον όρο ψυχαγωγικές παιδεΐες νοούνται οι δραστηριότητες εκείνες οι οποίες διενεργούνται σε υπαίθριο χώρο και έχουν ψυχαγωγικό σκοπό. Τέτοιες δραστηριότητες είναι τα Πούνα πάρκ, οι πίστες αυτοκινητιδίων, τα υδροπάρκα, η χρωματοσφαίριση, οι επιδείξεις, όπως το ελαστικό σάλτο και άλλες παρεμφερείς εγκαταστάσεις και δραστηριότητες.

Οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται σε ακάλυπτο χώρο, δημόσιο ή ιδιωτικό. Ανάλογα με το χώρο που αυτές αναπτύσσονται και την εγκατάσταση που φέρουν, μπορούν να διαχωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

- Σε εκείνες που ασκούνται σε ακίνητα, είτε εντός είτε εκτός σχεδίου πόλης, σε μόνιμες εγκαταστάσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται επαγγελματική στέγη, όπως μια πίστα αυτοκινητιδίων, ένα Πούνα πάρκ, ή ένα υδροπάρκο (water park) κ.ά.
- Σε εκείνες που ασκούνται σε ακάλυπτους κοινόχρηστους ή ιδιωτικούς χώρους για περιορισμένο χρόνο, χωρίς να φέρουν μόνιμη κατασκευή, δηλαδή μπορούν να φέρουν *μόνο στέγαστρο ή περίφραγμα* και δεν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις, ώστε να προστατεύονται από τις διατάξεις περί επαγγελματικής στέγης.¹²¹ Τέτοιες δραστηριότητες είναι λ.χ. το ελαστικό σάλτο, η ανύψωση αιωροπτέρων, αερόστατων κ.ά. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν υπαίθριο εμπόριο και διέπονται από τις σχετικές περί υπαίθριου εμπορίου διατάξεις (βλ. Κεφάλαιο Β).
- Σε εκείνες που ασκούνται σε κοινόχρηστους χώρους για περιορισμένο και συγκεκριμένο χρόνο σε λυόμενη κατασκευή όπως λ.χ. η πραγματοποίηση μιας συναυλίας.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

Οι κυριότερες ρυθμίσεις που διέπουν τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες σχετικά με τις άδειες, τις διαδικασίες, τις προϋποθέσεις κ.λ.π που απαιτούνται για την άσκησή τους, αποτυπώνονται στα εξής νομοθετικά κείμενα:

121. Ως επαγγελματική στέγη νοείται κάθε δραστηριότητα που προστατεύεται από το π.δ 34/1995 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων περί εμπορικών μισθώσεων»

- Ν. 2323/1995 (ΦΕΚ Α' 145) όπως ισχύει, *περί υπαιθρίου εμπορίου* (βλ. και Ν.3190/2003, Ν.3377/2005 & Ν. 3057/2007).
- Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114) *Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων*, άρθρα 80 και 81.
- ΠΔ 12/2005 (ΦΕΚ Α' 10) *Ρύθμιση υπαίθριου εμπορίου*.
- ΥΑ 7034/1298/2000 (ΦΕΚ Β' 368) *Ελάχιστες αποστάσεις ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων*.
- ΥΑ 76936/3992/1987 (ΦΕΚ Β' 783) *Κατηγορίες, όργανα και διαδικασία ελέγχου για την ανέγερση προσωρινών λυόμενων κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους*.

III. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων

Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της άδειας που απαιτείται για την εγκατάσταση και λειτουργία των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (παιδιδιών), είχε ανατεθεί επί δεκαετίες στις Αστυνομικές Αρχές και μετεβιβάσθηκε στους Δήμους και στις Κοινότητες, όπως και άλλες δραστηριότητες (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, θέατρα κινηματογράφοι κ.λ.π.) με το Ν. 2218/94. Με το νέο ΚΔΚ, η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνεται πλέον στις διατάξεις του άρθρου 75, ενώ με το άρθρο 81 προσδιορίζεται η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τη χορήγηση των απαιτούμενων αδειών, παραπέμποντας στις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 80, οι οποίες διέπουν τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων εντάχθηκε, όπως και οι λοιπές αδειοδοτήσεις, στις «κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες» οι οποίες ασκούνται σε τοπικό επίπεδο, αφού η χορήγηση των αδειών αυτών αποσκοπεί στην προστασία των πολιτών από ατυχήματα, που ενδεχομένως μπορεί να συμβούν, κατά τη χρήση των εγκαταστάσεων και εξοπλισμών των δραστηριοτήτων αυτών. Δηλαδή υπηρετείται γενικότερο δημόσιο συμφέρον.

IV. Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιδιών

Διαδικασία - δικαιολογητικά - αρμόδια όργανα

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του ΚΔΚ, η άδεια για την εγκατάσταση και λειτουργία των ψυχαγωγικών παιδιδιών χορηγείται από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας με τη διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 80, οι οποίες διέπουν τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Επομένως η άδεια χορηγείται, αφού προηγουμένως η δημοτική ή κοινοτική αρχή αποφασίσει για την προέγκριση της εγκατάστασης μετά από προέλεγχο του αιτήματος του ενδιαφερομένου.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ΚΔΚ, η προέγκριση έχει την έννοια ότι ο δήμος ή η κοινότητα, κατά το στάδιο της προέγκρισης, εξετάζει εάν το αίτημα είναι νόμιμο, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου της νομοθεσίας που διέπει τη συγκεκριμένη περίπτωση εγκατάστασης. Προφανώς νοείται το σύνολο της νομοθεσίας, η οποία ρυθμίζει τα ζητήματα που εξετάζονται κατά τον προέλεγχο και όχι όσα εξετάζονται κατά το στάδιο μετά τη χορήγησή της. Δηλαδή με την προέγκριση διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εγκατάστασης της συγκεκριμένης δραστηριότητας, όπως αυτές ορίζονται στην παρ.3 του άρθρου 80 του ΚΔΚ. Επομένως για τις περιπτώσεις των ψυχαγωγικών παιδειών, θα πρέπει αρχικά να ελεγχθεί αν πρόκειται για μόνιμη εγκατάσταση αφού μόνο σε αυτές τις περιπτώσεις νοείται προέγκριση εγκατάστασης κατά την έννοια που θέτει ο νομοθέτης. Δηλαδή εάν το αίτημα λ.χ. αναφέρεται στην ανύψωση ενός αερόστατου ή αεροπτερών ή σε μια επίδειξη π.χ. ελαστικού σάλλυου ή στη λειτουργία ενός «καρουζέλ» κατά τις εορτές των Χριστουγέννων, δεν νοείται προέγκριση αφού πρόκειται για μια προσωρινή εγκατάσταση. Άλλωστε, όπως θα δούμε και παρακάτω, μόνο στις μόνιμες εγκαταστάσεις συγκεκριμένων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων τίθενται περιορισμοί και μέτρα από τη νομοθεσία, οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία από το θόρυβο κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος».

Συμπερασματικά, η διαδικασία της προέγκρισης ακολουθείται μόνο για τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, που εγκαθίστανται και λειτουργούν μόνιμα ενώ για τις λοιπές ψυχαγωγικές δραστηριότητες η άδεια χορηγείται από το αρμόδιο όργανο με την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών.

1. Η προέγκριση ίδρυσης ψυχαγωγικών παιδειών

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, στο άρθρο 81 του ΚΔΚ ρητά ορίζεται, ότι για τη διαδικασία της χορήγησης της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας των ψυχαγωγικών παιδειών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 80. Επομένως πριν τη χορήγηση της άδειας, για τις περιπτώσεις που απαιτείται, ακολουθείται η διαδικασία της προέγκρισης του αιτήματος. Η προέγκριση χορηγείται με απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, μετά από προέλεγχο του αιτήματος. Ο προέλεγχος, κατά το άρθρο 80 παρ. 2 του ΚΔΚ, περιορίζεται σε ζητήματα που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη ψυχαγωγική δραστηριότητα για την οποία υποβάλλεται το αίτημα, σε συνάρτηση με την περριοχή στην οποία θα αναπτυχθεί αυτή. Έτσι ο προέλεγχος δεν καταλαμβάνει τον έλεγχο των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν για τη λειτουργία της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Οι έλεγχοι αυτοί θα γίνουν μετά τη χορήγηση της προέγκρισης.

Ο παραπάνω προέλεγχος διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας η οποία οφείλει, πριν εισαχθεί το αίτημα στη Δημαρχιακή Επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, να ελέγξει, και όπου απαιτείται σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες, εάν υφίστανται περιορισμοί που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για την εγκατάσταση της συγκεκριμένης δραστηριότητας στη συγκεκριμένη περιοχή.

Για τον προέλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ΚΔΚ, λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις που αφορούν τις χρήσεις γης, την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των δασικών περιοχών, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, καθώς και την αισθητική, τη φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης, όπως αυτά ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία και από τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις, που τυχόν τίθενται σε τοπικές κανονιστικές διατάξεις των οικείων δημοτικών και κοινοτικών αρχών που εκδίδονται κατά τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 79 του ΚΔΚ. Η γενική αυτή διατύπωση συνεπάγεται υποχρέωση εκ μέρους των ΟΤΑ εφαρμογής ενός ευρύτατου φάσματος της νομοθεσίας που ισχύει¹²², ιδίως ως προς τις χρήσεις γης, στην περιοχή του κάθε ΟΤΑ.

Ειδικότερα όμως, για τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες ισχύουν και τα ακόλουθα, τα οποία ο οικείος ΟΤΑ πρέπει να λάβει υπόψη του κατά το στάδιο της προέγκρισης:

Αποστάσεις από άλλες δραστηριότητες

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑ 7034/1298/2000 (ΦΕΚ 368 Β) οι εγκαταστάσεις:

- ***Λούνα Πάρκ,***
- ***πίστες αυτοκινητιδίων (Go Kart),***
- ***τσίρκο και***
- ***παιχνίδια με νερό (Water Park)***

δεν επιτρέπονται σε απόσταση τουλάχιστον 150 μέτρα από: α) την πλησιέστερη νόμιμη κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα), ξενοδοχείο, σχολείο, νοσοκομείο, γηροκομείο, σανατόριο, χώρο λατρείας, υπαίθριο θέατρο και γενικά εγκατάσταση που απαιτεί ειδική ακουστική προστασία, β) χώρους με ιδιαίτερο ιστορικό/πολιτιστικό χαρακτήρα (αρχαιολογικοί χώροι κ.λ.π.) και γ) χώρους χαρακτηρισμένους ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή περιοχές ειδικής προστασίας (βιότοποι κ.λ.π.).

---

122. Για ζητήματα της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν τα θέματα του προελέγχου βλ. και στον ΟΔΗΓΟ ΚΥΕ www.Ypes.gr, www.eetaa.gr

Σύμφωνα με την 49/84803/25-7-2000 εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ, η απόσταση που επιβάλλεται με την αναφερόμενη ΥΑ, αφορά μόνο τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις, που τοποθετούνται μόνιμα σε ακίνητα είτε εντός είτε εκτός σχεδίου και δεν αφορά προσωρινές εγκαταστάσεις που τοποθετούνται για περιορισμένο χρόνο στους κοινόχρηστους χώρους.

Για αυτές λοιπόν τις περιπτώσεις η μέτρηση της απόστασης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην εν λόγω ΥΑ, θα πρέπει να γίνει από τον οικείο ΟΤΑ. Μπορεί όμως η αρμόδια νομαρχιακή περιβαλλοντική υπηρεσία, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου μόνου της ανωτέρω Απόφασης, με απόφασή της πλήρως αιτιολογημένη να μειώσει την ανωτέρω απόσταση ή να επιβάλλει μεγαλύτερη ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες (αμφιθεατρικά του εδάφους, παρεμβολή άλλων κτιρίων που δεν χρήζουν ηχοπροστασίας κ.λ.π.). Τούτο μπορεί να το ζητήσει είτε ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος είτε ο ίδιος ο ΟΤΑ.

2. Δικαιολογητικά προέγκρισης

Τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο ενδιαφερόμενος για τη χορήγηση της προέγκρισης αναλογικά είναι αυτά που υποβάλλονται και για την προέγκριση καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος. (εγκύκλιος ΥΠΕΣ 72/66287/27-11-2007).

Ειδικότερα, κατά το άρθρο 80 παρ. 3 του ΚΔΚ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 παρ. 2 α του Ν. 3536/2007, σε συνδυασμό με την ΚΥΑ 10551/2007 υποβάλλονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

Δικαιολογητικά προέγκρισης

- Αίτηση
- Διάγραμμα περιοχής

α) **αίτηση** στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, στην οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει την πρόθεσή του, καθώς και την τοποθεσία στην οποία προτίθεται να εγκαταστήσει τη συγκεκριμένη ψυχαγωγική δραστηριότητα. Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελτίο ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ή το διαβατήριό ή το δίπλωμα οδήγησης ή το βιβλιόριο υγείας. Η ταυτότητα των αλλοδαπών αποδεικνύεται από την άδεια διαμονής ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση. Η ταυτότητα των νομικών προσώπων αποδεικνύεται από το καταστατικό. Όταν η αίτηση δεν υποβάλλεται αυτοπροσώπως, πρέπει να συνοδεύεται από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων (άρθρο 3 παρ. 4 Ν. 2690/1999).

β) διάγραμμα της περιοχής στο οποίο σημειώνεται η ακριβής θέση της συγκεκριμένης ψυχαγωγικής εγκατάστασης (άρθρο 80 παρ. 3 ΚΔΚ και άρθρο 2 παρ. 1 της ΚΥΑ 10551/2007). Το διάγραμμα δεν είναι απαραίτητο να συνταχθεί από μηχανικό, ούτε να θεωρηθεί από οποιαδήποτε αρχή και μπορεί να είναι είτε απλή φωτοτυπία ενός κοινού χάρτη είτε ένα απλό σκαρίφημα.

3. Απόφαση προέγκρισης

Το αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της προέγκρισης, δηλαδή η δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, οφείλει μέσα σε προθεσμία ενός μηνός¹²³ από την κατάθεση της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο, να εκδώσει απόφαση περί χορήγησης ή μη προέγκρισης εγκατάστασης της αιτούμενης δραστηριότητας. Σε περίπτωση που περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, λογίζεται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί.

Όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, η χορήγηση της προέγκρισης αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια ΔΟΥ. Εάν περάσει η τασσόμενη προθεσμία για τη χορήγηση της προέγκρισης χωρίς να εκδοθεί σχετική απόφαση, για τη χορήγηση της άδειας έναρξης επιτηδεύματος υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο υπεύθυνη δήλωση με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Ο/Η κάτωθι υπογράφων/ουσα δηλώνω υπεύθυνα ότι υπέβαλα αίτηση για τη χορήγηση προέγκρισης για την εγκατάσταση ..... (αναγράφεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα) στο Δήμο/ Κοινότητα ..... με αριθμό πρωτ. .... . Επί της αιτήσεώς μου αυτής ο Δήμος/Κοινότητα δεν έχει μέχρι σήμερα αποφανθεί, ούτε έχει απαντήσει αρνητικά, και συνεπώς τεκμαίρεται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί».

Η χορήγηση της προέγκρισης δεν έχει ως συνέπεια τη νόμιμη λειτουργία της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Αυτή λειτουργεί νόμιμα μόνο όταν χορηγηθεί η άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας. Στην περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα για χορήγηση της άδειας, τότε ανακαλείται και η χορήγηση της προέγκρισης.

4. Έκδοση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας

Μία εγκατάσταση ψυχαγωγικής δραστηριότητας, είτε πρόκειται για μόνιμη εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί προέγκριση είτε για προσωρινή, προκειμένου να

123. Άρθρο 80 παρ. 3 του ΚΔΚ

λειτουργήσει νόμιμα, πρέπει να λάβει άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας, η οποία χορηγείται, όπως αναφέρεται και στις παραπάνω παραγράφους, κατά τη διαδικασία του άρθρου 80 του ΚΔΚ.

Αρμόδιο όργανο για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας χωρίς να απαιτείται απόφαση άλλου οργάνου. Η άδεια χορηγείται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν από την κατάθεση των δικαιολογητικών που παρατίθενται παρακάτω και εφόσον έχει χορηγηθεί προέγκριση για τις περιπτώσεις, όπου αυτή απαιτείται.

Η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να χορηγηθεί η άδεια δεν πρέπει να υπερβεί τις εξήντα πέντε (65) συνολικά ημέρες από την κατάθεση των δικαιολογητικών, εφόσον πρόκειται για εγκατάσταση ψυχαγωγικής δραστηριότητας, για την οποία πρέπει να γνωματεύσει το Συμβούλιο Θεάτρων Κινηματογράφων. Στις λοιπές δραστηριότητες η άδεια πρέπει να χορηγηθεί εντός δέκα πέντε (15) ημερών αφού ο νομοθέτης θέτει προθεσμία πενήντα (50) ημερών για τις ενέργειες που απαιτούνται από άλλες υπηρεσίες (γνωμοδοτήσεις δηλαδή άλλων οργάνων) και δέκα πέντε (15) ημέρες στο δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, τότε, όπως ισχύει και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, λογίζεται ότι η άδεια έχει εκδοθεί. Στις περιπτώσεις αυτές ο οικείος ΟΤΑ έχει υποχρέωση να χορηγήσει σχετική βεβαίωση στον ενδιαφερόμενο για την απόδειξη της κατά πλάσμα δικαίου χορηγηθείσας άδειας.

Η χρονική ισχύς της άδειας προσδιορίζεται **σε πέντε (5) χρόνια για τις μόνιμες εγκαταστάσεις** της αναφερόμενης ΥΑ 7034/1298/2000 και ανανεώνεται μόνο εάν εξακολουθούν οι προϋποθέσεις ως προς την απόσταση της συγκεκριμένης ψυχαγωγικής εγκατάστασης από κατοικίες και τις λοιπές εγκαταστάσεις που αναφέρονται στην εν λόγω ΥΑ. Η ανανέωση γίνεται για ίσο χρόνο χωρίς να απαιτούνται άλλα δικαιολογητικά.

Για τις λοιπές ψυχαγωγικές δραστηριότητες η άδεια ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η συγκεκριμένη δραστηριότητα στο χώρο όπου αυτή λειτουργεί, πράγμα το οποίο πρέπει να αναφέρεται στο σώμα της σχετικής απόφασης.

5. Δικαιολογητικά

Τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για τη χορήγηση της σχετικής άδειας, καθορίζονται στο άρθρο 6 του Π.Δ 12/2005, το οποίο παραμένει σήμερα σε ισχύ, μέχρι την έκδοση του π.δ που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.12 του Ν.3377/2005, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των Υπουργικών Αποφάσεων που ρυθμίζουν τις αποστάσεις και την εγκατάσταση των θυόμηνων κατασκευών (βλ.παρ.ΙΙ).

Επομένως για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας μιας ψυχαγωγικής δραστηριότητας μαζί με την αίτηση του ενδιαφερομένου υποβάλλονται κατά περίπτωση τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Γνωμάτευση κτηνιάτρου της αρμόδιας κτηνιατρικής υπηρεσίας της Νομ/κής Αυτ/σης, αν πρόκειται για έκθεση ζώων, περί της υγειονομικής καταλληλότητας των ζώων.
2. Γνωμάτευση του Συμβουλίου «περί θεάτρων και κινηματογράφων» για την καταλληλότητα των χώρων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, αν πρόκειται για λούνα πάρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, επιδείξεις (όπως το ελαστικό σάλτο) συναυλίες (εάν πρόκειται για χώρους εγκατάστασης συναυλιών και όχι για τη διοργάνωση μιας συναυλίας) και άλλες παρεμφερείς **μόνιμες εγκαταστάσεις** (για προσωρινές εγκαταστάσεις βλ. παρακάτω).
3. Βεβαίωση μηχανικού διπλωματούχου ανώτατης σχολής για την καλή εγκατάσταση και λειτουργία των παιχνιδιών.
4. Βεβαίωση ηλεκτρολόγου μηχανικού ανώτατης σχολής, περί της ασφάλειας των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων.
5. Βεβαίωση διπλωματούχου χημικού ανώτατης σχολής για την επικινδυνότητα τυχόν χρησιμοποιούμενων αερίων ή άλλων υλών.
6. Άδεια εγκατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού, εφόσον πρόκειται για εγκαταστάσεις των οποίων η κινητήρια ισχύς του εξοπλισμού τους υπερβαίνει τις 4KW ή η θερμική ισχύς 8KW, από την αρμόδια Υπηρεσία Ανάπτυξης της Νομ/κής Αυτ/σης (ν.3325/2005).
7. Βεβαίωση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, όταν πρόκειται για πτήση ή ανύψωση αιωροπτερών, αεροστάτων ή άλλων τεχνικών μέσων ότι η πτήση ή ανύψωση δεν αντίκειται στους οικείους κανονισμούς της και στους εν γένει κανόνες ασφαλείας του εναερίου χώρου.
8. Βεβαίωση της ΔΕΗ και ΟΤΕ για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων στην περιοχή που πρόκειται να γίνει πτήση ή ανύψωση.
9. Βεβαίωση της αρμόδιας για την οδό Υπηρεσίας (ΥΠΕΧΩΔΕ- Νομαρχία) για την εκτέλεση εργασιών κυκλοφοριακής σύνδεσης για παρακείμενες εθνικών, επαρχιακών, δημοτικών οδών εκτός σχεδίου, εγκαταστάσεις.
10. Άδεια έναρξης επιτηδεύματος από την ΔΟΥ (άρθρο 8 παρ 9. ν.1882/90/ Α43).

11. Άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου εφόσον η δραστηριότητα θα αναπτυχθεί σε κοινόχρηστο χώρο.
12. Άδεια υπαίθριου εμπορίου όπου απαιτείται.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 6 του πδ.12/2005, απαιτείται και άδεια υπαίθριου εμπορίου είτε πλανόδιου είτε στάσιμου, ανάλογα με το χρόνο άσκησης μιας δραστηριότητας σε συγκεκριμένο χώρο.¹²⁴ Βέβαια ο νόμος προβλέπει την άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου, μόνο για την εμπορική δραστηριότητα που δεν χαρακτηρίζεται ως επαγγελματική στέγη (άρθρο 1 του Ν.2323/1995 όπως ισχύει) όπως αναφέρεται και στην αρχή του κεφαλαίου αυτού. Επομένως για μόνιμες εγκαταστάσεις ή για την εγκατάσταση μιας λυόμενης κατασκευής π.χ. για τη διοργάνωση μιας συναυλίας, δεν απαιτείται άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.

Επισημαίνεται επίσης ότι όλα τα αναφερόμενα δικαιολογητικά δεν αφορούν όλες ανεξαιρέτως τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες αλλά ανάλογα με την περίπτωση ζητούνται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά. Λ. χ. για την ανύψωση του αεροπτερού θα ζητηθούν τα δικαιολογητικά 7,8,9 ή και 11. Επιπρόσθετα για τις περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται γνωμάτευση του Συμβουλίου θεάτρων και Κινηματογράφων, για τη σχετική γνωμάτευση ενεργεί ο οικείος ΟΤΑ, στον οποίο θα κατατεθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη γνωμάτευση (τυχόν οικοδομική άδεια για την εγκατάσταση, η βεβαίωση του μηχανικού και του ηλεκτρολόγου ή η απαιτούμενη άδεια του μηχανολογικού εξοπλισμού, καθώς και σχεδιάγραμμα των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού).

6. Δημοτική ενημερότητα για χορήγηση της άδειας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 285 του ΔΚΚ, ο αιτών τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικής παιδείας δεν πρέπει να είναι οφειλέτης του δήμου ή της κοινότητας. Η πιστοποίηση της μη οφειλής αποτελεί στοιχείο, το οποίο ερευνάται από τον ίδιο τον ΟΤΑ. Επομένως δεν μπορεί να χορηγηθεί η άδεια πριν ο ενδιαφερόμενος εξοφλήσει την οφειλή του, εκτός βέβαια αν έχει γίνει διακανονισμός καταβολής ή υπάρχει εκκρεμοδικία. Ως οφειλή θεωρείται αυτή, που έχει ταμειακά βεβαιωθεί και έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη.

124. Ο χρόνος άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ4 του άρθρου 6 του πδ. 12/2005 σε ένα συγκεκριμένο χώρο, δεν δύναται να υπερβαίνει δύο(2) συνεχόμενους μήνες. Σε αντίθετη περίπτωση θεωρείται ότι υπάρχει άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου και εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις.

7. Προσωρινές λυόμενες κατασκευές για χώρους συναυλιών, παιχνιδιών και επιδείξεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑ 76936/3992/1987 ΦΕΚ 783 Β για την εγκατάσταση προσωρινών λυόμενων κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους για περιορισμένο χρόνο, προκειμένου να διαμορφωθούν χώροι συναυλιών, παιχνιδιών όπως λούνα παρκ και επιδείξεων όπως τσίρκο, απαιτείται άδεια εγκατάστασης της κατασκευής στον κοινόχρηστο χώρο από τον οικείο δήμο ή κοινότητα. Για τη χορήγηση της άδειας κατατίθεται αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία συνοδεύεται από:

- όλα τα σχέδια που αναφέρονται στις παραγράφους α, γ, και δ του άρθρου 3 του πδ της 3/9/1983 «Τρόπος έκδοσης οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρομένων οικοδομών» ΦΕΚ 394/Δ όπως ισχύει, δηλαδή τοπογραφικό διάγραμμα, αρχιτεκτονική και στατική μελέτη σύμφωνα με τις προδιαγραφές και
- απόδειξη πληρωμής τελών χρήσης του κοινόχρηστου χώρου και εγγυητική επιστολή για τη δαπάνη αποκατάστασης του κοινόχρηστου χώρου, όπως ήταν πριν την τοποθέτηση των λυόμενων κατασκευών, σύμφωνα με σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Η άδεια χορηγείται αφού πρώτα ελεγχθεί η κατασκευή από άποψη ασφάλειας. Τον έλεγχο σύμφωνα με την ανωτέρω ΥΑ διενεργεί η Τεχνική Υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ ή η αντίστοιχη της Περιφέρειας, αν τυχόν ο ΟΤΑ δεν διαθέτει τέτοια Υπηρεσία.

Βέβαια σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 6 του πδ. 12/2005 που είναι μεταγενέστερο της αναφερόμενης Υπουργικής Απόφασης, ανάλογα με την περίπτωση θα πρέπει να ζητούνται και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά. Π.χ. αν πρόκειται για την εγκατάσταση μιας λυόμενης κατασκευής από την οποία θα ανυψωθεί ένα αερόστατο, θα πρέπει να ζητηθούν και τα με αριθ. 7&8 αναφερόμενα παραπάνω δικαιολογητικά.

8. Αντικατάσταση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικής παιδείας

Η άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικής δραστηριότητας, που εκδίδεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 81 του ΚΔΚ, μπορεί να αντικατασταθεί με βάση τις διατάξεις του άρθρου 80 και της ΚΥΑ 10551/2007, για τους λόγους που αναφέρονται στις αντίστοιχες διατάξεις. Η αντικατάσταση όμως είναι εφικτή μόνο για εκείνες τις ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις, οι οποίες είναι μόνιμες και στο πλαίσιο πάντα των περιορισμών που τίθενται από την ισχύουσα νομοθεσία, σε ότι αφορά τη χρονική ισχύ της άδειας. Δεν νοείται δηλαδή αντικατάσταση άδειας, η οποία εμπήκει στο υπαίθριο εμπόριο ή άδειας, που εκδίδεται για προσωρινή εγκατάσταση σε κοινόχρηστο χώρο.

V. Κυρώσεις- αρμόδια ελεγκτικά όργανα

Η ισχύουσα νομοθεσία δεν προβλέπει συγκεκριμένες κυρώσεις για συγκεκριμένες παραβάσεις σχετικά με τη λειτουργία των ψυχαγωγικών παιδειών. Όμως, αφού από τη νομοθεσία προβλέπεται άδεια για την εγκατάσταση και λειτουργία αυτών, όταν αυτές λειτουργούν χωρίς άδεια, εφαρμόζονται είτε οι σχετικές διατάξεις της παρ.δ του άρθρου 80 του ΚΔΚ, στις οποίες παραπέμπουν οι διατάξεις του άρθρου 81, είτε οι σχετικές ρυθμίσεις περί υπαίθριου εμπορίου εφόσον πρόκειται για δραστηριότητα για την οποία απαιτείται άδεια υπαίθριου εμπορίου. Επομένως στις περιπτώσεις αυτές, ανάλογα με την εγκατάσταση, είτε σφραγίζονται με εντολή δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, είτε βεβαιώνονται παραβάσεις κατά τη διαδικασία που προβλέπουν οι σχετικές ρυθμίσεις περί υπαίθριου εμπορίου.

Σημειώνεται ότι ο οικείος ΟΤΑ έχει τη δυνατότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ΚΔΚ, να εκδώσει **τοπική κανονιστική απόφαση** με την οποία μπορεί να θέσει ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των ψυχαγωγικών παιδειών και να επιβάλει διοικητικά μέτρα και πρόστιμα.

Πέραν των ανωτέρω, σε ότι αφορά τις άδειες ψυχαγωγικών παιδειών, ισχύουν οι γενικές αρχές περί ανάκλησης των διοικητικών πράξεων όταν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι όπως λόγοι δημοσίου συμφέροντος, συμμόρφωση με απόφαση δικαστηρίου κ.α (βλ. γενικά περί ανακλήσεων αδειών και στον ΟΔΗΓΟ ΚΥΕ).

Αρμόδια ελεγκτικά όργανα

Αρμόδια όργανα για τη διενέργεια ελέγχων των ψυχαγωγικών παιδειών είναι η Δημοτική Αστυνομία στους ΟΤΑ που λειτουργεί τέτοια υπηρεσία και σύμφωνα με το ν.3731/2008 ασκεί την αρμοδιότητα αυτή. Στους λοιπούς ΟΤΑ η αρμοδιότητα ανήκει στην ΕΛΑΣ. Τη σφράγιση μιας εγκατάστασης αν δεν λειτουργεί Δημοτική Αστυνομία στον οικείο δήμο ή κοινότητα, εκτελεί όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος το όργανο που ορίζεται από το οικείο συμβούλιο.

VI. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Ισχύει για τις ψυχαγωγικές παιδιές η ΥΑ Κ1-1178/7-6-07 σχετικά με την κατάσχεση των εμπορευμάτων, την καταστροφή ή διάθεση αυτών σε ευαγή ιδρύματα;

Η ανωτέρω Απόφαση αναφέρεται σε εμπορεύματα και όχι σε μέσα που χρησιμοποιούνται στο υπαίθριο εμπόριο που τυχόν εμπίπτει η άσκηση μιας ψυχαγωγικής δραστηριότητας. Στις περιπτώσεις των ψυχαγωγικών παιδιών που αποτελούν υπαίθριο εμπόριο έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 7 της Α2-1149 (ΦΕΚ 873 Β) Υπουργικής Απόφασης που αναφέρονται στην απομάκρυνση των μέσων που χρησιμοποιούνται κ.λ.π.

2. Μπορεί να ανακληθεί άδεια μόνιμης εγκατάστασης και λειτουργίας ενός π.κ. θούνα παρκ πριν τη λήξη της ισχύος της (5 χρόνια), αν στο διάστημα αυτό έχουν ανεγερθεί κατοικίες που ενοχλούνται από το θόρυβο;

Όχι πριν περάσει η διάρκεια της ισχύος της, αφού η νομιμότητα της άδειας κρίνεται με το ισχύον κατά τη χορήγησή της καθεστώς. Δεν μπορεί όμως να ανανεωθεί, αν κατά το χρόνο της ανανέωσης δεν υφίστανται οι προϋποθέσεις, που τίθενται από τη σχετική Υπουργική Απόφαση.

3. Ποιος είναι αρμόδιος να χορηγήσει άδεια ψυχαγωγικής παιδιάς σε κοινόχρηστο χώρο, του οποίου την ευθύνη διαχείρισης δεν έχει ο οικείος ΟΤΑ;

Ο νόμος δεν κάνει καμιά διάκριση στις περιπτώσεις αυτές. Επομένως ο οικείος ΟΤΑ είναι αρμόδιος για τη χορήγηση της άδειας, εφόσον ο οικείος φορέας έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για την συγκεκριμένη εγκατάσταση στο συγκεκριμένο χώρο.

4. Απαιτείται οι αιτούντες άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας να μην έχουν καταδικασθεί για ορισμένα αδικήματα, όπως απαιτείται για κ.υ.ε που διαθέτουν οινοπνευματώδη ποτά;

Όχι, αφού ο νόμος δεν θέτει καμιά προϋπόθεση τέτοια ως προς το πρόσωπο του αιτούντα την άδεια.

VII. Υπόδειγμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../ 2.....
Αρ. Πρωτ. ....

**ΑΔΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ .....**

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75, 80 ΚΑΙ 81 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α´ 114/2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων»
2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2323/95 όπως ισχύει και του άρθρου 6 του ΠΔ. 12/2005.
3. Την από ..... αίτηση του / της .....του .....και της ..... στ..... κατοίκου ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ. ....
4. Την υπ´ αριθμ. .... απόφαση της Δημορχειακής Επιτροπής.
5. Τα στοιχεία του φακέλου.

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ..... άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας..... επί της οδού ..... αρ. ....

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης θα μεριμνά για την τήρηση των όρων βάσει των οποίων χορηγείται η παρούσα.

Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη.

Να τοποθετηθεί σε πλαίσιο και να αναρτηθεί σε εμφανές σημείο.

Η άδεια αυτή ισχύει μέχρι την .....και ανανεώνεται εφόσον υφίστανται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων χορηγήθηκε. Σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης ή παύσης της λειτουργίας της, να παραδοθεί στην υπηρεσία μας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Δημοτική Αστυνομία/ΕΛΑΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΙ

I. Γενικά

Οι παιδότοποι εμφανίσθηκαν ως μια νέα οικονομική δραστηριότητα, κατά τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, και κάλυψαν μια κοινωνική ανάγκη, η οποία προέκυπτε κυρίως, λόγω έλλειψης χώρων, στους οποίους τα παιδιά θα μπορούσαν να παίξουν προφυλαγμένα από τις καιρικές συνθήκες.

Για το λόγο αυτό οι πρώτοι παιδότοποι λειτούργησαν σε κλειστούς χώρους.

Η δραστηριότητα αυτή άρχισε να αναπτύσσεται, χωρίς να υφίσταται θεσμικό πλαίσιο, με το οποίο θα προσδιορίζονταν οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας, ιδίως σε ότι αφορά την ασφάλεια των παιδιών και τις συνθήκες ψυχαγωγίας τους στους χώρους αυτών.

Η πολιτεία κάλυψε αρχικά το κενό αυτό με την 38847/11.9.2003 ΚΥΑ, με την οποία καθορίσθηκε το πλαίσιο λειτουργίας και η διαδικασία έκδοσης άδειας για τους παιδότοπους. Μετά από τέσσερα περίπου χρόνια εφαρμογής, το πλαίσιο αυτό αποδείχθηκε ελλιπές, επειδή ρύθμιζε μόνο ζητήματα παιδότοπων που λειτουργούσαν ως αμιγείς επιχειρήσεις σε κλειστούς χώρους. Πλήθος όμως παιδότοπων άρχισαν να λειτουργούν σε διάφορους χώρους, είτε υπαίθριους είτε εντός χώρων όπου αναπτύσσονταν διαφορετική δραστηριότητα, όπως σε εστιατόρια, πηλοία, γυμναστήρια κ.λ.π., χωρίς κανέναν έλεγχο, με προφανή τον κίνδυνο της ασφάλειας των παιδιών.

Κατέστη, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη ριζικής αναθεώρησης του νομοθετικού πλαισίου και προς τούτο η πολιτεία προχώρησε στην έκδοση νέας Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αριθ. 36873/2007 (ΦΕΚ 1364 Β).

II. Έννοια

Η έννοια του παιδοτόπου προσδιορίζεται λοιπόν στο άρθρο 1 της ανωτέρω ΚΥΑ, σύμφωνα με το οποίο ως «παιδότοπος» ορίζεται:

«ο οριοθετημένος μη κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο παρέχεται αποκλειστικά ψυχαγωγία, σε νήπια και παιδιά, μέχρι δέκα ετών, παρουσία συνοδών, υπό την επίβλεψη προσωπικού».

Ο παιδότοπος αποτελείται από παιχνιδοκατασκευές και παιχνίδια όπως φουσκωτά, παιχνίδια παραγεμισμένα με αφρώδες υλικό (soft play), παιχνίδια δραστηριοτήτων οι-

κιακής χρήσης (π.χ. μικρές τσουλήθρες, σπιτάκια, τραπεζάκια, καρεκλάκια κ.λ.π.) και άλλα, τα οποία πρέπει να είναι σύμφωνα με συγκεκριμένα πρότυπα (ΕΛΟΤ 1176-1).

Ο παιδότοπος δηλαδή, όπως προβλέπει το νέο θεσμικό πλαίσιο, είναι ένας ιδιωτικός χώρος και μπορεί να λειτουργεί είτε εντός κτιρίου (κλειστός) είτε σε υπαίθριο χώρο, ο οποίος πρέπει να είναι περιφραγμένος.

Ως παιδότοπος νοείται, επίσης, και κάθε οριοθετημένος μη κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο παρέχεται ανάλογη ψυχαγωγία σε παιδιά αυτής της ηλικίας, ο οποίος όμως μπορεί να βρίσκεται σε χώρους, όπου αναπτύσσεται διαφορετική δραστηριότητα, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, ξενοδοχεία, πλοία, ινστιτούτα αισθητικής, γυμναστήρια κ.λ.π. (άρθρο 1 παρ. 2).

Επομένως οι παιδότοποι διακρίνονται σε:

- **Στεγασμένους ή υπαίθριους** που λειτουργούν ως **αμιγείς** επιχειρήσεις.
- **Στεγασμένους ή υπαίθριους** που λειτουργούν ως **μικτές** επιχειρήσεις.

Από τις ρυθμίσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου εξαιρούνται οι χώροι, όπου αναπτύσσεται ανάλογη ή συναφής δραστηριότητα, η οποία όμως διέπεται από ειδικές διατάξεις, όπως:

- παιδικό σταθμοί και σχολεία
- χώροι πανηγυριών και γήπεδα ή αίθουσες αθλοπαιδιών ή παιδικές κατασκηνώσεις
- εγκαταστάσεις αναψυχής (όπως λούνα παρκ, τσίρκο, υδροπάρκα κ.ά.)
- χώροι δημιουργικής απασχόλησης κτλ.

Δηλαδή, τυχόν τοποθέτηση ανάλογων ή και ίδιων με τους παιδότοπους παιχνιδιών στους χώρους αυτούς θα ελεγχθεί βάσει του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους.

Επίσης στις ρυθμίσεις της αναφερόμενης απόφασης δεν εμπίπτουν οι παιδικές χαρές που είναι εγκατεστημένες σε πλατείες, πάρκα και άλλους κοινόχρηστους χώρους για τις οποίες εφαρμογή έχει η ΥΑ 28942/2009 (ΦΕΚ 931 Β).

III Αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων

Αρχικά, η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπου προβλέφθηκε στο άρθρο 18 του Ν. 2946/01. Κατά εξουσιοδότηση αυτής της διάταξης εκδόθηκε η ΚΥΑ 38847/11.9.2003 που αφορούσε όμως παιδότοπους, οι οποίοι λειτουργούσαν στην περιφέρεια του οικείου δήμου ή της κοινότητας αποκλειστικά ως αμιγείς επιχειρήσεις.

Η αρμοδιότητα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπου προβλέπεται πλέον στις διατάξεις του άρθρου 75 του νέου ΚΔΚ. Έχει ενταχθεί δε στις «κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες», οι οποίες ασκούνται σε τοπικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, όπως άλλωστε και όλες οι περιπτώσεις αδειοδοτήσεων, για τις οποίες είναι αρμόδιοι οι δήμοι και οι κοινότητες. Ο λόγος είναι προφανής αφού η χορήγηση της άδειας για μια τέτοια δραστηριότητα, αποσκοπεί στην προστασία της ασφάλειας και της υγείας των παιδιών που αφορά που αφορά το γενικότερο δημόσιο συμφέρον.

Με τη νέα 36873/2007 ΚΥΑ, η οποία περιλαμβάνει πλέον και τους παιδότοπους που λειτουργούν ως μικτές επιχειρήσεις, εξειδικεύεται η σχετική αρμοδιότητα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, ανάλογα με το που λειτουργούν οι παιδότοποι.

Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7&8 της ανωτέρω ΚΥΑ, ο δήμος ή η κοινότητα ορίζεται ως η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας όλων των παιδότοπων που βρίσκονται στην περιφέρειά του, εκτός από τις περιπτώσεις, όπου ο παιδότοπος πρόκειται να λειτουργήσει σε χώρο που αναπτύσσεται διαφορετική δραστηριότητα, για τη λειτουργία της οποίας χορηγείται άδεια από άλλη αρχή.

Δηλαδή, εάν ο παιδότοπος πρόκειται να λειτουργήσει, λ.χ. εντός πλοίου, αρμόδια αρχή είναι η Λιμενική Αρχή, ή εντός γυμναστηρίου, αρμόδια αρχή είναι η Νομαρχία, ή εντός ξενοδοχείου, αρμόδια αρχή είναι ο ΕΟΤ κτλ. Εάν όμως πρόκειται να λειτουργήσει εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή είναι ο δήμος ή η κοινότητα στην περιφέρεια των οποίων βρίσκεται το κατάστημα αφού οι ΟΤΑ είναι κατά κανόνα η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση της άδειας των καταστημάτων αυτών.

IV. Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου

Αρμόδια όργανα-Διαδικασία-Δικαιολογητικά

1. Γενικά

Το νέο θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τη χορήγηση της άδειας παιδότοπου, είτε αυτός λειτουργεί ως αμιγής επιχείρηση είτε ως μικτή, εναρμονίστηκε με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και ειδικότερα με τις προβλέψεις του άρθρου 80 του ΚΔΚ και της ΚΥΑ 10551/07. Έτσι λοιπόν, όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, για τη χορήγηση της άδειας του παιδότοπου καθιερώνεται το στάδιο της προέγκρισης πριν τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, ενώ προβλέπεται σε ποιες περιπτώσεις η άδεια χορηγείται χωρίς την προέγκριση και σε ποιες περιπτώσεις δεν απαιτείται χορήγηση νέας άδειας, αλλά απλή αντικατάσταση αυτής.

Ως αρμόδια όργανα ορίζονται ομοίως, για μεν τη χορήγηση της προέγκρισης η δημομαρσιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, ενώ για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ή την αντικατάσταση αυτής ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας.

Προσδιορίζονται επίσης συγκεκριμένες προθεσμίες, εντός των οποίων τα αρμόδια όργανα οφείλουν να προβούν στην έκδοση των αποφάσεων και, στην περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η τασσόμενη προθεσμία, λογίζεται ότι οι σχετικές αποφάσεις έχουν εκδοθεί.

Ορίζονται, τέλος, συγκεκριμένα τα δικαιολογητικά που απαιτείται να υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος για κάθε περίπτωση, έτσι ώστε να υπάρχει ενιαία αντιμετώπιση από τις αρμόδιες για τη χορήγηση της άδειας αρχές.

2. Άδεια παιδοτόπου (κλειστού ή υπαίθριου) που λειτουργεί ως αμιγής επιχείρηση

Για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου, ο οποίος πρόκειται να λειτουργήσει ως αμιγής επιχείρηση, δηλαδή σε χώρο στον οποίο δεν αναπτύσσεται άλλη δραστηριότητα, θα πρέπει πρώτα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 της ΚΥΑ 36873/07, να χορηγηθεί προέγκριση ίδρυσης.

α) Η προέγκριση ίδρυσης παιδοτόπου

Όπως ρητά ορίζεται στο ανωτέρω άρθρο, η προέγκριση χορηγείται κατά τη διαδικασία του άρθρου 80 του ΚΔΚ, το οποίο αφορά την προέγκριση ίδρυσης καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Δηλαδή η προέγκριση χορηγείται με απόφαση της δημομαρσιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, μετά από προέλεγχο του αιτήματος. Ο προέλεγχος, κατά το άρθρο 80 παρ. 2 του ΚΔΚ, περιορίζεται σε ζητήματα που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη χρήση του παιδοτόπου, σε συνάρτηση με την περιοχή στην οποία θα αναπτυχθεί αυτή. Έτσι ο προέλεγχος δεν καταλαμβάνει τον έλεγχο των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος την άδεια ή του χώρου ή άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τις διατάξεις της αναφερόμενης ΚΥΑ που διέπει τους παιδοτόπους και αφορούν ζητήματα που σχετίζονται με τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας. Οι έλεγχοι αυτοί θα γίνουν μετά τη χορήγηση της προέγκρισης.

Ο παραπάνω προέλεγχος διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας¹²⁵ η οποία οφείλει, πριν εισαχθεί το αίτημα στη Δημομαρσιακή Επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, να ελέγξει, (αν χρειασθεί σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες) εάν υφίστανται περιορισμοί που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για την ίδρυση παιδοτόπου στη συγκεκριμένη περιοχή.

---

125. Βλ. εγκύκλιο ΥΠΕΣ 51/66174/29-11-2006

Για τον προέλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ΚΔΚ, λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις που αφορούν τις χρήσεις γης, την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των δασικών περιοχών, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, καθώς και την αισθητική, τη φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης, όπως αυτά ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία και από τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις, που τίθενται στις τοπικές κανονιστικές διατάξεις των οικείων δημοτικών και κοινοτικών αρχών. Η γενική αυτή διατύπωση συνεπάγεται υποχρέωση, εκ μέρους των ΟΤΑ, εφαρμογής ενός ευρύτατου φάσματος της νομοθεσίας που ισχύει.¹²⁶

Επίσης, κατά το στάδιο αυτό εάν πρόκειται για υπαίθριο παιδότοπο θα πρέπει να ελεγχθεί αν γεινιάζει με χώρους φόρτωσης-εκφόρτωσης και εναπόθεσης επικίνδυνων υλικών και δραστηριοτήτων υψηλού θορύβου ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των παιδιών (άρθρο 6 της ΚΥΑ 36873/2007). Η εκτίμηση των στοιχείων αυτών, επαφίεται στην κρίση του αρμοδίου για την προέγκριση οργάνου, πλην όμως, σε μια τέτοια περίπτωση, η εκτίμηση αυτή θα πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία και δεδομένα, τα οποία πρέπει να αναφέρονται στην αιτιολογία της σχετικής απόφασης.

Επιπλέον, αν ο παιδότοπος συστεγάζεται με κατοικίες, πρέπει να εξετάζεται αν η συγκεκριμένη χρήση είναι επιτρεπτή από τον κανονισμό της πολυκατοικίας ή σε περίπτωση που αυτός δεν υπάρχει αν εγκρίνεται από την πλειοψηφία των ιδιοκτητών των κατοικιών. Βέβαια αν και στην αναφερόμενη ΚΥΑ, το σχετικό δικαιολογητικό περιλαμβάνεται, σε αυτά που υποβάλλονται μετά τη χορήγηση της προέγκρισης, το στοιχείο αυτό, όπως και στα ΚΥΕ, θα πρέπει να ελέγχεται κατά το στάδιο της προέγκρισης.

β) Δικαιολογητικά προέγκρισης

Τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο ενδιαφερόμενος για τη χορήγηση της προέγκρισης είναι τα ίδια που υποβάλλονται και για την προέγκριση καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος (εγκύκλιος ΥΠΕΣ 72/66287/27-11-2007).

Ειδικότερα, κατά το άρθρο 80 παρ. 3 του ΚΔΚ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 παρ. 2 α του Ν. 3536/2007, σε συνδυασμό με την ΚΥΑ 10551/2007 υποβάλλονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

Δικαιολογητικά προέγκρισης

- Αίτηση
- Διάγραμμα περιοχής
- Παράβολο
- Κανονισμός πολυκατοικίας.

126. Για ζητήματα της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν τα θέματα του προελέγχου βλ. στον ΟΔΗΓΟ ΚΥΕ www.ypes.gr, www.eetaa.gr

1. **αίτηση** στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, στην οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει την πρόθεσή του να ιδρύσει παιδότοπο ως αμιγή επιχείρηση, καθώς και την τοποθεσία και το οίκημα στο οποίο πρόκειται να το λειτουργήσει. Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελτίο ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ή το διαβατήριο. Η ταυτότητα των αλλοδαπών αποδεικνύεται από την άδεια διαμονής. Η ταυτότητα των νομικών προσώπων αποδεικνύεται από το καταστατικό. Όταν η αίτηση δεν υποβάλλεται αυτοπροσώπως, πρέπει να συνοδεύεται από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων (άρθρο 3 παρ. 4 Ν. 2690/1999).
2. **διάγραμμα της περιοχής** στο οποίο σημειώνεται η ακριβής θέση του παιδότοπου (άρθρο 80 παρ. 3 ΚΔΚ και άρθρο 2 παρ. 1 της ΚΥΑ 10551/2007). Το διάγραμμα δεν είναι απαραίτητο να συνταχθεί από μηχανικό, ούτε να θεωρηθεί από οποιαδήποτε αρχή και μπορεί να είναι είτε απλή φωτοτυπία ενός κοινού χάρτη είτε ένα απλό σκαρίφημα.
3. **Παράβολο** 185 Ευρώ για πόλεις με πληθυσμό πάνω από 5.000 κατοίκους και 75 Ευρώ για τις λοιπές (ΚΥΑ 61167/2007 ΦΕΚ 2438 Β)

Το παράβολο δεν επιστρέφεται, ανεξαρτήτως του αν τελικά χορηγηθεί ή όχι η προέγκριση ή η αντίστοιχη άδεια (ΥΠΕΣΔΔΑ 66174/Εγκ51/29-11-2006). Εάν όμως ο ενδιαφερόμενος παραιτηθεί του αιτήματός του, πριν αποφανθεί η δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, τότε, το παράβολο πρέπει να επιστραφεί αφού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2690/1999, ο ενδιαφερόμενος μπορεί, πριν από την έκδοση της διοικητικής πράξης (εν προκειμένω της προέγκρισης), να παραιτηθεί από την αίτησή του χωρίς συνέπειες, εκτός αν υπάρχει ειδική αντίθετη ρύθμιση.¹²⁷ Ανάκληση της παραίτησης όμως δεν μπορεί να γίνει. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο οικείος ΟΤΑ οφείλει να επιστρέψει το ποσό του παραβόλου, είτε κατ' εφαρμογή της παραπάνω διάταξης του ΚΔΔιαδ, είτε βάσει του άρθρου 904 του ΑΚ (ΣτΠ Πόρισμα 8797/14-05-2004).
4. Εφόσον ο παιδότοπος συστεγάζεται με κατοικίες, υποβάλλεται και ο **κανονισμός** της πολυκατοικίας ή, ελλείψει αυτού, απόφαση της γενικής συνέλευσης των ιδιοκτητών και σε κάθε άλλη περίπτωση υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του χώρου ότι η πλειοψηφία του αριθμού των ιδιοκτητών των κατοικιών επιτρέπουν τη συγκεκριμένη χρήση.

127. Τέτοια ειδική αντίθετη ρύθμιση για το παράβολο των καταστημάτων δεν υφίσταται

γ) Απόφαση προέγκρισης

Το αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της προέγκρισης, δηλαδή η δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, οφείλει μέσα σε προθεσμία ενός μηνός¹²⁸ από την κατάθεση της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο, να εκδώσει απόφαση περί χορήγησης ή μη προέγκρισης ίδρυσης του παιδότοπου. Σε περίπτωση που περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, λογίζεται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί.

Όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, η χορήγηση της προέγκρισης αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια ΔΟΥ. Εάν περάσει η τασσόμενη προθεσμία για τη χορήγηση της προέγκρισης χωρίς να εκδοθεί σχετική απόφαση, για τη χορήγηση της άδειας έναρξης επιτηδεύματος υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο υπεύθυνη δήλωση με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Ο/Η κάτωθι υπογράφων/ουσα δηλώνω υπεύθυνα ότι υπέβαλα αίτηση για τη χορήγηση προέγκρισης για την ίδρυση παιδότοπου στο Δήμο/ Κοινότητα ... με αριθμό πρωτ. .... . Επί της αιτήσεώς μου αυτής ο Δήμος/Κοινότητα δεν έχει μέχρι σήμερα αποφανθεί, ούτε έχει απαντήσει αρνητικά, και συνεπώς τεκμαίρεται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί».

Η χορήγηση της προέγκρισης δεν έχει ως συνέπεια τη νόμιμη λειτουργία του παιδότοπου. Ο παιδότοπος λειτουργεί νόμιμα μόνο όταν χορηγηθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του. Στην περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα για χορήγηση της άδειας, τότε ανακαλείται και η χορήγηση της προέγκρισης.

δ) Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας

Ο παιδότοπος για να λειτουργήσει νόμιμα πρέπει να έχει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, η οποία εκδίδεται μετά τη χορήγηση της προέγκρισης αφού πρώτα υποβληθούν τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από την σχετική ΚΥΑ και γνωμοδοτήσει η υγειονομική υπηρεσία για τους υγειονομικούς όρους του χώρου του παιδότοπου και η πυρασβεστική υπηρεσία εκδώσει το πιστοποιητικό πυρασφάλειας.

Στο χώρο διαμονής του παιδότοπου επιτρέπεται να διατίθενται είδη κυλικείου (τα αναφερόμενα στο άρθρο 37 της Αιβ 8577/83 Υγειονομικής διάταξης) χωρίς να απαιτείται ειδικότερη άδεια κυλικείου.

128. Άρθρο 80παρ. 3 του ΚΔΚ

Δικαιολογητικά

Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται **για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου**, μετά τη χορήγηση της προέγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 36873/2007 είναι:

1. **Αίτηση** στην οποία θα αναγράφονται τα στοιχεία του κατά νόμο υπευθύνου, η επωνυμία, η έδρα και ο μέγιστος αριθμός των παιδιών που θα ψυχαγωγούνται.
2. **Τρεις (3) πρόσφατες φωτογραφίες** του ενδιαφερομένου ή του νόμιμου εκπροσώπου εταιρείας.
3. **Φωτοαντίγραφο Δελτίου Ταυτότητας** ή άλλου εγγράφου από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 24 του ν.3731/2008 και εάν ο αιτών είναι αθλοδαπός, φωτοαντίγραφο άδειας διαμονής¹²⁹. Αν πρόκειται για εταιρεία, φωτοαντίγραφο του καταστατικού της εταιρείας, και δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της, με την οποία γνωστοποιείται ο υπεύθυνος των όρων λειτουργίας του παιδότοπου, καθώς και δήλωση αποδοχής αυτού.
4. **Υπεύθυνη Δήλωση** του ν.1599/1986 του προσώπου στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου και σε περίπτωση εταιρείας του υπευθύνου του παιδότοπου, το περιεχόμενο της οποίας θα έχει ως εξής:

«Ο/Η κάτωθι υπογράφων/φουσα ..... δεν έχω καταδικαστεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κληπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πληστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, σωματικής βλάβης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και δεν έχω στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών μου δικαιωμάτων».

5. **Σχεδιάγραμμα κατόψεως και τομή** του καταστήματος ή του υπαίθριου χώρου για υπαίθριο παιδότοπο σε τρία αντίτυπα, διπλωματούχου ή πτυχιούχου μηχανικού ή άλλου, κατά νόμο έχοντος το δικαίωμα της υπογραφής, σε κλίμακα 1:50. Σε αυτά πρέπει να απεικονίζονται λεπτομερώς όλοι οι χώροι του παιδότοπου και να αναφέρονται με ακρίβεια οι διαστάσεις, καθώς και οι τυχόν άλλοι υπαίθριοι χώροι, εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων. Το σχεδιάγραμμα θεωρείται εις τριπλούν από την Υπηρεσία Πολεοδομίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή του Δήμου. Επί του σχεδιαγράμματος βεβαιώνεται αυθημερόν, ότι το κτίριο είναι νόμιμο και ότι ο χώρος του παιδότοπου είναι κυρίας χρήσης.

129. Η άδεια διαμονής για τους αθλοδαπούς τρίτων χωρών (χωρών εκτός Ε.Ε) πρέπει να επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης δραστηριότητας.

6. Βεβ α ί ω σ η ε λ έ γ χ ο υ για τη συμμόρφωση των εξοπλισμών προς τα πρότυπα ασφαλείας ή και έκθεση επιθεώρησης από την οποία να προκύπτει η ισοδυναμία των προδιαγραφών κατασκευής τους προς τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 της ΚΥΑ 36873/2007 πρότυπα ασφαλείας. Οι βεβαιώσεις ελέγχου ή οι εκθέσεις επιθεώρησης εκδίδονται από τον αναγνωρισμένο φορέα (ΕΛΟΤ άρθρο 11 ΚΥΑ).
7. Αποτύπωση του εγκατεστημένου εξοπλισμού παιχνιδιών σε κάτοψη υπό κλίμακα.
8. Υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή διαχειριστή της πολυκατοικίας εφόσον πρόκειται για κλειστό παιδότοπο ότι δεν απαγορεύεται από τον κανονισμό της πολυκατοικίας η λειτουργία του υπό ίδρυση παιδότοπου ή εν ελλείψει κανονισμού ότι η πλειοψηφία των ιδιοκτητών των κατοικιών συμφωνεί να λειτουργήσει παιδότοπος.¹³⁰
9. Άδεια έναρξης επιτηδεύματος από την οικεία ΔΥΟ.¹³¹

Πέραν των ανωτέρω δικαιολογητικών και προκειμένου ο οικείος ΟΤΑ να στείλει πλήρη φάκελο στην πυροσβεστική υπηρεσία για να εκδώσει το πιστοποιητικό πυροπροστασίας, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει, εάν το επιθυμεί, να καταθέσει και μελέτη πυροπροστασίας, σύμφωνα με τις 3/1981 (ΦΕΚ Β 20) και 8γ(ΦΕΚ Β 12) Πυροσβεστικές Διατάξεις όταν η οικοδομική άδεια έχει εκδοθεί μέχρι 17/2/1989 ή σύμφωνα με το ΠΔ 71/1988 (ΦΕΚ Α 32) όταν η οικοδομική άδεια έχει εκδοθεί μετά τις 17/2/1989. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει ο ίδιος να καταθέσει τη μελέτη πυροπροστασίας στην αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Δημοτική ενημερότητα για χορήγηση της άδειας

Πλέον των ανωτέρω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 285 του ΔΚΚ, ο αιτών τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπου, δεν πρέπει να είναι οφειλής του δήμου ή της κοινότητας. Η πιστοποίηση της μη οφειλής αποτελεί στοιχείο, το οποίο ερευνάται από τον ίδιο τον ΟΤΑ. Επομένως δεν μπορεί να χορηγηθεί η άδεια του παιδότοπου πριν ο ενδιαφερόμενος εξοφλήσει την οφειλή του εκτός βέβαια αν έχει γίνει διακανονισμός καταβολής ή υπάρχει εκκρεμοδικία. Ως οφειλή θεωρείται αυτή, που έχει ταμειακά βεβαιωθεί και έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη.

130. Το δικαιολογητικό αυτό θα κατατίθεται στο στάδιο της προέγκρισης όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Βλ. εγκύκλιο ΥΠΕΣ 51/66174/29.11.2006

131. Το δικαιολογητικό αυτό αν και δεν ορίζεται στην ΚΥΑ που διέπει τους παιδότοπους προβλέπεται η κατάθεσή του από το άρθρο 8 παρ. 9 ν.1882/90/ Α 43

ε) Προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας

α. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος την άδεια

Προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια του παιδότοπου θα πρέπει να συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος που ελέγχονται από το δήμο ή την κοινότητα. Έτσι, ως προς τα *φυσικά πρόσωπα*, ελέγχεται εάν είναι ενήλικα.¹³² Η απαγόρευση χορήγησης άδειας σε ανήλικα άτομα δεν αναφέρεται ρητά στη σχετική Απόφαση, αλλά προκύπτει από το συνδυασμό σειράς διατάξεων, όπως, μεταξύ άλλων, των σχετικών άρθρων του ΑΚ (127-137), αλλά και του ν.3144/2003 (άρθρ. 4 παρ. 1)¹³³ κ.ά.

Επίσης, όπως προκύπτει από τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος, πρέπει να καταθέσει υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει καταδικασθεί για ορισμένα αδικήματα. Επομένως, το φυσικό πρόσωπο, στο όνομα του οποίου εκδίδεται η άδεια και σε περίπτωση εταιρείας ο υπεύθυνος του παιδότοπου που έχει ορισθεί, δεν πρέπει να έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, σωματικής βλάβης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.

Τέλος, αν και δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας, ο υπεύθυνος του παιδότοπου καθώς και το πρόσωπο που έχει την επίβλεψη των παιδιών πρέπει να εφοδιασθούν με βιβλιάριο υγείας.

β) Προϋποθέσεις ως προς το ακίνητο και το χώρο του παιδότοπου

Από τις διατάξεις της σχετικής ΚΥΑ προκύπτουν ορισμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρεί το ακίνητο, στο οποίο πρόκειται να λειτουργήσει ο παιδότοπος καθώς και οι όροι που πρέπει να πληρεί ο χώρος αυτού.

Ειδικότερα ως προς το ακίνητο απαιτείται:

132. Σημειώνεται ότι για την χορήγηση άδειας παιδότοπου δεν απαιτείται η προσκόμιση απολυτηρίου του στρατού ή πιστοποιητικό νόμιμης απαλλαγής από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις. Βλ. ΚΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α1/3143/2002 (ΦΕΚ 193/Β).

133. Βλ. Ν. 3144/03 (ΦΕΚ Α 111/8-5-03): Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, απαγορεύεται η απασχόληση όσων δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους «σε εργασίες, έργα ή δραστηριότητες οποιασδήποτε μορφής, που από τη φύση τους ή τις συνθήκες που εκτελούνται είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή να προσβάλλουν την ηθική τους».

1. Να είναι νόμιμο και ο συγκεκριμένος χώρος να είναι κυρίας χρήσεως. Τα στοιχεία αυτά ελέγχονται από την αρμόδια πολεοδομία, η οποία βεβαιώνει τη νομιμότητα και την κύρια χρήση και θεωρεί το σχεδιάγραμμα κατόψεως και τομής του καταστήματος.
2. Να μην βρίσκεται σε υπόγειο χώρο.
3. Να διαθέτει τους προβλεπόμενους χώρους υγιεινής (τουαλέτες για παιδιά και ενήλικες).
4. Το εμβαδόν να είναι ανάλογο με τον αριθμό των παιδιών που θα φιλοξενεί (2τμ ανά παιδί) και το είδος των παιχνιδιών.
5. Η σχεδίαση και η οργάνωση του χώρου να πληρεί τους όρους και τις προδιαγραφές ασφάλειας που προσδιορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 2&3 της σχετικής ΚΥΑ.
6. Εάν πρόκειται για υπαίθριο παιδότοπο το έδαφος να διαθέτει ικανό σύστημα απορροής των υδάτων ώστε να μη λιμνάζουν τα νερά της βροχής και να μην έχει ευθεία πρόσβαση σε οδούς ταχείας ή αυξημένης κυκλοφορίας και σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται προστατευτικά μέτρα λ.χ. τοποθέτηση κιγκλιδώματος.

Τα στοιχεία 2-6 ελέγχονται κατά περίπτωση από την υγειονομική υπηρεσία και τον ΕΛΟΤ. Ειδικότερα η Υγειονομική Υπηρεσία ελέγχει το χώρο από άποψη υγιεινής (φωτισμό, αερισμό, τουαλέτες, κ.λ.π.) και προσδιορίζει τη δυναμικότητα ανάλογα με το εμβαδόν ενώ ο ΕΛΟΤ ελέγχει τη σχεδίαση και την οργάνωση του χώρου από άποψη ασφάλειας.

3. Άδεια παιδότοπου κλειστού ή υπαίθριου που λειτουργεί ως μικτή επιχείρηση

Με τις διατάξεις του άρθρου 8 της ΚΥΑ 36873/2007 ρυθμίζεται ειδικά η λειτουργία παιδότοπου ως μικτής επιχείρησης, όταν αυτός δηλαδή λειτουργεί σε χώρο όπου αναπτύσσεται διαφορετική δραστηριότητα, όπως λ.χ. παιδότοπος με αναψυκτήριο, ή παιδότοπος εντός γυμναστηρίου, παιδότοπος εντός ξενοδοχείου κ.λ.π.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, ο παιδότοπος στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να λειτουργεί σε χώρο σαφώς διαχωρισμένο από τις λοιπές δραστηριότητες της επιχείρησης και να πληρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις σχετικά με τις απαιτήσεις ασφάλειας, τις υποχρεώσεις των υπευθύνων και στην περίπτωση που βρίσκεται σε υπαίθριο χώρο να τηρεί τις απαιτούμενες προδιαγραφές (άρθρα 3 έως και 6).

Για τη λειτουργία παιδότοπου σε χώρο που θα αναπτυχθεί διαφορετική δραστηριότητα (μικτή επιχείρηση) δεν εκδίδεται ιδιαίτερη άδεια αλλ'αυτή περιλαμβάνεται στην άδεια που χορηγείται για τη διαφορετική αυτή δραστηριότητα, σύμφωνα με την κείμενη

νομοθεσία. Δηλαδή εάν λ.χ. ο παιδότοπος πρόκειται να λειτουργήσει μαζί με κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος, χορηγείται μία άδεια που περιλαμβάνει και τις δύο χρήσεις ακολουθώντας τη διαδικασία που προβλέπεται. Π.χ. «Αναψυκτήριο- Παιδότοπος».

α) Δικαιολογητικά για αρχική άδεια ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπου ως μικτής επιχείρησης

Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται για την άδεια λειτουργίας παιδότοπου ως μικτής επιχείρησης δηλαδή λ.χ. αναψυκτήριο -παιδότοπος, πλέον των δικαιολογητικών που απαιτούνται για το κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος κατατίθενται:

1. Βεβαίωση ελέγχου για τη συμμόρφωση των εξοπλισμών προς τα πρότυπα ασφαλείας ή και έκθεση επιθεώρησης από την οποία να προκύπτει η ισοδυναμία των προδιαγραφών κατασκευής τους προς τα αναφερόμενα στην παρούσα πρότυπα ασφαλείας. Οι βεβαιώσεις ελέγχου ή οι εκθέσεις επιθεώρησης πρέπει να εκδίδονται από τον αναγνωρισμένο φορέα (ΕΛΟΤ).
2. Αποτύπωση του εγκατεστημένου εξοπλισμού παιχνιδιών σε κάτοψη υπό κλίμακα.

Στις περιπτώσεις που έχει χορηγηθεί άδεια σε ένα κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος και ο επιχειρηματίας προτίθεται να λειτουργήσει και παιδότοπο τότε η άδεια του καταστήματος αντικαθίσταται με νέα, στην οποία θα περιλαμβάνεται και η λειτουργία του παιδότοπου.

Είναι ευνόητο ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν ακολουθείται η διαδικασία της προέγκρισης διότι δεν πρόκειται για ίδρυση νέου καταστήματος αλλά για προσθήκη νέας χρήσης στην ήδη υπάρχουσα.

β) Δικαιολογητικά για λειτουργία παιδότοπου σε υφιστάμενο κατάστημα

Τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος για την αντικατάσταση της άδειας που έχει ήδη για το κατάστημά του είναι:

1. αίτηση
2. υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 ότι:
  - α. τηρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 3 έως και 6 της εν λόγω ΚΥΑ
  - β. δεν επήλθε οποιαδήποτε κτιριοδομική μεταβολή στο συγκεκριμένο χώρο.
3. βεβαίωση ελέγχου για τη συμμόρφωση των εξοπλισμών προς τα πρότυπα ασφαλείας ή και έκθεση επιθεώρησης από την οποία να προκύπτει η ισοδυναμία των προδιαγραφών κατασκευής τους προς τα αναφερόμενα στην παρούσα πρότυπα ασφαλείας. Οι βεβαιώσεις ελέγχου ή οι εκθέσεις επιθεώρησης πρέπει να εκδίδονται από τον αναγνωρισμένο φορέα (ΕΛΟΤ)

4. αποτύπωση του εγκατεστημένου εξοπλισμού παιχνιδιών σε κάτοψη υπό κλίμακα.
5. παράβολο.

Η αντικατάσταση πρέπει να γίνει εντός **αποκλειστικής** προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών. Εάν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, λογίζεται ότι η άδεια έχει αντικατασταθεί.

V. Αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπου

Η άδεια που εκδίδεται για την ίδρυση και λειτουργία ενός παιδοτόπου αφορά το οίκημα και τους χώρους αυτού χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Ως εκ τούτου κρίθηκε σκόπιμο, όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, όταν τα στοιχεία αυτά δεν μεταβάλλονται, να μην απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται για έκδοση νέας άδειας αλλά να γίνεται αντικατάσταση αυτής.

Έτσι λοιπόν με τις διατάξεις του άρθρου 9 της αναφερόμενης ΚΥΑ, προσδιορίζονται οι περιπτώσεις, για τις οποίες δεν απαιτείται έκδοση νέας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδοτόπου, πλέον της περίπτωσης αντικατάστασης, που αναφέρεται παραπάνω, όταν δηλαδή πρόκειται να λειτουργήσει ο παιδοτόπος σε χώρο όπου αναπτύσσεται διαφορετική δραστηριότητα.

1. Περιπτώσεις αντικατάστασης της άδειας

Η *άδεια ίδρυσης και λειτουργίας* ενός παιδοτόπου αντικαθίσταται με νέα και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) *μεταβίβασης*, σε νέο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό. Η μεταβίβαση μπορεί να επέλθει με οποιοδήποτε τρόπο είτε με πώληση, είτε με δωρεά, είτε από κληρονομιά κ.λ.π. Προϋπόθεση όμως να ακολουθηθεί η διαδικασία της αντικατάστασης της άδειας και όχι η έκδοση νέας ακόμη και αν έχει γίνει η μεταβίβαση είναι:

- να μην έχει γίνει μεταφορά του παιδοτόπου σε άλλο χώρο
- να μην έχει επεκταθεί, π.χ. με προσθήκη νέου χώρου πέραν αυτού της αρχικής άδειας
- να μην έχει γίνει αλλαγή της χρήσης δηλαδή εάν η άδεια λ.χ. έχει δοθεί για αμιγή παιδοτόπο με διάθεση ειδών κυλικείου και έχει μετατραπεί ο χώρος του κυλικείου σε εστιατόριο
- να μην έχει επέλθει καμιά τροποποίηση των απαιτήσεων και προϋποθέσεων λειτουργίας του παιδοτόπου, όπως αυτά προβλέπονται από τη σχετική ΚΥΑ.

β) Μίσθωσης ή υπεκμίσθωσης, εφόσον αποδεικνύονται από έγγραφο βέβαιης χρονολογίας¹³⁴ π.χ. μισθωτήριο συμβόλαιο θεωρημένο από την εφορία ή ιδιωτικό συμφωνητικό θεωρημένο από συμβολαιογράφο. Η αντικατάσταση της άδειας του παιδότοπου και στην περίπτωση της μίσθωσης ή της υπεκμίσθωσης είναι δυνατή όπως και στην περίπτωση της μεταβίβασης εφόσον δεν έχει γίνει μεταφορά, επέκταση, αλληγή της χρήσης ή τροποποίηση των απαιτήσεων λειτουργίας του. Επισημαίνεται ότι με τον όρο μίσθωση ή υπεκμίσθωση, νοείται η μίσθωση ή εκμίσθωση της *εκμετάλλευσης της επιχείρησης* από τον κάτοχο της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου και όχι απλά του οικήματος από τον ιδιοκτήτη αυτού σε άλλο πρόσωπο. Στην περίπτωση δηλαδή που αποχωρήσει για οποιοδήποτε λόγο ο κάτοχος της άδειας και ο χώρος εκμισθωθεί σε άλλο πρόσωπο, πρέπει να εκδοθεί νέα άδεια, ακόμη και αν ο νέος μισθωτής τον λειτουργήσει ως παιδότοπο.

γ) Αποχώρησης ή αντικατάστασης για οποιονδήποτε λόγο του νομίμου εκπροσώπου ή του υπευθύνου του παιδότοπου. Η περίπτωση αυτή συναντάται όταν ο κάτοχος της άδειας του παιδότοπου είναι εταιρεία.

δ) Εισόδου νέου εταίρου ή αποχώρησης εταίρου από εταιρική¹³⁵ επιχείρηση. Η αντικατάσταση της άδειας του καταστήματος στην περίπτωση αυτή είναι επιβεβλημένη εφόσον με την είσοδο ή την αποχώρηση εταίρου επέρχεται μεταβολή στην επωνυμία της εταιρείας, το όνομα της οποίας αναγράφεται στην άδεια του παιδότοπου

ε) Αποχώρησης των ιδρυτικών μελών προσωπικής εταιρείας, εφόσον δεν μεταβάλλεται η νομική μορφή της. Στην περίπτωση αυτή όπως και στην προηγούμενη η άδεια επιβάλλεται να αντικατασταθεί εφόσον επέρχεται μεταβολή στην επωνυμία της εταιρείας το όνομα της οποίας αναγράφεται στην άδεια του παιδότοπου. Εάν αλλιάξει η νομική μορφή της π.χ. από Ο.Ε. γίνει Ε.Π.Ε. τότε πρόκειται για μεταβίβαση του παιδότοπου σε άλλο πρόσωπο και εμπίπτει στην περίπτωση της αντικατάστασης της άδειας λόγω μεταβίβασης.

134. Άρθρο 446 ΚΠολ.Δ: Το ιδιωτικό έγγραφο αποκτά βέβαιη χρονολογία ως προς τρίτους μόνο όταν το θεωρήσει συμβολαιογράφος ή άλλος δημόσιος υπάλληλος αρμόδιος κατά χρόνο ή όταν πεθάνει ένας από εκείνους που το υπέγραψαν ή όταν το ουσιώδες περιεχόμενό του αναφερθεί σε δημόσιο έγγραφο ή όταν υπάρξει άλλο γεγονός που κάνει με ανάλογο τρόπο βέβαιη τη χρονολογία. Η θεώρηση γίνεται με σημείωση επάνω στο έγγραφο της λέξης «θεωρήθηκε» και της χρονολογίας.

135. Πρόκειται για επιχείρηση με εταιρική μορφή δηλαδή Ο.Ε, Ε.Ε ή Αστική Εταιρεία με οικονομικό σκοπό.

στ) Αλληλλαγής της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή η αντικατάσταση της άδειας είναι επιβεβλημένη όταν σε περίπτωση μετασχηματισμού της Ανώνυμης Εταιρείας συνεπεία συγχώνευσης, μετατροπής, διάσπασης κ.λ.π. επέρχεται αλλαγή στη νομική προσωπικότητα ή μεταβολή της επωνυμίας αυτής.

ζ) Αλληλλαγής επωνυμίας της επιχείρησης εφόσον δεν μεταβάλλεται η νομική μορφή της. Βασικά στην περίπτωση αυτή πρόκειται για αλλαγή του διακριτικού τίτλου του παιδότοπου, που τυχόν αναγράφεται στην άδεια και ως εκ τούτου είναι επιβεβλημένη η αντικατάστασή της. Σε διαφορετική περίπτωση όταν δηλαδή η αλλαγή της επωνυμίας επέρχεται λόγω της αλλαγής της νομικής μορφής του προσώπου στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια, (π.χ. Ο.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή φυσικό πρόσωπο σε Ε.Π.Ε.) τότε, πρόκειται για μεταβίβαση σε άλλο πρόσωπο και εμπίπτει στην περίπτωση της αντικατάστασης της άδειας λόγω μεταβίβασης.

2. Δικαιολογητικά για την αντικατάσταση της άδειας

Τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος για την αντικατάσταση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου για τις ανωτέρω περιπτώσεις είναι:

1. Αίτηση με τρεις φωτογραφίες του φυσικού προσώπου ή του εκπροσώπου εταιρείας, στο όνομα των οποίων, εκδίδεται η άδεια του παιδότοπου.
2. Έγγραφο στοιχείο, με το οποίο αποδεικνύεται η μεταβίβαση ή η μίσθωση ή η εκμίσθωση (π.χ. ιδιωτικό συμφωνητικό με θεώρηση γνησίου υπογραφής, μισθωτήριο συμβόλαιο θεωρημένο από την εφορία.) ή η μεταβολή στην αρχικά χορηγηθείσα άδεια, (π.χ. καταστατικό, δήλωση αλλαγής του νομίμου εκπροσώπου κ.λ.π.).
3. Υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/86, με την οποία θα δηλώνεται ότι δεν έχει επέλθει μεταφορά, επέκταση, αλλαγή, ή τροποποίηση των απαιτήσεων της 36873/2007 ΚΥΑ βάσει των οποίων χορηγήθηκε η ισχύουσα άδεια. Η ανωτέρω δήλωση υποβάλλεται στις περιπτώσεις μεταβίβασης και μίσθωσης ή εκμίσθωσης.
4. Υπεύθυνη δήλωση του προσώπου στο όνομα του οποίου θα αντικαταστεί η άδεια με την οποία δηλώνεται ότι:

«Ο/Η κάτωθι υπογράφων/φουσα ..... δεν έχω καταδικαστεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, σωματικής βλάβης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και δεν έχω στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινή πράξη των πολιτικών μου δικαιωμάτων».

5. Ακριβές φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου ή διπλώματος οδήγησης ή βιβλιαρίου υγείας ή εάν ο ενδιαφερόμενος είναι αλλοδαπός:

- Άδειας διαμονής που του επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας,¹³⁶ αν ο ενδιαφερόμενος είναι υπήκοος κράτους μη μέλους της Ε.Ε.
- Ειδικής Ταυτότητας Ομογενούς ή προξενικής θεώρησης διαβατηρίου για επαναπατρισμό για τους ομογενείς
- Άδειας διαμονής για τους υπηκόους των χωρών μελών της Ε.Ε.

8. Άδεια έναρξης επιτηδεύματος. Η άδεια έναρξης επιτηδεύματος, αν και στην αναφερόμενη ΚΥΑ δεν περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά, όμως σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ.9 του ν.1882/1990 (Α 43), αποτελεί απαραίτητο δικαιολογητικό για την αντικατάσταση της άδειας, όταν αυτή γίνεται λόγω αλλαγής του προσώπου στο όνομα του οποίου είχε εκδοθεί η άδεια του παιδότοπου. Στις περιπτώσεις αυτές ο ενδιαφερόμενος, μπορεί να την προσκομίσει στον οικείο δήμο ή κοινότητα κατά τη χορήγηση της νέας άδειας και όχι με την υποβολή της αίτησης.

3. Ειδικότερα δικαιολογητικά εάν πρόκειται για εταιρεία

1. Το καταστατικό της εταιρείας σε ΦΕΚ για Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή θεωρημένο από το Πρωτοδικείο για Ο.Ε. ή Ε.Ε.
2. Δήλωση ορισμού του υπευθύνου των όρων λειτουργίας του παιδότοπου από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας.
3. Δήλωση αποδοχής από τον ορισθέντα.
4. Υπεύθυνη δήλωση για μη ύπαρξη αμετάκλητης καταδίκης του υπευθύνου του παιδότοπου για τα αδικήματα όπως περιγράφονται παραπάνω.

Πλέον των ανωτέρω δικαιολογητικών, ο αιτών την αντικατάσταση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπου, όπως ισχύει και στην περίπτωση χορήγησης νέας άδειας, και εφόσον βέβαια αλληλάζει το πρόσωπο στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια αυτού, δεν πρέπει να είναι οφειλέτης του δήμου ή της κοινότητας. Για την πιστοποίηση

---

136. Π.χ. αλλοδαπός τρίτης χώρας κάτοχος άδειας διαμονής ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, ή σύζυγος ή γονέας ημεδαπού. Πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας από αλλοδαπό χώρας εκτός Ε.Ε, μπορούν να δοθούν από τις Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του ΥΠΕΣΔΔΑ, και των Περιφερειών καθώς και από το αρμόδιο γραφείο του οικείου δήμου.

της μη οφειλής ισχύουν τα αναφερόμενα για τη δημοτική ενημερότητα χορήγησης άδειας παιδότοπου.

4. Διαδικασία αντικατάστασης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας

Με την κατάθεση της αίτησης για την αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου, στην οποία πρέπει να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά, η άδεια του παιδότοπου αντικαθίσταται υποχρεωτικά με νέα και εφόσον υφίστανται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις:

- εντός αποκλειστικής προθεσμίας *πέντε ημερών*, για τις περιπτώσεις του άρθρου 9 της ΚΥΑ (*μεταβίβαση, εκμίσθωση κ.λ.π.*) και
- εντός αποκλειστικής προθεσμίας *δέκα πέντε ημερών* για την περίπτωση που ο παιδότοπος πρόκειται να λειτουργήσει εντός χώρου όπου αναπτύσσεται διαφορετική δραστηριότητα (άρθρο 8 παρ.3 της ΚΥΑ).

Η άδεια, που αντικαθίσταται, εκδίδεται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία, που προβλέπεται για τη χορήγηση νέας άδειας. Δηλαδή δεν απαιτείται ούτε νέα απόφαση της δημοτικής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, ούτε γνωμοδότηση της οικείας υγειονομικής υπηρεσίας, στην οποία όμως ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να κοινοποιεί τη νέα άδεια.

Το γεγονός όμως ότι δεν γνωμοδοτεί η υγειονομική υπηρεσία πριν την αντικατάσταση της άδειας του παιδότοπου, δεν αναιρεί την υποχρέωση του νέου κατόχου της άδειας να τηρεί όχι μόνο τους υγειονομικούς όρους, βάσει των οποίων χορηγήθηκε η αρχική άδεια αλλά και όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται από τη σχετική ΚΥΑ. Επομένως, ο οικείος ΟΤΑ έχει την υποχρέωση να προβαίνει σε δειγματοληπτικό έλεγχο των υπευθύνων δηλώσεων που καταθέτουν οι ενδιαφερόμενοι. Δηλαδή αφενός η οικεία υγειονομική υπηρεσία να προβεί σε υγειονομικό έλεγχο, δειγματοληπτικά στους παιδότοπους στους οποίους έγινε αντικατάσταση της άδειας, αφετέρου η δημοτική αστυνομία ή το οριζόμενο για το σκοπό αυτό όργανο να ελέγχει την τήρηση των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων των υπευθύνων που απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις της ΚΥΑ. Το ίδιο θα πρέπει να γίνεται και στις περιπτώσεις, που για συγκεκριμένο παιδότοπο, είτε από ίδια αντίληψη, είτε από κάποια καταγγελία προκύπτουν ζητήματα μη τήρησης των προϋποθέσεων, βάσει των οποίων αντικαταστάθηκε η άδεια του παιδότοπου.

Μέχρι την αντικατάσταση της άδειας λόγω μεταβίβασης, εκμίσθωσης κ.λ.π., ο παιδότοπος λειτουργεί νόμιμα ενώ στις περιπτώσεις αντικατάστασης λόγω του ότι αυτός θα λειτουργεί σε χώρο όπου αναπτύσσεται άλλη δραστηριότητα λ.χ. κατάστημα υγειονομι-

κού ενδιαφέροντος, εάν παρέλθει η προθεσμία των δέκα πέντε ημερών, από την κατάθεση της αίτησης, λογίζεται ότι η άδεια έχει αντικατασταθεί. Στην περίπτωση αυτή, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι κατά πλάσμα δικαίου έχει αντικατασταθεί η άδεια του καταστήματος, ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει και μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής να χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο την αντικατασταθείσα άδεια, προκειμένου να είναι ευχερής ο οποιοσδήποτε έλεγχος από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Η ανωτέρω προθεσμίες των πέντε και δέκα πέντε ημερών αντίστοιχα, αρχίζουν, από το χρόνο κατάθεσης στον οικείο δήμο ή κοινότητα της αίτησης του ενδιαφερομένου στην οποία επισυνάπτονται **όλα** τα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση που κατατεθεί αίτηση χωρίς όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να τον ενημερώσει άμεσα και η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση των λοιπών δικαιολογητικών.

Σε όλες τις αναφερόμενες περιπτώσεις αντικατάστασης της άδειας, αν και στην ΚΥΑ δεν αναφέρεται ρητά, σκόπιμο θα ήταν με την κατάθεση της αίτησης με όλα τα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία του δήμου ή της κοινότητας να χορηγεί στον ενδιαφερόμενο, όπως και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, φωτοαντίγραφο της αίτησης εις διπλούν. Στο σώμα των αντιγράφων θα βεβαιώνεται σε πρωτότυπη μορφή, ανάλογα με την περίπτωση, είτε ότι ο παιδότοπος με την υπ' αριθμ. ....άδεια λειτουργεί νόμιμα, είτε μετά την παρέλευση της.....(ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης), η άδεια θεωρείται ότι έχει αντικατασταθεί.

VI Διαδικασία ελέγχων - Κυρώσεις

1. Όργανα ελέγχου

Με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 10 της ΚΥΑ προσδιορίζονται τα όργανα που έχουν την ευθύνη του ελέγχου της τήρησης των όρων λειτουργίας των παιδότοπων.

Ειδικότερα:

- Για τον έλεγχο και τη βεβαίωση των παραβάσεων των διατάξεων της αναφερόμενης ΚΥΑ αρμόδια είναι η δημοτική αστυνομία. Στους Δήμους και τις Κοινότητες που δεν υφίσταται υπηρεσία δημοτικής αστυνομίας ορίζεται για το σκοπό αυτό από το συμβούλιο του οικείου δήμου ή της κοινότητας ένα ειδικό όργανο αποτελούμενο από υπαλλήλους ή και αιρετούς, το οποίο διενεργεί τους ελέγχους και βεβαιώνει τις παραβάσεις. Δηλαδή στους παιδότοπους αρμοδιότητα ελέγχου δεν έχει η Ελληνική Αστυνομία.
- για τον υγειονομικό έλεγχο, τα όργανα που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία δηλαδή η υγειονομική υπηρεσία της οικείας Νομ/κής Αυτ/σης.
- για τον έλεγχο της τήρησης των όρων ασφαλείας των παιχνιδοκατασκευών και

των παιχνιδιών, ο αναγνωρισμένος φορέας για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις ασφαλείας της παιχνιδοκατασκευής και των παιχνιδιών, που είναι ο ΕΛΟΤ (άρθρο 11).

2. Κυρώσεις

Με τις διατάξεις της παρ.2 του ίδιου άρθρου καθορίζονται και επιβάλλονται χρηματικές και διοικητικές κυρώσεις για την παράβαση των όρων λειτουργίας του παιδότοπου.

Οι κυρώσεις που προβλέπονται για παραβάσεις των διατάξεων της αναφερόμενης ΚΥΑ, είναι οι εξής:

- **Προσωρινή αφαίρεση** της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου για χρονικό διάστημα 10-60 ημερών, για παράβαση των διατάξεων της ΚΥΑ καθώς και για μη συμμόρφωση προς τις παρατηρήσεις των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων εντός της τασσόμενης από αυτά προθεσμίας.
- **Οριστική αφαίρεση** της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του παιδότοπου για οποιαδήποτε διάπραξη νέας παράβασης εντός τριετίας από την αρχική παράβαση. Δηλαδή ανεξάρτητα από τι παράβαση διαπιστώνεται μετά την αρχική. Δεν αποκλείεται η νέα αυτή παράβαση να είναι ίδια με αυτή για την οποία αφαιρέθηκε προσωρινά η άδεια.
- Σε παιδότοπο που λειτουργεί χωρίς άδεια ως αμιγής επιχείρηση, **χρηματικό πρόστιμο** δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και **σφράγιση** του παιδότοπου.
- Σε παιδότοπο που λειτουργεί ως μικτή επιχείρηση χωρίς άδεια, **χρηματικό πρόστιμο** δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και **σφράγιση των παιχνιδοκατασκευών και των παιχνιδιών**.

Ως παραβάσεις των όρων λειτουργίας του παιδότοπου εκτός βέβαια από τις υγειονομικές που διαπιστώνονται από την αρμόδια υγειονομική υπηρεσία και τις παραβάσεις που έχουν σχέση με τις απαιτήσεις ασφαλείας των παιχνιδοκατασκευών και των παιχνιδιών που διαπιστώνονται από τον αρμόδιο φορέα ελέγχου (ΕΛΟΤ) είναι κυρίως και:

- Η λειτουργία παιδότοπου χωρίς άδεια.
- Η λειτουργία χώρου ψυχαγωγίας σε υπόγειο χώρο [άρθρο 2 παρ.1].
- Το κάπνισμα σε κλειστό παιδότοπο [άρθρο 2 παρ.3 τελευταίο εδάφιο].
- Όταν απασχολούνται λιγότερα άτομα από τα προβλεπόμενα για την επίβλεψη των παιδιών [άρθρο 5παρ.2].
- Όταν το προσωπικό και ο υπεύθυνος του παιδότοπου δεν διαθέτουν βιβλιάρια υγείας [άρθρο 5παρ.2].

- Παράλειψη του ετήσιου ελέγχου της παιχνιδοκατασκευής από τον αρμόδιο φορέα και τήρησης φακέλου συντήρησης και φακέλου κατασκευαστή (άρθρο 5παρ.1 και 3γ&δ).
- Μη ανάρτηση των πινακίδων πληροφορίας και μη τήρηση βιβλίου συμβάντων (άρθρο 5 παρ.4&5).

Οι ανωτέρω παραβάσεις διαπιστώνονται από τη δημοτική αστυνομία ή το αρμόδιο δημοτικό/κοινοτικό όργανο ελέγχου και επιφέρουν τις αναφερόμενες κυρώσεις.

Εξάλλου σημειώνεται ότι εάν παραβιασθεί η σφράγιση του παιδότοπου μετά από επιβολή προσωρινής αφαίρεσης τούτου αποτελεί ποινικό αδίκημα κατά το άρθρο 178 του Π.Κ και τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο έτη.

3. Διαδικασία επιβολής κυρώσεων

Όλες οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας **μετά από απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου** αντίστοιχα, οι οποίοι οφείλουν **άμεσα** από τη συνδρομή των προϋποθέσεων να λάβουν τη σχετική απόφαση. Δηλαδή, είτε όταν βεβαιωθεί παράβαση, είτε όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που τυχόν έχει τεθεί εγγράφως από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα για τη συμμόρφωση προς τις παρατηρήσεις τους κατά τον έλεγχο του παιδότοπου. Στην περίπτωση δηλαδή των παιδότοπων ακόμη και η προσωρινή αφαίρεση επιβάλλεται, σε αντιδιαστολή με τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, μετά από απόφαση συλλογικού οργάνου.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι πριν την λήψη απόφασης από τη δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, αν και δεν ορίζεται ρητά στην ΚΥΑ, θα πρέπει να δίνεται το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης στον διοικούμενο κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος, προκειμένου να προβάλει τις αντιρρήσεις του, είτε γραπτά είτε προφορικά, ενώπιον των αρμοδίων οργάνων.

Η εκτέλεση των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλεται η προσωρινή ή η οριστική σφράγιση των παιδότοπων επέρχεται με τη σφράγισή τους από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του οικείου ΟΤΑ (δημοτική αστυνομία, ή το ειδικό όργανο. Επομένως, με την απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας που θα επιβάλλει την κύρωση, θα εντέλλονται τα αρμόδια όργανα να πραγματοποιήσουν τη σφράγιση του παιδότοπου ενώ παράλληλα η απόφαση αυτή θα κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο προκειμένου αυτός να ασκήσει τα νόμιμα ένδικα μέσα.

Επίσης, επειδή στους παιδότοπους συνήθως προσφέρονται αναψυκτικά σνακ κ.λ.π., πριν τη σφράγιση θα πρέπει να δίνεται μια ολιγοήμερη προθεσμία στον ιδιοκτήτη του παιδότοπου να αφαιρέσει τα ευαλλοίωτα ή ευπαθή είδη.

Παράβαση των διατάξεων αυτών από τα αιρετά όργανα που έχουν ορισθεί ως αρμόδια για την εφαρμογή τους, αποτελεί παράβαση καθήκοντος και επομένως αποτελεί λόγο για άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά τις διατάξεις των άρθρων 142 και 143 του ΚΔΚ.

VI. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Το προσωπικό του παιδότοπου που απασχολείται στον παιδότοπο για την επίβλεψη του προσωπικού απαιτείται να είναι ειδικευμένο;

Όχι, διότι ο ρόλος του περιορίζεται στην επίβλεψη των παιδιών για πρόληψη από τυχόν ατυχήματα που μπορούν να προκληθούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού και όχι η απασχόληση των παιδιών με ατομική – οργανωμένη δραστηριότητα, η οποία απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό. (ΥΠΕΣ 31203/20-5-2008).

2. Για λειτουργία παιδότοπου εντός εμπορικού καταστήματος ποια αρχή είναι αρμόδια;

Αρμόδιος είναι ο δήμος ή κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κατάστημα, αφού για τη λειτουργία του δεν απαιτείται άδεια από κάποια αρχή.

3. Ποιά ελεγκτική αρχή είναι αρμόδια για παιδότοπο που λειτουργεί εντός ξενοδοχείου;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 της 36873/2-7-2007 ΚΥΑ, εφόσον για την άδεια του παιδότοπου που λειτουργεί εντός ξενοδοχείου είναι ο ΕΟΤ, τα ελεγκτικά όργανα αυτού είναι αρμόδια και για τον έλεγχο. (ΥΠΕΣ 56409/9-11-2007).

4. Επιτρέπεται το κάπνισμα σε χώρο εντελώς διαχωρισμένο από το χώρο των παιχνιδοκατασκευών;

Όχι, αφού στον κλειστό παιδότοπο απαγορεύεται ρητά το κάπνισμα.

VII. Υπόδειγμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../2.....
Αρ. Πρωτ. ....

ΑΔΕΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΥ (ΑΜΙΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ)

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α ' 114/2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με αριθ. 36873/02-08-2007 (ΦΕΚ Β ' 1364/2007) «Καθορισμός των όρων, προϋποθέσεων, της διαδικασίας, των δικαιολογητικών, και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για τη χορήγηση και την ανάκληση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων».
3. Τις διατάξεις της Υ/κής Δ/ξης Α1β/8577/83 «Περί Υγειονομικού Ελέγχου και αδειών ίδρυσης και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και των γενικών και ειδικών όρων ίδρυσης και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή και ποτών», όπως ισχύει.
4. Την από ..... αίτηση του / της .....του .....και της ..... έτος γεννήσεως ..... στ..... κατόικου ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ. ....
5. Την αρ..... σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Υγείας
6. Την υπ' αριθμ. .... απόφαση της Δημορχειακής Επιτροπής.
7. Τα στοιχεία του φακέλου.

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ..... άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΥ ΚΛΕΙΣΤΟΥ/ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ επί της οδού ..... αρ. .... με χώρο διάθεσης ειδών κυλικείου.

Ο παιδότοπος θα λειτουργεί σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η παράβαση των οποίων εκτός των διοικητικών κυρώσεων συνεπάγεται την ανάκληση της παρούσας άδειας.

Ο παιδότοπος θα λειτουργεί σε χώρο ..... τ.μ. και δυναμικότητας ..... παιδιών όπως προκύπτει από το εγκεκριμένο σχεδιάγραμμα που τηρείται στο φάκελο της Υπηρεσίας μας.

Ο κάτοχός της θα τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις της ΚΥΑ 36873/02-07-2007 (ΦΕΚ Β' 1364) και θα συμμορφώνεται με τις αποδείξεις των ελεγκτικών οργάνων.

Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη.

Να τοποθετηθεί σε πλαίσιο και να αναρτηθεί μαζί με ένα σχεδιάγραμμα σε εμφανές σημείο.

Η άδεια αυτή ισχύει επ' αόριστο και σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης ή παύσης της λειτουργίας της, να παραδοθεί στην υπηρεσία μας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δ/νση Υγείας Νομ/κής Αυτ/σης....
2. Δημοτική Αστυνομία

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ´ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ

Ι. Έννοια

Οι κολυμβητικές δεξαμενές (πισίνες) διέπονται από την υγειονομική διάταξη Γ1/443/1973 (ΦΕΚ 87 Β) όπως τροποποιήθηκε με την ΔΥΓ2/80825/05/2006 (ΦΕΚ 120 Β) και σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στο άρθρο 1 αυτής, νοείται, η τεχνητή εν όλω ή εν μέρει δεξαμενή, τροφοδοτούμενη με ύδωρ από ελεγχόμενη κατά τους κανόνες της υγιεινής πηγής, η οποία χρησιμοποιείται για ομαδική κολύμβηση και αναψυχή.

Όπως αναφέρεται στην ανωτέρω υγειονομική διάταξη η κολυμβητική δεξαμενή διακρίνεται σε «*δημοσίας χρήσεως*», σε «*αθλητική*» και σε «*ιδιωτική*».

Ως «*δημοσίας χρήσεως*» καλείται η κολυμβητική δεξαμενή που χρησιμοποιείται γενικώς από το κοινό ή ομάδες πληθυσμού, ως μελών συλλόγων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ξενοδοχείων, ενοίκων πολυκατοικίας κ.λ.π. ανεξαρτήτως ιδιοκτησίας.

Ως «*Αθλητική*» καλείται η κολυμβητική δεξαμενή που χρησιμοποιείται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για την τέλεση αθλητικών αγωνισμάτων, προπόνηση, ή εκπαίδευση των αθλητών.

Ως «*ιδιωτική*» καλείται η κολυμβητική δεξαμενή που χρησιμοποιείται αποκλειστικά από μέλη μίας οικογένειας και συγγενείς ή φιλικά πρόσωπα.

Η κολυμβητική δεξαμενή μπορεί να λειτουργεί σε κλειστό στεγασμένο χώρο ή σε ανοιχτό περιφραγμένο.

Αντικείμενο του κεφαλαίου αυτού είναι μόνο οι κολυμβητικές δεξαμενές δημοσίας χρήσεως, για τη λειτουργία των οποίων απαιτείται άδεια από το δήμο ή την κοινότητα.

Επισημαίνεται ότι, για τη χορήγηση άδειας ενός κολυμβητηρίου, που εντάσσεται στους χώρος άθλησης ή χώρους αθλοπαιδειών και εν γένει αθλητικών εγκαταστάσεων (αθλητική δεξαμενή) του άρθρου 56^Α του Ν.2725/1999, αρμόδιος είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, ενώ για τη λειτουργία μιας ιδιωτικής κολυμβητικής δεξαμενής δεν απαιτείται άδεια.

Εξάλλου, οι αναφερόμενες στο κεφάλαιο αυτό δημοσίας χρήσεως κολυμβητικές δεξαμενές, είναι διάφορες από τα ιδιωτικά γυμναστήρια ή τις ιδιωτικές σχολές εκμάθησης αθλημάτων του άρθρου 32 του Ν. 2725/1999, στα οποία μπορούν να παρέχονται υπηρεσίες κολύμβησης. Η άδεια λειτουργίας στα γυμναστήρια αυτά χορηγείται από τον οικείο Νομάρχη.

II. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων

Η αρμοδιότητα των ΟΤΑ προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 75 II.περ. 13 του ΚΔΚ, σύμφωνα με τις οποίες, στην αρμοδιότητά τους ανήκει η χορήγηση, ανάκληση, και αφαίρεση αδειών καταστημάτων και επιχειρήσεων οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και από υγειονομικές διατάξεις. Η αρμοδιότητα αυτή ανήκε παλιά στην Ελληνική Αστυνομία και μεταβιβάσθηκε στην αυτοδιοίκηση όπως και πολλές άλλες με το ν.2218/1994.

Σημειώνεται ότι οι κολυμβητικές δεξαμενές δεν είναι καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και ως εκ τούτου για την αδειοδότησή τους (διαδικασία, δικαιολογητικά κ.λ.π.) δεν έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 80 του ΚΔΚ, αλλά αυτές της ανωτέρω υγειονομικής διάταξης.

Επιπλέον για την άδεια λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής που βρίσκεται εντός τουριστικών καταλυμάτων, καθώς και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής των παρ.1 και 3, αντίστοιχα του άρθρου 2 του ν.2160/1993, αρμοδιότητα έχει ο Ε.Ο.Τ. [άρθρο 22 παρ. 2β του ν.3536/07]

III. Χορήγηση άδειας – Δικαιολογητικά

Η άδεια λειτουργίας δεξαμενής κολύμβησης δημοσίας χρήσεως, χορηγείται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας, μετά από απόφαση του οικείου συμβουλίου, αφού από την ισχύουσα νομοθεσία δεν ορίζεται διαφορετικά. Επομένως λειτουργεί στις περιπτώσεις αυτές το τεκμήριο αρμοδιότητας του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη της οικείας υγειονομικής υπηρεσίας, η οποία σύμφωνα με την ανωτέρω Υγ.Δ/ξη, διενεργεί επιθεώρηση και έλεγχο των εγκαταστάσεων της δεξαμενής και αποφασίζεται για την τήρηση των όρων που τίθενται από τη νομοθεσία.

1. Δικαιολογητικά

Για τη χορήγηση της άδειας ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον οικείο δήμο ή κοινότητα τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Αίτηση στην οποία θα αναγράφει τα στοιχεία του προσώπου του και θα δηλώνει:
  - α) το ονοματεπώνυμο με τη διεύθυνση μόνιμου κατοικίας του προσώπου που ορίζεται υπεύθυνος λειτουργίας της κολυμβητικής δεξαμενής,

- β) τον απαιτούμενο αριθμό των εποπτών ασφαλείας και παροχής πρώτων βοηθειών, ανάλογα με το μέγεθος της δεξαμενής, μαζί με τα σχετικά πιστοποιητικά ή διπλώματα, από τα οποία προκύπτει κατά την κρίση της Υγειονομικής Υπηρεσίας η καταλληλότητά τους (βλ. παρακάτω).
2. Τα τεχνικά στοιχεία της δεξαμενής, σε τρία αντίγραφα, (έκθεση υπολογισμού, σχεδιαγράμματα κ.λ.π.) τα οποία υπογράφονται από διπλωματούχο μηχανικό, από τα οποία θα προκύπτει ότι η δεξαμενή κολυμβησης και οι λοιποί χώροι καθώς και οι εγκαταστάσεις αυτής, ικανοποιούν από άποψης κατασκευής και λειτουργίας όλους τους υποχρεωτικούς όρους της αναφερόμενης Υγειονομικής Διάταξης.¹³⁷ Τα σχεδιαγράμματα πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, η οποία έχει εκδώσει την οικοδομική άδεια της δεξαμενής.
  3. Εγκεκριμένη μελέτη για τη διάθεση των υγρών αποβλήτων. Το δικαιολογητικό αυτό απαιτείται **μόνο** αν πρόκειται **για αμιγή κολυμβητική δεξαμενή**.
  4. Βεβαίωση του οικείου ΟΤΑ ή άδεια χρήσης νερού για την εξασφάλιση κατάλληλης ποιότητας και ποσότητας τροφοδοσίας της δεξαμενής. Δεν απαιτείται το δικαιολογητικό αυτό, σε περίπτωση χρήσης νερού από τη θάλασσα.
  5. Βεβαίωση από την αρμόδια ΔΟΥ έναρξης άσκησης επιτηδεύματος, εφόσον για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται αντίτιμο.

Επισημαίνεται ότι, για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής δεν απαιτείται παράβολο αφού αυτό δεν προβλέπεται από τη σχετική ΚΥΑ ούτε εξάλλου οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό, από αυτά που υποβάλλονται για καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, αφού όπως αναφέρεται και παραπάνω, οι κολυμβητικές δεξαμενές δεν εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία.

Η ταυτότητα των προσώπων αποδεικνύεται για τα φυσικά πρόσωπα από το Δελτίο Ταυτότητας ή άλλο έγγραφο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 24 του ν.3731/2008 και εάν ο αιτών είναι αλλοδαπός, από την άδεια διαμονής.¹³⁸ Αν πρόκειται για εταιρεία, από το καταστατικό της εταιρείας.

Πλέον των ανωτέρω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 285 του ΔΚΚ, ο αιτών τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής, δεν πρέπει

---

137. Τα τεχνικά στοιχεία της δεξαμενής ελέγχονται από την Υγειονομική Υπηρεσία, η οποία μπορεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικά στοιχεία. [άρθρο 27 της Υγ. Δ/ξης].

138. Η άδεια διαμονής για τους αλλοδαπούς τρίτων χωρών (χωρών εκτός Ε.Ε) πρέπει να επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης δραστηριότητας.

να είναι οφειλέτης του δήμου ή της κοινότητας. Η πιστοποίηση της μη οφειλής αποτελεί στοιχείο, το οποίο ερευνάται από τον ίδιο τον ΟΤΑ. Επομένως δεν μπορεί να χορηγηθεί η άδεια της δεξαμενής πριν ο ενδιαφερόμενος εξοφλήσει την οφειλή του, εκτός βέβαια, αν έχει γίνει διακανονισμός καταβολής ή υπάρχει εκκρεμοδικία. Ως οφειλή θεωρείται αυτή, που έχει ταμειακά βεβαιωθεί και έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη.

α) Υπεύθυνος λειτουργίας και προσωπικό ασφαλείας

Η αναφερόμενη Υγειονομική Διάταξη στα άρθρα 19 και 21 προβλέπει ότι, κάθε κοιλυμβητική δεξαμενή πρέπει να διαθέτει υπεύθυνο λειτουργίας και ανάλογα με το μέγεθος που αυτή έχει το αντίστοιχο προσωπικό εποπτείας. Ειδικότερα:

α) Ο υπεύθυνος λειτουργίας της κοιλυμβητικής δεξαμενής πρέπει να είναι ηλικίας τουλάχιστον 21 ετών, ο οποίος θα μεριμνά για την καλή και σύμφωνα με τους όρους της σχετικής Υγειονομικής Διάταξης λειτουργία και συντήρηση της δεξαμενής και των εν γένει εγκαταστάσεων αυτής λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 19. Εξάλλου ο υπεύθυνος λειτουργίας, πέραν των άλλων, είναι αρμόδιος και για την παρουσία του προσωπικού εποπτείας των λουομένων (άρθρο 15). Σε περίπτωση αντικατάστασης του υπευθύνου θα γνωστοποιείται εγκαίρως στην υγειονομική υπηρεσία και στον οικείο ΟΤΑ, διαφορετικά θα θεωρείται το πρόσωπο αυτό ως υπεύθυνο και μετά την αποχώρησή του.

Σημειώνεται ότι ο υπεύθυνος λειτουργίας της κοιλυμβητικής δεξαμενής μπορεί να είναι και το ίδιο πρόσωπο με τον κάτοχο της άδειας.

β) Ο απαιτούμενος αριθμός του προσωπικού εποπτείας είναι ανάλογος με το μέγεθος της δεξαμενής ως εξής:

- Στις **μικρές** (έως 350 μ²) ένας υπεύθυνος επόπτης ασφαλείας
- Στις **μεσαίες** (από 351 μ²-1250 μ²) και στις **μεγάλες** (μεγαλύτερη από 1250 μ²):
  - α) ένας επόπτης ασφαλείας ανά 300 λουομένους
  - β) ένας ειδικευμένος επόπτης για την επιθεώρηση των λουομένων
  - γ) ένας υπάλληλος για τις μεσαίες και δύο για τις μεγάλες, εκπαιδευμένοι για την παροχή των πρώτων βοηθειών.

Σημειώνεται ότι το ανωτέρω προσωπικό πρέπει να έχει δίπλωμα ή σχετικό πιστοποιητικό, από τα οποία θα προκύπτει η επάρκεια και η καταλληλότητά τους (π.χ. ναυαγοσώστες). Αρμόδια Υπηρεσία να εκτιμήσει την επαγγελματική επάρκεια είναι η Υγειονομική Υπηρεσία, στην οποία διαβιβάζονται τα σχετικά έγγραφα και όχι ο οικείος ΟΤΑ.

Πέραν του ανωτέρω προσωπικού σε κάθε κολλυμβητική δεξαμενή, σύμφωνα με το άρθρο 20, πρέπει να υπάρχει **υπεύθυνος για τον** καθημερινό **καθαρισμό αυτής**.

Όλοι οι εργαζόμενοι στη κολλυμβητική δεξαμενή, πέραν των άλλων υποχρεώσεων που έχουν, όπως αυτές προσδιορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα της Υγ. Δ/ξης, πρέπει να είναι υγιείς (άρθρο 21). Προς τούτο πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αντίστοιχο βιβλιάριο υγείας, δεδομένου ότι ανήκουν στην κατηγορία εκείνων που σύμφωνα με το άρθρο 14 της Αιβ/8577/83 Υγ. Δ/ξης, έχουν αυτή την υποχρέωση.

β) Περιεχόμενο της άδειας

Η άδεια χορηγείται εφόσον η οικεία Υγειονομική Υπηρεσία μετά από επιθεώρηση και έλεγχο των εγκαταστάσεων της δεξαμενής και των λοιπών βοηθητικών χώρων αυτής, γνωμοδοτήσει θετικά.

Στην άδεια λειτουργίας αναγράφονται τα ακόλουθα:

1. Το φυσικό η νομικό πρόσωπο στο όνομα του οποίου εκδίδεται η άδεια και ο υπεύθυνος για τη λειτουργία αυτής.
2. Η χωρητικότητα της δεξαμενής και οι διαστάσεις αυτής.
3. Ο ρυθμός ανακυκλοφορίας.
4. Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ατόμων (πελατών) τα οποία δύνανται να βρίσκονται στη δεξαμενή και τους λοιπούς χώρους αυτής.
5. Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός εποπτών ασφαλείας και παροχής πρώτων βοηθειών (Δεν αναγράφονται τα ονόματα αυτών στην άδεια).
6. Τα αναγκαία ελάχιστα σωσίβια μέσα.
7. Οι ώρες λειτουργίας αυτής (μπορεί να λειτουργεί και νυκτερινές ώρες).
8. Η ακολουθούμενη μέθοδος επεξεργασίας του ύδατος και οι τυχόν επιβληθέντες πρόσθετοι κανόνες υγιεινής και ασφαλείας.
9. Ο χρόνος ισχύος της άδειας.
10. Κάθε άλλη αναγκαία κατά την γνώμη της Υγειονομικής Υπηρεσίας πληροφορία ή παρατήρηση.
11. Οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας (ανάρτηση αυτής σε εμφανές σημείο, γνωστοποίηση αντικατάστασης υπευθύνου λειτουργίας, εφοδιασμός βιβλιαρίων υγείας του προσωπικού κ.λ.π.).

2. Ισχύς της άδειας - Ανανέωση

Η άδεια λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής δημοσίας χρήσεως χορηγείται για **πέντε (5) έτη** και ισχύει μόνο για τις εγκαταστάσεις για τις οποίες χορηγήθηκε.

Η άδεια λειτουργίας της κολυμβητικής δεξαμενής ανανεώνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις.

- Μετά την πάροδο της πενταετίας, εφόσον πληρεί τους όρους υπό τους οποίους χορηγήθηκε.
- Σε περίπτωση κατά την οποία έχει επέλθει αλλαγή στις εγκαταστάσεις της δεξαμενής, εξαιρουμένων των εργασιών επισκευών και συντήρησης, καθώς και εργασιών ανακαίνισης, εφόσον όμως αυτές δεν επηρεάζουν τους όρους που τίθενται από την ΥΔ.
- Σε περίπτωση αλλαγής με οποιοδήποτε τρόπο της επιχείρησης που διαχειρίζεται τη δεξαμενή.

Για την ανανέωση της άδειας ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση καθώς και τη σχετική βεβαίωση για την τροφοδοσία της δεξαμενής (εγκ. ΥΠΥΠ ΓΔΥ2/69553/6.6.06). Ανάλογα όμως με την περίπτωση υποβάλλει και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Λ.χ. σε περίπτωση που έχει επέλθει αλλαγή στις εγκαταστάσεις υποβάλλει και τα σχετικά σχεδιαγράμματα και τα λοιπά τεχνικά στοιχεία.

Η ανανέωση της άδειας γίνεται εφόσον γνωμοδοτήσει θετικά η υγειονομική υπηρεσία.

IV. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Ποινικές κυρώσεις

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 της αναφερόμενης ΥΔ που διέπει τη λειτουργία των κολυμβητικών δεξαμενών, όσοι παραβαίνουν τις διατάξεις αυτές διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση υποτροπής εντός έτους, οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρ. 458 του Ποινικού Κώδικα.

Διοικητικές κυρώσεις

Εκτός από τις ποινικές επιβάλλονται και διοικητικές κυρώσεις που συνίστανται στην προσωρινή αναστολή ή την οριστική ανάκληση της άδειας.

Ειδικότερα:

Η άδεια λειτουργίας αναστέλλεται προσωρινά όταν διαπιστώνονται παραβάσεις ουσιωδών όρων λειτουργίας, μετά από πρόταση της υγειονομικής υπηρεσίας και μέχρι της πλήρους συμμόρφωσης εντός ευλόγου προθεσμίας που του θέτει.

Η άδεια ανακαλείται οριστικά, στην περίπτωση που ο υπεύθυνος για τη λειτουργία της δεξαμενής δεν συμμορφώνεται, μέσα στην προθεσμία που θέτει η υγειονομική υπηρεσία, η οποία διενεργεί τον έλεγχο.

Αρμόδια ελεγκτικά όργανα για την τήρηση των όρων λειτουργίας των δημοσίας χρήσεως κολυμβητικών δεξαμενών είναι η Υγειονομική Υπηρεσία και η Δημοτική Αστυνομία στους Δήμους ή Κοινότητες που υφίσταται τέτοια υπηρεσία, διαφορετικά η Ελληνική Αστυνομία.

V. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Ποιος είναι αρμόδιος για τη χορήγηση της άδειας κολυμβητικής δεξαμενής που λειτουργεί εντός ξενοδοχείου;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22. παρ. 8 του ν.3536/2007 αρμόδιος είναι ο ΕΟΤ.

2. Για τη λειτουργία ενός κολυμβητηρίου (αθλητικής κολυμβητικής δεξαμενής) είναι αρμόδιος ο Δήμος ή Κοινότητα να χορηγήσει άδεια λειτουργίας;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56^Α του Ν. 2725/1999 για τη λειτουργία ενός κολυμβητηρίου (αθλητική εγκατάσταση) σχετικά με τις αναγκαίες προϋποθέσεις ασφάλειας των αθλουμένων και θεατών, χορηγείται άδεια από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Πλην όμως για τη χορήγηση της άδειας αυτής, σύμφωνα με την ΚΥΑ 46596/2004 (ΦΕΚ 1793 Β), απαιτείται, ως δικαιολογητικό, άδεια από τον οικείο ΟΤΑ, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΔ Γ1/441/1973, για την καταλληλότητα του κολυμβητηρίου από υγειονομικής πλευράς.

3. Για τη λειτουργία ενός δημοτικού κολυμβητηρίου τι άδεια απαιτείται;

Εάν το κολυμβητήριο χρησιμοποιείται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για την τέλεση αθλητικών αγωνισμάτων, προπόνηση, ή εκπαίδευση των αθλητών, απαιτείται άδεια από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2725/1999. Εάν όμως λειτουργεί με σκοπό την αναψυχή, τότε απαιτείται άδεια σύμφωνα με την ΥΔ Γ1/441/1973.

4. Για την ανανέωση της άδειας μιας κολυμβητικής δεξαμενής όταν αλλάζει ο ιδιοκτήτης αυτής, απαιτείται γνωμάτευση της υγειονομικής υπηρεσίας;

Όχι, εάν η ανανέωση γίνεται για τον υπόλοιπο χρόνο που απομένει μέχρι τη λήξη της ισχύος της άδειας. Διαφορετικά εάν η ανανέωση γίνει για μια πενταετία, απαιτείται νέα γνωμάτευση της υγειονομικής υπηρεσίας και υποβάλλονται τα σχετικά δικαιολογητικά που δεν υπάρχουν στον οικείο φάκελο.

VI. Υπόδειγμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../2.....
Αρ. Πρωτ. ....

ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α´ 114/2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις της Υ/κής Δ/ξης Γ1/443/73 όπως ισχύει «Περί λειτουργίας κολυμβητικών δεξαμενών».
3. Την από ..... αίτηση του / της ..... του ..... και της ..... στ..... κατοίκου ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ. ....
4. Την αρ..... σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Υγείας.
5. Την υπ´ αριθμ. .... απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.
6. Τα στοιχεία του φακέλου.

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ..... άδεια λειτουργίας Κολυμβητικής Δεξαμενής χωρητικότητας ..... και διαστάσεων ..... επί της οδού ..... αρ. .... με υπεύθυνο λειτουργίας τον / την ..... κατοίκου..... οδός..... αρ..... Α.Δ.Τ.....

Η Κολυμβητική Δεξαμενή θα λειτουργεί σύμφωνα με τους κατωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

1. Ο ρυθμός ανακυκλοφορίας της δεξαμενής καθορίζεται.....
2. Ο μέγιστος αριθμός των λουομένων καθορίζεται σε ..... άτομα.
3. Ο αριθμός των εποπών ασφαλείας και παροχής πρώτων βοηθειών καθορίζεται σε .....
4. Η Δεξαμενή θα διαθέτει ..... σωσίβια μέσα.

5. Η επεξεργασία του ύδατος θα γίνεται με τη μέθοδο.....

6. Η Δεξαμενή θα λειτουργεί από .....π.μ. μέχρι.....μ.μ.

7. Αναγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία ή παρατήρηση της Υγ. Υπηρεσίας.

Ο κάτοχός της θα τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις της Υ/κής Δ/ξης Γ1/443/73 όπως ισχύει και τα οριζόμενα στην απόφασή μας αυτή και θα συμμορφώνεται με τις αποδείξεις των ελεγκτικών οργάνων. Η παράβαση αυτών εκτός των ποινικών κυρώσεων συνεπάγεται την ανάκληση της παρούσας άδειας.

Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη.

Να τοποθετηθεί σε πλαίσιο και να αναρτηθεί σε εμφανές σημείο.

Η άδεια αυτή ισχύει μέχρι ..... και ανανεώνεται πριν τη λήξη της με νέα αίτηση του ενδιαφερομένου.

Ο υπεύθυνος λειτουργίας της Κοιλυμβητικής Δεξαμενής οφείλει να γνωστοποιεί στην οικεία Υγειονομική Υπηρεσία κάθε αλλαγή του προσωπικού εποπτείας.

Σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης ή παύσης της λειτουργίας της, να παραδοθεί στην υπηρεσία μας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δ/ση Υγείας Νομ/κής Αυτ/σης....
2. Δημοτική Αστυνομία

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ-ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

Ι. Επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου

Η λειτουργία των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, τα γνωστά ως *internet café* ρυθμίστηκε για πρώτη φορά με τις διατάξεις του ν.3037/2002 (ΦΕΚ 174 Α) και την κατά εξουσιοδότηση του νόμου αυτού Κοινή Υπουργική Απόφαση 11074/1491/Τ.&Ε.Φ./2003 (ΦΕΚ 1827 Β), με την οποία προσδιορίστηκαν οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας τους.

Με τον ανωτέρω νόμο, απαγορεύθηκε η διεξαγωγή *ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων*, συμπεριλαμβανομένων και των υπολογιστών σε «δημόσια κέντρα» (δηλαδή χώροι προσβάσιμοι στο κοινό). Από τις απαγορεύσεις του νόμου αυτού εξαιρέθηκε η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών σε καταστήματα που λειτουργούν ως επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, όμως ρητά απαγορεύεται η διενέργεια παιγνίου με τους υπολογιστές αυτούς, ανεξάρτητα από τον τρόπο διενέργειας του παιγνίου. Δηλαδή, η λειτουργία των καταστημάτων αυτών εντάχθηκε στο νόμο περί απαγόρευσης παιγνίων, ενώ μέχρι την ισχύ του οι επιχειρήσεις αυτές λειτουργούσαν ελεύθερα χωρίς να απαιτείται ειδική άδεια από δημόσια αρχή.

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία των ανωτέρω επιχειρήσεων, όπως ισχύουν σήμερα, λαμβάνοντας όμως υπόψη την πρόσφατη απόφαση του ΣτΕ (αριθ. 2144/2009), η οποία, σε συνέχεια της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [C-65/05]¹³⁹, ακυρώνει τις σχετικές διατάξεις περί παιγνίων της αναφερόμενης ΚΥΑ.

Ειδικότερα, με την ανωτέρω απόφαση ακυρώθηκαν οι ακόλουθες διατάξεις της ΚΥΑ 1107414/1491/Τα&Ε.Φ./26.11.2003:

α) το άρθρο 1 παρ. 2Β περ.Ι, β) το άρθρο παρ.3 περ. στ´, γ) το άρθρο 1 παρ.3 περ. ν', δ) το άρθρο 1 παρ. 2Β περ. VI, κατά το μέρος που αφορά την ανάρτηση πινακίδων με την ένδειξη ότι απαγορεύεται η διενέργεια παιγνίων, και ε) το άρθρο 5 παρ. 1 έως και 4, κατά το μέρος που αφορά τη διαδικασία ελέγχου και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση διαπιστώσεως απαγορευμένου, κατά τα άρθρα 2 παρ.1 και 3 του Ν. 3037/2002, παιγνίου.

139. με την απόφαση αυτή κρίθηκε, ότι, η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη υποχρεώσεις, που υπέχει βάσει του κοινοτικού δικαίου, εισάγοντας γενική απαγόρευση των ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων με το ν.3037/2002.

II. Έννοια

Με τον όρο επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, νοούνται τα καταστήματα, στα οποία εγκαθίστανται και λειτουργούν ηλεκτρονικοί υπολογιστές, μέσω των οποίων οι χρήστες- πελάτες έχουν έναντι αντιτίμου ανάλογα με το χρόνο χρήσης πρόσβαση στο διαδίκτυο. Τα καταστήματα αυτά αποτελούν μια ειδική κατηγορία, η λειτουργία των οποίων διέπεται από ειδικό καθεστώς όπως αναφέρεται παραπάνω.

Τα καταστήματα αυτά μπορεί να λειτουργούν, είτε ως αμιγείς επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου είτε ως μικτές, μόνο όμως εντός των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος του άρθρου 37 της Αιβ/8577/83 Υ.Δ, στα οποία προσφέρονται ποτά χωρίς φαγητό σε καθήμενους πελάτες. Δηλαδή πρόκειται για καφεενεία, καφετερίες, μπαρ κ.λ.π. Επίσης, μπορούν να λειτουργούν και σε κύριες αίθουσες ξενοδοχείων ή εντός πλοίων. (άρθρο 1 παρ.1 ΚΥΑ 11074/1491/2003).

III. Η αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων

Με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.3037/2002, η χορήγηση της ειδικής άδειας, που απαιτείται για τη λειτουργία όλων των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, ανατέθηκε στους δήμους και τις κοινότητες, στην περιφέρεια των οποίων λειτουργούν αυτές. Εξάιρεση αποτελούν οι επιχειρήσεις που λειτουργούν εντός πλοίου, για τη χορήγηση της άδειας των οποίων, αρμόδια είναι η Λιμενική Αρχή του αφετηρίου λιμένα. Επομένως οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές, σύμφωνα με την ισχύουσα σήμερα νομοθεσία, είναι αρμόδιες και για τη χορήγηση της άδειας μιας τέτοιας επιχείρησης, ακόμη και αν αυτή λειτουργεί σε αίθουσα ξενοδοχείου, σε αντιδιαστολή με τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, για τη χορήγηση της άδειας των οποίων, αρμόδιος είναι ο ΕΟΤ.

Η αρμοδιότητα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, προβλέπεται πλέον στις διατάξεις του άρθρου 75 του νέου ΚΔΚ. Έχει ενταχθεί δε στις «κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες», οι οποίες ασκούνται σε τοπικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, όπως άλλωστε και όλες οι περιπτώσεις αδειοδοτήσεων, για τις οποίες είναι αρμόδιοι οι δήμοι και οι κοινότητες. Ο κρατικός χαρακτήρας αυτών των αρμοδιοτήτων είναι προφανής αφού η χορήγηση της άδειας για μια τέτοια δραστηριότητα, αποσκοπεί στην προστασία των πολιτών και ιδιαίτερα των νέων από χρήση των Η/Υ που είναι ξένα προς το σκοπό για τον οποίο πρέπει να λειτουργεί το κατάστημα (πρόσβαση στο διαδίκτυο) δηλαδή υπηρετείται γενικότερο δημόσιο συμφέρον.

IV. Χορήγηση άδειας λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου

Το θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει τα όργανα, τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά χορήγησης της άδειας λειτουργίας μιας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, είναι η ΚΥΑ 11074/1491/Τ.&Ε.Φ/2003.

1. Αρμόδια όργανα

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 της ανωτέρω ΚΥΑ, ως αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, ορίζεται ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, οι οποίοι εκδίδουν την άδεια μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Για τη λήψη της απόφασης από το οικείο συμβούλιο πρέπει να γίνει έλεγχος από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου ή της κοινότητας, αφενός της πληρότητας των δικαιολογητικών, αφετέρου, αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις που τίθενται, τόσο για το πρόσωπο που αιτείται την άδεια, όσο και για το χώρο, στον οποίο θα λειτουργήσει το κατάστημα.

Εφόσον συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις, το συμβούλιο πρέπει να λάβει τη σχετική απόφαση εντός 30 ημερών από την υποβολή των δικαιολογητικών, ενώ ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας πρέπει να εκδώσει την άδεια εντός 10 ημερών από την εν λόγω απόφαση. Σε αντίθετη περίπτωση, το συμβούλιο αιτιολογημένα απορρίπτει το αίτημα μέσα στην ίδια προθεσμία των 30 ημερών. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο αριθμό Η/Υ και ισχύει επ' αόριστον.¹⁴⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 4 της αναφερόμενης ΚΥΑ, στις άδειες λειτουργίας υπηρεσιών διαδικτύου πρέπει να αναγράφονται τα ακόλουθα στοιχεία [βλ. και υπόδειγμα στο τέλος του κεφαλαίου]:

- η ημερομηνία έκδοσης της άδειας
- οι σχετικές διατάξεις και η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου
- τα στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος και η διεύθυνση κατοικίας (για φυσικό πρόσωπο) ή η επωνυμία της εταιρείας ή του σωματείου (για νομικό πρόσωπο)
- η διεύθυνση του χώρου για τον οποίο χορηγείται η άδεια
- ο πλήθος των Η/Υ που εγκαθίστανται
- οι υποχρεώσεις του δικαιούχου.

140. Η άδεια παύει να ισχύει σε περίπτωση αλλαγής Προέδρου Σωματείου στο όνομα του οποίου εκδίδεται [βλ. παρ. 2 α «προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο»

Σε κάθε άδεια επικολητάται μια φωτογραφία του αιτούντος φυσικού προσώπου ή του νομίμου εκπροσώπου αν πρόκειται για Εταιρεία ή Σωματείο, η οποία σφραγίζεται με τη σφραγίδα του δήμου ή της κοινότητας. Αντίγραφο της άδειας με μια φωτογραφία τηρείται στο αρχείο της υπηρεσίας. Η άδεια τέλος κοινοποιείται στην αρμόδια Αστυνομική Αρχή.

2. Προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας

Η ΚΥΑ, που διέπει τη λειτουργία των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, θέτει ορισμένες προϋποθέσεις τόσο για το πρόσωπο, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, όσο και για το ακίνητο, εντός του οποίου θα λειτουργήσει η επιχείρηση.

α) Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ2 της ΚΥΑ για να χορηγηθεί η άδεια θα πρέπει, για το πρόσωπο στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Ο ενδιαφερόμενος να είναι ενήλικος δηλαδή άνω των 18 ετών¹⁴¹
- Να μην έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για τα αδικήματα¹⁴² που αναφέρονται στην παρ. 2 του ΠΔ 180/79, εκτός εάν παρήλθε πενταετία από την έκτιση ή την παραγραφή ή την δια χάριτος άφεση της ποινής.
- Να μην του έχει αφαιρεθεί **οριστικά** τυχόν εκδοθείσα στο όνομά του προηγούμενη όμοια άδεια, εκτός εάν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης της απόφασης αφαίρεσης.

141. Σημειώνεται ότι όπως και στα ΚΥΕ ο ενδιαφερόμενος δεν απαιτείται να έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή να έχει απαλλαγεί από αυτές

142. «α. Εις καταδικασθέντας τελεσιδικώς δι' αντίστασιν, σύστασιν και συμμορίαν, τα εις το Κεφ. Θ' του Ποινικού Κώδικος (Π.Κ.) αναφερόμενα εγκλήματα περί το νόμισμα, υπόθαψιν εγκληματίου, παρασιώπησιν εγκλημάτων, τα εις το Κεφ. ΙΓ' του Ποινικού Κώδικος (Π.Κ.) αναφερόμενα κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα, ανθρωποκτονίαν εκ προθέσεως σωματικήν βλάβην εκ προθέσεως προβλεπομένην υπό των άρθρ. 309, 310 και 311 του Ποινικού Κώδικος (Π.Κ.), αρπαγήν, αρπαγήν ανηλικού, κλοπήν, ληστείαν, φθοράς προκαλούσας το κοινόν αίσθημα (Άρθρον 384α' του Ποινικού Κώδικος), εκβίασιν, απάτην, αποδοχήν και διάθεσιν προϊόντων εγκλήματος, παραβάσεις των διατάξεων προϊόντων εγκλήματος, παραβάσεις των διατάξεων της περι όπλων εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανημάτων ισχυούσης νομοθεσίας, παραβάσεις των νόμων περί ναρκωτικών, κακουργήματα ή πλημμελήματα αναφερόμενα εις τα Κεφάλαια περί εσχάτης προδοσίας και προδοσίας της Χώρας του Ποινικού Κώδικος (Π.Κ.) ή άλλων συναφών νόμων, ως και δι' οιονδήποτε έγκλημα κατά των ηθών».

Εάν την άδεια ζητά Εταιρεία ή Σωματείο οι παραπάνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν στα παρακάτω πρόσωπα:

- Σε καθένα από τα μέλη του ΔΣ και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο εάν πρόκειται για Α.Ε.
- Σε καθένα από τους εταίρους εάν πρόκειται για Ε.Π.Ε, Ο.Ε. ή Ε.Ε.
- Στον Πρόεδρο και στον οριζόμενο από το ΔΣ ως υπεύθυνο για την τήρηση των διατάξεων του ν.3037/2002 και της σχετικής ΚΥΑ, όταν πρόκειται για Σωματείο.

Σημειώνεται ότι η απώλεια της ιδιότητας του Προέδρου Σωματείου έχει ως αποτέλεσμα την **αυτοδικαία λήξη** της ισχύος της άδειας (άρθρο 1 παρ2Α.ΙΙΙ της ΚΥΑ).

β) Προϋποθέσεις ως προς το ακίνητο

Η αρμόδια δημοτική/κοινοτική αρχή, προκειμένου να χορηγήσει την άδεια λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, πρέπει να ελέγξει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.2Β της ΚΥΑ για το ακίνητο που θα λειτουργήσει η επιχείρηση. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:¹⁴³

- Εάν το κατάστημα διαθέτει περισσότερες από μια αίθουσες, αυτές, να επικοινωνούν μεταξύ τους ελεύθερα και να μην μπορούν να απομονωθούν με οποιοδήποτε τρόπο, ώστε να είναι εύκολη η επιτήρησή τους.
- Να διαθέτει μια είσοδο-έξοδο εκτός από τυχόν έξοδο κινδύνου, να βρίσκεται επί δημοσίας οδού και να μην υπάρχει άλλη είσοδος- έξοδος που να οδηγεί σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο.
- Να μην απαγορεύεται η συγκεκριμένη χρήση από τις προβλεπόμενες για τη συγκεκριμένη περιοχή χρήσεις γης, εφόσον πρόκειται για αμιγή επιχείρηση. Είναι ευνόητο ότι, εάν πρόκειται να αναπτυχθεί η δραστηριότητα προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, οι χρήσεις γης έχουν ελεγχθεί κατά το στάδιο της προέγκρισης για τη χορήγηση της άδειας του καταστήματος αυτού.
- Εάν πρόκειται να εγκατασταθεί η επιχείρηση σε ισόγειο κατάστημα πολυκατοικίας, να επιτρέπεται η συγκεκριμένη χρήση από τον κανονισμό της πολυκατοικίας ή, εάν δεν υπάρχει, να επιτρέπει τη χρήση αυτή η πλειοψηφία των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας, στοιχείο που βεβαιώνεται με υπεύθυνη δήλωση.

143. Η σχετική ΚΥΑ προέβλεπε επίσης και την προϋπόθεση να βρίσκεται σε ισόγειο χώρο. Με την 2144/2009 απόφαση του ΣτΕ ακυρώθηκε η σχετική διάταξη (άρθρο 1 παρ 2Β περ. Ι).

3. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας

Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλει ο ενδιαφερόμενος να λειτουργήσει επιχείρηση προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου **ως αμιγή** επιχείρηση στον οικείο δήμο ή κοινότητα είναι τα ακόλουθα:

- Αίτηση με τρεις πρόσφατες φωτογραφίες, στην οποία αναγράφεται η ακριβής διεύθυνση του χώρου, όπου πρόκειται να εγκατασταθούν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές καθώς και ο αριθμός αυτών.
- Επικυρωμένο¹⁴⁴ φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας¹⁴⁵, ή εάν πρόκειται για αλλοδαπό ισχύουσα άδεια διαμονής που του επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας.
- Αντίγραφο ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση. [αναζητείται αυτεπαγγέλτως από τον οικείο ΟΤΑ για αμιγή επιχείρηση ενώ αν πρόκειται για μικτή κατατίθεται η υπεύθυνη δήλωση βάσει της 10551/2007 ΚΥΑ].
- Οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο αποδεικνύεται η κυριότητα ή η μίσθωση ή η παραχώρηση του χώρου, όπου θα εγκατασταθούν οι υπολογιστές.
- Εάν ο χώρος βρίσκεται σε πολυκατοικία αντίγραφο του κανονισμού από τον οποίο να προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται η συγκεκριμένη χρήση και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή ή της πλειοψηφίας των ιδιοκτητών του ακινήτου ότι επιτρέπουν τη λειτουργία επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.
- Σχεδιάγραμμα κάτοψης του καταστήματος υπό κλίμακα 1:50 διπλωματούχου μηχανικού ή υπομηχανικού σε δυο αντίτυπα.
- Βεβαίωση της αρμόδιας πολεοδομίας ότι ο συγκεκριμένος χώρος είναι χώρος κυρίας χρήσεως προοριζόμενος για κατάσταση.
- Πιστοποιητικό πυρασφάλειας από την οικεία Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Βεβαίωση της αρμόδιας ΔΟΥ περί ενάρξεως ασκήσεως επιτηδεύματος ή μεταβολής.
- Υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι δεν του έχει αφαιρεθεί «ΟΡΙΣΤΙΚΑ»

144. Η επικύρωση των φωτοαντιγράφων γίνεται από οποιαδήποτε δημόσια αρχή με την επίδειξη του πρωτοτύπου. Επομένως μπορεί να γίνει στον ίδιο ΟΤΑ που υποβάλλονται τα δικαιολογητικά.

145. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν 3731/2008 τα στοιχεία ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση για τους Έλληνες πολίτες αποδεικνύονται εκτός από την αστυνομική ταυτότητα και από την προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων

κατά το παρελθόν εκδοθείσα στο όνομά του άδεια παροχής προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου ή σε θετική περίπτωση να έχουν παρέλθει τρία έτη από την ημερομηνία έναρξης της ποινής αυτής.

Σε περίπτωση Εταιρείας ή Σωματείου η ταυτότητα αποδεικνύεται από το καταστατικό. Για Α.Ε. και Ε.Π.Ε. κατατίθεται κωδικοποιημένο το καταστατικό σε ΦΕΚ ενώ για Ο.Ε., Ε.Ε. και Σωματείο θεωρημένο από το Πρωτοδικείο. Επίσης το ποινικό μητρώο και η υπεύθυνη δήλωση περί μη οριστικής αφαίρεσης όμοιας άδειας αφορούν τα πρόσωπα όπως αυτά αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο (βλ. παρ. 2 περ.α *προϋποθέσεις για φυσικό πρόσωπο*).

Γνωμάτευση Υγειονομικής Υπηρεσίας

Αν και η ΚΥΑ αναφέρει τη γνωμάτευση της υγειονομικής υπηρεσίας ως δικαιολογητικό που κατατίθεται από τον ενδιαφερόμενο, αυτή επειδή αποτελεί μέρος της διαδικασίας για τη χορήγηση της άδειας, θα μπορούσε ο οικείος ΟΤΑ, να στέλνει τα απαραίτητα στοιχεία (φωτοαντίγραφο της αίτησης και αντίτυπο του σχεδιαγράμματος του χώρου) στην οικεία Υγειονομική Υπηρεσία, προκειμένου αυτή να γνωματεύσει για τους υγειονομικούς όρους του καταστήματος.

4. Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας Η/Υ εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος (μικτή επιχείρηση)

Η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών εντός άλλου καταστήματος, όπως αναφέρεται παραπάνω (βλ. παρ. II «Έννοια») είναι επιτρεπτή, μόνο, εντός των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος του άρθρου 37 της Αιβ/8577/83 ΥΔ, δηλαδή καφενεία, μπαρ κ.λ.π. Για την άδεια λειτουργίας των Η/Υ εντός αυτών των καταστημάτων, υπάρχουν δυο περιπτώσεις:

- α)** Αίτημα για αρχική άδεια του καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος με λειτουργία εντός αυτού Η/Υ.
- β)** Αίτημα για εγκατάσταση Η/Υ εντός καταστήματος, για το οποίο, ήδη έχει χορηγηθεί άδεια.

Αν και οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ2 της σχετικής ΚΥΑ, προβλέπουν την έκδοση ξεχωριστής άδειας για εγκατάσταση και λειτουργία Η/Υ εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, μετά την ισχύ της ΚΥΑ 10551/2006 (Β 246) περί απλοποίησης της διαδικασίας έκδοσης αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, δεν απαιτείται πλέον η έκδοση ξεχωριστής άδειας, από αυτήν, που κατέχει το κατάστημα, αλλά αυτή,

σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου6 της ΚΥΑ 10551/2007, αντικαθίσταται με νέα, λόγω ανάπτυξης νέας δραστηριότητας (έγγραφο Υπ. Εσωτερικών Α.Π 52169/8-10-07). Το ίδιο μπορούμε να πούμε ότι ισχύει και στην περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας Η/Υ εντός ΚΥΕ για το οποίο υποβάλλεται αρχικό αίτημα για έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας. Δηλαδή η άδεια για τους Η/Υ «ενσωματώνεται» στην άδεια του καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος. Επομένως για εγκατάσταση και λειτουργία Η/Υ εντός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος για το οποίο είτε έχει χορηγηθεί άδεια είτε πρόκειται να εκδοθεί, δεν εκδίδεται χωριστή άδεια. Η διαδικασία που ακολουθείται στις παραπάνω περιπτώσεις είναι η ακόλουθη:

Για αρχική άδεια μικτού καταστήματος, για μεν το κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος ακολουθείται η διαδικασία, που προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία για δε τη λειτουργία Η/Υ, ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται παραπάνω. Είναι ευνόητο ότι στην περίπτωση αυτή δεν κατατίθενται τα δικαιολογητικά που είναι κοινά.

Για την αντικατάσταση της άδειας ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 6 παρ3 της ανωτέρω ΚΥΑ ενώ ελέγχονται οι προϋποθέσεις που τίθενται από την ΚΥΑ 1107414/1491/Τ.& Ε.Φ/2003 τόσο για το πρόσωπο όσο και για το ακίνητο. Ειδικότερα:

α) Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον οικείο ΟΤΑ:

- αίτηση στην οποία αναφέρεται και ο αριθμός των Η/Υ που προτίθεται να εγκαταστήσει στο κατάστημα
- υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει επέλθει καμία κτιριοδομική μεταβολή, ότι τηρούνται οι υγειονομικοί όροι που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και ότι δεν του έχει αφαιρεθεί «ΟΡΙΣΤΙΚΑ» όμοια άδεια κατά το παρελθόν ή ότι έχει παρέλθει τριετία από την έναρξη της ποινής.
- Βεβαίωση της οικείας ΔΟΥ για τη μεταβολή επιτηδεύματος.

β) Ο οικείος ΟΤΑ, προκειμένου να αντικαταστήσει την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος με την προσθήκη εγκατάστασης και λειτουργίας των Η/Υ, οφείλει να ελέγξει το χώρο εάν πληρεί τις προϋποθέσεις που τίθενται ως προς το ακίνητο, όπως αναλυτικά αναφέρονται παραπάνω (βλ. παρ.2.περ.β)

γ) Η άδεια αντικαθίσταται εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης των δικαιολογητικών από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία της χορήγησης άδειας. Δηλαδή χωρίς απόφαση άλλου οργάνου ή γνωμοδότηση της υγειονομικής υπηρεσίας. Μετά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας των 15 ημερών η άδεια λογίζεται ότι έχει αντικατασταθεί. Ακόμη όμως και στην περίπτωση αυτή, ο οικείος ΟΤΑ οφείλει να εκδώσει την άδεια, προκειμένου να είναι ευχερής ο οποιοσδήποτε έλεγχος από τα ελεγκτικά όργανα.

V. Μεταβίβαση της άδειας - Αντικατάσταση

Η ΚΥΑ 1107414/2003, στο άρθρο 2 παρ 8 και 9, προβλέπει, σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπεται η μεταβίβαση ή η αντικατάσταση της άδειας λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου. Οι περιπτώσεις αυτές, όπως αναλύονται παρακάτω, διαφέρουν από τις περιπτώσεις μεταβίβασης και αντικατάστασης της άδειας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, αφού οι ρυθμίσεις του άρθρου 80 του ΚΔΚ και της 10551/2007 απόφασης περί απλούστευσης διαδικασιών, δεν περιλαμβάνουν τις επιχειρήσεις αυτές. Έτσι, μέχρι την εναρμόνιση των ρυθμίσεων που διέπουν τη διαδικασία αδειοδότησης των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου με τις ανωτέρω διατάξεις, οι περιπτώσεις για τις οποίες επιτρέπεται η μεταβίβαση ή η αντικατάσταση της άδειας λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς διαδικτύου, είναι οι ακόλουθες:

1. Μεταβίβαση άδειας

Η άδεια λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου μεταβιβάζεται:

- α) Σε περίπτωση θανάτου ή συνταξιοδότησης του προσώπου στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια και*
- β) Σε περίπτωση αναπηρίας ή προσβολής του κατόχου της άδειας από ανίατη ασθένεια.*

Και για τις δύο αυτές περιπτώσεις, η άδεια μεταβιβάζεται **μόνο** από ατομικές επιχειρήσεις ή προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. & Ε.Ε.) σε συγγενικά όμως εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και δεύτερου βαθμού πρόσωπα. Δηλαδή δεν μεταβιβάζεται η άδεια, εάν αυτή έχει εκδοθεί σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και δεν μπορεί επίσης να μεταβιβαστεί για οποιονδήποτε άλλο λόγο, εκτός από τους αναφερόμενους, ούτε επίσης σε πρόσωπα που δεν έχουν τις ανωτέρω ιδιότητες. Έτσι, σε περίπτωση λ.χ. μεταβίβασης ή μίσθωσης της επιχείρησης σε τρίτο πρόσωπο πρέπει να εκδοθεί νέα άδεια με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Σημειώνεται επίσης, ότι η άδεια που μεταβιβάζεται αφορά το ίδιο κατάσταση για το οποίο είχε εκδοθεί. Δηλαδή, δεν μπορεί το πρόσωπο στο οποίο μεταβιβάζεται η άδεια να λειτουργήσει την επιχείρηση σε άλλο χώρο.

2. Διαδικασία μεταβίβασης της άδειας-Δικαιολογητικά

Η άδεια επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, μεταβιβάζεται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, χωρίς απόφαση άλλου οργάνου και με την υποβολή των παρακάτω δικαιολογητικών:

- α.** Αίτηση, με τρεις πρόσφατες φωτογραφίες, με την οποία θα αιτείται ο ενδιαφερόμενος τη μεταβίβαση της άδειας της συγκεκριμένης επιχείρησης με την ακριβή διεύθυνση αυτής και στην οποία πρέπει να αναφέρει το λόγο για τον οποίο αιτείται τη μεταβίβαση, καθώς επίσης και την ιδιότητα της συγγένειας με το πρόσωπο, στο όνομα του οποίου είχε εκδοθεί η άδεια.
- β.** Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή εάν πρόκειται για αλλοδαπό άδεια διαμονής που του επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης δραστηριότητας.
- γ.** Πρόσφατο (όχι πέραν του τριμήνου) αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης (βλ. παραπάνω στα δικαιολογητικά).
- δ.** Επικυρωμένο αντίγραφο της άδειας λειτουργίας της υπό μεταβίβαση επιχείρησης
- ε.** Ληξιαρχική πράξη θανάτου του αποβιώσαντος κατόχου της άδειας ή το αντίστοιχο αποδεικτικό συνταξιοδότησής του για τις περιπτώσεις μεταβίβασης της άδειας λόγω θανάτου ή συνταξιοδότησης. Για τις περιπτώσεις αναπηρίας ή προσβολής του κατόχου της άδειας από ανίατη ασθένεια, **βεβαίωση Κρατικού Νοσοκομείου**, από την οποία να προκύπτει, ανάλογα με την περίπτωση, «*η αναπηρία*», καθώς και η γενεσιουργός αιτία αυτής (ασθένεια, ατύχημα, κ.λ.π.), η οποία δεν δικαιολογεί τη συνταξιοδότησή του ή το είδος της ασθένειας από την οποία πάσχει και στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται ότι είναι «*ανίατη*»
- στ.** Βεβαίωση της αρμόδιας ΔΟΥ περί έναρξης άσκησης επιτηδεύματος στο όνομα του αιτούντος.
- ζ.** Έγγραφο από το οποίο προκύπτει ή αποδεικνύεται η κυριότητα ή η μίσθωση του χώρου, στον οποίο λειτουργεί ήδη η επιχείρηση από τον αιτούντα την άδεια.
- η.** Υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/86 στην οποία ο νέος ιδιοκτήτης δηλώνει υπεύθυνα ότι: «*δεν μου έχει αφαιρεθεί «ΟΡΙΣΤΙΚΑ» κατά το παρελθόν εκδοθείσα επ' ονόματί μου άδεια λειτουργίας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ή μου έχει αφαιρεθεί «ΟΡΙΣΤΙΚΑ» και έχουν παρέλθει τρία έτη από την ημερομηνία έκτισης της ποινής και θα συνεχίσω τη λειτουργία της επιχείρησης καθώς επίσης θα ασκήσω τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα με τους προβλεπόμενους, στην υπό μεταβίβαση άδεια λειτουργίας, όρους*».
- ι.** Υπεύθυνη δήλωση του προσώπου που μεταβιβάζει την άδεια, για τις περιπτώσεις μεταβίβασης, λόγω αναπηρίας ή ανίατης ασθένειας, στην οποία θα δηλώνει ρητά ότι:

« Μεταβιβάζω την με αριθμό .....άδεια λειτουργίας της επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου που εκδόθηκε επ'ονοματί μου από το Δήμο/ Κοινότητα .....στον/στην .....ο οποίος/α είναι ..... (αναγράφεται η συγγένεια) και παραιτούμαι πλέον από την άσκηση της δραστηριότητας αυτής. Επισυνάπτω βεβαίωση της ΔΟΥ .....περί διακοπής της άσκησης του συγκεκριμένου επιτηδεύματος».

3. Αντικατάσταση άδειας

Η άδεια λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς διαδικτύου αντικαθίσταται με νέα, στο πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια, σύμφωνα με την παρ.9 του άρθρου 2 της αναφερόμενης ΚΥΑ μόνο στην περίπτωση προσθήκης νέων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Για την αντικατάσταση αυτή, απαιτείται γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής υπηρεσίας, την οποία ζητά ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος ή μπορεί να τη ζητήσει και ο ίδιος ο ΟΤΑ.

Η άδεια αντικαθίσταται με απόφαση του δημάρχου ή προέδρου κοινότητας χωρίς άλλη διαδικασία.

VI. Κυρώσεις

Για τη λειτουργία των επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, είτε αυτές λειτουργούν ως αμιγείς επιχειρήσεις είτε ως μικτές, τίθενται από τη νομοθεσία ορισμένες απαγορεύσεις, η παραβίαση των οποίων, επιφέρει τόσο ποινικές όσο και διοικητικές κυρώσεις. Μετά, όμως, από την πρόσφατη απόφαση του ΣτΕ, με την οποία ακυρώθηκαν οι σχετικές με τα παίγνια διατάξεις της σχετικής ΚΥΑ, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 5, με επιφύλαξη μελλοντικής νομοθετικής ρύθμισης, το κεφάλαιο αυτό αναφέρεται μόνο στις διοικητικές κυρώσεις, που επιβάλλονται από τους ΟΤΑ για παραβάσεις, εκτός αυτών που αναφέρονται στα παίγνια.

Ειδικότερα:

1. Διοικητικές κυρώσεις

■ **Οριστική ανάκληση άδειας λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς διαδικτύου (άρθρο 3 παρ.3 ΚΥΑ 1107414/2003).**

Η διοικητική κύρωση της οριστικής ανάκλησης της άδειας λειτουργίας υπηρεσιών προσφοράς διαδικτύου αφορά μόνο την άδεια λειτουργίας προσφοράς υπηρεσιών δια-

δικτύου. Έτσι, εάν λειτουργεί ένα κατάστημα ως μικτό λ.χ. καφετέρια με υπηρεσίες προσφοράς διαδικτύου, εάν διαπιστωθούν παραβάσεις, που επιβάλλουν τη διοικητική κύρωση της ανάκλησης, ανακαλείται μόνο η άδεια κατά το μέρος που αφορά τις υπηρεσίες διαδικτύου. Οι περιπτώσεις για τις οποίες ανακαλείται οριστικά η άδεια προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου είναι οι ακόλουθες:

1. Εάν το πρόσωπο, στο όνομα του οποίου χορηγήθηκε η άδεια, στερηθεί έστω και μία από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αρχική χορήγησή τους. (βλ. προϋποθέσεις χορήγησης άδειας).
2. Εάν διαπιστωθεί ότι εντός του καταστήματος γίνεται χρήση, εμπορία ή διακίνηση ναρκωτικών.
3. Εάν διαπραχθούν καθ' υποτροπή παραβάσεις για τις οποίες επιβάλλεται προσωρινή αφαίρεση της άδειας του καταστήματος (βλ. παρακάτω).
4. Εάν παραβιαστούν οι σφραγίδες που τίθενται είτε στους Η/Υ είτε στο κατάστημα μετά από επιβολή προσωρινής αφαίρεσης.

■ **Προσωρινή αφαίρεση άδειας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου (άρθρο 3παρ.1 ΚΥΑ 1107414/2003)**

Η άδεια λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου αφαιρείται προσωρινά για διάστημα 10-60 ημερών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Εάν ο χώρος διαθέτει περισσότερες από μια αίθουσες και απομονωθούν αυτές μεταξύ τους.
2. Εάν δημιουργηθεί και άλλη, μη προβλεπόμενη είσοδος ή έξοδος που οδηγεί σε ιδιωτική κατοικία ή άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο.
3. Εάν γίνει προσθήκη περισσότερων Η/Υ από τον αριθμό που αναγράφεται στην άδεια.
4. Εάν οι Η/Υ είναι τοποθετημένοι σε κουβούκλια και συνδεδεμένοι με κονσόλες, χειριστήρια, πλήκτρα κ.λ.π.
5. Εάν διαπιστωθεί χρήση άλλων «κωδικών πρόσβασης» (passwords) σε προγράμματα που είναι εγκατεστημένα στους Η/Υ, εκτός αυτών του Server που πρέπει να είναι ευκρινώς καταχωρημένοι σε ειδικό βιβλίο.
6. Εάν διαπιστωθεί χρήση προγραμμάτων που αποκρύπτουν, διαγράφουν ή τροποποιούν αρχεία (files) ή φακέλους (folders) του Η/Υ.
7. Εάν διαπιστωθεί ότι οι Η/Υ διαθέτουν κερματοδέκτες ή οποιοδήποτε άλλο σύστημα εισαγωγής χρημάτων, πιστωτικών καρτών κ.λ.π.

8. Εάν διαπιστωθεί χρήση τηλεχειριστηρίου οποιουδήποτε είδους.

9. Εάν διαπιστωθεί ότι οι Η/Υ δεν είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους σε τοπικό δίκτυο (LAN).

Σημειώνεται ότι η περίπτωση της διεξαγωγής παιγνίων σε Internet ή Internet Sites που διαθέτουν παίγνια, που περιλαμβάνεται στην παρ 1δ του άρθρου 3 ως παράβαση, ακυρώθηκε με την 2144/2009 απόφαση του ΣτΕ.

Επισημαίνεται ότι, η προσωρινή αφαίρεση επιβάλλεται με τη διαπίστωση **μιας μόνης** παράβασης, σε αντίθεση με τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, που απαιτούνται τρεις παραβάσεις εντός έτους.

2. Αρμόδια όργανα επιβολής κυρώσεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 της ΚΥΑ 1107414/03, αρμόδια αρχή για την επιβολή όλων των αναφερόμενων παραπάνω διοικητικών κυρώσεων, για τις παραβάσεις που διαπιστώνουν τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, είναι η αρχή που χορήγησε την άδεια λειτουργίας επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.

Επομένως αρμόδια αρχή, για την έκδοση της απόφασης επιβολής της διοικητικής ποινής, είναι ο δήμος ή η κοινότητα στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η επιχείρηση, αφού αυτή είναι η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση της άδειας και συγκεκριμένα ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Για την επιβολή **προσωρινής αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης**, οι ανωτέρω διατάξεις προβλέπουν ρητά, ότι, για την έκδοση της απόφασης **δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου**.

Αντιθέτως για την επιβολή της ποινής **της ανάκλησης** της άδειας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά όπως στην προσωρινή αφαίρεση, την ποινή επιβάλλει ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας **μετά από απόφαση του οικείου συμβουλίου**.

3. Διαδικασία

Αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τη διαπίστωση των παραβάσεων της ΚΥΑ 1107414/03 στις επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, που βρίσκονται στη διοικητική περιφέρεια των ΟΤΑ, είναι οι Αστυνομικές Αρχές.

Εφόσον λοιπόν τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα διαπιστώσουν παραβάσεις της σχετικής ΚΥΑ, υποβάλλουν τη σχετική έκθεση βεβαίωσης παράβασης στην Υπηρεσία τους και αυτή υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών να ενημερώσει τον οικείο ΟΤΑ για την επιβολή της κύρωσης.

Αξίζει να επισημανθεί, ότι αυτές οι περιπτώσεις αποτελούν δυσμενείς για το διοικύμενο διοικητικές πράξεις και ως εκ τούτου πρέπει πριν την έκδοσή τους να τηρηθεί η επιβαλλόμενη, από το άρθρο 20 παρ.2 του Συντάγματος, αρχή της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου. Επομένως, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, πριν την έκδοση της σχετικής απόφασης, θα πρέπει, να καλέσει τον ενδιαφερόμενο να διατυπώσει τις τυχόν αντιρρήσεις του.

Από τις σχετικές διατάξεις προβλέπεται ότι, τα αρμόδια όργανα εντός δέκα (10) ημερών από την περιέλευση στο δήμο ή την κοινότητα της βεβαιωθείσας παράβασης, πρέπει να προβούν στην έκδοση της απόφασης και στην συνεπαγόμενη, ανάλογα με την περίπτωση σφράγιση. Οι αναφερόμενες προθεσμίες δεν είναι αποκλειστικές. Όμως το αρμόδιο όργανο πρέπει να θέσει μια εύλογη προθεσμία, προκειμένου προηγουμένως να κληθεί ο ενδιαφερόμενος να προβάλει τους ισχυρισμούς του. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί, ότι η αδικαιολόγητη καθυστέρηση επιβολής της προβλεπόμενης ποινής αποτελεί σε κάθε περίπτωση παράβαση καθήκοντος και μπορεί να στοιχειοθετήσει λόγο για επιβολή πειθαρχικής ποινής.

Με την έκδοση της απόφασης επιβολής της διοικητικής ποινής, ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας, δίδει εντολή για τη σφράγιση των Η/Υ, εάν πρόκειται για μικτό κατάστημα, και τόσο των Η/Υ όσο και του καταστήματος, εάν πρόκειται για αμιγή επιχείρηση.

Η σφράγιση εκτελείται από τη Δημοτική Αστυνομία ή σε περίπτωση που δεν υφίσταται, από το όργανο που σφραγίζει και τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Η απόφαση της προσωρινής αφαίρεσης ή της ανάκλησης της άδειας κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, στον οποίο δίδεται προθεσμία δέκα (10) ημερών, από την κοινοποίησή της, για την απομάκρυνση των τυχόν ευρισκομένων ευαλλοίωτων προϊόντων και άλλων εκκρεμοτήτων της επιχείρησης (παρ.2 άρθρου 3 της ΚΥΑ). Επομένως η σφράγιση θα πρέπει να γίνει από το αρμόδιο όργανο αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας. Είναι ευνόητο, ότι ο ιδιοκτήτης θα πρέπει να ειδοποιείται εγγράφως για την ημέρα και την ώρα σφράγισης. Για κάθε σφράγιση συντάσσεται σχετική έκθεση από το όργανο που την πραγματοποιήσει.

VII. Ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια

1. Έννοια

Ο ορισμός των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων δίδεται στο άρθρο 1 του Ν.3037/2002 «Απαγόρευση παιγνίων», σύμφωνα με τον οποίο, ψυχαγωγικό τεχνικό παίγνιο είναι εκείνο του οποίου το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικα-

νότητα του παίκτη και η διενέργεια του οποίου έχει αποκλειστικά ψυχαγωγικό σκοπό. Με το άρθρο 2 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι επιτρέπεται η διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων ενώ ρητά απαγορεύεται στα παίγνια αυτά να συνομολογηθεί στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη.

Δηλαδή η κατηγορία αυτή των παιγνίων δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες εκείνες των παιγνίων, που με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου, έχει απαγορευθεί η διεξαγωγή τους σε δημόσια κέντρα και επομένως οι σχετικές ρυθμίσεις που τα διέπουν δεν επηρεάζονται από την 2144/2009 απόφαση του ΣτΕ. Τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια διενεργούνται είτε με παιγνιόχαρτα (πρέφα, μπρίτζ, ξερή κ.ά.) είτε με πεσσούς (τάβλι, σκάκι, ντόμινο κ.ά.) είτε δια άλλων μέσων (σφαιριστήρια, κρίκοι, δυναμόμετρα κ.ά.).

Γενικά τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια διενεργούνται ελεύθερα συμπεριλαμβανομένων και αυτών που διενεργούνται με παιγνιόχαρτα.

Όμως, όταν πρόκειται για ψυχαγωγικά παίγνια τα οποία διενεργούνται με παιγνιόχαρτα σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, δηλαδή αυτά που φέρουν σταθερή ή μη επικάλυψη ειδικού υφάσματος (τσόχα) ή άλλου πρόσφορου μέσου, τότε, απαιτείται άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων από το δήμο ή την κοινότητα και καταβολή ετήσιου τέλους (άρθρο 10 του ν.3037/2002).

2. Χορήγηση άδειας

Η άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα επί διασκευασμένων τραπεζιών, χορηγείται από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας στην περιφέρεια των οποίων βρίσκεται το κατάστημα ή γενικά ο χώρος που θα εγκατασταθούν τα τραπέζια.

Για τη χορήγηση της άδειας, θα πρέπει προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος να καταβάλει στην αρμόδια για την φορολογία του εισοδήματός του ΔΟΥ το ετήσιο τέλος για κάθε διασκευασμένο τραπέζι, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το νόμο, ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου ή της κοινότητας όπου βρίσκεται το κατάστημα. Μαζί με το τέλος, υποβάλλεται στην ανωτέρω Υπηρεσία δήλωση απογραφής, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών, καθώς και υπεύθυνη δήλωση ότι στα διασκευασμένα τραπέζια της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται μόνο ψυχαγωγικά παίγνια.

Η άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων χορηγείται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερόμενου. Η αίτηση συνοδεύεται από αποδεικτικό καταβολής του τέλους, καθώς και από τη δήλωση απογραφής θεωρη-

μένη από τη ΔΟΥ. Στην άδεια αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών βάσει της δήλωσης απογραφής, η οποία μαζί με το αποδεικτικό καταβολής του τέλους επισυνάπτεται στην άδεια.

Η άδεια βρίσκεται σε ισχύ, εφόσον έχει καταβληθεί το τέλος, το οποίο καταβάλλεται εντός του τελευταίου διμήνου του προηγούμενου έτους, από αυτό για το οποίο καταβάλλεται.

Σημειώνεται ότι η άδεια δεν χρειάζεται να ανανεώνεται κάθε έτος κατά την καταβολή του τέλους. Η διατήρησή της σε ισχύ προκύπτει από το αποδεικτικό καταβολής αυτού, το οποίο πρέπει να επισυνάπτεται στην άδεια που κατέχει ο ιδιοκτήτης.

3. Κυρώσεις

Για τα διεξαγόμενα με παιγνιόχαρτα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια εφαρμόζονται αναλογικά οι σχετικές διατάξεις του Ν. 3037/2002 που αναφέρονται στην επιβολή κυρώσεων.

Ειδικότερα:

- Σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του τέλους, επιβάλλεται από την αρμόδια ΔΟΥ πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του προβλεπόμενου τέλους (άρθρο 10 παρ.7).
- Σε περίπτωση απόδοσης οικονομικού οφέλους για τον παίκτη κατά τη διεξαγωγή του παιγνίου, επιβάλλονται οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις των άρθρων 4 και 5 του Ν.3037/2002 (άρθρα 2 παρ.2 & 10 παρ.1). Δηλαδή, σε περίπτωση π.χ. καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, το οποίο έχει λάβει άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα επί ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών αν διαπιστωθεί ότι τα παιχνίδια διεξάγονται με απόδοση οικονομικού οφέλους για τους παίκτες, τότε, εκτός των ποινικών κυρώσεων και του προβλεπόμενου προστίμου, αφαιρείται οριστικά η άδεια του καταστήματος.

Αρμόδια ελεγκτικά όργανα για τη βεβαίωση των ανωτέρω παραβάσεων είναι οι Αστυνομικές Αρχές, καθώς και η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (άρθρο 10 παρ.1).

VIII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Ποιες είναι οι κυρώσεις εάν σε κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος διαπιστωθεί, ότι παρέχονται υπηρεσίες διαδικτύου χωρίς άδεια;

Αν και δεν αναφέρεται ρητά στην ΚΥΑ 1107414/2003, θα πρέπει να διακοπεί η λειτουργία των Η/Υ με σφράγιση αυτών, αφού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3037/2002 για τη λειτουργία επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, απαιτείται άδεια (ΥΠΕΣ 11974/8-5-2006). Είναι ευνόητο ότι και σε περίπτωση που διαπιστωθεί λειτουργία αμιγούς επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου χωρίς άδεια, το κατάστημα πρέπει να σφραγισθεί.

2. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφορικά με την εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων της ΚΥΑ 1107414/2003, εφαρμόζονται σε αντίστοιχες άλλες περιπτώσεις;

Οι αποφάσεις της Επιτροπής αναστολών του ΣτΕ κρίνουν την εκτέλεση των διατάξεων της σχετικής ΚΥΑ σε σχέση μόνο με τον ενδιαφερόμενο αιτούντα.

Σημειώνεται ότι μετά την έκδοση της 2144/2009 απόφασης του ΣτΕ επί αίτησης ακύρωσης διατάξεων της ΚΥΑ 1107414/2003 με την οποία ακυρώνονται οι σχετικές διατάξεις περί απαγόρευσης παιγνίων σε καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, εφαρμόζονται σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις.

3. Όταν βεβαιώνονται παραβάσεις για εγκατάσταση λογισμικού προγράμματος σε Η/Υ για τη διενέργεια παράνομων κατά τις διατάξεις του ν.3037/2002 παιγνίων τι είδους κύρωση επιβάλλεται;

Μετά την έκδοση της 2144/2009 απόφασης του ΣτΕ, με την οποία κρίθηκε, σε συνέχεια απόφασης του Δ.Ε.Δ, ότι η επιβαλλόμενη με το ν.3037/2002 γενική απαγόρευση εγκατάστασης και διενέργειας ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, αντίκειται στα άρθρα 28 & 29 της Συνθήκης της Ε.Κ και ακυρώνονται οι σχετικές διατάξεις της ΚΥΑ 1107414/2003, δεν υφίσταται πλέον η νομική βάση για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.

4. Μπορεί να χορηγηθεί άδεια για λειτουργία επιχείρησης παροχής υπηρεσιών προσφοράς διαδικτύου σε χώρο που βρίσκεται στον 1ο όροφο οικήματος;

Σύμφωνα με την 2144/2009 απόφαση του ΣτΕ, ακυρώθηκαν οι διατάξεις της παρ.2 Β περ. Ι του άρθρου 1 της 1107414/2003 ΚΥΑ, οι οποίες απαιτούσαν, ο χώρος για τον οποίο αιτείται άδεια λειτουργίας έπρεπε να βρίσκεται σε ισόγειο χώρο. Επομένως, για

αίθουσα που βρίσκεται στον 1^ο όροφο, πλέον, μπορεί να χορηγηθεί άδεια.

5. Με ποια διαδικασία αντικαθίσταται η άδεια λειτουργίας μικτής επιχείρησης π.χ. καφέ με υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, λόγω μεταβίβασης της επιχείρησης σε άλλο πρόσωπο, το οποίο δεν έχει συγγένεια με τον κάτοχο της άδειας;

Σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ.5 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 6 της 10551/2007 ΚΥΑ, η άδεια καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος όπως είναι το καφέ, αντικαθίσταται με νέα, σε περίπτωση μεταβίβασης του καταστήματος σε οποιοδήποτε πρόσωπο, χωρίς να απαιτείται εξ' υπαρχής η διαδικασία έκδοσης νέας άδειας. Όμως για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προσφοράς διαδικτύου δεν προβλέπεται αντίστοιχη διαδικασία, εάν το νέο πρόσωπο δεν έχει συγγένεια με τον κάτοχο της άδειας. Επομένως, σε ότι αφορά τις υπηρεσίες αυτές, η άδεια δεν μπορεί να αντικατασταθεί. Κατά συνέπεια, ο ενδιαφερόμενος ειδικά για τις υπηρεσίες προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου θα πρέπει είτε να ζητήσει τη χορήγηση νέας άδειας, είτε την αντικατάσταση της άδειας μόνο για τη χρήση του καφέ. Μπορεί όμως μετά την αντικατάσταση της άδειας του καφέ στο όνομά του, να ζητήσει ξανά αντικατάσταση λόγω προσθήκης νέας δραστηριότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 6 της 10551/2007 ΚΥΑ]

6. Ποιο ωράριο λειτουργίας ακολουθούν οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαδικτύου;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 της ΚΥΑ 1107414/2003, οι αμιγείς επιχειρήσεις έχουν ελεύθερο ωράριο. Οι μικτές όμως είτε θα ακολουθούν το ωράριο που έχουν τα καταστήματα του πδ 180/79 δηλαδή τα καφέ, μπαρ κ.λ.π. είτε θα σταματούν την πώληση των προϊόντων του κ.υ.ε μετά το πέρας του ωραρίου λειτουργίας αυτού.

7. Μπορεί να μεταβιβαστεί η άδεια λειτουργίας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών διαδικτύου κατά τις διατάξεις της 1107414/2003 ΚΥΑ εάν έχει επιβληθεί η διοικητική ποινή της προσωρινής αφαίρεσης της άδειας;

Όχι. Η άδεια μεταβιβάζεται μόνο όταν παρέλθει ο χρόνος της επιβληθείσας προσωρινής αφαίρεσης (παρ.4 άρθρου 3 της 1107414/2003 ΚΥΑ).

ΙΧ. Υπόδειγμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../2.....
Αρ. Πρωτ. ....

**ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
(ΑΜΙΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ)**

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α´ 114/2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις της ΚΥΑ 11074/1491/Τα&Ε.Φ/2003. «Καθορισμός των όρων, προϋποθέσεων, της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για τη χορήγηση των αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου...».
3. Την από ..... αίτηση του / της ..... του ..... και της ..... έτος γεννήσεως ..... στ..... κατοίκου ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ. ....
4. Την αρ..... σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Υγείας.
5. Την υπ´ αριθμ. .... απόφαση του δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου.
6. Τα στοιχεία του φακέλου.

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ..... που κατοικεί στην οδό..... αρ..... άδεια λειτουργίας **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ** επί της οδού ..... αρ..... . Η επιχείρηση θα λειτουργεί σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η παράβαση των οποίων εκτός των διοικητικών κυρώσεων συνεπάγεται την ανάκληση της παρούσας άδειας.

Η επιχείρηση θα λειτουργεί σε χώρο ..... τ.μ και δυναμικότητας ..... Η/Υ όπως προκύπτει από το εγκεκριμένο σχεδιάγραμμα που τηρείται στο φάκελο της Υπηρεσίας μας.

Ο κάτοχός της θα τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις της ΚΥΑ 11074/1491/Τα&Ε.Φ/2003 όπως ισχύει κάθε φορά και θα συμμορφώνεται με τις υποδείξεις των ελεγκτικών οργάνων.

Ειδικότερα:

Όλοι οι Η/Υ θα είναι μεταξύ τους συνδεδεμένοι σε τοπικό δίκτυο. Δεν θα διαθέτουν κερατοδέκτες, κερατοδότες και οποιοδήποτε άλλο σύστημα εισαγωγής χρημάτων, χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών κ.λ.π.

Δεν επιτρέπεται η χρήση τηλεχειριστηρίου οποιουδήποτε είδους.

Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη.

Να τοποθετηθεί σε πλαίσιο και να αναρτηθεί μαζί με ένα σχεδιάγραμμα σε εμφανές σημείο.

Η άδεια αυτή ισχύει επ' αόριστο και σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης ή παύσης της λειτουργίας της, να παραδοθεί στην υπηρεσία μας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δ/ση Υγείας Νομ/κής Αυτ/σης....
2. Αστυνομική Διεύθυνση.....

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η

ΖΩΗΛΑΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ

I. Εννοιολογία

Η έννοια του «ζωήλατου οχήματος» προσδιορίζεται στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999 – ΦΕΚ 57 Α), σύμφωνα με το οποίο «όχημα ζωήλατο» είναι «το όχημα με τροχούς που σύρεται από ζώα» (άρθρ. 2 «Ορισμοί»).

II. Νομοθετικό πλαίσιο

Οι ρυθμίσεις από τις οποίες διέπονται οι άδειες κυκλοφορίας των ζωήλατων οχημάτων, οι σχετικές διαδικασίες, οι προδιαγραφές, οι κυρώσεις κ.λ.π. αποτυπώνεται στα εξής νομοθετικά κείμενα:

- Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999 – ΦΕΚ 57 Α).
- ΥΑ αριθ. 14119/ 22-04-2002 (ΦΕΚ 535 Β): *Διαδικασία χορήγησης Άδειας Κυκλοφορίας Ζωήλατων Οχημάτων.*
- ΥΑ αριθ. 33774/2-6-2009 (ΦΕΚ 1218 Β): *Διαστάσεις πινακίδων ζωήλατων οχημάτων, προδιαγραφές, τρόπος κατασκευής, διαδικασία χορήγησης και αντικατάστασης αυτών .....εγγραφές και ενδείξεις επ' αυτών.*
- Το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 20 του ΚΔΚ (Ν. 3463/2006 – ΦΕΚ 114 Α).
- Ο Ν. 3731/08 (ΦΕΚ 263 Α): *Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών* (άρθρ. 1 παρ. 1 εδ. 13).

III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ

Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος, καθώς και για τους σχετικούς ελέγχους, την επιβολή κυρώσεων κ.λ.π. είχε ανατεθεί στις αστυνομικές αρχές επί δεκαετίες. Με την ΥΑ αριθ. 14119/ 22-04-2002 (ΦΕΚ 535 Β), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 άρθρ. 88 ΚΟΚ, ορίζεται ότι οι άδειες κυκλοφορίας ζωήλατων οχημάτων χορηγούνται από τους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Με το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 20 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων συμπεριλήφθηκε στις αρμοδιότητες *κρατικού χαρακτήρα* των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και η «*χορήγηση και ανάκληση άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος στην περιφέρειά τους*».

IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων

Αν και στη σχετική ειδική νομοθεσία δεν αναφέρεται ρητά, σύμφωνα με το άρθρο 79 ΚΔΚ, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν, στην κανονιστική απόφασή τους που ρυθμίζει θέματα κυκλοφορίας και στάθμευσης των οχημάτων να συμπεριλάβουν και ρυθμίσεις σχετικές με την κυκλοφορία και στάθμευση των ζώηλων οχημάτων, αφού η νομοθεσία προβλέπει ότι στην άδεια κυκλοφορίας θα πρέπει να προσδιορίζεται και η εδαφική περιφέρεια στην οποία μπορεί να ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα ο ντιόχος.

V. Η άδεια κυκλοφορίας ζώηλου οχήματος

Σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 1 ΚΟΚ, όπως ισχύει, δεν επιτρέπεται ζώηλο όχημα, να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη χώρα, αν δεν έχει εκδοθεί γι' αυτό άδεια κυκλοφορίας. Το άρθρο 1 της ΥΑ αριθ. 14119/ 22-04-2002 ορίζει, ότι η άδεια κυκλοφορίας ζώηλου οχήματος χορηγείται από τους οικείους δήμους ή κοινότητες στους οποίους θα κινείται το ζώηλο όχημα.

Στην άδεια κυκλοφορίας πρέπει να καθορίζεται και η εδαφική περιφέρεια, στην οποία θα ασκείται η επαγγελματική δραστηριότητα του ντιόχου (άρθρο 1 της ΥΑ 14119/2002). Με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών, που μπορεί ο οικείος ΟΤΑ να θέσει με την προαναφερόμενη κανονιστική του απόφαση, η εδαφική περιφέρεια προσδιορίζεται με βάση το αίτημα του ενδιαφερόμενου. Έτσι, μπορεί να προσδιορισθεί είτε ολόκληρη ή εν μέρει η εδαφική περιφέρεια του οικείου ΟΤΑ, είτε η εδαφική περιφέρεια ενός τοπικού ή δημοτικού διαμερίσματος. Εφόσον η εν λόγω ΥΑ δεν καθορίζει το αρμόδιο όργανο του ΟΤΑ για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας, η άδεια χορηγείται με απόφαση του δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου, ενόψει του σχετικού τεκμηρίου αρμοδιότητάς τους που καθιερώνεται στον ΚΔΚ (άρθρ. 93 παρ. 1 ΚΔΚ), εφόσον το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και το όχημα πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο νόμο. Ειδικότερα:

1. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος

Η σχετική νομοθεσία περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις που θέτουν προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος την άδεια κυκλοφορίας ζώηλου οχήματος. Ειδικότερα:

- Ο αιτών να μην έχει υπερβεί το 70^ο έτος ηλικίας (άρθρ. 1 παρ. 3 ΥΑ 14119).
- Να έχει την ικανότητα και την γνώση να ντιοχεί.

- Να γνωρίζει τις διατάξεις περί κυκλοφορίας οχημάτων στους δρόμους.
- Να γνωρίζει και να μπορεί να τηρεί τις διατάξεις περί υγιεινής του ζώου, εφόσον ο ίδιος είναι κάτοχος του ζώου.

2. Προϋποθέσεις που αφορούν το όχημα

Η σχετική νομοθεσία θέτει και ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν το όχημα:

- Να φέρει πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες χορηγήθηκαν νόμιμα, δηλαδή με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1&2 της ΥΑ 33774/2009.
- Η επιβατική άμαξα να πληροί τους όρους ασφαλούς επιβίβασης και διακίνησης επιβατών (άρθρ. 1 ΥΑ 14119/22-04-2002).
- Ορισμένες κατηγορίες ζωήλατων οχημάτων (και σε κάθε περίπτωση οι επιβατικές άμαξες), πρέπει να διαθέτουν σύστημα τροχοπέδησης, εύχρηστο και αποτελεσματικό, που να επενεργεί στο όχημα και στο έδαφος (άρθρ. 60 ΚΟΚ).
- Να έχει δύο λευκά φώτα μπροστά και δύο ερυθρά πίσω. Αντί των ερυθρών επιτρέπεται να τοποθετηθούν αντανακλαστικά στοιχεία ερυθρού φωτός (άρθρ. 77 παρ. 1 ΚΟΚ).
- Τα ζωήλατα οχήματα, μεγίστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι 3 τόνων, μπορούν να φέρουν μεταλλική στεφάνη στους Τροχούς, αλλήλα το πλάτος της σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των 5 εκατοστών. Η στεφάνη αυτή επιβάλλεται να είναι συνεχής, κυλινδρική και χωρίς προεξοχές, γωνίες ή διακοπές, απαγορεύεται δε να στερεώνεται στους τροχούς με καρφιά των οποίων η κεφαλή εξέχει της επιφανείας της στεφάνης (άρθρο 81 παρ. 1 εδ. 20 ΚΟΚ).

3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της 3 ΥΑ 14119/2002, για την έκδοση άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος υποβάλλεται αίτηση με δικαιολογητικά ως εξής:

1. Αίτηση του κυρίου ή κατόχου του οχήματος.
2. Το παράβολο που αναλογεί για την έκδοση άδειας κυκλοφορίας του ζωήλατου οχήματος.¹⁴⁶

---

146. Το ύψος του παραβόλου δεν έχει καθορισθεί και ως εκ τούτου δεν θα ζητείται η καταβολή του μέχρι τον καθορισμό του.

3. Δύο (2) φωτογραφίες του αιτούντα.
4. Πιστοποιητικό γέννησης ή Δελτίο Ταυτότητας.
5. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986, όπως ισχύει, με την οποία να δηλώνεται από τον αιτούντα, ως εξής, ότι:

α) το ζωήλατο όχημα φέρει πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες χορηγήθηκαν νόμιμα, β) έχω την ικανότητα και γνώση να ηνιοχώ γ) γνωρίζω τις διατάξεις περί κυκλοφορίας οχημάτων στους δρόμους δ) τηρώ ο ίδιος τις διατάξεις για την υγιεινή του ζώου (μόνον εφόσον ο ίδιος ο αιτών είναι κάτοχος του ζώου) ε) η επιβατική άμαξα πληροί τους όρους ασφαλούς επιβίβασης και διακίνησης επιβατών.....

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση όπου ο κάτοχος του ζώου είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον αιτούντα, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, όπως ισχύει, από τον **κάτοχο του ζώου** περί της κατοχής και υγιεινής του ζώου.

6. Βεβαίωση ιατρού ότι ο αιτών έχει ικανότητα να ηνιοχεί.

Επισημαίνεται, ότι σε περίπτωση όπου το όχημα έχει μεταβιβαστεί στον αιτούντα από άλλον που κατείχε σχετική άδεια κυκλοφορίας, η αίτηση για χορήγηση νέας άδειας κυκλοφορίας, πρέπει να υποβληθεί από το νέο κάτοχο το αργότερο **εντός μηνός από την ακύρωση της παλιής άδειας** (βλ. αμέσως παρακάτω και υπό β.).

4. Η διαδικασία χορήγησης

Με την κατάθεση της αίτησης και των προβλεπόμενων δικαιολογητικών από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο ενυπόγραφο και σφραγισμένο σημείωμα στο οποίο αναγράφεται ο αριθμός κυκλοφορίας για την αναγραφή αυτού επί της πινακίδας, για την προμήθεια της οποίας μεριμνά ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος.

Ο τρόπος που αριθμούνται οι πινακίδες κυκλοφορίας προσδιορίζεται στην ΥΑ 3374/2009 ως εξής:

Στο άνω τμήμα των πινακίδων αναγράφονται με κεφαλαία το γράμμα «Δ» ή «Κ» ανάλογα αν πρόκειται για δήμο ή κοινότητα και το αρχικό γράμμα του αντίστοιχου ΟΤΑ και στο κάτω τμήμα αυτών ο αύξων αριθμός, από το 1-9999.

Την άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος *εκδίδει* ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, βάσει της σχετικής απόφασης του οικείου συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι

ο δήμος ή η κοινότητα πρέπει να τηρεί σχετικό **μπρώο** στο οποίο καταχωρούνται, κατά αύξοντα αριθμό, οι κατέχοντες τις εν λόγω άδειες κυκλοφορίας ζωήλατων οχημάτων. Ο εν λόγω αριθμός του κατέχοντος την άδεια θα πρέπει, προφανώς, να αναγράφεται και στο σώμα της ίδιας της άδειας, η οποία είναι προσωπική και αμεταβίβαστη (βλ. και παρακάτω).

5. Ειδικότερες υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας

Η νομοθεσία καθιερώνει μια σειρά ειδικότερων υποχρεώσεων που πρέπει να τηρούνται από τους κατόχους άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος. Ειδικότερα:

- Οφείλουν να μεριμνούν οι ίδιοι για την προμήθεια και την καλή κατάσταση των πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας καθώς και για την αντικατάστασή τους, σε περίπτωση φθοράς, απώλειας, καταστροφής ή κλοπής. Οι προδιαγραφές κατασκευής των πινακίδων κυκλοφορίας (υλικό κατασκευής, διαστάσεις κ.λ.π.) καθορίζονται από την ανωτέρω ΥΑ. Η αρμόδια υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά τον αιτούντα την άδεια.
- Είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τις διατάξεις για την υγιεινή του ζώου, εφόσον είναι και κάτοχοι του ζώου (λ.χ. και εμβολιασμούς, κτηνιατρικές εξετάσεις κ.λ.π.). Σε κάθε δε περίπτωση τις διατάξεις που αφορούν την υγιεινή του ζώου κατά την κυκλοφορία του οχήματος.

6. Μεταβίβαση ζωήλατου οχήματος

Η άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος είναι αυστηρά προσωπική και αμεταβίβαστη. Σε περίπτωση μεταβίβασης του οχήματος για οποιονδήποτε αιτία (ακόμη και όταν αυτή γίνεται λόγω δωρεάς ή κληρονομιάς) τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, τα οποία και συμπράττουν στην πράξη μεταβίβασης του οχήματος, συμπληρώνουν στην άδεια κυκλοφορίας του μεταβιβασθέντος ζωήλατου την παρακάτω ένδειξη (άρθρ. 1 ΥΑ 14119/ 22-04-2002):

ΑΚΥΡΗ

Μεταβιβάστηκε την.....στον.....

κάτοικο..... οδός..... αριθμ.....

Ο νέος κάτοχος μέσα σε ένα μήνα από σήμερα, είναι υποχρεωμένος να εφοδιαστεί με νέα άδεια.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ-ΥΠΟΓΡΑΦΗ-ΣΦΡΑΓΙΔΑ

Η άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος που μεταβιβάστηκε, εν όλω ή εν μέρει με πράξη του κατόχου του, ακυρώνεται μετά από ένα μήνα από την ημερομηνία μεταβίβασης.

VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις

Η σχετική νομοθεσία (ιδίως ο ΚΟΚ) περιλαμβάνει πολλές διατάξεις για διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που επιβάλλονται όταν γίνονται παραβάσεις ή όταν δεν τηρούνται ή δεν πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του νόμου για την κυκλοφορία ζωήλατου οχήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής περιπτώσεις:

- Σύμφωνα με το άρθρο 92 ΚΟΚ, Η **άδεια και οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας αφαιρούνται**, εκτός των περιπτώσεων οι οποίες προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις και:
  - α) όταν δεν υπάρχουν πλέον οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγήθηκαν,
  - β) όταν δεν συντρέχουν οι όροι για την ασφαλή κυκλοφορία του οχήματος.
- Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση αλλαγής κατόχου του οχήματος ή μεταβολής των αναγραφόμενων κύριων χαρακτηριστικών στοιχείων στην άδεια κυκλοφορίας δεν έχει εκδοθεί νέα άδεια ή δεν έχει υποβληθεί σχετική αίτηση (βλ. παραπάνω), οπότε **αφαιρούνται η άδεια και πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας οχήματος**, οι οποίες όμως σε αυτή την περίπτωση επιστρέφονται μετά την έκδοση νέας άδειας (άρθρ. 89 παρ. 2 ΚΟΚ).
- Το άρθρο 60 ΚΟΚ, προβλέπει **διοικητικό πρόστιμο** σαράντα (40) ευρώ, τόσο γι' αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία όσο και γι' αυτόν που οδηγεί ζωήλατο όχημα το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο, σύμφωνα με το νόμο, με σύστημα τροχοπέδησης που λειτουργεί κατά τα οριζόμενα.
- Το άρθρο 77 παρ. 2 ΚΟΚ ορίζει, ότι αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτός που οδηγεί ζωήλατο όχημα, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα προβλεπόμενα φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο σαράντα (40) ευρώ.
- Κατά το άρθρο 90 παρ. 4 ΚΟΚ, αυτός που θέτει σε κυκλοφορία ζωήλατο όχημα που δεν είναι εφοδιασμένο με κανονικές πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ. Με διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ τιμωρείται και αυτός που οδηγεί ζωήλατο όχημα του οποίου οι πινακίδες δεν είναι, για οποιονδήποτε λόγο, ευκρινώς ορατές ή τοποθετεί επ' αυτών μη αντανακλαστικό υλικό.

VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Πρέπει ο αιτών την άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος να είναι δημότης ή/και κάτοικος του δήμου/κοινότητας;

Όχι, η νομοθεσία δεν θέτει τέτοια προϋπόθεση ως προς το πρόσωπο του αιτούντος και προφανώς ούτε με κανονιστική απόφαση του δήμου μπορεί να τεθεί τέτοια προϋπόθεση, επειδή θα ήταν κατάφωρα αντισυνταγματική (προσβολή του πυρήνα σειράς δικαιωμάτων, όπως της οικονομικής ελευθερίας κ.ο.κ.).

2. Μπορεί ο κάτοχος άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος να υποβάλει αίτηση για δεύτερη άδεια στον ίδιο ή σε διαφορετικό δήμο/κοινότητα;

Η νομοθεσία δεν θέτει σχετικούς περιορισμούς. Ο δήμος μπορεί, βέβαια, να έχει ορίσει ότι, σε περίπτωση περισσότερων αιτήσεων που δεν μπορούν να καλυφθούν επειδή δεν επαρκούν οι θέσεις στάθμευσης κ.λ.π., προηγούνται εκείνοι που δεν έχουν άλλη άδεια στον ίδιο ή σε άλλον δήμο.

3. Μπορεί εκείνος που ήδη κατέχει άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος να κινείται και εκτός του δήμου που του παραχώρησε την άδεια;

Στην άδεια κυκλοφορίας προσδιορίζεται (άρθρ. 1 παρ. 1 ΥΑ 14119/2002) η εδαφική περιφέρεια στην οποία θα ασκείται η επαγγελματική δραστηριότητα του ντιόχου. Προφανώς, αυτή η περιφέρεια πρέπει να περιορίζεται εντός των ορίων του δήμου, διότι η νομοθεσία ορίζει ότι η άδεια χορηγείται «*από τους οικείους δήμους ή κοινότητες στους οποίους θα κινείται το ζωήλατο όχημα*» και, επιπλέον, δεν είναι δυνατόν ο δήμος/κοινότητα να επιτρέψει την εν λόγω επαγγελματική δραστηριότητα ως προς την περιφέρεια άλλου δήμου/κοινότητας. Πρόκειται, συνεπώς, σύμφωνα με το νόμο, για μια καθαρά τοπική δραστηριότητα (κυρίως τα «τουριστικά αμαξάκια» σε γραφικούς οικισμούς).

4. Μετά την αγορά του ζωήλατου οχήματος, ο νέος κάτοχος κάνει, σύμφωνα με το νόμο, αίτηση για νέα άδεια κυκλοφορίας, ασκεί προσωρινά το επάγγελμά του, πλην όμως ο δήμος δεν απαντά ακόμη στην αίτησή του, ενώ μετά την πάροδο μηνός από τη μεταβίβαση η άδεια κυκλοφορίας ακυρώνεται. Μπορεί ο νέος κάτοχος να συνεχίσει να κυκλοφορεί με το όχημα χωρίς νέα έγκυρη άδεια μέχρι να λάβει απάντηση από το δήμο στο αίτημα του;

Όχι, σε αυτή τη περίπτωση ο νόμος δεν υποχρεώνει ρητά το δήμο να χορηγήσει την άδεια στο νέο κάτοχο εντός μηνός, ούτε προβλέπεται, όπως στα Καταστήματα Υγειο-

νομικού Ενδιαφέροντος κατά το άρθρο 80 ΚΔΚ, «πλησματική» άδεια, μετά την πάροδο του εν λόγω μήνα. Συνεπώς, ο νέος κάτοχος στερείται πλέον του δικαιώματος κυκλοφορίας του οχήματος, μέχρι να του χορηγηθεί η νέα άδεια κυκλοφορίας. Κατά τα άλλα, ισχύουν βέβαια τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ιδίως άρθρ. 4) ως προς τις προθεσμίες διεκπεραίωσης αιτήσεων και υποθέσεων πολιτών από την Διοίκηση.

VIII. Υποδείγματα

1. Αίτηση για άδεια κυκλοφορίας Ζωήλατου Οχήματος

ΑΙΤΗΣΗ	ΠΡΟΣ Το Δήμο .....
ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΖΩΗΛΑΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	
ΕΠΩΝΥΜΟ.....	Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος για το όχημα ....., επειδή πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου. Σας δηλώνω ότι είμαι κάτοχος του ζώου /κάτοχος του ζώου είναι ο/η.....
ΟΝΟΜΑ	
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ.....	
ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ.....	
ΕΤΟΣ/ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	
ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....ΤΚ.....	
ΟΔΟΣ..... Αριθμ.....	
ΑΡ.Δ.ΑΣΤ.ΤΑΥΤ.....	
ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ	
ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	
ΑΦΜ.....	Τόπος/Ημερομηνία .....
ΔΥΟ.....	Ο Αιτών/Η Αιτούσα .....
ΤΗΛΕΦΩΝΟ	

Συνημμένα: Δικαιολογητικά 1-6

2. Άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../...../2.....

Αρ. Πρωτ. ....

Αρ. Μητρώου Ζωήλατου Οχήματος:.....

ΑΔΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΖΩΗΛΑΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις της ΥΑ αριθ. 14119/ 22-04-2002 (ΦΕΚ 535 Β): « Διαδικασία χορήγησης Άδειας Κυκλοφορίας Ζωήλατων Οχημάτων».
3. Τις διατάξεις της ΥΑ 33774/2009 (ΦΕΚ 1218 Β) «Διαστάσεις πινακίδων ζωήλατων οχημάτων, προδιαγραφές, τρόπος κατασκευής .....εγγραφές και ενδείξεις επ' αυτών».
4. Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999).
5. Την υπ' αριθμ. ....και από.....κανονιστική απόφαση του δήμου/κοινότητας.
6. Την από ..... αίτηση του/της .....του ..... και της ..... έτος γεννήσεως ..... τύπος.. ..... Κατοίκου/..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ./ άδειας διαμονής .....
7. Τα στοιχεία του φακέλου, αποφασίζουμε:

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ... κάτοικο..... άδεια κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος ..... με αρ..... σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η παράβαση των οποίων συνεπάγεται, εκτός των άλλων, και την ανάκληση της παρούσας άδειας.

1. Ο κάτοχός της θα συμμορφώνεται προς τις εκάστοτε ισχύουσες Υγειονομικές-Δημοτικές - Αστυνομικές και λοιπές σχετικά με την κατάσταση και την κυκλοφορία του οχήματος, καθώς και σχετικά με την υγιεινή του ζώου.
2. Ο κάτοχός της θα πρέπει να επιστρέψει την άδεια εφόσον, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι πλέον σε θέση να ντιοχεί με ασφάλεια.
3. Ο κάτοχος οφείλει να μεριμνά για την προμήθεια και την καλή κατάσταση των πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας.
4. Η παρούσα άδεια είναι αυστηρά προσωπική και αμεταβίβαστη.
5. Το όχημα θα κινείται στην εδαφική περιφέρεια που ορίζεται ως εξής.....
.....

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1 Τροχαία /Δημ.Αστυνομία .....
2. Διεύθυνση Υγιεινής/Κτηνιατρικής Ν.Α.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ´

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΩΝ

I. Εννοιολογία

Η έννοια του «καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων» προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Αστυνομικής Διάταξης (ΑΔ) υπ' αριθμ. 1/1994 και την σχετική ΥΑ 1023/2/34α του 1994 (ΦΕΚ 178 Β' – διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ 334 Β): *Όροι και Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Καταστημάτων Εκμίσθωσης Μοτοποδηλάτων και Ποδηλάτων*. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, «κατάστημα εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων είναι επιχείρηση που ενοικιάζει μοτοποδήλατα μέχρι 50 κ.εκ. ή ποδήλατα ή και τις δύο κατηγορίες οχημάτων για ψυχαγωγικούς ή τουριστικούς σκοπούς και έχει την ανάλογη γραφειακή εγκατάσταση».

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 ΚΟΚ, μοτοποδήλατο είναι: «Το δίτροχο ή τρίτροχο όχημα, του οποίου η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλιόμετρα την ώρα και, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, ο κυλινδρισμός του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά. Επίσης ως μοτοποδήλατο λογίζεται και το ελαφρό τετράτροχο όχημα του οποίου το απόβαρο κενού οχήματος, μη συμπεριλαμβανομένου του βάρους του καυσίμου ή του μίγματος καυσίμου- ελαίου ή των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων, είναι μικρότερο των 350 χιλιόγραμμων, η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλ./ώρα και ο κυλινδρισμός του κινητήρα του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά, προκειμένου για κινητήρα με επιβαλλόμενη ανάφλεξη ή η μέγιστη καθαρή ισχύς τα 4 kW, προκειμένου για κινητήρες άλλου τύπου».

II. Η εξέλιξη του νομοθετικού πλαισίου

Το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις άδειες καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, τις σχετικές διαδικασίες, τις προδιαγραφές, τις κυρώσεις κ.λ.π. αποτυπώνεται, κυρίως, στα εξής νομοθετικά κείμενα:

- Την ΑΔ υπ' αριθμ. 1/1994, και τη σχετική ΥΑ 1023/2/34α του 1994 (ΦΕΚ 178 Β' – διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ 334 Β): *Όροι και Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Καταστημάτων Εκμίσθωσης Μοτοποδηλάτων και Ποδηλάτων*, όπως τροποποιήθηκε με την ΥΑ 2513/6/13-α/1997 (ΦΕΚ 529 Β).
- Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999 – ΦΕΚ 57 Α).
- Την υπ' αριθμ. 2513/6/14-α/20.7.2005 1Β ΑΔ και τη σχετική ΥΑ 2513/6/14-

β/2005 (ΦΕΚ 1027 Β): *Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1 Αστυνομικής Διάταξης Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας "Όροι και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων"*.

- Το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 25 του ΚΔΚ (Ν. 3463/2006 – ΦΕΚ 114 Α).
- Ο Ν. 3731/08 (ΦΕΚ 263 Α): *Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών* (άρθρ. 1 παρ. 1 εδ. 13, 15, 25).

III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ

Η αρμοδιότητα για την χορήγηση της άδειας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, καθώς και για τους σχετικούς ελέγχους, την επιβολή κυρώσεων κ.λ.π. είχε ανατεθεί στις αστυνομικές αρχές επί δεκαετίες, ενώ με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 2647/98 μεταβιβάσθηκε στους δήμους και κοινότητες. Σήμερα, με το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 25 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων έχει συμπεριληφθεί στις αρμοδιότητες *κρατικού χαρακτήρα* των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων

Σύμφωνα με το άρθρο 79 ΚΔΚ, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν, με κανονιστική απόφασή τους, να θέτουν κανόνες που αφορούν την αδειοδότηση και λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων για τις οποίες χορηγούν άδειες, επομένως και των καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων. Επίσης, μπορούν, σύμφωνα με την παρ. 1 του ίδιου άρθρου να θέτουν κανόνες για την προστασία των κατοίκων από οχλούσες δραστηριότητες, ιδίως στις τουριστικές περιοχές κατά την τουριστική περίοδο, για την ρύθμιση της κυκλοφορίας, την προστασία του περιβάλλοντος κ.λ.π. Τέλος, μπορούν να προσδιορίζουν ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, σε περιοχές που επηρεάζουν το φυσικό, πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον, την αισθητική φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες των πόλεων και των οικισμών, εκτός των περιοχών, για τις οποίες έχουν προσδιορισθεί ειδικότεροι όροι χρήσεων γης.¹⁴⁷

V. Η άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΑΔ 1/1994, όπως ισχύει, η λειτουργία καταστημάτων εκ-

---

147. Αναλυτικά για τις κανονιστικές αποφάσεις βλ. στο εγχειρίδιο ΟΔΗΓΟΣ ΚΥΕ.

μισθώσεως μοτοποδηλάτων επιτρέπεται κατόπιν άδειας, η οποία σήμερα χορηγείται από τους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Η άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, εκδίδεται από το Δήμαρχο/Πρόεδρο Κοινότητας σε εκτέλεση σχετικής απόφασης του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, (η σχετική Αστ. Δ/ξη αναφέρει σύμφωνη γνώμη του οικείου συμβουλίου), εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο νόμο. Ειδικότερα:

1. Προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος

Η σχετική νομοθεσία περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις που θέτουν προϋποθέσεις ως προς το πρόσωπο του αιτούντος την άδεια καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων. Ειδικότερα απαιτείται ως προς τον αιτούντα:

- Να έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του (άρθρο 4 ΑΔ 1/1994).
- Να πρόκειται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο της ημεδαπής ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 2 ΑΔ 1/1994).
- Να διαθέτει ο ίδιος (ή ο εκπρόσωπος, αν πρόκειται για εταιρία) άδεια οδήγησης δίτροχου μοτοποδηλάτου.
- Να μην έχει καταδικαστεί τελεσίδικα κατά την τελευταία 5ετία σε ποινή φυλάκισης πέραν των (3) μηνών για κλοπή, εκβίαση, απάτη, πλαστογραφία, λαθρεμπορία, χρήση και εμπορία ναρκωτικών ουσιών, εγκλημάτων κατά των ηθών, παραβάσεις της νομοθεσίας περί προστασίας του Εθνικού νομίματος ανθρωποκτονία εκ προθέσεως και ληστεία. Σε περίπτωση εταιρίας, η εν λόγω προϋπόθεση αφορά το πρόσωπο του εκπροσώπου της εταιρίας.
- Να μην έχει τεθεί σε κατάσταση πτώχευσης, ή δικαστικής συμπαράστασης.¹⁴⁸

2. Προϋποθέσεις που αφορούν το οίκημα

Η σχετική νομοθεσία θέτει και ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν το οίκημα (άρθρ. 3 ΑΔ 1/1994):

---

148. Στο κείμενο της εν λόγω ΑΔ γίνεται λόγος για κατάσταση «απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης». Μετά την τροποποίηση των σχετικών άρθρων του ΑΚ (βλ. Ν. 2447/1996), οι εν λόγω θεσμοί αντικαταστάθηκαν από τον θεσμό της δικαστικής συμπαράστασης. Σημειώνεται ότι ο περιορισμός ως προς το πρόσωπο του αιτούντος άδεια καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, θα πρέπει να προσαρμοσθεί πλέον στις ρυθμίσεις και διαφοροποιήσεις που καθιέρωσαν τα άρθρα 1666 επ. ΑΚ όπως ισχύουν (στερητική δικαστική συμπαράσταση, πλήρης ή μερική, επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρης ή μερική κ.λ.π. βλ. ιδίως άρθρ. 1676 ΑΚ).

- Να είναι μόνιμης κατασκευής και οι χώροι του να είναι κυρίας χρήσεως προοριζόμενοι για κατάσταση.
- Να έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα πυρασφάλειας σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της Πυροσβεστικής Νομοθεσίας.
- Για την απόκτηση της αδειάς λειτουργίας των ανωτέρω καταστημάτων σε ισόγειους χώρους πολυκατοικιών και γενικά οικημάτων που στεγάζονται κατοικίες, να μην απαγορεύει τη λειτουργία του υπό ίδρυση καταστήματος ο Κανονισμός της πολυκατοικίας ή εν ελλείψει του η πλειοψηφία των ιδιοκτητών των στεγαζομένων στο ίδιο κτίριο ιδιοκτησιών.
- Να μην βρίσκεται μέσα στην ζώνη εμφανίσεως της πόλεως ή σε πεζόδρομους
- Να μην βρίσκεται σε αρχαιολογικούς χώρους.
- Να μην βρίσκεται σε δρόμους με αυξημένη, κατά την κρίση της δημοτικής αρχής, κυκλοφοριακή κίνηση και να μην απέχει λιγότερο από δέκα (10) μέτρα, κατ' ευθεία γραμμή μετρούμενη, από στροφή ή διασταύρωση δρόμων.
- Να μην απέχει λιγότερο από εκατό (100) μέτρα από Σχολεία, Φροντιστήρια, Νοσηλευτικά Ιδρύματα, Ξενοδοχεία, Βρεφονηπιακούς και παιδικούς Σταθμούς, Γηροκομεία, Κινηματογράφους, Θέατρα, Ωδεία, Δημόσιες Υπηρεσίες, Σιδηροδρομικούς Σταθμούς, Σταθμούς Υπεραστικών Λεωφορείων, Αεροδρόμια, Ναούς, ή τα όρια οικοπέδων κατασκηνώσεων, κάμπινγκ και χώρων άθλησης, και γενικά να μη βρίσκεται σε χώρο που δεν πληροί τους όρους ασφαλείας από πλευρά κυκλοφορίας, κατά την κρίση της οικείας δημοτικής/κοινοτικής αρχής.
- Να μη συστεγάζεται με άλλες επιχειρήσεις, εκτός εάν κατά την κρίση της οικείας δημοτικής/κοινοτικής αρχής και ύστερα από σχετική έγκριση του ΕΟΤ επιτραπεί η συστεγασία με καταστήματα εκμίσθωσης αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσικλετών που λειτουργούν νόμιμα με σχετική άδεια (βλ. παρακάτω υπό 4).

3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για την χορήγηση της άδειας

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΑΔ 1/1994, για την έκδοση άδειας καταστήματος εκμίσθσεως μοτοποδηλάτων υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο αίτηση με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α. Κυρωμένο φωτ/φο δεητίου ταυτότητας.
- β. Παράβολα αντίστοιχο με αυτό που ισχύει κάθε φορά για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.¹⁴⁹

---

149. Για τα σχετικά παράβολα βλ. ΚΥΑ 61167/17-12-2007 (ΦΕΚ 2438 Β)

- γ. Κυρωμένο φωτοαντίγραφο αδείας οδήγησης δίτροχου μοτοποδηλάτου, ή δίτροχης μοτο/τας του ενδιαφερομένου.
- δ. Απόσπασμα ποινικού μητρώου (αναζητείται αυτεπάγγελτα από την υπηρεσία) από το οποίο να προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει καταδικαστεί τελεισίδικα κατά την τελευταία 5ετία σε ποινή φυλάκισης πέραν των τριών (3) μηνών για κλοπή, εκβίαση, απάτη, πλαστογραφία, λαθρεμπορία, χρήση και εμπορία ναρκωτικών ουσιών, εγκλημάτων κατά των ηθών, παραβάσεις της νομοθεσίας περί προστασίας του Εθνικού νομίσματος ανθρωποκτονία εκ προθέσεως και ληστεία.
- ε. Πιστοποιητικό του Γραμματέως Πρωτοδικών από το οποίο να προκύπτει ότι ο αιτών δεν ετέθη σε κατάσταση πτώχευσης ή δικαστικής συμπαράστασης (αναζητείται αυτεπάγγελτα από την υπηρεσία).
- στ. Σχεδιάγραμμα κάτοψης του χώρου του καταστήματος σε δύο αντίτυπα συνταγμένο από σχεδιαστή και υπό κλίμακα 1:50, στο οποίο θα απεικονίζονται οι χώροι του καταστήματος και ο προορισμός του κάθε χώρου με ακριβείς διαστάσεις. Επίσης θα αποτυπώνονται σ' αυτό οι τυχόν υπαίθριοι ιδιωτικοί ή κοινόχρηστοι χώροι του καταστήματος.
- ζ. Τοπογραφικό σχεδιάγραμμα της περιοχής σε δύο αντίτυπα υπό κλίμακα 1:1.000 και σε ακτίνα 100 μ. στο οποίο θα σημειώνεται η οικοδομική και ρυμοτομική γραμμή και η θέση του καταστήματος και τα τυχόν υπάρχοντα κτίρια και εγκαταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 της ΑΔ 1/1994 (σχολεύα, φροντιστήρια, νοσοκομεία κ.λ.π., βλ παραπάνω υπό 2.), καθώς και οι αποστάσεις αυτών από το κατάστημα.
- η. Οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να αποδεικνύεται η κυριότητα ή μίσθωση του ακινήτου όπου θα λειτουργήσει το κατάστημα.
- θ. Δύο (2) φωτογραφίες.
- ι. Βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Πολεοδομίας, ότι οι χώροι του οικήματος είναι κυρίας χρήσεως προοριζόμενοι για κατάστημα.
- ια. Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ότι έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα πυρασφάλειας.
- ιβ. Εάν το κατάστημα βρίσκεται σε ισόγειο χώρο πολυκατοικίας και γενικά οικήματος όπου στεγάζονται κατοικίες, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει και υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986 του διαχειριστή της πολυκατοικίας ή εν ελλείψει του ιδιοκτήτη του χώρου, στο οποίο να φαίνεται ότι ο Κανονισμός της πολυκατοικίας ή εν ελλείψει η πλειοψηφία των ιδιοκτητών των στεγαζομένων στο ίδιο κτίριο ιδιοκτη-

σιών, δεν απαγορεύει τη χρήση του χώρου τούτου για τη λειτουργία του υπό ίδρυση καταστήματος.

4. Η διαδικασία χορήγησης

Μετά την υποβολή των ανωτέρω δικαιολογητικών ενεργείται **αυτοψία** από την αρμόδια δημοτική/κοινοτική υπηρεσία ή ειδικότερα τη δημοτική αστυνομία εφόσον αυτή έχει συγκροτηθεί (άρθρ. 1 περ. 25 του ν.3731/2008) και συντάσσεται σχετική **έκθεση**. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι απαιτούμενοι από το νόμο, όροι και προϋποθέσεις, **ειδοποιείται εγγράφως** ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει και τα εξής επιπλέον δικαιολογητικά (άρθρ. 4 παρ. 2 ΑΔ 1/1994):

- α. Κατάσταση με τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα ιδιοκτησίας του, όπου αναγράφονται ο αριθμός κυκλοφορίας και λοιπά στοιχεία αναγνώρισης αυτών (αριθμός σκελετού, κινητήρα, χρώμα κ.λ.π.). Όμοια κατάσταση, θεωρημένη από την οικεία δημοτική/κοινοτική αρχή τηρεί και ο ιδιοκτήτης στο κατάστημά του.
- β. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι διαθέτει στο κατάστημά του αντίστοιχο με τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα αριθμό προστατευτικών κρανών.
- γ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα έχουν ασφαλιστική κάλυψη σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις και ότι είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό καταλληλότητας ασφαλούς κυκλοφορίας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Συγκοινωνιών ή βεβαίωσης πτυχιούχου τεχνίτη μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1575/1985. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά χορηγούνται μετά από λεπτομερή μηχανικό έλεγχο και κυρίως του συστήματος φωτισμού, πεδήσεως, διευσύσεως και σιγαστήρων των εξαρτημάτων τους.
- δ. Βεβαίωση της αρμόδιας ΔΟΥ περί καταθέσεως δηλώσεως για έναρξη άσκησης επαγγέλματος.

Μετά την κατάθεση και αυτών των πρόσθετων δικαιολογητικών, η **άδεια λειτουργίας του καταστήματος** χορηγείται από το δήμαρχο/πρόεδρο κοινότητας μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.¹⁵⁰ Στην άδεια αναγράφεται υποχρεωτικά και αναλυτικά ο **μέγιστος αριθμός δίτροχων που μπορεί να αναπτύσσεται χωριστά σε κάθε**

150. Η 1023/1994 Αστ.Δ/ Ξη όπως ισχύει, προβλέπει σύμφωνη γνώμη του δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου, η οποία όμως είναι προγενέστερη της μεταβίβασης έκδοσης της σχετικής άδειας από την ΕΛΑΣ στους ΟΤΑ.

χώρο του καταστήματος (εσωτερικά και εξωτερικά), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σχετική νομοθεσία (άρθρ. 3 παρ. 4 της ΑΔ 1/1994 όπως ισχύει). Αν γίνεται **χρήση κοινόχρηστων χώρων** από το κατάστημα του αιτούντος, τότε θα πρέπει να έχει χορηγηθεί, μετά από αντίστοιχο αίτημα του ενδιαφερόμενου, σχετική **ειδική άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου** από το δήμο ή την κοινότητα, η οποία δίδεται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη της δημοτικής αστυνομίας και αν αυτή δεν υπάρχει της οικείας αστυνομικής αρχής ότι δεν δημιουργούνται προβλήματα στην ασφάλεια και κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.¹⁵¹

Σημειώνεται ότι η εν λόγω **άδεια λειτουργίας** ισχύει για το συγκεκριμένο κτίριο και τους χώρους για τους οποίους έχει εκδοθεί, ενώ εκδίδεται στο όνομα του αιτούντος φυσικού προσώπου. Προκειμένου για εταιρική επιχείρηση, η άδεια εκδίδεται στο όνομα είτε του νομίμως οριζόμενου εκπροσώπου της, είτε της επιχειρήσεως, στην τελευταία όμως περίπτωση η επιχείρηση, με πράξη της που κοινοποιείται στην αρμόδια για την έκδοση της άδειας δημοτική/κοινοτική αρχή, οφείλει να ορίσει έναν από τους εκπροσώπους της ως υπεύθυνο για την τήρηση των υποχρεώσεων και καθορίζονται από το νόμο (βλ. και παρακάτω υπό 5).

5. Συστέγαση καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων με άλλες επιχειρήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΑΔ 1/1994, η συστέγαση των ανωτέρω καταστημάτων με άλλες επιχειρήσεις απαγορεύεται, καταρχήν. Υπάρχει όμως η δυνατότητα, κατά την κρίση της οικείας δημοτικής/κοινοτικής αρχής και ύστερα από **έγκριση του ΕΟΤ**, να επιτραπεί η συστέγαση των καταστημάτων αυτών με καταστήματα εκμίσθωσης αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσυκλετών που λειτουργούν νόμιμα με σχετική άδεια του ΕΟΤ. Στην περίπτωση αυτή, **η άδεια λειτουργίας** χορηγείται από το δήμο/κοινότητα στο όνομα του κατόχου της αδείας των ανωτέρω καταστημάτων και ύστερα από σχετική **αίτηση** του ενδιαφερομένου στην οποία επισυνάπτονται:

- α. Κυρωμένο φωτ/φο δεητίου ταυτότητας.
- β. Παράβολο που ισχύει κάθε φορά για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.
- γ. Κυρωμένο φωτ/φο άδειας οδήγησης δίτροχου μοτοποδηλάτου, ή δίτροχης μοτ/τας του ενδιαφερομένου.

151. Βλ. αναλυτικά για τις άδειες χρήσης κοινόχρηστου χώρου: ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007, σελ. 126 επ.

δ. Τοπογραφικό σχεδιάγραμμα της περιοχής σε δύο αντίτυπα υπό κλίμακα 1:1.000 και σε ακτίνα 100 μ. στο οποίο θα σημειώνεται η οικοδομική και ρυμοτομική γραμμή και η θέση του καταστήματος και τα τυχόν υπάρχοντα κτίρια και εγκαταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 της ΑΔ 1/1994 (σχολεύια, φροντιστήρια, νοσοκομεία κ.λ.π., βλ. επε παραπάνω υπό 2.), καθώς και οι αποστάσεις αυτών από το κατάστημα.

ε. Κατάσταση με τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα ιδιοκτησίας του, όπου αναγράφονται ο αριθμός κυκλοφορίας και λοιπά στοιχεία αναγνωρίσεως αυτών (αριθμός σκελετού, κινητήρα, χρώμα κ.λ.π.). Όμοια κατάσταση, θεωρημένη από την οικεία δημοτική/κοινοτική αρχή τηρεί και ο ιδιοκτήτης στο κατάστημά του.

στ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι διαθέτει στο κατάστημά του αντίστοιχο με τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα αριθμό προστατευτικών κρανών.

ζ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι τα προς ενοικίαση μοτοποδήλατα έχουν ασφαλιστική κάλυψη σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις και ότι είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό καταλληλότητας ασφαλούς κυκλοφορίας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Συγκοινωνιών ή βεβαίωσης πτυχιούχου τεχνίτη μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1575/1985. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά χορηγούνται μετά από λεπτομερή μηχανικό έλεγχο και κυρίως του συστήματος φωτισμού, πεδήσεως, διευσθύνσεως και σιγαστήρων των εξαρτημάτων τους.

η. Κυρωμένο φωτ/φο της άδειας λειτουργίας του καταστήματος (εκείνης που αφορά την εκμίσθωση αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσικλετών).

θ. Έγκριση του ΕΟΤ, ότι επιτρέπει στον αιτούντα να εκμισθώσει στο κατάστημά του και μοτοποδήλατα, όπου θα αναγράφεται και ο μέγιστος αριθμός αυτών.

Η κατά τα παραπάνω χορηγούμενη άδεια λειτουργίας, είναι ανεξάρτητη από την άδεια λειτουργίας των ανωτέρω συσχετιζόμενων επιχειρήσεων που χορηγούν οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΕΟΤ και υπόκεινται κατά τα λοιπά στους όρους της ΑΔ 1/1994, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 5 και 7, ως προς το κλείσιμο των καταστημάτων αυτών (βλ. παρακάτω).

6. Ειδικές Περιπτώσεις: Αλλαγή κατόχου ή οικήματος

Η άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων **χορηγείται σε συγκεκριμένο πρόσωπο και για συγκεκριμένο οίκημα**. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 της ΑΔ 1/1994, η μεταφορά, επέκταση, αλλαγή ή μεταβίβασή του καταστήματος θεωρείται **ίδρυση νέου καταστήματος** και συνεπώς απαιτείται **νέα άδεια** λειτουργίας τούτου.

Εξάλλου, ως μεταβίβαση του καταστήματος νοείται και η εκχώρηση με ενοίκιο της εκμεταλλεύσεως των εγκαταστάσεων (οίκημα, εξοπλισμός) τούτου από τον κάτοχο της αδείας λειτουργίας του σε άλλο πρόσωπο.

Κατ' εξαίρεση, όμως, σε περιπτώσεις συνταξιοδοτήσεως ή θανάτου του προσώπου, στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων και της τυχόν μεταβιβάσεως τούτου στη σύζυγο ή στα τέκνα ή σε συντηρούμενα από αυτά αδέρφια του ανωτέρω προσώπου η άδεια λειτουργίας του **αντικαθίσταται υποχρεωτικά με νέα** εκδιδόμενη στο όνομα του προσώπου, στο οποίο μεταβιβάζεται, χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία που ορίζει το άρθρο 4 της ΑΔ 1/1994, με εξαίρεση την υποβολή των δικαιολογητικών που αναφέρονται στις παραγράφους α, β, γ, δ, ε του άρθρου αυτού (φωτ/φο δελτίου ταυτότητας, παράβολο, φωτ/φο άδειας οδήγησης μοτ/του, πιστοποιητικό γραμματέα πρωτοδικών).

Αυτή η κατ' εξαίρεση αντικατάσταση της άδειας σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν εφαρμόζεται όμως στις περιπτώσεις όπου, πέρα από την ανωτέρω μεταβίβαση σε σύζυγο ή συγγενή κ.λ.π., έχει γίνει και μεταφορά ή επέκταση ή αλλαγή ή ουσιώδης τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας καταστήματος, οπότε για την έκδοση της νέας άδειας εφαρμόζεται η κανονική διαδικασία του άρθρου 4 της ΑΔ 1/1994.

Σημειώνεται, εξάλλου, ότι η αντικατάσταση, για οποιονδήποτε λόγο, του **εκπροσώπου της εταιρικής επιχείρησης**, στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια λειτουργίας του καταστήματος, από άλλο συνεταιίρο, δεν θεωρείται μεταβίβαση του καταστήματος, εφόσον -προκειμένου για προσωπική εταιρεία- δεν αποχώρησαν όλα τα πρόσωπα που την ίδρυσαν ή -προκειμένου για ανώνυμη Εταιρεία- η πλειοψηφία των μετόχων της εξακολουθεί να υπάρχει στα ιδρυτικά μέλη της.

Στην περίπτωση αυτή η άδεια λειτουργίας του καταστήματος **αντικαθίσταται** με νέα άδεια, που εκδίδεται στο όνομα του νέου εκπροσώπου της εταιρικής επιχείρησης χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία της εξ'απαρχής χορήγησης της αδείας λειτουργίας του καταστήματος. Μέχρι την αντικατάσταση της άδειας λειτουργίας του καταστήματος εταιρικής επιχείρησης λόγω αλλαγής του εκπροσώπου της, στο όνομα του οποίου είχε εκδοθεί η προηγούμενη άδεια, η εταιρική επιχείρηση οφείλει να ορίσει εκπρόσωπό της ως υπεύθυνο για την τήρηση των όρων που επιβάλλονται με την αναφερόμενη Αστυνομική Διάταξη.

7. Υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας

Η νομοθεσία καθιερώνει μια σειρά ειδικότερων υποχρεώσεων που πρέπει να τηρούνται από τους κατόχους άδειας λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων. Ειδικότερα οι εν λόγω καταστηματαρχές πρέπει (άρθρ. 5 ΑΔ 1/1994):

- Να τηρούν σε καλή κατάσταση βιβλίο σελιδομετρημένο και θεωρημένο από τη Δημοτική/Κοινοτική Αρχή που εξέδωσε την άδεια λειτουργίας και στο οποίο, πριν από κάθε μίσθωση μοτοποδηλάτου, θα καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία του μισθωτή βάσει επίσημων εγγράφων (ταυτότητα, διαβατήριο κ.λ.π.), ήτοι ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, χρονολογία και τόπος γεννήσεως, τόπος κατοικίας ή διαμονής, επάγγελμα, τηλέφωνο, αριθμός δελητίου ταυτότητας και εκδούσα Αρχή, αριθμός διαβατηρίου, χώρα εκδόσεως και ημερομηνία εισόδου στη χώρα εφόσον πρόκειται περί αλλοδαπού, αριθμός κυκλοφορίας ενοικιασθέντος μοτοποδηλάτου, ημερομηνία και ώρα έναρξης και λήξης της μίσθωσης.
- Να έχουν αναρτημένη την άδεια λειτουργίας του καταστήματος τους καθώς και την κατάσταση των προς ενοικίαση οχημάτων σε εμφανές σημείο αυτού.
- Να γνωστοποιούν αμέσως στην Αρμόδια Αστυνομική Αρχή κάθε βλάβη σε πρόσωπα ή πράγματα που προκλήθηκε από μισθωτή διτρόχου του.
- Να παραδίδουν τα οχήματα στους μισθωτές αφού βεβαιώνονται για την καλή λειτουργία τους, μαζί με τις άδειες κυκλοφορίας τους, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα προστατευτικά κράνη.
- Να διενεργούν τεχνικό έλεγχο των μοτοποδηλάτων ανά εξάμηνο και να κατέχουν για το καθένα πιστοποιητικό καταλληλότητας ασφαλούς κυκλοφορίας των αρμόδιων Υπηρεσιών Συγκοινωνιών ή βεβαίωση πτυχιούχου τεχνίτη μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1575/1985, μετά από λεπτομερή μηχανικό έλεγχο αυτών κυρίως των συστημάτων πεδήσεως, φωτισμού διευσθύνσεως και σιγαστήρων των εξατμίσεών τους.
- Να αρνούνται τη μίσθωση μοτοποδηλάτων σε άτομα με καταφανή σωματική ή διανοητική αναπηρία, ή όταν τελούν υπό την επήρεια οινόπνευματων ή ναρκωτικών ουσιών.
- Να μη διενεργείται οιαδήποτε εργασία, συντήρηση, επισκευή σε οχήματα εντός του καταστήματός τους.
- Να μη σταθμεύουν οι ίδιοι, το προσωπικό τους ή οι πελάτες τους τα οχήματα επί του οδοστρώματος, καθώς και επί των πεζοδρομίων ή άλλο κοινόχρηστο χώρο μπροστά από το κατάστημα για τον οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια από τον οικείο ΟΤΑ.
- Να μην ενοικιάζουν μοτοποδήλατα σε άτομα που στερούνται αδείας ικανότητας μοτοποδηλάτου ή προκειμένου για αλλοδαπούς αν είναι ηλικίας κάτω των 16 ετών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 96 του Ν. 2094/094/1992 "Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας".

- Να μην υπερβαίνουν το μέγιστο αριθμό μοτοποδηλάτων που προβλέπεται και αναγράφεται υποχρεωτικά στην άδεια λειτουργίας του καταστήματος.

VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις

Η σχετική νομοθεσία προβλέπει διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που επιβάλλονται όταν γίνονται παραβάσεις ή όταν δεν τηρούνται ή δεν πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του νόμου για την λειτουργία καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων. Ειδικότερα αναφέρονται οι εξής περιπτώσεις:

■ Το διοικητικό μέτρο της **προσωρινής αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας** προβλέπεται:

- Για παραβίαση των διατάξεων της ΑΔ 1/1994, με απόφασή της δημοτικής/κοινοτικής αρχής που χορήγησε την άδεια, η οποία σφραγίζει το κατάστημα για χρονικό διάστημα (10) μέχρι τριάντα (30) ημέρες, μετά τη βεβαίωση πέντε (5) συνολικά παραβάσεων, ανεξάρτητα από το χρόνο που αυτές βεβαιώθηκαν [άρθρ. 6 παρ. 2 εδ. α ΑΔ 1/1994].
- Στην περίπτωση όπου αφαιρέθηκε προσωρινά από τον ΕΟΤ και η άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσυκλετών, με τα οποία συστεγάζεται το κατάστημα εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΑΔ 1/1994. Σε αυτή τη περίπτωση, η εν λόγω προσωρινή αφαίρεση ισχύει για όσο χρόνο ισχύει και η προσωρινή αφαίρεση για το κατάστημα εκμίσθωσης αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσυκλετών, ενώ επαναχορηγείται η άδεια εφόσον προηγηθεί η επαναχορήγηση της κατά τα ανωτέρω αφαιρεθείσας αδείας λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσυκλετών.

■ Η **οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας** γίνεται στις εξής περιπτώσεις:

- (1) Αν διαπιστωθεί οποτεδήποτε ότι έπαυσαν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας του καταστήματος.
- (2) Σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης του κατόχου της άδειας λειτουργίας, για έγκλημα που αναφέρεται στην παραγρ.1 εδαφ. δ' του άρθρου 4 της ΑΔ 1/1994, δηλ. για κλοπή, εκβίαση, απάτη, πλαστογραφία κ.λ.π. [βλ. παραπάνω υπό V. 3.].
- (3) Αν μετά τρεις αποφάσεις προσωρινής αφαίρεσης της αδείας λειτουργίας του καταστήματος βεβαιωθούν εκ νέου δύο (2) παραβάσεις της ΑΔ 1/1994, εντός έτους από την έκταση της τελευταίας προσωρινής αφαίρεσης.

■ Το **κλείσιμο** (σφράγιση) του καταστήματος επιβάλλεται από τη δημοτική/κοινοτική αρχή που είναι αρμόδια για τη χορήγηση της άδειάς του όταν:

- το κατάστημα λειτουργεί χωρίς άδεια (άρθρ. 2 παρ. 7 ΑΔ 1/1994),
- διαπιστωθεί ότι έγινε μεταφορά ή επέκταση ή αλλαγή ή μεταβίβαση του καταστήματος χωρίς νέα άδεια,
- το πρόσωπο στο όνομα του οποίου είχε εκδοθεί η άδεια, έπαυσε να εκμεταλλεύεται τούτο. Σε αυτή τη περίπτωση καταμηνύεται τόσο ο νέος νομέας του, όσο και ο κάτοχος της παλαιάς αδείας.

■ Η **οριστική ανάκληση** της άδειας λειτουργίας. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 της ΑΔ 1/1994, οι άδειες λειτουργίας των καταστημάτων εκμισθώσεων μοτοποδηλάτων που συστεγάζονται με επιχειρήσεις εκμισθώσεως αυτοκινήτων και δίτροχων μοτοσικλετών ανακαλούνται οριστικά, αν για οποιοδήποτε λόγο έπαυσε η λειτουργία των καταστημάτων που συστεγάζονται ή ανακλήθηκε οριστικά η άδεια αυτών

VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Μπορεί ο κάτοχος άδειας λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων να υποβάλει αίτηση για δεύτερη άδεια στον ίδιο δήμο/κοινότητα;

Η νομοθεσία δεν θέτει σχετικούς περιορισμούς. Ο δήμος/κοινότητα μπορεί, βέβαια, να έχει ορίσει ότι, σε περίπτωση περισσότερων αιτήσεων που δεν μπορούν να καλυφθούν επειδή δεν επαρκούν τα σημεία όπου αυτό επιτρέπεται στο δήμο/κοινότητα, προηγούνται εκείνοι που δεν έχουν άλλη άδεια στον ίδιο δήμο.

2. Απαιτείται προέγκριση για την άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμισθώσεως μοτοποδηλάτων;

Όχι, η διαδικασία προέγκρισης δεν προβλέπεται γι' αυτά τα καταστήματα. Της λήψης όμως της σχετικής απόφασης του οικείου συμβουλίου για τη χορήγηση, της άδειας λειτουργίας προηγείται αυτοψία και σχετική έκθεση του αρμόδιου οργάνου του δήμου.

3. Οφείλει ο κάτοχος της άδειας λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων να είναι και ιδιοκτήτης όλων των μοτοποδηλάτων του καταστήματός του;

Όχι. Ο κάτοχος μπορεί να έχει και ο ίδιος στη χρήση του τα μοτοποδήλατα βάσει σύμβασης leasing κ.ο.κ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου ως προς την άδεια κυκλοφορίας, τις τεχνικές προδιαγραφές κ.λ.π.

4. Μπορούν να επισκευάζονται τα μοτοποδήλατα στο κατάστημα;

Όχι, αυτό απαγορεύεται ρητά και κατηγορηματικά από το νόμο (άρθρ. 5 ΑΔ 1/1994) και επισύρει την αφαίρεση της άδειας λειτουργίας (άρθρο 6).

5. α. Ποια αρχή είναι αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων σε βάρος καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοσυκλετών που δεν διαθέτουν το ειδικό σήμα του ΕΟΤ και συστεγάζονται με καταστήματα εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων;

β. Εξακολουθεί να ισχύει η άδεια καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων, όταν ο ΕΟΤ αφαιρέσει την άδεια από το συστεγασμένο με αυτό κατάστημα εκμίσθωσης μοτοσυκλετών;

α. Σύμφωνα με την παρ. 1 της ΚΥΑ 537142/21-11-1994 (ΦΕΚ 882 Β' /28-11-1994) «Για τη λειτουργία επιχ/σεως εκμίσθωσης δικύκλων μοτοσυκλετών άνω των 50 cc απαιτείται ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγείται από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα».

Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ν.2160/1993, όπως ισχύει, «τουριστικές επιχειρήσεις οποιασδήποτε κατηγορίας και λειτουργικής μορφής, που λειτουργούν χωρίς το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος Ειδικό Σήμα λειτουργίας, λόγω λήξης της ισχύος, ανάκλησης ή αφαίρεσης του χορηγηθέντος σήματος ή λόγω του γεγονότος ότι ουδέποτε έλαβαν Ειδικό Σήμα, είναι δυνατόν να σφραγίζονται, ύστερα από απόφαση του ΕΟΤ, από όργανα αυτού με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής».

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 2 της Αστυνομικής Διάταξης υπ' αριθ. 1 (ΦΕΚ 178 Β' /17-3-1994) για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε καταστήματα εκμίσθωσης δίτροχων μοτοσυκλετών εφαρμόζονται κάθε φορά οι διατάξεις περί «Εκμίσθωσης δικύκλων μοτοσυκλετών άνω των 50 cc».

Κατόπιν των ανωτέρω αρμόδια αρχή να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις σε τουριστικές επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας, είναι ο ΕΟΤ.

β. Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7 της ΑΔ 1/1994, η οριστική ανάκληση ή προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοσυκλετών από τον ΕΟΤ συμπαρασύρει και την άδεια λειτουργίας συστεγασμένου με αυτό καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων και συνεπώς πρέπει να ανακληθεί ή, αντίστοιχα, αφαιρεθεί με πράξη της δημοτικής αρχής και αυτή η άδεια.

VIII. Υποδείγματα

1. Αίτηση για άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ Το Δήμο/Κοινότητα

ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΩΝ

A. ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ .....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΕΤΟΣ/ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ..... ΤΚ.....

ΟΔΟΣ.....Αριθμ.....

ΑΡ.Δ.ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ.....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ.....

ΑΦΜ.....

ΔΟΥ.....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ .....

B. ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ .....

ΕΔΡΑ .....

Α.Φ.Μ. ....

ΔΟΥ.....

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ .....

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ..... ΤΚ.....

ΟΔΟΣ.....Αριθμ.....

Α.Δ.Τ.....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ .....

A. Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων σε οίκημα στην οδό

..... αρ.....

Ιδιοκτησίας.....

περιοχή .....

Με ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟ ΤΙΤΛΟ

B. Ζητώ άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου για την ανάπτυξη διτρόχων (αριθμός) στον χώρο του πεζοδρομίου / πλατείας έμπροσθεν του καταστήματος μου

Τόπος/Ημερομηνία.....

Ο Αιτών/Η Αιτούσα

.....

Συνημμένα: Δικαιολογητικά 1-12

2. Άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../ ...../ 2.....

Αρ. Πρωτ. ....

ΑΔΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΖΩΗΛΑΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις της ΑΔ υπ'αριθμ. 1/1994, που εγκρίθηκε με την ΥΑ 1023/2/34α του 1994 (ΦΕΚ 178 Β' – διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ 334 Β): Όροι και Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Καταστημάτων Εκμίσθωσης Μοτοποδηλάτων και Ποδηλάτων, όπως ισχύει.
3. Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999).
4. Την υπ'αριθμ. ....και από.....κανονιστική απόφαση του δήμου/κοινότητας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης αδειών λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων στην περιφέρεια του δήμου/κοινότητας.
5. Την από ..... αίτηση του / της .....του .....και της ..... έτος γεννήσεως ..... τόπος. .... Κατοίκου/με έδρα ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ./ άδειας διαμονής ..... με εκπρόσωπο (επί εταιρίας) τον/την .....
7. Την υπ' αριθμ.....από ..... έκθεση αυτοψίας της δημοτικής αστυνομίας/των.....
8. Την υπ'αριθμ.....απόφαση του δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου για την χορήγηση της παρούσας άδειας.
8. Τα στοιχεία του φακέλου, αποφασίζουμε:

ΧΟΡΗΓΟΥΜΕ

Στ..... άδεια λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων..... στην οδό ..... αρ. .... σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η παράβαση των οποίων συνεπάγεται, εκτός των άλλων, και την ανάκληση της παρούσας άδειας.

1. Η εγκατάσταση θα λειτουργεί σε κτίριο .....
2. Ο κάτοχός της θα συμμορφώνεται προς τις εκάστοτε ισχύουσες Δημοτικές - Αστυνομικές και λοιπές σχετικές με την λειτουργία της εγκατάστασης διατάξεις.
3. Στο κατάστημα επιτρέπεται να αναπτυχθούν.....(αριθμός) δίτροχα και συγκεκριμένα στους χώρους.....και στον κοινόχρηστο χώρο έμπροσθεν του καταστήματος.....
4. Στο κατάστημα πρέπει να τηρείται θεωρημένο και σεληδομετρημένο βιβλίο καταγραφής των μισθώσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
5. Ο κάτοχος της άδειας υποχρεούται να μεριμνά για τον ανά εξαμήνο τεχνικό έλεγχο των οχημάτων.
6. Η παρούσα άδεια ισχύει για το κτίριο και για τους χώρους για τους οποίους έχει εκδοθεί.
7. Να τοποθετηθεί η παρούσα άδεια σε πλαίσιο και να αναρτηθεί σε εμφανές σημείο του οικήματος, καθώς και η κατάσταση των προς ενοικίαση οχημάτων.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. ΕΟΤ.....
2. Τροχαία .....
3. Αστ.Τμήμα/Δημ.Αστυνομία .....
4. ΔΟΥ .....
5. Ιδιοκτήτη χώρου/Διαχειριστή...

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΑΜΟΙΒΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ι. Γενικά

Η έννοια του «εκδιδόμενου προσώπου» δεν προσδιορίζεται επακριβώς στη σχετική νομοθεσία, η οποία χρησιμοποιεί πλέον αυτό τον όρο, σε αντικατάσταση παλαιότερων –φορτισμένων- όρων όπως «πόρνη», «κατ' επάγγελμα εκπόρνευσις» κ.ο.κ.. Σύμφωνα με την τότε θεωρία, «*κατ' επάγγελμα πορνεύεται η γυνή όταν προσφέρεται εις οιονδήποτε άνδρα έναντι χρηματικού ανταλλάγματος*».¹⁵² Την έννοια της «επ' αμοιβή εκδιδομένης γυναικός» χρησιμοποιούσε αντίθετα στο άρθρο 6 ο προϊστάσας ν.1193/1981 που υιοθέτησε επίσης και τον όρο «εκδιδόμενα πρόσωπα» (στο άρθρο 7), ο οποίος αναφέρεται σε άτομα που εκδίδονται ανεξαρτήτως φύλου. Ο ισχύων σήμερα Ν. 2734/1999 επιτρέπει πλέον ρητά σε ενήλικα άτομα, ανεξαρτήτως φύλου, να εκδίδονται, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις στο πρόσωπό τους και έχουν εφοδιασθεί με άδεια εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος, εντός του οποίου θα ασκούν αυτή τη δραστηριότητα.

Η σχετική άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδίδεται σήμερα από τους δήμους και τις κοινότητες, σε πρόσωπα που διαθέτουν σχετικό **πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος επ' αμοιβή εκδιδομένων προσώπων**. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 2734/1999, το εν λόγω πιστοποιητικό χορηγείται, ύστερα από αίτηση του προσώπου, από το νομάρχη του τόπου κατοικίας του, εφόσον στο ανωτέρω πρόσωπο συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.
- β. Είναι άγαμο ή τελεί σε χηρεία ή είναι διαζευγμένο.
- γ. Δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο. Οι νόσοι αυτές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.
- δ. Δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και δεν είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.
- ε. Δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για ανθρωποκτονία από πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ.), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ.), διευκόλυνση

152. Βλ. ενδεικτικά: Γ.-Α. Μαγκάκη, Τα εγκλήματα περί την γενετήσιον και την οικογενειακή ζωήν, Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήναι 1967, σελ. 143 επ.

σκολασίας άλλων (άρθρο 348 Π.Κ.), πορνογραφία ανηλίκων (άρθρο 348^Α Π.Κ.)¹⁵³, μαστροπεία (άρθρο 349 Π.Κ.), σωματεμπορία (άρθρο 351 Π.Κ.), ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής (άρθρο 351 Α Π.Κ.), ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ.) και εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ.), καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.¹⁵⁴

Το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ισχύει για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών και για την περιοχή της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το εν λόγω πιστοποιητικό ανανεώνεται για ίσο χρόνο, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου (άρθρ. 1 παρ. 3 Ν. 2734/1999). Στα πρόσωπα που κατέχουν το προαναφερόμενο πιστοποιητικό χορηγείται υποχρεωτικά, με μέριμνα της αρμόδιας Υγειονομικής Υπηρεσίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, βιβλιάριο υγείας (άρθρ. 1 παρ. 5).

Ειδικά για εκδιδόμενα πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας, ο νόμος προβλέπει ότι η χορήγηση του ανωτέρω πιστοποιητικού προϋποθέτει επιπλέον τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα (άρθρ. 1 παρ. 2) και ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η νόμιμη παραμονή τους στη χώρα, εφόσον αυτή είναι μικρότερη της τριετίας (άρθρ. 1 παρ. 3, εδ. β).¹⁵⁵

II. Θεσμικό πλαίσιο

Οι ρυθμίσεις που διέπουν τα θέματα τα σχετικά με τα εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και τις σχετικές άδειες, τις διαδικασίες, τις προδιαγραφές, τις κυρώσεις κ.λ.π. αποτυπώνεται στα εξής νομοθετικά κείμενα:

- Ν. 2734/1999 (ΦΕΚ 161 Α'): *Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις.*
- ΚΥΑ Τ/Τ/ 9946/ 2000 (ΦΕΚ Β 351): *Άδεια εγκατάστασης σε οικήματα εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων.*
- Το άρθρο 75 ΙΙ εδ. 22 του ΚΔΚ (Ν. 3463/2006-ΦΕΚ 114 Α).
- Ο Ν. 3731/08 (ΦΕΚ 263 Α): *Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών* (άρθρ. 1 παρ. 1 εδ. 13).

153. Προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 11 του Ν. 3064/02 (ΦΕΚ-248 Α).

154. Τροποπ. από την παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2839/2000 (ΦΕΚ-196 Α').

155. Βλ. ειδικότερα την ΥΑ Αριθ. 38449/99 (ΦΕΚ 2056 Β'): «Καθορισμός της διαδικασίας έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, την οποία υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από το Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου».

III. Αρμοδιότητα των ΟΤΑ

Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση των σχετικών αδειών σε εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και για τους σχετικούς ελέγχους, την επιβολή κυρώσεων κ.λ.π. είχε ανατεθεί στις αστυνομικές αρχές επί δεκαετίες. Με το ν.2734/1999 (άρθρ. 3 και 6) που ισχύει σήμερα, ορίζεται ότι η εν λόγω αρμοδιότητα ανήκει στους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Με το άρθρο 75 II εδ. 22 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων συμπληρώθηκε στις αρμοδιότητες *κρατικού χαρακτήρα* των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και η «*χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των σχετικών διατάξεων*».

Εξάλλου, με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2734/1999 παραχωρήθηκε νομοθετική εξουσιοδότηση στους δήμους και τις κοινότητες για την ειδικότερη ρύθμιση σχετικών θεμάτων (βλ. παρακάτω υπό IV).

IV. Οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των δήμων/κοινοτήτων

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2734/1999, οι δήμοι και οι κοινότητες καθορίζουν κατ' αρχήν με κανονιστική απόφαση που λαμβάνουν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια, **το συνολικό αριθμό των αδειών εγκατάστασης εκδιδόμενων προσώπων** που μπορούν να χορηγήσουν στην περιφέρειά τους, με βάση τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και ανάγκες, που σχετίζονται κυρίως:

- με τον πληθυσμό τους και τη σύνθεση αυτού,
- την ύπαρξη στρατοπέδων, λιμανιών και βιομηχανικών μονάδων,
- καθώς και με την ανάπτυξη εμπορικών ή άλλων δραστηριοτήτων που επιβάλλουν απασχόληση ή διέλευση ατόμων από άλλες περιοχές.

Επίσης, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν με την ίδια ως άνω ή άλλη κανονιστική απόφασή τους, να καθορίζουν **περιοχές** της περιφέρειάς τους, εντός των οποίων **δεν θα επιτρέπεται η χορήγηση τέτοιων αδειών** καθώς επίσης και:

- να αυξάνουν τις ελάχιστες αποστάσεις που προβλέπει η νομοθεσία από ναούς, σχολεία κ.λ.π. (βλ. παρακάτω) για την εγκατάσταση και χρήση οικημάτων εκδιδόμενων προσώπων
- να καθορίζουν τις ελάχιστες αποστάσεις που επιτρέπονται μεταξύ οικημάτων, στα οποία θα μπορούν τα εν λόγω πρόσωπα να εγκαθίστανται
- να καθορίζουν και άλλα κτίρια πέραν των διατηρητέων ή παραδοσιακών που ορίζει ο νόμος, στα οποία δεν θα επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδόμενων με αμοιβή προσώπων. (άρθρο 3 παρ. 4 Ν.2734/1999).

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 214 παρ. 2 του ΚΔΚ, κατά την προεργασία εκπόνησης των κανονιστικών πράξεων, οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές **διαβουλεύονται** με τους κατοίκους των περιοχών τους, τους συλλογικούς κοινωνικούς φορείς και τις ενδιαφερόμενες ομάδες πληθυσμού. Εν προκειμένω, είναι προφανές ότι οι δήμοι και οι κοινότητες οφείλουν να οργανώσουν **διαδικασίες διαβούλευσης** προτού εκδοθούν οι παραπάνω κανονιστικές αποφάσεις.

Για τη διαδικασία λήψης και δημοσίευσης όμως των αποφάσεων αυτών δεν είναι υποχρεωτικό να ακολουθηθεί η διαδικασία για την έκδοση των τοπικών κανονιστικών αποφάσεων του άρθρου 79 του ΚΔΚ, αφού πρόκειται για κανονιστική απόφαση, η οποία προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου με σαφώς προσδιορισμένο ρυθμιστικό πλαίσιο και ως εκ τούτου δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του άρθρου 79 του ΚΔΚ.

Οι εν λόγω κανονιστικές αποφάσεις στέλνονται σύμφωνα με το άρθρο 149 ΚΔΚ υποχρεωτικά από το Δήμο/Κοινότητα στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για έλεγχο νομιμότητας, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και με τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νόμιμη έκδοσή τους, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη συνεδρίαση του δημοτικού/κοινοτικού συμβουλίου κατά την οποία ψηφίστηκαν.¹⁵⁶

V. Η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδιδόμενων προσώπων

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2734/1999, η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδιδόμενων προσώπων χορηγείται από τον δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας μετά από σύμφωνη γνώμη ειδικής επιτροπής και εφόσον το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και το οίκημα πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο νόμο. Ειδικότερα:

1. Προϋποθέσεις που αφορούν το πρόσωπο

Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πρέπει:

- να διαθέτει σχετικό **πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος επίμοιβη εκδιδόμενων προσώπων**, το οποίο του χορηγείται από τον οικείο Νομόρχο (βλ. παραπάνω υπό Ι) και εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ.

156. Για τον έλεγχο νομιμότητας από τον Γ.Γραμματέα της Περιφέρειας, τις σχετικές προσφυγές, προθεσμίες κ.λ.π. βλ. αναλυτικά: ΕΕΤΑΑ, Οδηγός Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, ΕΕΤΑΑ, Αθήνα 2007, σελ.

- να διαθέτει **έγγραφο συγκατάθεση** του ιδιοκτήτη του εν λόγω οικήματος. Αν πρόκειται για διαμέρισμα πολυκατοικίας, απαιτείται συγκατάθεση όλων των συνιδιοκτητών και ενοίκων αυτής, εκτός αν ο κανονισμός της απαγορεύει την άσκηση την εν λόγω δραστηριότητας. Η ανωτέρω συγκατάθεση του ιδιοκτήτη και των συνιδιοκτητών και ενοίκων ισχύει μέχρι τη λήξη της άδειας εγκατάστασης και χρήσης, ενώ δεν ανακαλείται έστω και αν μεταβληθούν τα πρόσωπα αυτά.
- Να μην ασκεί την ίδια δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα.

2. Προϋποθέσεις που αφορούν το οίκημα

Ο νόμος (άρθρ. 3-4 Ν. 2734/1999) θέτει και ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν το οίκημα:

- Το οίκημα, εντός των οποίων ασκείται η δραστηριότητα, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται ως κατοικία.
- Η χορήγηση δεύτερης άδειας στο ίδιο οίκημα ή στην ίδια πολυκατοικία απαγορεύεται.
- Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια, ή άλλα κτίρια που ορίζονται με κανονιστική απόφαση του δήμου/κοινότητας.
- Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων σε χώρους που δεν είναι κύρια χρήσεως και δεν πληρούν τους όρους του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.
- Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση σε κτίρια που απέχουν, σε ακτίνα λιγότερο από 200 μέτρα, από ναούς, σχολεία, νηπιαγωγεία, φροντιστήρια, παιδικούς σταθμούς, νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα νεότητας, αθλητικά κέντρα, οικοτροφεία, βιβλιοθήκες και ευαγή ιδρύματα, καθώς και από πλατείες και παιδικές χαρές.
- Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων σε περιοχές του δήμου/κοινότητας όπου αυτό έχει απαγορευτεί με κανονιστική απόφαση του δήμου/κοινότητας.

3. Τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά

Σύμφωνα με την ΥΑ Τ.Τ/9946/2000 (ΦΕΚ Β 351): «*Άδεια εγκατάστασης σε οικήματα εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων*», το ενδιαφερόμενο πρόσωπο που κατέχει πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενου επ` αμοιβή προσώπου πρέπει να υποβάλει στο Δήμο ή Κοινότητα, όπου βρίσκεται το οίκημα, στο οποίο προτίθεται να ασκήσει τη δραστηριότητα αυτή, τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση, στην οποία θα αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του, η διεύθυνση του οικήματος, όπου θα ασκείται η δραστηριότητα αυτή, καθώς και πλήρη στοιχεία του εκμισθωτή.
2. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Δελτίου Ταυτότητας του προσώπου ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Διαβατηρίου, όταν πρόκειται για πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας.
3. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος του άρθρου 1 του Ν.2734/99.
4. Έγγραφο συγκατάθεση του ιδιοκτήτη του οικήματος, ότι συμφωνεί με την άσκηση εντός αυτού της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
5. Έγγραφο συγκατάθεση όλων των συνιδιοκτητών και ενοίκων, εάν πρόκειται για διαμέρισμα πολυκατοικίας, εκτός εάν ο κανονισμός της πολυκατοικίας, απαγορεύει την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
6. Υπεύθυνη δήλωση του προσώπου το οποίο κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, του Ν. 1599/86, ότι το οίκημα εντός του οποίου θα ασκεί τη συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν θα χρησιμοποιείται από αυτό ως κατοικία.
7. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του τίτλου κυριότητας του οικήματος ή στην περίπτωση μισθώσεως του οικήματος φωτοαντίγραφο του μισθωτηρίου συμβολαίου.
8. Βεβαίωση της Πολεοδομίας, ότι το οίκημα είναι μόνιμη κατασκευή, είναι χώρος κυρίας χρήσεως, ότι πληροί τους όρους του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού και ότι διαθέτει ξεχωριστή είσοδο προς το χώρο, όπου θα ασκείται η συγκεκριμένη δραστηριότητα.
9. Βεβαίωση της Δ/σης Υγιεινής της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ότι το οίκημα πληροί τους όρους υγιεινής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες Υγειονομικές Διατάξεις.
10. Βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, ότι το οίκημα δεν έχει χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό ή διατηρητέο.
11. Βεβαίωση του οικείου ΟΤΑ, ότι το οίκημα πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2734/99 "περί αποστάσεων από ναούς, σχολεία κ.λ.π.", όπως περιγράφονται στη διάταξη αυτή ή όπως καθορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου σύμφωνα με τη διάταξη αυτή.

12. Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος.
13. Τρεις (3) πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες.
14. Βεβαίωση της Δ/σης Υγείας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ότι έχει χορηγηθεί στο εκδιδόμενο πρόσωπο βιβλιάριο υγείας κατά τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν.2734/99.

4. Η διαδικασία χορήγησης

Μετά την κατάθεση της αίτησης και των προβλεπόμενων δικαιολογητικών από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια, απαιτείται προηγουμένως η **σύμφωνη γνώμη** ειδικής Επιτροπής. Η εν λόγω επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του νομάρχη και αποτελείται (άρθρ. 3 παρ. 2 Ν. 2734/1999) από:

- Πάρεδρο ή δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους¹⁵⁷, ως πρόεδρο,
- το Διευθυντή της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ως εισηγητή,
- το Διευθυντή της Αστυνομικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης Ασφάλειας ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους,
- από ένα νομαρχιακό σύμβουλο που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το αντίστοιχο νομαρχιακό συμβούλιο.
- από ένα δημοτικό ή κοινοτικό, κατά περίπτωση, σύμβουλο, που ορίζεται με

---

157. Αρχικά, η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 2734/1999 προέβλεπε ότι στην εν λόγω επιτροπή συμμετείχε ο εισαγγελέας πρωτοδικών του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο, ως πρόεδρος. Πλην όμως, μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος και συγκεκριμένα του άρθρου 89 Συντ. απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς να παρέχουν κάθε άλλη μισθωτή υπηρεσία, καθώς και να ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα. Επίσης απαγορεύτηκε η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1, 2 και 5 του Ν. 2993/2002, που εκδόθηκε σε εκτέλεση της προπαρατεθείσας διατάξεως του άρθρου 89 παρ. 2 εδ. β` Συντάγματος, διατάξεις, που προβλέπουν την ανάθεση ή την εκτέλεση, από δικαστικούς λειτουργούς, διοικητικών καθηκόντων ή έργων, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται, αντικαθίστανται καταργούνται κατά τούτο. Δικαστικοί λειτουργοί, που μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές, σύμφωνα με τις διατάξεις που καταργούνται, αντικαθίστανται πλέον. Ειδικότερα, οι εισαγγελείς πρωτοδικών προβλέπεται ότι αντικαθίστανται, κατά τα ανωτέρω, από πάρεδρο ή δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Πρβλ. σχετικά και την υπ' αριθμ. 965/2003 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Χαλκίδας όπου τονίζεται ο καθαρά συμβουλευτικός-διοικητικός και όχι ελεγκτικός-πειθαρχικός ή δικαιοδοτικός χαρακτήρας των καθηκόντων του Προέδρου της εν λόγω Επιτροπής.

τον αναπληρωτή του από το αντίστοιχο νομαρχιακό, δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο.

- και έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ως Γραμματέα της Επιτροπής.

Στη συνέχεια, και εφόσον υπάρχει θετική γνωμοδότηση της παραπάνω Επιτροπής, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας εκδίδει την άδεια, η οποία πρέπει, σύμφωνα με την ΥΑ Τ.Τ/9946/2000, να περιλαμβάνει (βλ. και σχετικό υπόδειγμα παρακάτω):

1. Τον αριθμό απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου με την οποία καθορίζεται ο αριθμός των εν λόγω αδειών που επιτρέπεται να χορηγούνται στην Περιφέρεια τους (άρθρο 3 παρ.3 του Ν.2734/99).
2. Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του εκδιδόμενου προσώπου.
3. Την ακριβή διεύθυνση κατοικίας του εκδιδόμενου προσώπου (οδός, αριθμός, αστυνομικό τμήμα περιοχής).
4. Τη περιγραφή του ακινήτου εντός του οποίου ασκείται η συγκεκριμένη δραστηριότητα (πολυκατοικία - μονοκατοικία).
5. Τον αύξοντα αριθμό που καλύπτει η συγκεκριμένη άδεια εγκατάστασης από το συνολητικό αριθμό που έχει καθορισθεί με την κανονιστική απόφαση.
6. Το χρόνο ισχύος της άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος (δύο χρόνια από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας) σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 2734/1999).

Η εν λόγω άδεια αναρτάται υποχρεωτικά σε εμφανές σημείο, ενώ σε αυτήν επικολλείται έγχρωμη φωτογραφία της κατόχου.

5. Ισχύς της άδειας – Ανανέωση

Η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδιδόμενου με αμοιβή προσώπου είναι **προσωπική, αμεταβίβαστη και ισχύει για δύο (2) χρόνια** από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας ενώ για όσο χρόνο ισχύει, στο συγκεκριμένο πρόσωπο δεν μπορεί να χορηγηθεί δεύτερη άδεια. Η άδεια αυτή **ανανεώνεται για ίσο χρόνο** με τους ίδιους όρους και τις προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής της. Δηλαδή επί της ουσίας πρόκειται για νέα άδεια αφού για τη χορήγησή της εξετάζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις **που ίσχυαν κατά το χρόνο που είχε χορηγηθεί η αρχική άδεια**. Έτσι, αν λ.χ. κατά το χρόνο που ίσχυε η αρχική άδεια, ο δήμος εκδώσει κανονιστική απόφαση με την οποία μεταβάλλει π.χ. τις αποστάσεις από χρήσεις που ορίζει ο νόμος, η ανανέωση της

άδειας θα γίνει με βάση τις αποστάσεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσης της αρχικής άδειας και όχι κατά το χρόνο ανανέωσής της.

Η ανανέωση θα γίνει με την ίδια διαδικασία χορήγησης της αρχικής άδειας και θα υποβληθούν μόνο τα δικαιολογητικά, από αυτά, που προβλέπονται για την αρχική άδεια και έχουν μεταβληθεί λόγω της φύσης τους.

6. Ειδικότερες υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας

Η νομοθεσία (ιδίως ο Ν. 2734/1999) καθιερώνει μια σειρά ειδικότερων υποχρεώσεων που πρέπει να τηρούνται από τους κατόχους πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος επ'αμοιβή εκδιδόμενων προσώπων και άδειας εγκατάστασης προσώπου εκδιδόμενου επ'αμοιβή:

- Τα εν λόγω πρόσωπα υποχρεούνται, κάθε δεκαπέντε (15) ημέρες, να υποβάλλονται σε ιατρική εξέταση, με μέριμνα των υγειονομικών υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το αποτέλεσμα κάθε ιατρικής εξέτασης αναγράφεται στο βιβλιάριο υγείας. Αν διαπιστωθεί ότι αυτά τα πρόσωπα πάσχουν από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, υποβάλλονται σε θεραπεία έως ότου ιαθεί η νόσος. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας υποχρεούνται σε αποχή από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- Δεν επιτρέπεται τα εν λόγω πρόσωπα να προβαίνουν σε χρήση οικημάτων για άσκηση επαγγελματικού ομαδικού εταιρισμού με οποιαδήποτε μορφή, όνομα ή τίτλο απαγορεύεται.
- Κάτοχος άδειας εγκατάστασης και χρήσης οικήματος υποχρεούται **να δηλώσει εγγράφως** προς την αρμόδια αστυνομική αρχή ή τη Δημοτική Αστυνομία (αν αυτή έχει την αρμοδιότητα κατά τις διατάξεις του Ν. 3731/2007) ότι σκοπεύει να επιτρέψει τη χρήση του οικήματος σε ακόμη δύο το πολύ εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα, που κατέχουν πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι υφίσταται έγγραφη προς τούτο συγκατάθεση του ιδιοκτήτη του οικήματος, η οποία επισυνάπτεται στην ανωτέρω δήλωση και με τον περιορισμό ότι καθένα θα κάνει χρήση αυτού σε διαφορετικές ώρες.
- Τόσο ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας εγκατάστασης και χρήσης όσο και τα λοιπά πρόσωπα, που κάνουν χρήση του ίδιου κατά τα ανωτέρω οικήματος, δεν επιτρέπεται να ασκούν την εν λόγω δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα.
- Η πρόσληψη υπηρετικού προσωπικού από κατόχους αδειών εγκατάστασης και χρήσης απαγορεύεται χωρίς άδεια του αρμόδιου νομάρχη. Η άδεια χορηγείται σε άτομα ηλικίας άνω των πενήντα (50) ετών, εφόσον αυτά δεν πάσχουν από

σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή ψυχική νόσο και δεν έχουν καταδικαστεί για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 εδ. ε του Ν. 2734/1999 (βλ. παραπάνω υπό Ι.), ενώ ισχύει για τρία χρόνια.

- Οι κάτοχοι των αδειών ευθύνονται για την τήρηση του ωραρίου εντός του οποίου τα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα επιτρέπεται να ασκούν τη δραστηριότητά τους και το οποίο έχει καθοριστεί με την ΥΑ Τ.Τ/9946/2000 από της 9ης έως της 24ης ώρας.

VI. Διοικητικά Μέτρα και Κυρώσεις

Η νομοθεσία για τα εκδιδόμενα πρόσωπα περιλαμβάνει και ειδικές διατάξεις για διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που επιβάλλονται όταν γίνονται παραβάσεις. Ειδικότερα:

1. Προσωρινή Αφαίρεση Άδειας

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 2734/1999, η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος αφαιρείται για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως τρεις (3) μήνες και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι έξι (6) μήνες, ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιτροπής (βλ. παραπάνω υπό V. 4.), στις εξής περιπτώσεις:

- α. Όταν στο οίκημα εργάζονται εκδιδόμενα πρόσωπα ή υπηρετικό προσωπικό, κατά παράβαση των όρων και προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 4 (λ.χ. υπηρετικό προσωπικό χωρίς άδεια του νομάρχη ή εκδιδόμενα πρόσωπα που δεν έχουν δηλωθεί εγγράφως στην αστυνομία ή ασκούν αυτή τη δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα).
- β. Όταν μέσα στο οίκημα ή εξαιτίας της χρήσης αυτού τελούνται στην περιοχή εγγύς του οικήματος αξιόποινες πράξεις ή εκδηλώνονται αταξίες αντικοινωνικού χαρακτήρα, που προκαλούν το κοινό αίσθημα ή δημιουργούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία ή τη νεολαία ή τα ήθη.

2. Οριστική Αφαίρεση

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 2734/1999, η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος αφαιρείται οριστικά, ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιτροπής αν οι πράξεις ή αταξίες που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 6 συνεχίζονται, παρά το γεγονός ότι η άδεια αφαιρέθηκε προσωρινά δυο φορές.

3. Ανάκληση της άδειας

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 2734/1999, η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος ανακαλείται, ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιτροπής, όταν εκλείψει έστω και μία από τις προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησης της (λ.χ. το οίκημα χρησιμοποιείται ως κατοικία, το εκδιδόμενο πρόσωπο δεν έχει πλέον πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος σε ισχύ κ.λ.π.).

4. Κλήσιμο και σφράγιση του οικήματος

Το οίκημα όπου εκδίδεται πρόσωπο με αμοιβή κλείνεται και σφραγίζεται με απόφαση του αρμόδιου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας:

- Όταν χρησιμοποιείται για να εκδίδεται πρόσωπο με αμοιβή χωρίς την προβλεπόμενη άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος κατά την παρ. 1 του άρθρου 3.
- Όταν χρησιμοποιείται για να εκδίδεται πρόσωπο με αμοιβή χωρίς να έχει υποβληθεί η κατά το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 2734/1999 δήλωση του κατόχου της άδειας ότι εκεί εκδίδονται και άλλα πρόσωπα.
- Όταν έχει αφαιρεθεί προσωρινά ή οριστικά ή ανακληθεί η χορηγηθείσα άδεια εγκατάστασης και χρήσης.

Επισημαίνεται, ότι όποιος παραβιάζει τις σφραγίδες που έχουν τεθεί τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 178 του Ποινικού Κώδικα.¹⁵⁸

VII. Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα

1. Μπορεί να χορηγηθεί/ανανεωθεί άδεια εγκατάστασης σε αλληλοδαπό εκδιδόμενο πρόσωπο, το οποίο διαθέτει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος αλλά δεν ισχύει πλέον η άδεια παραμονής του;

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 2734/1999, ως προς τα αλληλοδαπά εκδιδόμενα πρόσωπα εφαρμόζεται ο κανόνας ότι η ισχύς του πιστοποιητικού άσκησης του εν λόγω επαγγέλματος παρακολουθεί την ισχύ της άδειας παραμονής. Επιπλέον, στο άρθρο 6 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι η άδεια εγκατάστασης ανακαλείται όταν

158. Σύμφωνα με το άρθρο 178 Π.Κ.: Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή, «όποιος με πρόθεση και αυθαίρετα θραύει ή βλάπτει σφραγίδα που έθεσε η αρχή για την κατάσχεση ή για τη φύλαξη κλεισμένων πραγμάτων ή εγγράφων ή για τη βεβαίωση της ταυτότητάς τους ή ματαιώνει με οποιονδήποτε τρόπο μία τέτοια σφράγιση τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών».

εκλείψει έστω και μία από τις προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής της. Συνεπώς, το εν λόγω πιστοποιητικό παύει να ισχύει εφόσον δεν ισχύει η άδεια παραμονής και ο δήμος δεν μπορεί ούτε να χορηγήσει ούτε να ανανεώσει άδεια εγκατάστασης σε αυτό το πρόσωπο.

2. Πόσες φορές, για πόσο χρονικό διάστημα και με ποια διαδικασία ανανεώνεται η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος εκδιδόμενων προσώπων;

Η άδεια αυτή ισχύει για δύο (2) χρόνια και ανανεώνεται κάθε φορά χωρίς περιορισμό για ίσο χρόνο με τους ίδιους όρους και τις προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής της. Δηλ., για όσες φορές επιθυμεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Προς τούτο θα πρέπει να υποβληθεί και πάλι σχετική αίτηση με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, να υπάρξει θετική γνωμοδότηση της ειδικής Επιτροπής κ.ο.κ. Η εν λόγω αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν τη λήξη της προηγούμενης άδειας, αλλά αν η ανανέωση δεν χορηγηθεί μέχρι τη λήξη της ισχύος της, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το εκδιδόμενο πρόσωπο δραστηριοποιείται νόμιμα στο οίκημα, μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης. Το ίδιο ισχύει και όταν η σχετική απόρριψη δεν υλοποιείται/εκτελείται επειδή ισχύει ή έχει χορηγηθεί σχετική αναστολή εκτέλεσης από το αρμόδιο όργανο/δικαστήριο (βλ., λ.χ. 41/2005 Διοικ.Πρωτ.Αθηνών).

3. Επιτρέπεται η μεταβίβαση της άδειας εγκατάστασης και χρήσης οικήματος από εκδιδόμενο πρόσωπο;

Όχι, η άδεια αυτή είναι προσωπική και αμεταβίβαστη. Η κάτοχος άδειας εγκατάστασης και χρήσης οικήματος μπορεί πάντως να επιτρέψει τη χρήση του οικήματος σε ακόμη δύο το πολύ εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα, που κατέχουν πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, εφόσον προηγουμένως δηλώσει εγγράφως προς την αρμόδια αστυνομική αρχή, ότι σκοπεύει να το πράξει, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι υφίσταται έγγραφη προς τούτο συγκατάθεση του ιδιοκτήτη του οικήματος, η οποία επισυνάπτεται στην ανωτέρω δήλωση και με τον περιορισμό ότι καθένα από τα εκδιδόμενα πρόσωπα θα κάνει χρήση του οικήματος σε διαφορετικές ώρες.

4. Τι συμβαίνει αν πάψει να ισχύει ή ανακληθεί το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος της κατόχου της άδειας εγκατάστασης; Μπορούν να εξακολουθήσουν να εργάζονται στο οίκημα άλλα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα;

Το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος της κατόχου αποτελεί προϋπόθεση για την χορήγηση της άδειας εγκατάστασης η οποία τότε ανακαλείται. Συνεπώς, δεν μπορούν να εργάζονται στο οίκημα ούτε τα υπόλοιπα εκδιδόμενα πρόσωπα, ακόμη και αν τα ίδια εξακολουθούν να διαθέτουν πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος σε ισχύ.

5. Μπορεί να χορηγηθεί ή να απορριφθεί αίτηση άδειας εγκατάστασης χωρίς να έχει γνωμοδοτήσει προηγουμένως η ειδική Επιτροπή;

Όχι, η γνωμοδότηση της Επιτροπής αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας και τυχόν άρνηση χορηγήσεως της άδειας εγκαταστάσεως ή χορήγησή της χωρίς αυτήν είναι ακυρωτέα.

6. Ισχύει η άδεια εγκατάστασης σε περίπτωση κατεδάφισης ή σε περίπτωση μετακόμισης σε άλλο οίκημα;

Η σχετική άδεια είναι προσωποπαγής, αλλά αναφέρεται και σε συγκεκριμένο ακίνητο και οίκημα. Σε περίπτωση κατεδάφισης ή μετακόμισης η άδεια παύει, λοιπόν, να ισχύει.

7. Υποχρεούνται όλοι οι δήμοι/κοινότητες να ορίσουν αριθμό αδειών εγκατάστασης εκδιδόμενων προσώπων στην περιοχή τους; Υπάρχουν κριτήρια για τον έλεγχο, από άποψη νομιμότητας, της εν λόγω απόφασης του δήμου (π.χ. του υπερβολικά μικρού ή μεγάλου αριθμού αδειών κ.ο.κ.);

Σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει ο νόμος (άρθρ. 3 παρ. 3 Ν. 2734/1999), δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η σχετική υποχρέωση ισχύει για όλους τους δήμους/κοινότητες. Ο νόμος θέτει, με γενικό τρόπο, ορισμένα κριτήρια για τον καθορισμό του αριθμού των αδειών, με βασικότερο τον πληθυσμό και τη σύνθεσή του (παραλείπει, πάντως, να καθιερώσει ως κριτήριο και των αριθμό των προσώπων με πιστοποιητικό εκδιδόμενου, τα οποία κατοικούν στο δήμο). Όμως εάν ένα πρόσωπο που κατέχει τέτοιο πιστοποιητικό υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας εγκατάστασης και χρήσης οικήματος, τότε ο οικείος ΟΤΑ υποχρεούται να λάβει σχετική κανονιστική απόφαση.

8. Μπορεί να δοθεί άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου σε όχημα ή τροχόσπιτο ή λυόμενη κατασκευή που τοποθετούνται μόνιμα ή προσωρινά σε οικόπεδο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νόμου;

Η σχετική νομοθεσία κάνει λόγο για «οίκημα», ενώ επιβάλλει να πρόκειται για χώρο «κυρίας χρήσεως» και να πληρούνται οι όροι του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού. Εξάλλου, στα κατά νόμο περιεχόμενα της άδειας περιλαμβάνεται και η «περιγραφή του ακινήτου εντός του οποίου ασκείται η συγκεκριμένη δραστηριότητα» (ΥΑ Τ.Τ./9946/2000). Συνεπώς δεν μπορεί να δοθεί άδεια εγκατάστασης για τροχόσπιτα κ.λ.π.

9. Τι ισχύει σε περίπτωση όπου ο νέος ιδιοκτήτης, συνιδιοκτήτης ή ένοικος του οικήματος δηλώσει ότι δεν εγκρίνει την εγκατάσταση του εκδιδόμενου προσώπου στο οίκημα;

Εφόσον τούτο συμβεί κατά την διάρκεια της χρονικής ισχύος της άδειας εγκατάστασης του εκδιδόμενου προσώπου, η μη συγκατάθεση του νέου ιδιοκτήτη, συνιδιοκτήτη ή ένοικου του οικήματος δεν έχει καμία επιρροή στην ισχύ της άδειας. Ωστόσο, όταν ενδεχομένως το εκδιδόμενο πρόσωπο ζητήσει την ανανέωση της άδειας εγκατάσταση και ο νέος ιδιοκτήτης (ή συνιδιοκτήτης, ένοικος κ.λ.π.) αρνηθεί να χορηγήσει την απαιτούμενη κατά νόμο έγκρισή του, τότε η εν λόγω άδεια δεν μπορεί να ανανεωθεί.

VIII. Υποδείγματα**1. Αίτηση για άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου**

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ

Το Δήμο/Κοινότητα

**ΑΔΕΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΜΟΙΒΗ**

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε άδεια
εγκ/σης προσώπου εκδιδόμενου με αμοιβή
σε οίκημα στην οδό .....

ΟΝΟΜΑ.....

αρ.....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

όροφος .....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

περιοχή.....

ΕΤΟΣ/ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΜΙΣΘΩΤΗ.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....Τκ.....

ΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΔΟΣ.....Αριθμ .....

ΟΝΟΜΑ.....

ΑΡ.Δ.ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ.....

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ .....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ .....

ΑΦΜ.....

ΕΤΟΣ/ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ .....

ΔΟΥ .....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ.....

ΟΔΟΣ.....Αριθμ.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ. ....

Συνημμένα: Δικαιολογητικά 1-14

ΑΡ.Δ. ΑΣΤ.ΤΑΥΤ .....

ΗΜΕΡ.ΕΚΔΟΣΗΣ.....

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ .....

Τόπος/Ημερομηνία .....

Ο Αιτών/Η Αιτούσα

.....

2. Άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΣ .....

ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ...../ ...../ 2.....

Αρ.πρωτ. ....

ΑΔΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».
2. Τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 2734/1999 (ΦΕΚ Α 161) «Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις».
3. Τις διατάξεις της ΚΥΑ Τ/Τ/ 9946/ 2000 (ΦΕΚ Β 351): «Άδεια εγκατάστασης σε οικήματα εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων».
4. Την υπ' αριθμ. ....και από.....κανονιστική απόφαση του δήμου/κοινότητας σχετικά με τον καθορισμό του αριθμού αδειών εγκατάστασης εκδιδομένων προσώπων και....
5. Την από ..... αίτηση του/της .....του .....και της ..... έτος γεννήσεως ..... τόπος... ..... κατοίκου ..... οδός ..... αρ. .... Α.Δ.Τ./άδειας διαμονής .....
6. Το υπ' αρ. ....πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος της αιτούσας/ούντος.....
7. Την υπ' αριθ.....από ..... γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 2734/1999, σύμφωνα με την οποία πληρούνται οι προϋποθέσεις για την χορήγηση της άδειας.
8. Τα στοιχεία του φακέλου, αποφασίζουμε:

Χ Ο Ρ Η Γ Ο Υ Μ Ε

Στ... ..... άδεια εγκατάστασης εκδιδόμενου προσώπου με αμοιβή και χρήσης οικήματος ..... στην οδό .....αρ. .... σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η παράβαση των οποίων συνεπάγεται, εκτός της ποινικής δίωξης και την ανάκληση της παρούσας άδειας .

1. Η εγκατάσταση θα λειτουργεί σε κτίριο ..... (πολυκατοικία, μονοκατοικία κ.λπ.).
2. Ο κάτοχός της θα συμμορφώνεται προς τις εκάστοτε ισχύουσες Υγειονομικές - Δημοτικές - Αστυνομικές και λοιπές σχετικές με την λειτουργία της εγκατάστασης διατάξεις.

3. Σε περίπτωση χρήσης του οικήματος και από άλλα εκδιδόμενα πρόσωπα (τα οποία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τα δύο) αυτό θα πρέπει να δηλωθεί εγγράφως στην αστυνομική αρχή/δημοτική αστυνομία και να υφίσταται έγγραφη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη.
4. Σε περίπτωση πρόσληψης υπηρετικού προσωπικού απαιτείται άδεια του Νομάρχη.
5. Απαγορεύεται τα εκδιδόμενα στο οίκημα πρόσωπα να ασκούν την ίδια δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα.
6. Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη.
7. Να τοποθετηθεί η παρούσα άδεια σε πλαίσιο και να αναρτηθεί σε εμφανές σημείο του οικήματος.
8. Η άδεια αυτή ισχύει επί διετία από την έκδοσή της και σε περίπτωση παύσης λειτουργίας της εγκατάστασης να παραδοθεί στην υπηρεσία μας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Νομάρχη
2. Δ/ση Υγείας .....
3. Ασ.Τμήμα .....
4. ΔΟΥ .....
5. Εκμισθωτή Οικήματος.....

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Άδεια

διαφήμισης
θεάτρου
εκμίσθωσης μοτοποδηλάτου
ζωήλατου οχήματος
κινηματογράφου
κολυμβητικής δεξαμενής
παιδοτόπου
τοποθέτησης επιγραφής
υπαίθριου εμπορίου
υπηρεσιών διαδικτύου
ψυχαγωγικών παιδειών

Ανάρτηση πανώ

Αντικατάσταση άδειας

θεάτρου
κινηματογράφου
παιδοτόπου
υπηρεσιών διαδικτύου
ψυχαγωγικών παιδειών

Αφαίρεση

άδειας
διαφημιστικών πλαισίων
επιγραφών

Βιβλιόριο υγείας

Διαφήμιση από αέρα

Διαφήμιση σε:

γήπεδα εκτός σχεδίου
μεσοτοιχίες
ιδιωτικούς χώρους
πεζοδρόμια
περίπτερα
περιφράξεις οικοπέδων
πλατείες
στέγαστρα στάσεων

Διαφημιστικά πλαίσια σε:

ιδιωτικό κτίριο-οικόπεδο
οχήματα δημόσιας χρήσης

Δημοτική ενημερότητα

Εκδιδόμενα πρόσωπα

Εκμίσθωση μοτοποδηλάτων

Εμποροπανηγύρεις

Επιθεωρήσεις

Ζωήλατο

Θέατρο

Καθορισμός

αδειών

θέσεων

προϊόντων υπαίθριου εμπορίου

Καταλογισμός δαπάνης

Κινηματογράφος

Κοιλυμβητική δεξαμενή

Κυριακάτικες αγορές

Κυρώσεις

Λυόμενες κατασκευές

Μεγέθη διαφημιστικών πλαισίων

Μεταβίβαση

άδειας

ζωήλατου

Όργανα ελέγχου

Παιδότοπος

Παραχώρηση χώρων διαφήμισης

Προβολή μηνυμάτων

Προδιαγραφές

Στέγαστρα στάσεων

Συμβούλιο Επιθεώρησης θεάτρων-
κινηματογράφων

Συστέγασση

Σφράγιση

Τέλος διαφήμισης

Υπαίθριο εμπόριο

πλανόδιο

στάσιμο

Χωροθέτηση διαφήμισης

Χώροι

που απαγορεύεται διαφήμιση

που επιτρέπεται διαφήμιση

Ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια

